Ἡ Νεολαία

ΑΡ. ΦΥΛ. 4 (107)
26 ΟΚΤ. 1940-Ε'

"Οὔτε σπιθαμή γῆς δέν πρέπει νά μείνῃ ἀκαλλιέργητος"

Ι. ΜΕΤΑΞΑΣ

Ἡ Νεολαία

ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΑ ΕΠΙΣΗΜΟΣ ΕΚΔΟΣΙΣ
ΕΘΝΙΚΗΣ ΟΡΓΑΝ. ΝΕΟΛΑΙΑΣ
(Νόμος 334)

Νομικοῦ Προσώπου Δημοσίου Δικαίου, διοικουμένου ὑπὸ τῆς Α. Ε. τοῦ Ἀρχηγοῦ τῆς Κυβερνήσεως κ. ΙΩΑΝΝΟΥ ΜΕΤΑΞΑ, ὅστις καὶ τὸ ἐκπροσωπεῖ, ἀναπληρούμενος ὑπὸ τοῦ Κυβερνητικοῦ Ἐπιτρόπου κ. ΑΛΕΞ. ΚΑΝΕΛΛΟΠΟΥΛΟΥ

ΕΤΟΣ Γ'. — ΠΕΡΙΟΔΟΣ ΔΕΥΤΕΡΑ
ΑΘΗΝΑΙ

ΓΡΑΦΕΙΑ:
Δ/ΣΕΩΣ, ΣΥΝΤΑΞΕΩΣ & ΛΟΓΙΣΤΗΡΙΟΥ
Ὁδὸς Λεωχάρους 19
Ἀριθ. Τηλεφ. Διευθύνσεως 32-094
» » Συντάξεως 34-425
» » Ἀρχισυντάκτου 593-830

ΑΛΛΗΛΟΓΡΑΦΙΑ: Περιοδικὸν «ΝΕΟΛΑΙΑ»
Ὁδὸς Λεωχάρους 19

Ἀριθ. Τεύχ. 4 — 26 Ὀκτωβρίου 1940
ΤΙΜΗ ΔΡΑΧ. ΤΕΣΣΑΡΕΣ

ΣΥΝΔΡΟΜΑΙ

		Μελῶν καὶ μὴ μαθητῶν μελῶν
ΕΤΗΣΙΑ (Ἐσωτερικοῦ)	Δρ.	160 — 200
ΕΞΑΜΗΝΟΣ »	»	80 — 100
ΤΡΙΜΗΝΟΣ »	»	40 — 50
ΕΤΗΣΙΑ ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥ:	Λίρ. Ἀγγλίας	1
	Ἀμερικῆς Δολ.	6
	Αἰγύπτου Λίρ.	1

Διὰ Νομικὰ Πρόσωπα Δημοσίου καὶ Ἰδιωτικοῦ Δικαίου (Δήμους, Κοινότητας), Σχολικὰς Ἐφορείας καὶ ἐπιχειρήσεις ἐν γένει ΕΤΗΣΙΑ Δρχ. 300

ΕΜΒΑΣΜΑΤΑ
ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ «ΝΕΟΛΑΙΑ»
ἢ ΣΠ. ΡΟΥΒΑΛΗΝ, Γεν. Γραμματέα Ε.Ο.Ν.

Διὰ πᾶσαν πληρωμὴν πρέπει νὰ λαμβάνητε ἀπόδειξιν φέρουσαν τὴν ὑπογραφὴν τοῦ Γεν. Γραμματέως τῆς Ε.Ο.Ν. κ. Σ. ΡΟΥΒΑΛΗ Συνταγματάρχου ἐ. ἀ. καὶ τὴν σφραγῖδα τῆς Ε.Ο.Ν.

Αἱ συνδρομαὶ ἄρχονται τὴν 1ην ἑκάστου μηνός

ΕΙΔΟΠΟΙΗΣΙΣ

Παρακαλοῦνται οἱ κ. κ. Συνδρομηταί, τῶν ὁποίων ἔληξεν ἢ λήγει ἡ συνδρομή, ὅπως μᾶς ἐμβάζουν τακτικῶς αὐτήν.

Ὅσοι ἐξ αὐτῶν δὲν ἐπιθυμοῦν νὰ τὴν ἀνανεώσουν παρακαλοῦνται νὰ μᾶς τὸ γνωρίζουν ἐπιστρέφοντες τὸ πρῶτον τεῦχος ποὺ θὰ λάβουν, μετὰ τὴν λῆξιν αὐτῆς, γράφοντες ἐπὶ τῆς ταινίας τὴν λέξιν «ἀπαράδεκτον».

Ἡ μὴ τοιαύτη ἐπιστροφὴ σημαίνει διὰ τὴν Διεύθυνσιν τοῦ Περιοδικοῦ τὴν ἐπιθυμίαν τοῦ συνδρομητοῦ νὰ συνεχισθῇ ἡ ἀποστολὴ τοῦ τεύχους καὶ τὴν ὑποχρέωσίν του ὅπως ἐμβάσῃ τὴν συνδρομήν του.

Ἐπίσης παρακαλοῦνται ὅσοι ἐκ τῶν κ. κ. Συνδρομητῶν ἀλλάσσουν διεύθυνσιν νὰ μᾶς τὸ γνωρίζουν ἐγκαίρως δι' ἐπιστολῆς των, ἐσωκλείοντες εἰς ταύτην καὶ 3 δραχμὰς εἰς γραμματόσημα διὰ τὴν ἀλλαγὴν τοῦ πλακιδίου τῆς διευθύνσεώς των.

«Η Νεολαία»

ΤΑ ΣΥΣΣΙΤΙΑ

Ἡ ὑπέροχος ἔκκλησις τοῦ Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος ὑπὲρ τῶν Μαθητικῶν Συσσιτίων, πλήρης χριστιανικῆς σοφίας καὶ ἀγάπης, εἶναι ἀδύνατον ν' ἀφήση ἀσυγκίνητον καὶ νὰ μὴ παρακινήση εἰς ἔργον ὅλους τοὺς Ἕλληνας, ἄνδρας καὶ γυναῖκας, γέροντας καὶ παιδιά. Ἀλήθεια εἶναι πὼς ποτὲ ἄλλοτε αἱ ἀνάγκαι ποὺ εἶχε ν' ἀντιμετωπίση ἡ εὐποιΐα, ἡ κρατικὴ καὶ ἡ κοινωνική, δὲν ἦσαν τόσον μεγάλαι. Ἀλήθεια εἶναι ἀκόμη, πὼς ποτὲ ἄλλοτε ἡ εὐχέρεια τῶν μέσων δὲν ἦτο τόσον περιωρισμένη. Ἡ φοβερὰ θεομηνία τοῦ πολέμου περιορίζει κάθε μέρα περισσότερο τὴν οἰκονομικὴν δραστηριότητα τοῦ Τόπου καὶ ἐλαττώνει τὴν ἀπόδοσιν τῶν πόρων του. Οὕτω, ἐνῷ ἀπὸ τὸ ἕνα μέρος ὀλιγοστεύει ὁ πλοῦτος, ἀπὸ τὸ ἄλλο αὐξάνει ἡ ἀπορία καὶ μαζὶ περισσεύει ὁ ἀριθμὸς τῶν ἀτόμων καὶ τῶν οἰκογενειῶν, ποὺ δὲν ἐπαρκοῦν εἰς τὰς καθημερινὰς ἀνάγκας των. Ὁ Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν, ἁρμόδιος περισσότερον ἀπὸ κάθε ἄλλον, καὶ ὑπὸ τὴν ἰδιότητά του ὡς προέδρου τῆς Κεντρικῆς Ἐπιτροπῆς τῶν Μαθητικῶν Συσσιτίων, ἀποκαλύπτει εἰς τὴν ἔκκλησίν του ὅτι «καὶ κατὰ τὴν προλαβοῦσαν σχολικὴν περίοδον διὰ τὴν ἀνεπάρκειαν τῶν πόρων δὲν κατέστη δυνατὸν νὰ συσσιτίζωνται ὅλοι οἱ ἄποροι μαθηταὶ καὶ οἱ συσσιτιζόμενοι καὶ αὐτοὶ ἐτρέφοντο οὐχὶ συνεχῶς, ἀλλὰ ἐπὶ ὀκτὼ ἐκ τῶν δώδεκα μηνῶν».

Ἡ ἀποκάλυψις αὐτή, ἰδιαιτέρως χρήσιμος, μᾶς δίδει τὸ μέτρον τῆς προσθέτου προσπαθείας, ποὺ θὰ χρειασθῇ νὰ καταβληθῇ καὶ τῶν προσθέτων θυσιῶν, εἰς τὰς ὁποίας θὰ πρέπη νὰ ὑποβληθῶμεν ὅλοι, διὰ νὰ δοθοῦν εἰς τὴν Κεντρικὴν Ἐπιτροπὴν τὰ μέσα νὰ ἐκτείνη μέχρι τοῦ ἀναγκαίου σημείου τὸ ἔργον της. Νὰ ἐξασφαλίση δηλαδὴ ἐπαρκῆ σίτησιν εἰς ὅλα τὰ σπουδάζοντα παιδιὰ τῶν ἀπόρων οἰκογενειῶν τῆς Ἑλλάδος. Ὁ θεσμὸς τῶν Μαθητικῶν Συσσιτίων εἶναι σχετικῶς νέος εἰς τὸν Τόπον μας. Κατὰ τὰ προηγηθέντα ἔτη μαθητικὰ συσσίτια ἐλειτούργησαν σποραδικῶς, εἰς ἀστικὰ ἰδίως κέντρα, ὡς ἔργα τῆς ἐλευθέρας πρωτοβουλίας ἰδιωτῶν καὶ κοινωνικῶν ὀργανώσεων. Τὸ μεταυγουστιανὸν Κράτος δὲν παρέλειψεν, ἀπὸ τῆς ἐγκαθιδρύσεώς του, νὰ ἐνθαρρύνη καὶ νὰ ἐνισχύση τὰς πρωτοβουλίας αὐτάς. Ἤδη πρὸ τριετίας ὁ Ἀρχηγός, ἐγκαινιάζων τὴν στέγην τοῦ μαθητικοῦ συσσιτίου μιᾶς συνοικίας τῶν Ἀθηνῶν, ἐδήλωσεν ὅτι ἡ ὑπόθεσις τῆς ἐπαρκοῦς καὶ ὑγιεινῆς σιτήσεως τῶν σπουδαζόντων παιδιῶν τῶν ἀπόρων οἰκογενειῶν ἔχει τόσον θεμελιώδη σημασίαν διὰ τὴν ὑγείαν καὶ τὴν συντήρησιν τῆς φυλῆς, ὥστε τὸ Κράτος θὰ ἔφθανε μέχρι τοῦ σημείου νὰ τὴν ἐξασφαλίση διὰ τῆς ἐπιβολῆς εἰδικῆς φορολογίας, εἰς τὴν περίπτωσιν κατὰ τὴν ὁποίαν δὲν θὰ τὸ κατώρθωνε μόνη ἡ προσπάθεια τῆς ἐλευθέρας κοινωνικῆς φιλανθρωπίας. Τὸ γεγονὸς ὅτι τοιαύτη φορολογία δὲν ἐπεβλήθη ἔκτοτε, ἠμπορεῖ νὰ θεωρηθῇ ὡς ἀπόδειξις ὅτι ἡ γενναιότης τῶν ἰδιωτικῶν εἰσφορῶν διὰ τὰς ἀνάγκας τῆς σιτήσεως τῆς σχολικῆς νεότητος ἱκανοποίησε τὰς προσδοκίας τοῦ Κυβερνήτου. Ὁ πόλεμος ὅμως καὶ αἱ ἐξ αὐτοῦ προκύψασαι νέαι συνθῆκαι κατέστησαν ἀναπότρεπτον τὴν κρατικὴν παρέμβασιν διὰ τὴν συστηματοποίησιν τοῦ ἔργου τῆς σιτήσεως τῶν σπουδαζόντων παιδιῶν τῆς Χώρας. Τὸ σύστημα, τὸ ὁποῖον προεκρίθη διὰ τὴν συστηματοποίησιν αὐτήν, δὲν ἦτο οὔτε ἡ πλήρης κρατικοποίησις τοῦ θεσμοῦ, ἀλλ' οὔτε ἡ ἀνάθεσίς του ἐξ ὁλοκλήρου εἰς τὴν ἰδιωτικὴν πρόνοιαν. Διὰ τῆς συστάσεως τῆς Κεντρικῆς Ἐπιτροπῆς τῶν Μαθητικῶν Συσσιτίων, ἐπὶ κεφαλῆς τῆς ὁποίας ἐτέθη ὁ Ἀρχηγὸς τῆς Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, αἱ πρὶν μεμονωμέναι καὶ διεσπασμέναι προσπάθειαι ἔχουν ἑνοποιηθῆ καὶ ἐδόθη ἑνιαῖος ρυθμὸς καὶ ἑνιαία κατεύθυνσις εἰς τὸ ἔργον. Συγχρόνως τὸ Κράτος, διὰ γενναίας ἐπιχορηγήσεως, ἦλθεν εἰς ἐνίσχυσιν τῶν ἰδιωτικῶν εἰσφορῶν. Οὕτω ἐλειτούργησαν κατὰ τὸ πρῶτον ἔτος τοῦ πολέμου τὰ Μαθητικὰ Συσσίτια, αἱ ὑπὲρ τῶν ὁποίων ἰδιωτικαὶ εἰσφοραὶ σημαντικῶς ὑπερέβησαν τὰς τῶν προηγουμένων ἐτῶν. Τὸ γεγονός, τὸ πιστοποιούμενον ἐκ τῆς ἐκκλήσεως τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου καὶ προέδρου τῆς Κεντρικῆς Ἐπιτροπῆς, ἡ ἀνεπάρκεια δηλαδὴ τῶν ηὐξημένων τούτων ἰδιωτικῶν εἰσφορῶν, ἐνισχυμένων καὶ διὰ τῆς κρατικῆς ἐπιχορηγήσεως, νὰ καλύψουν πλήρως τὰς παρουσιασθείσας ἀνάγκας, πρέπει νὰ καθοδηγήση τὴν συνέχειαν τῆς προσπαθείας διὰ τὸ ἀρχόμενον ἔτος. Ἐξηγήσαμεν ἐν ἀρχῇ τοὺς λόγους, διὰ τοὺς ὁποίους ὀφείλομεν ν' ἀποβλέψωμεν διὰ τὸ ἀρχόμενον ἔτος εἰς ἀνάγκας σημαντικῶς ηὐξημένας, ἐν συγκρίσει πρὸς τὸ προηγούμενον. Ἡ ἀνεργία εἰς τὰ ἀστικὰ κέντρα τῆς Χώρας ἐνετάθη κατὰ τοὺς τελευταίους μῆνας καὶ ὡς ἄμεσον συνέπειαν τῆς ἀνεργίας αὐτῆς πρέπει νὰ προβλέπωμεν τὴν αὔξησιν τῶν τροφίμων τῶν συσσιτίων. Ἡ στράτευσις διὰ λόγους ἀμύνης τοῦ Κράτους, ἀριθμοῦ τινος ἐφέδρων, ἀποτελεῖ ἄλλον, πρόσθετον λόγον αὐξήσεως τῶν ἀναγκῶν σιτήσεως εἰς τὰ Μαθητικὰ Συσσίτια.

Ἡ ἑλληνικὴ Κοινωνία ἔχει καθῆκον νὰ ὑπολογίση ὅλα ταῦτα, προκειμένου νὰ ρυθμίση τὴν συμμετοχήν της εἰς τὸν ἀρχόμενον ἔρανον. Περὶ τῆς συμμετοχῆς τοῦ Κράτους οὐδεὶς δύναται ν' ἀμφιβάλλη, ἀλλὰ καὶ τὸ Κράτος εὑρίσκεται ὅσον ποτὲ ἄλλοτε βεβαρημένον ἀπὸ ὄγκον ἐκτάκτων ὑποχρεώσεων. Ἐπιβάλλεται, ἑπομένως, αἱ κατ' ἄτομα καὶ κατ' ἐπιχειρήσεις εἰσφοραὶ νὰ εἶναι γενναῖαι, γενναιότεραι ὅσον ποτὲ ἄλλοτε καὶ εὐρύτερα, πολὺ εὐρύτερα, ἡ συμμετοχὴ εἰς τὰς εἰσφοράς. Ὁ πίναξ τῶν εἰσφορῶν δὲν ἐπιτρέπεται νὰ περιορισθῇ, ὡς συνήθως, εἰς τὸν κύκλον τῶν μεγάλων ἐπιχειρήσεων καὶ τῶν πλουσίων ἰδιωτῶν, οἱ ὁποῖοι πάλιν δὲν θὰ ἐκπληρώσουν πλήρως τὸ καθῆκόν των ἐὰν ἐγγραφοῦν εἰς τὸν ἔρανον διὰ τὰ ἴδια ποσά, τὰ ὁποῖα προσέφερον καὶ κατὰ τὰ προηγούμενα ἔτη. Χωρὶς νὰ μᾶς διαφεύγη ἡ πίεσις τῆς κρίσεως, ἡ ὁποία δὲν ἀφήνει ἄθικτον οὐδὲν ἄτομον καὶ οὐδεμίαν ἐπιχείρησιν, ἐπιμένομεν εἰς τὴν ἀνάγκην τῆς αὐξήσεως τῶν εἰσφορῶν. Ὅσοι ἐσυνήθισαν νὰ εἰσφέρουν ἀπὸ τὴν περίσσειάν των, ὀφείλουν ν' ἀναγνωρίσουν ὅτι τοῦτο δὲν ἀρκεῖ πλέον. Ὅτι θὰ χρειασθῇ ἴσως νὰ προχωρήσουν μέχρι στερήσεως. Τοῦτο ὑπαγορεύουν ὑπέρτερα συμφέροντα καὶ ἀνάγκαι, εἰς τὰς ὁποίας κανεὶς δὲν δύναται νὰ παρακούη ἀτιμωρητί. Διὰ τοῦτο ὡμιλήσαμεν ἐν ἀρχῇ περὶ θυσιῶν. Αἱ ἔκτακτοι περιστάσεις ἀπαιτοῦν θυσίας καὶ ἡ φύσις τῶν ἐξαιρετικῶν σημερινῶν περιστάσεων ἐπιβάλλει ἐξαιρετικὰς ὑποχρεώσεις.

Ὅσον ἀφορᾷ τὴν εὔρυνσιν τοῦ κύκλου τῆς συμμετοχῆς εἰς τὰς εἰσφορὰς τὸ Κράτος καὶ ἡ Κεντρικὴ Ἐπιτροπὴ δικαιοῦνται νὰ ὑπολογίζουν εἰς τὰ πλούσια αἰσθήματα τῶν οἰκογενειῶν τῶν μεσαίων στρωμάτων τοῦ Ἔθνους, αἱ ὁποῖαι ἀπαρτίζουν τὴν κυρίαν καὶ τὴν ἀπὸ πάσης ἀπόψεως ὑγιεστέραν του δύναμιν. Ὑπολογίζουν εἰς τὰς γυναῖκας, εἰς τὸ φίλτρον καὶ εἰς τὸ μητρικὸν των αἴσθημα. Κάθε φορὰ ποὺ θὰ συγκεντρώνουν τὰ τέκνα των γύρω ἀπὸ τὸ εὐφρόσυνον οἰκογενειακὸν γεῦμα, ἂς ἐνθυμοῦνται τὰ πεινασμένα ὀρφανά, τὰ παιδιὰ τῶν ἀνέργων, οἱ ὁποῖοι δὲν ἔπταισαν διὰ τὴν ἀνεργίαν των, τῶν ἐπιστράτων, οἱ ὁποῖοι ἐκλήθησαν νὰ φρουροῦν τὴν κοινὴν ὅλων μας σκέπην, τὴν γῆν καὶ τὴν τιμὴν τῆς Ἑλλάδος. Ἂς τὰ ἐνθυμοῦνται καὶ ἂς κάμουν δι' αὐτὰ ὅ,τι μποροῦν, ἀφαιροῦσαι ἀπὸ τὸ περίσσευμα, ἐν ἀνάγκῃ κάτι περισσότερον ἀπὸ τὸ περίσσευμα τῆς τραπέζης τῶν ἰδίων των τέκνων. Ὑπολογίζουν τέλος τὰ αἰσθήματα τῶν ἰδίων τῶν παιδιῶν. Εἰς τὴν ἀφθονίαν ἡ ὁποία τὰ περιβάλλει, τὰ παιδιὰ τῶν εὐπόρων καὶ τῶν μέσης τάξεως οἰκογενειῶν, ἂς μὴ λησμονοῦν ποτὲ τὰ ἄλλα παιδάκια ποὺ φοιτοῦν εἰς τὰ ἴδια μὲ αὐτὰ ἢ εἰς ἄλλα σχολεῖα, συγκεντρώνονται εἰς τὰ ἴδια τμήματα τῆς Ὀργανώσεως, φέρουν τὴν ἰδίαν στολὴν μὲ τὰ ἴδια σήματα, ἔχουν τὴν ἰδίαν μὲ αὐτὰ μητέρα, τὴν Ἑλλάδα, καὶ πιστεύουν εἰς τὸν ἴδιον Ἰησοῦν Χριστόν, τὸν Θεὸν τῶν πτωχῶν, τῶν ταπεινῶν καὶ τῶν δυστυχισμένων. Ἂς τὰ ἐνθυμοῦνται καὶ ἂς ζητήσουν μόνα των νὰ στερηθοῦν ἓν μέρος τῶν ἀγαθῶν των διὰ νὰ τὸ προσφέρουν εἰς ἐκεῖνα. Ἔτσι θὰ διπλασιάσουν τὴν χαράν των διὰ τὰ καλὰ ποὺ τοὺς ἐχάρισε ὁ Θεός, ἀλλὰ καὶ θὰ τὰ ἀσφαλίσουν. Διότι μία Κοινωνία καὶ ἕνα Ἔθνος τότε μόνον ἠμπορεῖ νὰ εἶναι ἀσφαλής, ὅταν αἰσθάνεται καὶ ἀντιδρᾷ κατὰ τῆς δυστυχίας τῶν μελῶν της μὲ τὸν ἴδιον τρόπον, μὲ τὸν ὁποῖον ἕνα ζωντανὸν καὶ ὑγιὲς σῶμα ἀντιδρᾷ εἰς τὸν πόνον καὶ τοῦ ἐλαχίστου μέλους του.

ΣΚΕΨΕΙΣ ΕΠΙ ΤΩΝ ΠΡΑΓΜΑΤΩΝ

ΟΠΩΣ ΜΙΑ ΦΟΡΑ

Ὁ σημερινὸς πολιτισμὸς ἀνεκάλυψεν ἔξαφνα ἕνα πρωΐ πὼς ἡ Μύκονος εἶναι ἰδεῶδες νησὶ γιὰ παραθερισμὸ καὶ εἰσέβαλε μ' ὅλη τὴν θορυβώδη συνοδεία του. Οἱ ἀγαθοὶ ὅμως κάτοικοι τοῦ νησιοῦ ὄχι μόνο δὲν ὑπερηφανεύονται γι' αὐτό, ἀλλὰ ξαφνιάζονται καὶ ἀποροῦν. Γιὰ τοῦτο καὶ θἄπρεπε ἐκεῖνος ποὺ θἄθελε νὰ ἰδῇ τὴ Μύκονο σ' ὅλη της τὴν ὀμορφιὰ νὰ τὴν ἐπισκεφθῇ σὲ μιὰ ἐποχὴ ποὺ τὸ καλοκαῖρι δὲν ἔχει ἀκόμη σβήσει, οἱ παραθερισταὶ ὅμως ἔχουν ἀραιώσει καὶ ἡ γαλήνη ἐπανέρχεται στὸ νησί. Τότε θὰ μποροῦσε νὰ γευθῇ ὅλη τὴν ὀμορφιὰ τῆς Μυκόνου, ὅπου μόλις πέντε χιλιάδες κάτοικοι χωρισμένοι σὲ δυὸ κοινότητες — τῆς Μυκόνου καὶ τῆς Ἀπάνω Μεριᾶς — ζοῦν τὴν ζωὴ τῶν ταπεινῶν, δίνουν τὸν τόνο τῆς ξεχωριστῆς νησιώτικης ζωῆς καὶ γονιμοποιοῦν τὸ πετρῶδες ἔδαφός της μὲ τὸν ἱδρῶτα τῆς ἐργασίας τους.

Ὅλα λευκά, κατάλευκα εἶναι στὴ Μύκονο, ποὺ διασώζει πανάρχαιες παραδόσεις στὴν Τέχνη, στὸν τρόπο τῆς ζωῆς, στὰ ἔθιμα: Τὰ στενὰ δρομάκια μὲ τὶς στοές, τὰ σπίτια μὲ τὶς μαρμάρινες σκάλες, τὶς ἐκκλησοῦλες. Καὶ στὴν πλατεῖα, τὴ λεγομένη τῶν Τριῶν Πηγαδιῶν, εἶναι τὸ λευκὸ ἐπίσης πηγάδι, ποὺ τὸ νερό του, κατὰ τὴν παράδοσι, ὅποιοι θὰ τὸ πιοῦν εἶναι ἀδύνατο νὰ μὴν παντρευτοῦν στὴ Μύκονο.

Στολίδι τῆς Μυκόνου οἱ λευκοὶ ἀνεμόμυλοι, ποὺ σὰν ἁρματωμένοι γίγαντες προβάλλουν στὸ παραθαλάσσιο ὕψωμα γιὰ νὰ τέρπουν τὴν ὅρασι, ἱλαρύνουν τὸ βλέμμα καὶ σταματοῦν τοὺς ρωμαντικούς. Ὁ μελετητὴς ἔχει πολλὰ νὰ προσέξῃ, πολλὰ νὰ μάθῃ γιὰ τὴ λαϊκὴ τέχνη τοῦ νησιοῦ καὶ τὴν ἱστορία του.

Ἀπὸ τὰ ἀρχαιότερα ἀκόμη χρόνια ἡ Μύκονος ἀναφέρεται στὶς περιπέτειες τῆς ἑλληνικῆς φυλῆς. Πρῶτοι κάτοικοι τοῦ νησιοῦ ὑπῆρξαν οἱ Ἴωνες, καί, ὅπως ὅλη ἡ Ἑλλάς, ὑπετάγη πρῶτα στοὺς Ρωμαίους, ὕστερα στοὺς Φράγκους καὶ τέλος στοὺς Τούρκους, ἀπὸ τοὺς ὁποίους ἐλευθερώθηκε μαζὶ μὲ τὸ κομμάτι τῆς γῆς ποὺ ἀπετέλεσε τὴν Ἑλλάδα τοῦ 1830. Ἔδωσε τότε, στὴν Ἐπανάστασι τοῦ 21, χρῆμα, πλοῖα, τὸ αἷμα τῶν παιδιῶν της καὶ τὴν ἡρωΐδα ἐκείνη, ποὺ λέγεται Μαντὼ Μαυρογένους, γιὰ ν' ἀποδειχθῇ ἄλλη μιὰ φορὰ ὅτι ὁ ἡρωϊσμὸς καὶ ἡ ἀγάπη τῆς πατρίδος φλέγει κάθε ψυχὴ καὶ δὲν γνωρίζει κοινωνικὰ στρώματα. Ἡ Μαντώ, φραγκομαθημένη μέχρι τοῦ σημείου νὰ μιλᾷ δύσκολα τὰ ἑλληνικὰ — ἀφοῦ γεννήθηκε καὶ μεγάλωσε στὴν Τεργέστη — κατέβηκε στὴν Ἑλλάδα, ἐξώπλισε μὲ δικά της χρήματα δυὸ καράβια καὶ ἡ λεπτοφυὴς αὐτὴ γυναῖκα, μὲ τὸ μπαστουνάκι καὶ τὰ γαλλικά, ἔκανε πολλὲς φορὲς στὸ 21 περισσότερα ἀπὸ πολλοὺς ἄνδρες ποὺ κρατοῦσαν βαρειὰ καρυοφύλλια καὶ βαρύτερα χαντζάρια.

Στὰ παλιὰ χρόνια ἡ Μύκονος εἶχε δυὸ συνοικισμούς: τὴ σημερινὴ πόλι καὶ τὴ βορεινότερη Πάνορμο, ἀπὸ τὶς ὁποῖες σώζονται χίλια λείψανα καὶ ἄπειρα κομμάτια μαρμάρων, σὲ Μουσεῖα, σὲ τοίχους σημερινῶν σπιτιῶν, σκάλες, χείλη πηγαδιῶν. Οἱ ἀρχαιότητες ὅμως ποὺ ἔχουν ἀληθινὴ ἀξία, ἢ ἔχουν μετακομισθῆ στὸ Μουσεῖο τῶν Ἀθηνῶν, ἢ ἔχουν τοποθετηθῆ στὸ Μουσεῖο ποὺ ἱδρύθη στὴ Μύκονο. Κυρίως ὅμως βλέπουμε στὸ Μουσεῖο τῆς Μυκόνου θαυμάσια ἀγγεῖα, ἀρχαϊκά, κορινθιακά, ἀνατολίζοντα, ἀττικὰ καὶ ἕνα κρατῆρα μὲ παραστάσεις χοροῦ μοναδικῆς τέχνης καὶ διατηρήσεως. Τέλος ἐπιτύμβια ἀνάγλυφα ἀπὸ τὴ νεκρούπολι τῆς Ρηνείας στὴ Δῆλο. Ἄλλωστε, ἐκεῖνος ποὺ θὰ ἐπισκεφθῇ τὴ Μύκονο, γιὰ νὰ νοιώσῃ τὴ ζωὴ στὴν ἁγνή της ὀμορφιά, γιὰ ν' ἀναπλάσῃ τὸν ἑαυτό του μὲ τὴ γαλήνη καὶ τὴν ἠρεμία τῆς ἁπλῆς ζωῆς, γιὰ νὰ καταπραΰνῃ τὰ νεῦρά του καὶ νὰ βυθισθῇ στὴν ἐνατένισι ποὺ ἐπιβάλλουν τὰ ρόδινα δειλινά, τὰ ἀνάλαφρα ξημερώματα καὶ ἕνας πόντος ποὺ προσφέρει ὅλες τὶς ἀποχρώσεις τοῦ γαλάζιου καὶ τοῦ κυανοῦ, εἶναι ἀδύνατο νὰ μὴν ἐπισκεφθῇ τὴ Δῆλο, τὴν Τῆνο αὐτὴ τῆς ἀρχαίας Ἑλλάδος.

Συνήθως ὅσοι θέλουν νὰ ἐπισκεφθοῦν τὴ Δῆλο κάνουν τὸ ταξίδι αὐτὸ μὲ ἱστιοφόρο ἢ μὲ βάρκα. Χρειάζεται, τάχα, νὰ τὸ πῶ ἄλλη μιὰ φορά, πὼς ἐκεῖνο ποὺ νοιώθουμε ὅλοι καὶ ἄπειροι ἔχουν γράψει, πὼς μ' ὅλον τὸν πολιτισμὸ καὶ τὶς ἀνέσεις του, τὴ χαρὰ τῆς θάλασσας τὴ νοιώθει ἐκεῖνος ποὺ ταξιδεύει μὲ ἱστιοφόρο ἢ ἔστω καὶ βάρκα; Τὸ φούσκωμα τῶν πανιῶν, τὸ τραγοῦδι τῶν ξαρτιῶν, τὸ ράντισμα τῆς κουπαστῆς ἀπὸ τὶς σταγόνες τοῦ νεροῦ, τὸ μουρμουρητὸ τοῦ κύματος στὴν πλώρη εἶναι ποιήματα ποὺ δὲν μπορεῖ νὰ νοιώσῃ κανεὶς ἀλλοιῶς. Κι' οὔτε μπορεῖ νὰ κουβεντιάσῃ — ταξιδεύοντας μὲ τὰ σημερινὰ ταχύπλοα ἐπιβατικὰ — μὲ τὸν ἑαυτό του, καθὼς θὰ βλέπῃ τὴ μορφή του νὰ καθρεφτίζεται στὴ θάλασσα.

Μὲ τὴ βάρκα λοιπὸν περνᾶμε κι' ἐμεῖς στὴ μικρὴ Δῆλο. Οἱ βαρκάρηδες τῆς Μυκόνου ξέρουν ὡραῖες ἱστορίες καὶ ἡ ὥρα περνᾷ γρήγορα. Μιλοῦν γιὰ τοὺς καϋμοὺς τῆς θάλασσας καὶ γιὰ τοὺς χαμένους στὴν ξενητειά, γιὰ τὴ ζωὴ τῶν ναυτικῶν, γιὰ ὅλα, τὴν ὥρα ποὺ τὰ μάτια ἀντικρύζουν ξεκομμένα στὸ βάθος τὰ βουνά, ἀκρογιάλια σὲ μιὰ καταπληκτικὴ διαύγεια ἀτμοσφαίρας. Περνᾶμε δίπλα ἀπὸ τὰ νησάκια Ἅγιος Γεώργιος καὶ Καβουρονῆσι, ἀφήνομε πίσω τὸν κάβο τοῦ Μώρου καὶ μπαίνουμε στὸ στενὸ ποὺ χωρίζει τὴ Δῆλο ἀπὸ τὴ Ρήνεια (Μεγάλη Δῆλο) καὶ ἔτσι φθάνουμε στὸν ἱερὸ λιμένα. Ποιὸς τάχα δὲν ξέρει τὴ δόξα τῆς Δήλου, ποιὸς δὲν ἔχει ἀκούσει μὲ θαυμασμὸ ὅσα ξέρουμε σήμερα γιὰ τὰ πλούτη της, γιὰ τὶς θρησκεῖες ποὺ ἐλατρεύοντο ἐκεῖ, γιὰ τὰ χίλια δυὸ θαυμάσια ποὺ ἔσβησεν ἡ λύσσα τοῦ Μητροφάνους;

Γαλήνη σήμερα τὰ πάντα· κι' ὁ ἐπισκέπτης καθισμένος σ' ἕνα μάρμαρο ἀναμετρᾷ τὸ παρελθόν, ἀφίνει τὸ βλέμμα του νὰ παραστήσῃ πομπὲς καὶ θεωρίες καὶ βρίσκει ζωντανὸ πάντα τὸν ἀρχαῖο αὐτὸν ἑλληνικὸ κόσμο, ἂν τύχῃ νὰ φθάνῃ ἀπὸ τὴν Τῆνο πρῶτα, ἐκεῖ ποὺ συρρέουν οἱ πανέλληνες νὰ λατρεύσουν τὴ Μεγαλόχαρη, ὅπως μιὰ φορὰ συνέρρεαν στὴν Δῆλο.

Χρ. Ἐμμ. Ἀγγελομάτης

Μήπως νομίζετε ὅτι ὁ ἰδικός μου βίος ἦτο ἀνθόσπαρτος; Χρόνια καὶ χρόνια ἐπέρασα μέσα ἀπὸ ἀγκάθια καὶ τριβόλους καὶ ἐπόνεσα καὶ ἐμάτωσα. Καὶ ὅμως ἡ ψυχή μου ἔμεινε δυνατή, ἰσχυρὴ καὶ ἀκατάβλητη, διότι ἐθεώρησα ὡς πρῶτον σκοπὸν τοῦ βίου μου, εἰς κάθε στιγμὴν καὶ εἰς κάθε περίστασιν, τὸ νὰ ὑπηρετῶ καὶ νὰ προσφέρω εἰς τοὺς ἄλλους, εἰς τὸ σύνολον, ὅ,τι ἠμποροῦσα νὰ προσφέρω. Ἔτσι ἔμαθα νὰ εἶμαι εὐτυχής. Καὶ πολλὲς φορὲς προσέφερα εἰς τοὺς ἄλλους ὅ,τι ἠμποροῦσα, χωρὶς νὰ τὸ γνωρίζῃ κανεὶς καὶ πολλὲς φορὲς χωρὶς νὰ τὸ ἀναγνωρίζουν, καὶ μάλιστα νὰ τὸ παραγνωρίζουν.

Ι. ΜΕΤΑΞΑΣ

ΙΣΤΟΡΙΚΑΙ ΕΠΕΤΕΙΟΙ

Η ΠΑΡΑΔΟΣΙΣ ΤΗΣ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

26 ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ 1912

Κοντεύουν μεσάνυχτα!... Ὁ Χριστιανικὸς ἑλληνικὸς λαὸς τῆς Θεσσαλονίκης δὲν γιόρτασε καλὰ - καλὰ τοῦ ἁγίου Δημητρίου τοῦ Μυροβλήτου τὴ γιορτή, κι' ὅμως, ἔπειτα ἀπὸ τὸ φόβο τῶν 20 αὐτῶν ἡμερῶν, μιὰ προετοιμασία ἐξαιρετικὴ γίνεται μέσα στὰ σπίτια του... Κόρες τῆς Θεσσαλονίκης, μαζὶ μὲ τὴν προῖκα τους, στὰ κατάβαθα τῶν ντουλαπιῶν καὶ τῶν σεντουκιῶν ἔχουν κρύψει τὴ γαλανόλευκη... Τὴν ἔχουν βγάλει ἀπὸ τὸν κρυψῶνα της. Ἔχουν πληροφορηθῆ, τὴν ἡμέρα τῆς θρησκευτικῆς εὐλαβείας, μιὰ ἄλλη ἀληθινὴ εἴδησι. Δύο ἀξιωματικοὶ τοῦ Ἑλληνικοῦ Στρατοῦ, τοῦ Ἐπιτελείου τοῦ Διαδόχου καὶ Ἀρχιστρατήγου ἔφτασαν στὴ Θεσσαλονίκη καὶ συζητοῦν μὲ τὸν Τοῦρκο ἀρχιστράτηγο, τὸν Ταχσὶν πασᾶ, τοὺς ὅρους τῆς παραδόσεως τῆς πόλεως... Εἶναι δύο Ἕλληνες ἀξιωματικοί: ὁ Συνταγματάρχης Δούσμανης καὶ ὁ λοχαγὸς Ἰωάννης Μεταξᾶς, ὁ σημερινὸς Ἀρχηγὸς τῆς Κυβερνήσεως, αὐτοὶ ποὺ ὑπογράφουν μαζὺ μὲ τὸν Τοῦρκο ἀρχιστράτηγο τὴν παράδοσι τῆς ὡραίας τοῦ Θερμαϊκοῦ νύμφης, σ' ἕνα ἱστορικὸ ἔγγραφο...

Στὶς 11 τὸ βράδυ εἶχεν ὑπογραφῆ τὸ πρωτόκολλο καὶ στὰ μεσάνυχτα ὅλοι τὸ ἤξεραν. Παρὰ τὸ κρύο τοῦ Ὀκτωβρίου, τὸ βροχερὸ καιρό, τὰ μπαλκόνια διακοσμήθηκαν μὲ τὴ γαλανόλευκη γιὰ νὰ ὑποδεχθοῦν τὸν Ἀρχιστράτηγο, ποὺ τὴν ἄλλη μέρα, πρωΐ-πρωῒ στὶς 27 Ὀκτωβρίου, θὰ ἔμπαιναν τὰ πρῶτα τμήματα καὶ τὴν Κυριακὴν 28 νικητὴς καὶ τροπαιοῦχος στὴν χώρα τοῦ Μυροβλήτου θὰ ἔμπαινε ὁ Ἀρχιστράτηγος, ὁ Διάδοχος τότε Κωνσταντῖνος.

Ὁ ἑλληνικὸς λαὸς ξεχύθηκε στοὺς δρόμους τῆς Θεσσαλονίκης... Κατέκλυσε τὶς κύριες ἀρτηρίες πρὸς τὰ δυτικὰ τῆς πόλεως, ἐκεῖ ἀπ' ὅπου θὰ ἔμπαινε ὁ ἑλληνικὸς στρατός. Λουλούδια ἔχουν στρωμένα στὸ διάβα τους καὶ τὰ μπουκέτα ἀπὸ τὰ ὁλόχρυσα χρυσάνθεμα πετιοῦνται στοὺς στρατιώτας καὶ τοὺς ἀξιωματικοὺς ποὺ παρελαύνουν καὶ τ' ἁρπάζουν εὐχαριστημένοι στὸν ἀέρα, εὐτυχισμένοι γιατὶ ἐκεῖ θὰ ξεκουρασθοῦν λίγο, ἔπειτα ἀπὸ τὸ εἰκοσαήμερο σχεδὸν ἀνέβασμα ἀπὸ τὴν Μελούναν μέχρι τῆς Θεσσαλονίκης, ἀνέβασμα ποὺ στοίχισε τόσες καὶ τόσες θυσίες...

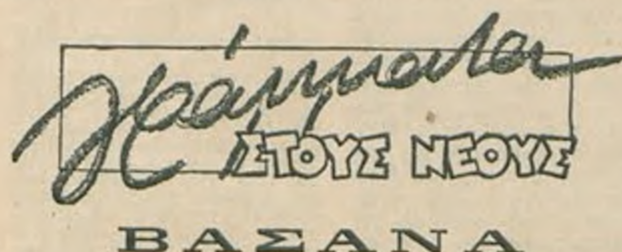
Ὁ Διάδοχος τὴν ἑπομένην γίνεται ἀντικείμενο ζωηρῶν ἐκδηλώσεων. Καπέλλα ἀνεμίζονται στὸν ἀέρα, σακκάκια στρώνονται στοὺς δρόμους γιὰ νὰ περάση καβαλλάρης ὁ Ἀρχιστράτηγος... Λουλούδια στρώνονται στὸ δρόμο του καὶ οἱ ζητωκραυγὲς δονοῦν τὸν ἀέρα...

Ἡ Θεσσαλονίκη εἶχε γίνει ἑλληνική. Μὲ τὴν ὑπογραφὴ τοῦ Ἰωάννου Μεταξᾶ εἶχε παραδοθῆ στὴν Ἑλλάδα.

Κι' ὅπως ὁ ἴδιος εἶπε σὲ μιὰ σχετικὴ περίστασι: «Παραδόθηκε στὴν Ἑλλάδα κι' ἔμεινε καὶ θὰ μείνη γιὰ πάντα ἑλληνική».

Ἑλληνικὴ στοὺς αἰῶνες.

Α. Μ.

ΒΑΣΑΝΑ

Ἀγαπητοί μου φίλοι,

«Ἀρχίζουν πάλι τὰ βάσανά μας», ἀκοῦμε πολλὲς φορὲς νὰ λένε μαθηταὶ κατὰ τὴν ἔναρξι τῶν σχολικῶν μαθημάτων. Καὶ τοὺς βλέπουμε νὰ κατσουφιάζουν, ν' ἀνησυχοῦν καὶ ν' ἀρχίζουν νὰ ὑπολογίζουν τὶς μέρες τῆς ἀργίας καὶ νὰ παραπονοῦνται γιὰ τὸ... περιωρισμένο ἑορτολόγιο!

Ἂν οἱ μαθηταὶ αὐτοὶ — ποὺ εἶναι εὐτυχῶς λίγοι — ἐννοοῦν «βάσανα» τὸν κόπο καὶ τὴν προσπάθεια ποὺ ἀπαιτεῖ ἡ μελέτη, τότε πράγματι ὑπάρχουν αὐτὰ τὰ «βάσανα». Μὲ τὴ διαφορὰ πὼς πρέπει νὰ ὑπάρχουν. Οἱ μαθηταὶ ἐκεῖνοι ποὺ δίνουν στὰ «βάσανα» αὐτὰ τὴν ἔννοια μιᾶς συμφορᾶς, μιᾶς τιμωρίας, ποὺ κάποια κακὴ Μοῖρα τοὺς τὰ ἐξαπέστειλε γιὰ νὰ τοὺς βασανίζη, δὲν ἔχουν ἀντιληφθῆ καθόλου τὸ νόημα τῆς μορφώσεως, ἀλλὰ καὶ κάτι περισσότερο: δὲν ἔχουν ἀντιληφθῆ καθόλου τὸ νόημα τῆς ἴδιας τῆς ζωῆς.

Μόρφωσι χωρὶς κόπο καὶ προσπάθεια δὲν μπορεῖ νὰ ἐννοηθῆ. Ἀλλὰ γιὰ νὰ πῆ κανεὶς τὸν κόπο καὶ τὴν προσπάθεια αὐτὴ «βάσανα», σημαίνει πὼς δὲν αἰσθάνεται τὴν ἀνάγκη τῆς μορφώσεως, πὼς δὲν καταλαβαίνει τὴν ἀξία της. Μὰ εἶναι δυνατὸν νὰ ὑπάρχη ἄνθρωπος ποὺ νὰ μὴ ξέρη, νὰ μὴ νοιώθη τὴν ἀξία τῆς μορφώσεως, νὰ μὴν καταλαβαίνη τὴν τεράστια, τὴν ἀνυπολόγιστη σημασία της γιὰ τὴν ἐσωτερικὴ καλλιέργειά του, γιὰ τὴν κοινωνικὴ κι' ἐθνικὴ ὑπόστασί του, γιὰ τὸν ἀγῶνα ἀκόμα τῆς ζωῆς του;

Δὲν ἀξίζει λοιπὸν γιὰ τὴν ἀπόκτησι ἑνὸς τέτοιου ἀγαθοῦ νὰ ὑποστῆ ὁ μαθητὴς τὸν κόπο καὶ τὴν προσπάθεια, ποὺ τὴν ἀποκαλοῦν μερικοὶ «βάσανα»;

Μὰ εἶναι τάχα πράγματι «βάσανα»; Εἶναι δηλαδὴ κάτι δυσάρεστο, βαρύ, καταθλιπτικό; Ὅλοι οἱ ἄλλοι μαθηταί, ποὺ νοιώθουν τὴν ἀξία τῆς μορφώσεως, ἔχουν τὴν ἀντίθετη ἀκριβῶς ἰδέα. Ἐκεῖνο ποὺ οἱ ἄλλοι τὸ θεωροῦν βάσανο, αὐτοὶ τὸ αἰσθάνονται σὰν χαρά, σὰν ἱκανοποίησι, σὰν εὐτυχία. Κι' ἐκεῖ ποὺ οἱ ἄλλοι βλέπουν συμφορὰ καὶ τιμωρία μαύρης Μοίρας, αὐτοὶ ἀντικρύζουν τὴν ὡραιότερη εὐλογία, τὸ πολυτιμότερο δῶρο τοῦ Θεοῦ.

Κόπος! Βέβαια κόπος, μὰ μπορεῖ νὰ ὑπάρξη χαρὰ κι' ἱκανοποίησι χωρὶς κόπο; Προσπάθεια! Ἀλλὰ ποιὸ ἀπόκτημα ὁποιασδήποτε φύσεως, ποιὰ κατάκτησι ἠθικὴ ἢ ὑλικὴ ἐκερδήθηκε ποτὲ χωρὶς προσπάθεια;

Κοπιάζει καὶ προσπαθεῖ μέχρις ἀγωνίας ὁ καλλιτέχνης, ποὺ θὰ συλλάβη μιὰν ἔμπνευσι, μιὰ μορφὴ ζωῆς καὶ θὰ αἰσθανθῆ τὴν ἀνάγκη νὰ τὴν ἐκφράση μὲ τὴν τέχνη του. Μοχθεῖ καὶ ὑποφέρει ὁ ἐπιστήμων, ποὺ προσπαθεῖ νὰ ἐπιτύχη μιὰν ἀνακάλυψι, νὰ πραγματοποιήση μιὰν ἐφεύρεσι. Διαθέτει καὶ καταναλώνει ὅλες τὶς δυνάμεις του ὁ δάσκαλος, ποὺ ἀγωνίζεται νὰ καλλιεργήση τὶς σκέψεις καὶ τὶς ψυχὲς τῶν μαθητῶν του. Μὰ ἴσα-ἴσα μέσα σ' αὐτὸν τὸν κόπο, μέσα σ' αὐτὴν τὴν προσπάθεια, σ' αὐτὸν τὸν μόχθο καὶ τὴν ἀγωνία βρίσκουν ὅλοι αὐτοὶ τὴ μεγαλύτερη χαρά, τὴν ὡραιότερη ἱκανοποίησι, τὸ ξεκούρασμα, τὸ κουράγιο, τὴν πνευματικὴ καὶ ψυχικὴ ἀντοχὴ κι' ἀνανέωσι, γιὰ νὰ συνεχίσουν μὲ τὴν ἴδια προθυμία, αἰσιοδοξία κι' ἀφοσίωσι τὸν ἴδιο κόπο καὶ τὴν ἴδια προσπάθεια γιὰ νέες ὁλοένα ἐξορμήσεις, γιὰ νέους ἀγῶνες.

Μιὰ μικρογραφία αὐτῆς τῆς γενικῆς κι' ἀέναης πάλης τοῦ ἀνθρώπου γιὰ τὴν ἀνύψωσι τοῦ ἑαυτοῦ του καὶ γιὰ τὴν κατάκτησι τοῦ πολιτισμοῦ, εἶσθε καὶ σεῖς, ἀγαπητοί μου φίλοι, ὅσοι ἀπὸ σᾶς ἔχετε τὴν πλεονεκτική, ἀλλὰ γι' αὐτὸ καὶ πιὸ βαρειά, τύχη νὰ εἶσθε μαθηταί. Τὸ ξέρω ὅτι οἱ περισσότεροι ἀπὸ σᾶς ἔχετε βαθειὰν ἀντίληψι τῆς ἀποστολῆς καὶ τοῦ προορισμοῦ σας, κι' ἑπομένως δὲν σᾶς ἐχρειαζόταν τὸ σημερινό μου γράμμα. Ἀλλὰ ἀπευθύνομαι σὲ Φαλαγγίτες καὶ Φαλαγγίτισσες καὶ γι' αὐτὸ ἔχω τὸ δικαίωμα νὰ τοὺς πῶ ὅτι ὄχι μόνο κανείς, μὰ κανείς, δὲν μπορεῖ νὰ λιποψυχῆ στὴν ὡραία μαθητική του προσπάθεια, ἀλλὰ ἀντιθέτως ὅλοι, ἀνεξαιρέτως ὅλοι, πρέπει νὰ εἶναι ἐπὶ κεφαλῆς της, φωτισμένοι πρωτοπόροι κι' ὑποδείγματα, ὅπως καὶ σ' ὅλους τοὺς τομεῖς τῆς νέας μεγάλης καὶ πλατειᾶς προσπαθείας τῆς Πατρίδος μας.

Μὲ ὅλη μου τὴν ἀγάπη

Μελῆς Νικολαΐδης

ΠΝΕΥΜΑ ΜΕΤΡΟΥ

Ἡ ἐπέτειος τῆς ἡμέρας τῆς ἀποταμιεύσεως ἔχει ἐφέτος ἰδιαιτέραν ἐπικαιρότητα, διότι συμπίπτει μὲ μίαν περίοδον, ποὺ αὐτὰ τὰ ἴδια τὰ πράγματα, ὅπως τὰ διαμορφώνει ἡ ἀνάλγητος φορὰ τῶν πολεμικῶν γεγονότων, ἐπιβάλλουν εἰς τοὺς λαοὺς καὶ εἰς τὰ ἄτομα, εἴτε εὑρίσκονται μέσα εἰς τὴν σφαῖραν τῆς πολεμικῆς πυρκαϊᾶς εἴτε ὄχι, σκληράς, ἀναγκαστικὰς στερήσεις.

Ἂν κατὰ τὰ προηγούμενα χρόνια τὰ κηρύγματα ἐναντίον τῆς ἀπεριορίστου χρήσεως ἀγαθῶν καὶ τῆς ἀλογίστου σπατάλης εἶχον ὡς κυρίαν των αἰτιολογίαν τὴν ἠθικὴν ἀνάγκην, ποὺ ἐπιβάλλει εἰς τὸν ἄνθρωπον νὰ παραμένῃ κύριος καὶ ὄχι δοῦλος τῶν πραγμάτων, σήμερον ἡ οἰκονομία, ἡ φειδώ, ἡ αὐστηρῶς ρυθμισμένη χρῆσις ἔχει ἀποβῆ ἀνάγκη, τὴν ὁποίαν τὰ Κράτη δὲν διστάζουν νὰ ἐπιβάλλουν διὰ τῶν αὐστηροτέρων μέτρων καταναγκασμοῦ. Ὁπωσδήποτε ἡ ὑψηλὴ ἰδέα, ἡ ὁποία ὑπάρχει εἰς τὸ κήρυγμα τῆς ἀποταμιεύσεως, δὲν χάνει, ἀλλὰ κερδίζει ἀκόμη περισσότερον ἀπὸ αὐτὴν τὴν σύμπτωσιν. Ἂν εἰς τὸ παρελθὸν ἐκαλούμεθα νὰ δαπανῶμεν μετὰ φειδοῦς καὶ ν' ἀποφεύγωμεν ὡς ἀντικοινωνικὴν τὴν χρῆσιν τοῦ περιττοῦ, ἀποταμιεύοντες διὰ τὸ σύνολον, διὰ τὴν αὔξησιν τῶν ἀποθεμάτων τοῦ συνόλου, σήμερον ἡ φειδὼ ἀποβαίνει ἀναγκαστικὴ εἰς πλείστας χρήσεις, ἁπλούστατα διότι ἡ χρῆσις γίνεται ἀδύνατος, ἐξ αἰτίας τῆς ἐλλείψεως ἢ τῆς ἀπαγορεύσεως τῆς χρήσεως τῶν πραγμάτων. Οἱ πόλεμοι διὰ τοῦτο ἀποτελοῦν συμφοράς, διότι δὲν ἐξαπολύουν μόνον τὰ ἀγριώτερα καὶ τὰ ζωωδέστερα ἔνστικτα καὶ ὠθοῦν τοὺς ἀνθρώπους εἰς ἀμείλικτον ἀλληλεξόντωσιν, ἀλλὰ καὶ διότι ἀπορροφοῦν ὅλην, ἢ σχεδὸν ὅλην, τὴν δύναμιν ἐργασίας καὶ παραγωγῆς, ποὺ διαθέτουν οἱ λαοὶ εἰς τὴν κατασκευὴν πραγμάτων, ποὺ ὄχι μόνον εἶναι ἄχρηστα διὰ τὰς εἰρηνικὰς ἀνάγκας τῶν ἀνθρώπων, ἀλλὰ καὶ προωρισμένα νὰ συντρίβουν καὶ νὰ καταστρέφουν τὰ χρήσιμα ἔργα καὶ τοὺς θησαυροὺς ποὺ ἔχουν συσσωρεύσει μόχθοι καὶ ἐργασία ὁλοκλήρων περασμένων γενεῶν. Οἱ πόλεμοι γυμνώνουν τὴν γῆν καὶ πτωχύνουν τὰ Ἔθνη. Καὶ ἡ φτώχεια δὲν σημαίνει τίποτε ἄλλο παρὰ στέρησιν. Ὁ πόλεμος λοιπὸν δὲν ἐπιβάλλει ἁπλῶς, ἀλλὰ κάμνει ἀναγκαστικὴν τὴν στέρησιν καὶ ἀδύνατον τὴν χρῆσιν. Καὶ εἰς τὴν Πατρίδα μας, μολονότι εὐτυχήσαμε νὰ κρατηθῇ ἕως τώρα, καὶ θέλομε νὰ μείνῃ ἕως τὸ τέλος ἔξω τῆς πολεμικῆς συρράξεως — ἐκτὸς ἂν τὸ καθῆκον τῆς περιφρουρήσεως τῆς τιμῆς, τῆς ἀνεξαρτησίας καὶ τῆς ἀκεραιότητος τοῦ ἐδάφους μας ἀπαιτήσῃ τὸ ἀντίθετον — δὲν ἦτο δυνατὸν ν' ἀποφύγωμεν τὰς οἰκονομικὰς συνεπείας τοῦ πολέμου. Αἱ οἰκονομικαὶ δὲ αὐταὶ συνέπειαι κατέστησαν καὶ δι' ἡμᾶς ἀναγκαστικὰς ὡρισμένας στερήσεις.

Ἐκτὸς ὅμως τῶν γενικῶν αὐτῶν αἰτίων καὶ ἱεραὶ ὑποχρεώσεις ἀλληλεγγύης ἐθνικῆς καὶ κοινωνικῆς ἐπιβάλλουν καὶ εἰς ἐκείνους ποὺ ἔχουν ἀκόμη τὸν τρόπον νὰ δαπανοῦν, νὰ περιορίζουν τὰς δαπάνας των, δίδοντες μέρος τοῦ περισσεύματός των εἰς τοὺς οἰκονομικῶς ἀσθενεῖς, εἰς τὰ θύματα τῆς ἀνεργίας καὶ τῆς ἀνεχείας. Ἐπομένως περισσότερον σήμερον παρὰ κατὰ τὰ προηγούμενα χρόνια χρειάζεται νὰ καταπολεμᾶται καὶ νὰ καυτηριάζεται τὸ πνεῦμα τῆς σπατάλης καὶ τῆς κακῆς χρήσεως. Σήμερον περισσότερον παρὰ ποτὲ ἄλλοτε πρέπει νὰ οἰκονομῶμεν καὶ ν' ἀποταμιεύωμεν καὶ χάριν τοῦ ἑαυτοῦ του ἕκαστος καὶ χάριν τῆς ὁλότητος.

Οἱ νέοι ἰδιαιτέρως καὶ τὰ παιδιὰ πρέπει νὰ διδάσκωνται ὅτι ἡ φειδώ, ἡ οἰκονομία καὶ ἡ καλὴ χρῆσις ὑπάρχουν εἰς τὸ ἴδιον τὸ πνεῦμα τῆς ἑλληνικῆς ἱστορίας καὶ τῆς ἑλληνικῆς γῆς, ἡ ὁποία εἶναι καὶ αὐτὴ φειδωλὴ εἰς ὅλα της, λιτὴ καὶ κυριαρχημένη αὐστηρὰ ἀπὸ τὸν νόμον τῆς ἰσορροπίας καὶ τοῦ μέτρου, ποὺ μέσα του περικλείεται καὶ ὁλόκληρον τὸ μυστικὸν τῶν μεγαλουργημάτων τῆς ἱστορίας μας, καὶ αὐτὸ τὸ ἴδιον τὸ μυστικὸν τῆς ἀδιαλείπτου ἐπὶ τρεῖς χιλιάδας ἐτῶν μεγαλειώδους σταδιοδρομίας τοῦ Ἑλληνισμοῦ. Διότι καμμία ἄλλη ἰδιότης δὲν ἐστάθη τόσον προνομιακῶς ἑλληνικὴ ὅσον ἡ ἁρμονία ποὺ εἶναι ἄρνησις τῆς ἀγροίκου ὑπερβολῆς εἰς τὸ κάθε τι καὶ τὸ μέτρον, ποὺ εἶναι ἄρνησις τῆς βαρβάρου καταχρήσεως. Παιδαγωγημένα μὲ τὸ ἴδιον αὐτὸ πνεῦμα τὰ Ἑλληνόπουλα, βαθύτατα ἐμποτισμένα ἀπὸ τὸ νόημά του, ἱκανὰ νὰ ρυθμίζουν σύμφωνα μὲ αὐτὸ τὴν ζωήν των καὶ τὰς σχέσεις των μὲ τὸ περιβάλλον καὶ μὲ τοὺς ὁμοίους των, εἶναι ἀδύνατον, ὅ,τι καὶ ἂν ἤθελε συμβῆ εἰς τὸν Κόσμον, νὰ μὴ δημιουργήσουν νέας λαμπρὰς μορφὰς πολιτισμοῦ, ἱκανὰς καὶ πάλιν νὰ καταπλήξουν τὴν Οἰκουμένην.

Στὸ περιθώριον

ΝΑ ΠΡΩΤΟΣΤΑΤΗΣΟΥΝ

Ὅπως καὶ πέρυσι, ἀκόμη ἐπιμονώτερα ἀπὸ πέρυσι, πρέπει νὰ ἐπαναληφθῇ ἡ σύστασις πρὸς τὰς κοινοτικὰς ἀρχὰς τῆς ὑπαίθρου καὶ πρὸς ὅλους τοὺς ἁρμοδίους, νὰ μὴ παραλείψουν νὰ περιλάβουν εἰς τὸ πρόγραμμα τῆς φθινοπωρινῆς σπορᾶς τὰ κτήματα καὶ τοὺς κλήρους τῶν χηρῶν καὶ τῶν ὀρφανῶν, ποὺ τοὺς λείπουν τ' ἀπαραίτητα χέρια καὶ ζῶα, καθὼς ἐπίσης καὶ τῶν οἰκογενειῶν ποὺ οἱ ἀρχηγοί των ἢ τὰ στηρίγματά των εὑρίσκονται ὑπὸ τὰ ὅπλα. Τοῦτο μαζὶ μὲ τὸ παράγγελμα τοῦ Ἀρχηγοῦ, ποὺ ζητεῖ νὰ μὴ μείνῃ ἀκαλλιέργητος καὶ ἑπομένως ἄνευ ἀποδόσεως καμμία ἔκτασις γῆς, ἐπιβάλλεται καὶ ἀπὸ καθῆκον ἀλληλεγγύης κοινωνικῆς, ποὺ σήμερα περισσότερον ἀπὸ κάθε ἄλλην φορὰν ἀπαγορεύεται ἡ παραμέλησίς του. Δὲν θὰ κοστίζῃ τίποτε εἰς τοὺς γεωργούς, ποὺ μένουν εἰς τὰ σπίτια των καὶ ἔχουν τὸν τρόπον νὰ καλλιεργοῦν τὰ κτήματά των, νὰ ἐργασθοῦν ὅλοι μαζί, μὲ ἀδελφικήν, μὲ γειτονικὴν καὶ χριστιανικὴν συνείδησιν, εἰς ἐργατιές, ὅπως ἔκαμναν ἀνέκαθεν καὶ οἱ πατέρες καὶ οἱ πάπποι των, ὡρισμένας ὥρας ἢ ἡμέρας, διὰ τοὺς συγγενεῖς καὶ τοὺς γείτονας ποὺ ἀφῆκαν χήρας καὶ ἀνήλικα ὀρφανὰ ἢ δι' ἐκείνους ποὺ ἐκλήθησαν νὰ φρουροῦν τὰ σύνορα τῆς Πατρίδος. Οἱ νέοι τῶν φαλάγγων τῆς Ε.Ο.Ν., ὡς γνήσιοι φορεῖς τοῦ πνεύματος τοῦ σημερινοῦ Κράτους καὶ τοῦ Ἀρχηγοῦ, ἔχουν καθῆκον νὰ πρωτοστατήσουν, ὅπως εἰς κάθε ἄλλην γενικῆς ὠφελείας προσπάθειαν, καὶ εἰς τὸ ἔργον αὐτὸ τῆς χριστιανικῆς καὶ ἑλληνικῆς ἀλληλεγγύης.

ΑΙ ΕΙΚΟΝΕΣ ΤΟΥ ΕΞΩΦΥΛΛΟΥ ΜΑΣ

Ἡ πρώτη: Τὸ ὄργωμα (σύνθεσις τοῦ καλλιτεχνικοῦ συνεργάτου τῆς «Νεολαίας» κ. Ἀλέκου Κοντοπούλου).

Ἡ δευτέρα: Στιγμιότυπα ἀπὸ τὰς ἀσκήσεις τῶν ἐνόπλων μας δυνάμεων καὶ τῆς Ε.Ο.Ν.

Στὸ περιθώριον

ΤΟ ΠΑΙΔΙΚΟΝ ΣΑΝΑΤΟΡΙΟΝ

Ἕνα νέον σανατόριον, εἰδικὸν διὰ φυματικὰ παιδιά, ἐθεμελιώθη τὴν περασμένην ἑβδομάδα ἀπὸ τὸν Ἀρχηγὸν τῆς Κυβερνήσεως εἰς τὴν περιοχὴν τῆς Πεντέλης. Ἀνὰ διακόσια παιδάκια, ὅταν προσεχῶς θὰ εἶναι ἕτοιμον τὸ νέον ἵδρυμα, θὰ εἰσάγωνται διὰ νὰ ἐπανευρίσκουν τὴν ὑγείαν των εἰς τὸ θεραπευτήριον αὐτό. Μεταξὺ τῶν τόσων ἄλλων, ἀληθῶς πολλῶν καὶ μεγάλων ἔργων, ποὺ ἔγιναν καὶ γίνονται κάθε μέρα εἰς τὴν Ἑλλάδα διὰ νὰ ἐξασφαλίσουν μίαν ὑγιεστέραν καὶ καλλιτέραν γενεὰν ἀνθρώπων, τὸ νέον παιδικὸν σανατόριον τῆς Πεντέλης δὲν πρέπει νὰ μᾶς συγκινῇ καὶ νὰ μᾶς ἐνθουσιάζῃ ὀλιγώτερον.

Ο ΕΛΛ. ΕΡΥΘΡΟΣ ΣΤΑΥΡΟΣ

Εἰς ἡμέρας ποὺ τὴν ἑλληνικὴν κοινωνίαν ἀπορροφοῦν μύριαι ὑποχρεώσεις καὶ μέριμναι ὁ Ἑλληνικὸς Ἐρυθρὸς Σταυρὸς ἀπέλυσε τὴν ἐγκύκλιον τοῦ τακτικοῦ ἐτησίου ἐράνου του. Παρὰ τὸ πλῆθος ὅμως τῶν ὑποχρεώσεων καὶ τῶν μεριμνῶν ἡ κοινωνία θ' ἀποκριθῇ μὲ γενναιότητα καὶ μὲ θέρμην εἰς τὴν ἐγκύκλιον. Τοῦτο ὑπαγορεύει ἡ ἀναγνώρισις τῶν λαμπρῶν ὑπηρεσιῶν, τὰς ὁποίας ὁ Ἑλληνικὸς Ἐρυθρὸς Σταυρὸς προσέφερεν ἐν πολέμοις καὶ ἐν εἰρήνῃ καὶ ἐξακολουθεῖ νὰ προσφέρῃ, μὲ τὸ πρότυπον μέγα νοσοκομεῖον του, τὸ τελειότερον τοῦ εἴδους του εἰς τὴν καθ' ἡμᾶς Ἀνατολήν, μὲ τὴν Σχολήν του τῶν ἀδελφῶν νοσοκόμων, μὲ τὴν ἐπίσης ὑποδειγματικὴν ὡς ἐγκατάστασιν καὶ ὡς ὀργάνωσιν ὑπηρεσίαν του πρώτων βοηθειῶν.

ΔΙΔΑΓΜΑ

Τὸ ὑπουργεῖον Γεωργίας, ἀποβλέπον εἰς τὸν ἴδιον πάντοτε κεντρικὸν σκοπόν, ὁ ὁποῖος εἶναι ἡ αὔξησις τῆς γεωργικῆς παραγωγῆς, ἔλαβεν ἕνα ἐξαιρετικὸν μέτρον. Τὸ μέτρον τῆς ὑποχρεωτικῆς καλλιεργείας τῶν κτημάτων, ποὺ εἴτε διότι τὰ ἐγκατέλειψαν οἱ ἰδιοκτῆται των διὰ νὰ καταφύγουν εἰς τὰς πόλεις ἢ νὰ ἐπιδοθοῦν εἰς ἄλλα ἐπαγγέλματα, εἴτε διότι ἀνήκουν εἰς νομικὰ πρόσωπα καὶ ὀργανισμούς, ἔμενον χέρσα, ἐγκαταλελειμμένα καὶ ἀκαλλιέργητα καὶ ἑπομένως ἀπαράγωγα καὶ νεκρά. Οἱ γνωρίζοντες τὴν ἑλληνικὴν ὕπαιθρον δὲν ἠμποροῦν παρὰ νὰ ἐνθουσιασθοῦν μὲ τὸ ριζοσπαστικὸν αὐτὸ μέτρον, τὸ ὁποῖον ἔρχεται νὰ διδάξῃ εἰς ὅλους, ὅτι ὁ ἀγρὸς δὲν ἠμπορεῖ νὰ εἶναι ἐμπόρευμα πρὸς κερδοσκοπίαν, ἀλλὰ κεφάλαιον ἐθνικόν, ποὺ πρέπει νὰ παράγῃ καὶ ν' ἀποδίδῃ καὶ ποὺ ὅταν δὲν παράγῃ καὶ δὲν ἀποδίδῃ ἐξ ὑπαιτιότητος τοῦ κατόχου του, πρέπει ν' ἀφαιρῆται ἀπὸ αὐτὸν καὶ νὰ δίδεται εἰς ἐκείνους ποὺ θὰ τὸ κάμουν ν' ἀποφέρῃ καρπὸν πολύν.

ΑΠΟ ΕΝΑ ΤΑΞΙΔΙ

ΔΙΑΣΧΙΖΟΝΤΑΣ ΤΗ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ & ΘΡΑΚΗ

Ταξίδεψα μέχρι τῆς Κομοτινῆς, ὅπου κι' ἐτερμάτισα τὴν περιοδεία μου στὴ Μακεδονία καὶ Θράκη. Εἶδα, ἐκτὸς ἀπὸ τὴν Θεσσαλονίκη, τὸν Πολύγυρο, ποὺ τὰ σπίτια του ὑψώνονται ἀνάμεσα στὰ πλατάνια καὶ ὅπου ὁ τόπος ὀργᾷ ἀπὸ βλάστησι, τὸ Κιλκίς, τὸ ἱστορικὸ χωριὸ ποὺ ἐξελίχθηκε σὲ προοδευτικὴ πόλι καὶ σφύζει ἀπὸ κίνησι καὶ ζωή, τὶς ὄμορφες Σέρρες, ποὺ διαρκῶς μεταμορφώνονται στὸ καλλίτερο. Εἶδα καὶ τὴ Δράμα, ποὺ ζῇ κι' αὐτὴ μὲ τὴν ἱστορία της καὶ διατηρεῖ τὸ παλαιϊκὸ χρῶμά της, τὴ γραφικὴ Καβάλλα, μὲ τὰ μεγαλοπρεπῆ ἐργοστάσια, τοὺς ἀθηναϊκοὺς δρόμους της καὶ τοὺς ἐργάτες της, ποὺ τὰ μεσημέρια, στὸ τέλειωμα τῆς δουλειᾶς, ξεχύνονται καὶ πλημμυρίζουν τοὺς δρόμους της, ποὺ σοῦ φαίνονται πὼς «βομβοῦν» σὰν τὶς μέλισσες, ποὺ λιάζονται ἔξω ἀπὸ τὴν κυψέλη τους!... Εἶδα καὶ τὴν Κομοτινή, τὸ Θρακικὸ αὐτὸ κέντρο, μὲ τοὺς χαρακτηριστικούς του τύπους, ποὺ διατηρεῖ τὴν παλιά του φόρμα, λὲς καὶ φοβᾶται νὰ ἐξελιχθῇ...

Εἶδα στὴ διαδρομή μου ὅλες τὶς ἄλλες πόλεις καὶ τὰ χωριά...

Τὸ Δοξᾶτο, στὸ δρόμο Δράμας - Καβάλλας, ποὺ σοῦ θυμίζει τὶς ἀνήκουστες σφαγὲς τῶν πατριωτῶν Ἑλλήνων, ἀπὸ τὰ ἀνθρώπινα στίφη, ποὺ ὁ πόλεμος ἀποθηρίωσε, καὶ ποὺ ἡ σημερινή του θέσις σοῦ γεννᾷ ἀπόλυτη βεβαιότητα, ὅτι μὲ τὸ Κράτος τῆς 4ης Αὐγούστου καὶ τὴν ἀποφασιστικότητα τοῦ Ἑλληνικοῦ λαοῦ δὲν θὰ ξαναδοκιμάση ποτὲ πιὰ τέτοια τραγικὴ τύχη, οὔτε αὐτὸ οὔτε κανένα ἄλλο Ἑλληνικὸ χωριό!...

Εἶδα καὶ τὸ Παγγαῖο, ποὺ ξαναθυμίζει τοὺς ἑλληνικοὺς θριάμβους, τὴν ἑλληνικὴ ἀνδρεία κι' ἀποφασιστικότητα. Οἱ κορφές του ὑψώνονται ὑπερήφανες, λὲς καὶ νοιώθουν κι' αὐτὲς πὼς ἐπάνω τους γράφηκαν απαράμιλλοι ἡρωϊσμοί, καὶ πὼς ἐκεῖ πέρα ἡ Νίκη στεφάνωσε μὲ τὶς ἀμάραντες δάφνες της τοὺς ἐλευθερωτάς...

Πολὺ πιὸ μπροστὰ ἡ Δοϊράνη, στὰ ἤρεμα νερὰ τῆς ὁποίας καθρεφτίζεται ἡ ὁλόγυρα φύσις. Κι' ἐκεῖ ἄλλες ἀναμνήσεις θριάμβων. Ἔπειτα τὸ Σιδηρόκαστρο, οἱ Σέρρες, ἡ Δράμα... Κάθε σπιθαμὴ καὶ μιὰ ἀνδρεία. Κάθε βῆμα καὶ μιὰ αὐτοθυσία. Κάθε ματιὰ κι' ἕνας θρίαμβος. Κι' ὅλα μαζὶ σοῦ θυμίζουν τὸν Ἑλληνικὸ λαό, ποὺ ἀκαταπόνητος καὶ ἀκατάβλητος γράφει διὰ μέσου τῶν αἰώνων τὴν ἱστορία του, πάντα ὡραία καὶ ἔνδοξη, καὶ στὶς ἡμέρες τῆς εὐτυχίας καὶ στὶς ἡμέρες τῶν δοκιμασιῶν...

Ἔπειτα ὁ Νέστος... ποὺ ξετυλίγεται μὲ νωχέλεια γιὰ νὰ ζωγραφίση μὲ τὰ νερά του ἀνάμεσα ἀπὸ τοὺς βράχους τὰ γοητευτικὰ πανέστια τοπία.

Ἡ Ξάνθη σὲ λίγο ξεπροβάλλει κι' αὐτὴ καθὼς διασχίζεται ἀπὸ τὸν ξεροπόταμό της, ἑλληνικώτατη καὶ χαρούμενη. Καὶ σὲ λίγο ἡ Κομοτινή, μὲ τοὺς τύπους της, τοὺς μαχαλάδες της, καὶ τὰ μπιμπλιά της, κι' ἀκόμα τὸν πασίγνωστο «μπάρμπα - Σπῦρο», τὸν ξενοδόχο, ποὺ εἶναι ἡ ζῶσα ἱστορία ὄχι μονάχα τῆς Κομοτινῆς ἀπὸ τότε ποὺ ἐλευθερώθηκε, ἀλλὰ καὶ τῶν Ἑλληνικῶν Μακεδονικῶν ἀγώνων, ποὺ διεξήγοντο τότε ἀπὸ τὸ Μοναστήρι, τὸ Σερβικὸ σήμερα, Μοναστήρι, ποὺ ἔπαιξε τόσο σπουδαῖο ρόλο στοὺς ἑλληνικοὺς ἀπελευθερωτικοὺς ἀγῶνες.

Σ' ὅλη τὴ διαδρομὴ μᾶς δόθηκε ἡ εὐκαιρία νὰ διαπιστώσουμε ἄλλη μιὰ φορὰ τὸ ἀκμαῖο Ἐθνικὸ φρόνημα, ποὺ ἐπικρατεῖ .... Πρὸ τοῦ 1936 εἶχα ξαναεπισκεφθῆ τὰ μέρη αὐτά! Κι' ἐπειδὴ οἱ ἀλήθειες πρέπει νὰ λέγωνται, θυμᾶμαι τότε πὼς μπορεῖ νὰ ὑπῆρχε τὸ Ἐθνικὸ αἴσθημα, ἀλλὰ δὲν ὑπῆρχε τὸ αἴσθημα τῆς ἀσφαλείας, μολονότι τίποτε τὸ σοβαρὸ δὲν διετάρασσε τὴν διεθνῆ ἀτμόσφαιρα καὶ ἡ Κοινωνία τῶν Ἐθνῶν βρισκόταν στὶς δόξες της. Καὶ ὅμως! Δὲν πίστευαν στὴν Ἑλληνικὴ δυναμικότητα, στὴν Ἐθνικὴ ἰσχύ. Ἔνδειξις γι' αὐτό; Ἡ ἀξία τῶν ἀστικῶν κτημάτων. Προσπαθοῦσαν νὰ βροῦνε ἀγοραστὰς ὅσο-ὅσο, ἀλλὰ ἀγοραστὰς δὲν εὕρισκαν...

Ξαναπῆγα στὰ 1937 καὶ 1938... Τότε τὰ σύννεφα στὸν διεθνῆ ὁρίζοντα ἦσαν ἀπειλητικὰ ἀπὸ ὅλες τὶς κατευθύνσεις... Ἡ Εὐρωπαϊκὴ εἰρήνη εὑρίσκετο ἐπὶ «ξηροῦ ἀκμῆς». Παρ' ὅλα αὐτὰ τὸ αἴσθημα τῆς ἀσφαλείας μαζὶ μὲ τὸ Ἐθνικὸ φρόνημα ἀποτελοῦσαν μίαν ἀκατάβλητη δύναμι. Ὁ κόσμος ἐμπνευσμένος πιὰ στὰ αἰσθήματά του αὐτὰ ἀπὸ τὸν Ἀρχηγὸ τῆς Ἐθνικῆς Μεταβολῆς, τὸν Ἰωάννην Μεταξᾶ, δὲν κυττοῦσε πιὰ νὰ ξεπουλήση τὰ χτήματά του. Ἡ ἀστικὴ ἰδιοκτησία εἶχε ἰσχυροποιηθῆ καὶ οἱ πόλεις καὶ τὰ χωριὰ ἀνακαινίζονταν μὲ νέα σπίτια. Σήμερα τὰ πράγματα εἶναι πολὺ διαφορετικώτερα, στὸ καλλίτερον, βέβαια! Ὁ πόλεμος συνταράσσει τὴν Εὐρώπη, τὴν Ἀφρική, τὶς θάλασσες καὶ τοὺς ὠκεανούς. Οἱ καταστροφὲς ξεθεμελιώνουν κράτη καὶ ἐρειπώνουν πόλεις, ἡ Ἑλλὰς ὅμως οἰκοδομεῖ ἤρεμα καὶ μὲ αὐτοπεποίθησι τὸν πολιτισμό της... Αὐτὸ εἶναι τὸ χαρακτηριστικό! Τίποτε δὲν ἔχει σταματήσει. Οἱ ἐργασίες ἐξακολουθοῦν. Ὅλα προδίδουν τὴν γενικὴ βεβαιότητα, ὅτι μποροῦν νὰ ἐργάζωνται ἀνενόχλητοι μέσα στὸ σπίτι τους, ποὺ εἶναι τόσο ἰσχυρὰ προφυλαγμένο, καὶ ὅπου κανεὶς δὲν θὰ μπορέση νὰ τοὺς διαταράξη τὴν ἡσυχία τους...

Ἕνα αἴσθημα ἀσφαλείας γεμᾶτο αὐτοπεποίθησι! Ἕνα αἴσθημα Ἐθνικὸ ἀκμαῖο διαπνέει τὶς καρδιὲς καὶ τὶς ψυχὲς ὅλων τῶν Ἑλλήνων τῆς Μακεδονίας καὶ Θράκης... Μιὰ ἀπόφασις: Ἐπιθυμοῦν νὰ ζήσουν ἐν εἰρήνη. Μὰ καὶ ἕτοιμοι στὴν πρόσκλησι τοῦ Ἀρχηγοῦ νὰ ἀγωνισθοῦν, νὰ θυσιασθοῦν, νὰ χύσουν τὸ αἷμά τους, προστατεύοντας τὴν Ἑλληνικὴ ἀκεραιότητα καὶ ἀνεξαρτησία.

Ὅλοι στὴν Μακεδονία καὶ Θράκη, Ἕλληνες σὰν ὅλους τοὺς ἄλλους κι' αὐτοί, τέκνα τῆς μιᾶς, ἑνιαίας καὶ ἀδιαίρετης Πατρίδας, ζοῦν μὲ τὰ ἴδια ἀκριβῶς αἰσθήματα, ὅπως καὶ οἱ Ἕλληνες τῶν ἄλλων ἐπαρχιῶν: Μὲ θεριεμένο τὸν πατροπαράδοτο πατριωτισμό, στὸν βωμὸ τοῦ ὁποίου τόσοι καὶ τόσοι στὴν Μακεδονία καὶ Θράκη μαρτύρησαν. Καὶ εἶναι ἕτοιμοι κι' αὐτοὶ γιὰ κάθε δοκιμασία, γιὰ κάθε θυσία!

Ἀγγ. Μεταξᾶς

Τὸ νέον Παιδικὸν Σανατόριον

Ὁ Ἀρχηγὸς δεχόμενος ἀνθοδέσμην ἀπὸ μικρὰν Σκαπάνισσαν κατὰ τὴν κατάθεσιν τοῦ θεμελίου λίθου τοῦ ἀνεγειρομένου εἰς τὴν Πεντέλην σανατορίου κλειστῆς φυματιώσεως.

ΣΟΦΟΚΛΕΟΥΣ ΑΝΤΙΓΟΝΗ

Διάδοχοι τοῦ Οἰδίποδα στὸ θρόνο τῆς Θήβας, ἦσαν οἱ δυὸ γυιοί του, ὁ Ἐτεοκλῆς καὶ ὁ Πολυνείκης. Τοῦτοι μαζὶ μὲ τὸ θεῖο τους τὸν Κρέοντα ἔδιωξαν ἀπὸ τὴν πόλη τὸν πατέρα τους — ἀφοῦ ξεσκεπάστηκαν ἀπὸ τὰ γνωστὰ μοιραῖα περιστατικὰ τὰ φοβερὰ κακουργήματα ποὺ ἀθέλητά του εἶχε κάνει — καὶ συμφώνησαν νὰ βασιλεύουν χωριστὰ μὲ τὴ σειρὰ ἀπὸ ἕνα χρόνο ὁ καθένας.

Πρῶτος πῆρε τὴν ἐξουσία ὁ Ἐτεοκλῆς, μὰ σὰν τέλειωσε ἡ προθεσμία ποὺ εἶχαν ὁρίσει, ἀρνήθηκε νὰ τὴν παραδώση στὸν Πολυνείκη. Μὲ βαρειὰ λοιπὸν τὴν καρδιὰ ἀπὸ τὴν ἀδικία ποὺ τοῦκαμε ὁ ἀδερφός του, φεύγει τοῦτος καὶ πάει στὸ Ἄργος. Ἐκεῖ παντρεύεται τὴν κόρη τοῦ βασιλιᾶ Ἀδράστου καὶ μὲ τὴ βοήθεια τοῦ πενθεροῦ του καὶ πέντε ἄλλων ἀρχηγῶν καὶ μὲ πολὺ καὶ διαλεχτὸ στρατὸ ἔρχεται στὴ Θήβα μὲ τὸ σκοπὸ νὰ κυριέψη τὴν πόλη καὶ νὰ τιμωρήση τὸν ἐπίορκο Ἐτεοκλῆ... Μέσα στὴν παραζάλη τῆς μάχης τὰ δυὸ ἀδέρφια βρίσκονται πρόσωπο μὲ πρόσωπο· μονομαχοῦν μὲ λύσσα καὶ σκοτώνονται καὶ τὰ δυό... Στὸ μεταξὺ καὶ οἱ Θηβαῖοι βοηθούμενοι ἀπὸ τὸ μεγάλο Δία γκρεμίζουν κάτω ἀπὸ τὸ κάστρο, ὅπου εἶχαν ἀνεβῆ, τοὺς Ἀργείους καὶ τοῦτοι νικημένοι πιὰ καὶ ντροπιασμένοι φεύγουν ἀφίνοντας πολλοὺς σκοτωμένους στὸν κάμπο. Τὴ βασιλεία τὴν παίρνει ὁ Κρέοντας μιὰ καὶ ὁ Οἰδίποδας δὲν εἶχε ἄλλους ἀρσενικοὺς ἀπογόνους.

Ξημερώνει ἡ πρώτη μέρα ὕστερα ἀπὸ τὰ συνταραχτικὰ τοῦτα γεγονότα...

Α΄.

Ὁ ἥλιος δὲν ἔχει ἀκόμα ἀνατείλει. Πρωϊνὴ πάχνη σκεπάζει τὸν κάμπο. Μόλις μπορεῖ κανεὶς νὰ διακρίνη, μέσα στὸν ἄσπρο πέπλο της, τοὺς πολύστυλους ναοὺς ἀνάμεσα σὲ φουντωμένα ἄλση, τὴν ἔρημη ἀκόμα ἀγορὰ μὲ τοὺς βωμοὺς καὶ τ' ἀγάλματα τῶν Θεῶν πανηγυρικὰ στεφανωμένους. Ἡ πόλη τοῦ Κάδμου κοιμᾶται ἥσυχη κι' εὐτυχισμένη, γιατὶ γλύτωσε ὁριστικὰ ἀπὸ τὴ φοβερὴ καταστροφή...

Ἡσυχάζει καὶ τὸ καταραμένο παλάτι τῶν Λαβδακιδῶν ποὺ εἶναι χτισμένο πιὸ ψηλὰ πάνω σὲ ξάγναντο λόφο... Καὶ ὅμως... νά, σύρριζα στὸν χορταριασμένο τοῖχο τῆς αὐλῆς μιὰ κοπέλλα στέκει... Κοιτάζει ὁλόγυρα ἀνήσυχη κι' ἀνυπόμονη, σὰ τὰ περιμένη κάποιον ποὺ ἀργεῖ... Εἶναι ἡ εὐγενικὴ Ἀντιγόνη, ἡ μεγαλείτερη ἀπὸ τὶς πικραμένες κόρες τοῦ Οἰδίποδα... Τί νὰ θέλη ἄραγε ἔξω ἀπὸ τὸ γυναικίτη τέτοιαν ὥρα;

Ξαφνικὰ ἡ μικρὴ πόρτα τῆς αὐλῆς τρίζει ἀνοίγοντας... καὶ παρουσιάζεται ἡ μικρότερή της ἀδερφή, ἡ Ἰσμήνη... Σὰ ζαρκαδούλα φοβισμένη προχωρεῖ βῆμα στὸ βῆμα. Ἡ Ἀντιγόνη εὐτὺς τρέχει κατ' αὐτήν, τῆς πιάνει τὰ χέρια, τὴν κοιτάζει στὰ μάτια, τῆς λέει:

—Ἰσμήνη μου, ἀγαπημένη μου ἀδερφούλα, δὲν ἔμεινε συμφορὰ ποὺ νὰ μὴν ἔρριξε ἀπάνω μας ὁ Δίας... Λύπη, ντροπὴ καὶ καταφρόνεση... Καὶ τώρα τί εἶναι πάλι τοῦτα ποὺ μαθαίνω; Ἄκουσες τί προσταγὴ ἔδωσε ὁ Κρέοντας... ἄκουσες τί καινούργια κακὰ οἱ ἐχτροὶ μελετοῦν γιὰ τοὺς δικούς μας;

Ὄχι! ἡ Ἰσμήνη δὲν ἤξερε τίποτα.

Λοιπὸν ἀπὸ τοὺς δυὸ ἀδερφοὺς ποὺ ἀλληλοσκοτώθηκαν, τὸν ἕνα, τὸν Ἐτεοκλῆ, πρόσταξε ὁ βασιλιᾶς νὰ τὸν θάψουν μὲ τὶς πρεπούμενες τιμὲς σύμφωνα μὲ τὸ νόμο καὶ τὸ δίκιο... Μὰ τὸν ἄλλο τὸν Πολυνείκη, ἐπειδή, λέει, ἔφερε ξένο στρατὸ ἐναντίον τῆς πατρίδας του, νὰ μὴν τὸν θάψη μήτε νὰ τὸν κλάψη κανεὶς κι' ἔτσι πεταμένο στὸν κάμπο νὰ τὸν φᾶνε τὰ σκυλιὰ καὶ τὰ ὄρνια... Κι' ἂν κανένας παρακούση καὶ δὲν συμμορφωθῆ μὲ τὴν προσταγή, ἀλλοίμονό του! Ὁ λαὸς θὰ τὸν σκοτώση μὲ πέτρες!... Αὐτὰ εἶναι...

Καὶ προσθέτει:

Καὶ τώρα, ἂν εἶσαι εὐγενικιά, γοργὰ θὰ δείξῃς
ἢ ἂν ἀπὸ καλοὺς γεννήθηκες κακή!

Ὁ διάλογος ποὺ ἀκολουθεῖ ἀνάμεσα στὶς δυὸ ἀδερφὲς τὸν χαρακτηρίζει ζήλεια... Ἡ πρώτη, ἡ Ἀντιγόνη, φύση βαθειὰ ἠθική, δὲν μπορεῖ παρὰ νὰ κατακρίνη τὴν διαταγὴ τοῦ βασιλιᾶ ποὺ ἀντίθετα πρὸς κάθε θεῖο νόμο ἀποφασίζει νὰ μείνη ἄθαφτος ὁ Πολυνείκης. Καὶ δὲν ἀρκεῖ νὰ τὴν κατακρίνη μόνο, μὰ μεγαλόψυχη καθὼς εἶναι, ἔχει καὶ τὴν τόλμη ν' ἀψηφήση τὶς φοβέρες τοῦ Κρέοντα καὶ μὲ κίνδυνο τῆς ζωῆς της νὰ κάμη κεῖνο ποὺ θεωρεῖ πὼς εἶναι χρέος της.

«Ἔχεις στὸ νοῦ σου», τὴ ρωτάει ἡ Ἰσμήνη, «νὰ τὸν θάψης; Δὲ φοβᾶσαι;»

«Καὶ βέβαια» ἀπαντᾶ ἡ Ἀντιγόνη. «Δὲ θὰ προδώσω ποτὲ τὸν ἀδερφό μας. Δὲ θὰ μὲ χωρίση ὁ Κρέοντας ἀπὸ τοὺς δικούς μου».

Ἡ Ἰσμήνη συμφωνεῖ βέβαια μαζί της, μόνο ποὺ ἡ δειλὴ γυναίκεια φύση της δὲν τὴν ἀφίνει νὰ βοηθήση τὴν ἀδερφή της στὸ παράτολμο ἔργο ποὺ ἀναλαβαίνει. Προσπαθεῖ μάλιστα νὰ τὴν ἐμποδίση ἀραδειάζοντας λόγια σὰν ἐτοῦτα:

«Σκέψου», τῆς λέει, «πόσο ντροπιασμένος πέθανε ὁ πατέρας μας... Σκέψου τὴ μάνα μας ποὺ κρεμάστηκε μόνη της ἀπὸ τὴ θλίψη καὶ τὴν ἀπελπισία... Τὰ δυὸ μας ἀδέρφια ὕστερα ποὺ σήκωσαν χέρι φονικὸ ὁ ἕνας στὸν ἄλλο κι' ἀλληλοσκοτώθηκαν... Μείναμε μονάχες κι' ἔρημες... Κι' ἂν κάμης αὐτὸ ποὔχεις στὸ νοῦ σου, γρήγορα θὰ μᾶς βρῆ κι' ἐμᾶς κακὸς θάνατος

Μὰ πρέπει νὰ τὸ νοιώσῃς· εἴμαστε γυναῖκες
καὶ μ' ἄντρες ἔτσι δὲν μποροῦμε νὰ τὰ βάλουμε.
Κι' ὕστερα, ἀφοῦ μᾶς κυβερνοῦνε οἱ δυνατώτεροι
κι' αὐτὰ ν' ἀκοῦμε πρέπει κι' ἄλλα πιὸ χειρότερα...
Ἐγὼ ἀπ' αὐτοὺς ποὺ βρίσκονται στὸν κάτω κόσμο
μιὰ ποὺ μὲ σφίγγει τούτη ἡ ἀνάγκη θὰ ζητήσω
συχώρεση νὰ ὑποταχτῶ στὸν κυβερνήτη.

Συνετὰ λόγια, βέβαια· μὰ ἡ σύνεση σὲ τέτοια περίσταση φέρνει μονάχα ντροπή, γιατὶ ἰσοδυναμεῖ μὲ δειλία. Κεῖνο ποὺ πιστεύει κανεὶς πὼς εἶναι σωστὸ πρέπει νὰ τὸ ὑποστηρίξη μὲ θυσία τῆς ζωῆς του. Προσχήματα μπορεῖ νὰ βρῆ, βέβαια, ὅσα θέλει. Ἡ Ἰσμήνη λόγου χάρη ὑποστηρίζει πὼς ἡ προσπάθεια τῆς Ἀντιγόνης, ἐξὸν ποὺ θὰ τὴν καταστρέψη, εἶναι καὶ μάταιη γιατὶ θὰ ὑπάρχουν κάπου ἐκεῖ φύλακες, ποὺ θὰ τὴν ἐμποδίσουν νὰ ἐκτελέση τὸ σκοπό της. Μὰ ἡ θέληση καὶ ἡ τόλμη εἶναι μεγάλες δυνάμεις καὶ κατορθώνουν συχνὰ ἐκεῖνα, ποὺ ἀπὸ πρώτη ματιὰ φαίνονται ἀκατόρθωτα.

Ἡ Ἀντιγόνη γεμάτη πίκρα φεύγει, μὰ πιὸ πρὶν λέει στὴν ἀδερφή της τοῦτα τὰ τελευταῖα λόγια:

«Μὴ λὲς πὼς κυνηγάω τ' ἀδύνατα, γιατὶ κι' ἐγὼ θὰ σὲ μισήσω
καὶ ὁ πεθαμένος σὰν πᾶς στὸν Ἅδη θὰ σὲ ἐχτρεύεται.
Κι' ἄσε νὰ πάθῃ ἡ ἀστοχασιά μου ὅ,τι ταιριάζει·
τί, ὅ,τι κι' ἂν πάθω θὰ πεθάνω τιμημένη».

Ὕστερα ἀπ' αὐτὰ οἱ δυὸ κόρες τοῦ Οἰδίποδα φεύγουν... Ἡ Ἀντιγόνη τραβάει κατὰ τὸν κάμπο ἀποφασιστικὴ μὲ τὸ κεφάλι ψηλά... Ἡ Ἰσμήνη περίλυπη κατὰ τὸ γυναικίτη...

Β΄.

Ὁ ἥλιος ἀνατέλλει... Τὸ ἀέτωμα τοῦ παλατιοῦ φωτίζεται, οἱ κορφὲς τῶν ἀψηλῶν δέντρων. Ἡ ὁμίχλη παίρνει μιὰ χρυσὴ ἀπόχρωση καθὼς ἀποτραβιέται καὶ σκορπίζεται...

Ἀπὸ τὶς πλαγιὲς τοῦ λόφου ἀνεβαίνουν γέροι πολλοί... Τ' ἄσπρα τους γένεια πέφτουν πάνω στὸ στῆθος κυματιστά...

Εἶναι μεγάλη ἡ μέρα τούτη κι' ἔρ-

Διακοσμητικὸ σχέδιο

Ἐπαγγελματικὸς προσανατολισμὸς

I

Γνωστὸν εἶναι ὅτι οἱ ὅροι τῆς ζωῆς μας διαρκῶς ἐξελίσσονται. Ὅ,τι μένει ἐμπειρικὸν καὶ πρωτόγονον παραμερίζεται ἀπὸ τὴν τεχνικήν, ἡ ὁποία ἐφαρμόζεται εἰς τὴν βιομηχανίαν καὶ τὴν βιοτεχνίαν καὶ ἡ ὁποία διαρκῶς μεταβάλλεται μαζὶ μὲ τὴν πρόοδον εἰς τὰς ἐπιστήμας καὶ τὰς τέχνας.

Εἰς τὴν χώραν μας ἐπίσης τὰ τελευταῖα ἔτη ἡ ζωὴ ἐξελίσσεται ραγδαῖα εἰς ὅλους τοὺς κλάδους.

Εἶναι ἀνάγκη νὰ καλλιεργηθῇ καὶ τὸ τελευταῖο κομματάκι γῆς μας διὰ νὰ καλλιτερεύσῃ ἡ ζωὴ τῶν ἀγροτῶν, ν' ἀλλάξουν οἱ ὅροι τῆς ἐργασίας των, νὰ αὐξήσῃ ἡ παραγωγή. Ὁ γεωργὸς λοιπὸν δὲν ἠμπορεῖ νὰ καλλιεργῇ τὴν γῆν μὲ πρωτόγονον τρόπον.

Εἰς τὰ βιομηχανικὰ κέντρα αἱ ἐγκαταστάσεις τῶν ἐργοστασίων, αἱ ὁποῖαι διαρκῶς τελειοποιοῦνται, ἀπαιτοῦν τὴν δημιουργίαν εἰδικευμένων τεχνιτῶν, γενικὰ προσωπικοῦ κατωτέρου καὶ ἀνωτέρου, προσηρμοσμένου πρὸς τὰς ἀπαιτήσεις τῆς νέας τεχνικῆς.

Ὁ πλούσιος καὶ ποικίλος κύκλος τῆς βιοτεχνίας ζητεῖ τὴν μόρφωσιν βιοτεχνῶν, ἱκανῶν νὰ ἐκτελοῦν οἱανδήποτε τοῦ κλάδου των ἐργασίαν καὶ νὰ δημιουργοῦν ἀποβλέποντας καὶ εἰς τὸ ποσόν, ἰδίως ὅμως εἰς τὸ ποιὸν αὐτῆς.

Ἡ ὀργάνωσις τοῦ ἐμπορίου εἶναι ἐπιστημονικὴ καὶ δι' αὐτὸ ἔχει ἀνάγκην ἐμπόρων καὶ ὑπαλλήλων εἰδικὰ μορφωμένων.

Τὸ σύγχρονο σπίτι δὲν διοικεῖται κατὰ τὸν παλαιὸν τρόπον. Ἡ ψυχική μας ἀνάγκη νὰ εἶναι σκορπισμένο παντοῦ τὸ ὡραῖον ἔχει δημιουργήσει κόσμον ὁλόκληρον εἰδικῶν ποὺ μορφώνεται εἰς εἰδικὰς σχολὰς τῶν διακοσμητικῶν τεχνῶν.

* * *

Ἡ πρόοδος — ποὺ ἀναφέραμε προηγουμένως — ἐπιτυγχάνει ἐφ' ὅσον ὁ καθεὶς εἶναι «εἰς τὴν θέσιν του».

Ἐργάζεται δηλαδὴ σύμφωνα μὲ τὰς σωματικὰς καὶ ψυχικάς του δυνάμεις. Μὲ τὸ ἀντίθετον οὔτε ἡ ἀπόδοσις εἶναι ἀρκετή, οὔτε τὸ ποιὸν τῆς ἐργασίας ἱκανοποιητικὸν καὶ διὰ τὸν ἐργαζόμενον καὶ διὰ τὸ σύνολον.

Κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον ἀνεφάνη τὸ πρόβλημα, τὸ ὁποῖον ἀπασχολεῖ τὸ κράτος, τὴν κοινωνίαν, τὴν οἰκογένειαν, τὸ σχολεῖον, — πῶς θὰ φθάσωμεν εἰς τὸ σημεῖον, ὥστε ὁ καθεὶς νὰ εἶναι εἰς τὴν θέσιν του. Τὸ ἐρώτημα δὲ τοῦ ποῖον δρόμον θὰ ἀκολουθήσῃ τὸ παιδὶ προβάλλει ἀμέσως μετὰ τὸ δημοτικὸ σχολεῖο. Τί σπουδὰς θὰ ἀκολουθήσῃ ἢ ποίου εἴδους ἐργασίαν θὰ ἀναλάβῃ. Διὰ ποίαν ἀσχολίαν ἔχει δεξιότητας, δυνάμεις ἠθικάς, πνευματικάς, σωματικάς. Τέλος ποῖος θὰ ὑποδείξῃ τὴν σωστὴ κατεύθυνσι.

Τὴν ἀπάντησιν αὐτὴν προσπαθεῖ νὰ δώσῃ ὁ ἐπαγγελματικὸς προσανατολισμός, — ὁ γενικὸς καὶ ὁ εἰδικός. Ἰδίως ὁ τελευταῖος ποὺ πραγματοποιεῖται κυρίως μέσα εἰς τὰ ἐπαγγελματικὰ σχολεῖα, — τὰ προεπαγγελματικὰ καὶ εἰς τὰ κατωτέρου κύκλου ἐπαγγελματικά.

Μὲ τὸν ἐπαγγελματικὸν προσανατολισμὸν ἤρχισαν νὰ ἐνδιαφέρωνται εἰς ὅλας τὰς χώρας μετὰ τὸν εὐρωπαϊκὸν πόλεμον. Σήμερον δὲ μὲ τὴν μεταβολὴν τῶν συνθηκῶν τῶν οἰκονομικῶν τῆς ζωῆς μας, τῶν ὅρων τῆς ἐργασίας, τῶν ἀπαιτήσεων δι' αὐτὴν εἶναι τελείως ἀδύνατος ἡ ἄγνοιά του καὶ ἡ μὴ ἐφαρμογή του.

Ἀπὸ τὴν ἐπιστημονικὴν ἐφαρμογήν του ἐξαρτᾶται κατὰ μέγα μέρος ἡ ὅλη μας πρόοδος. Βάσις του εἶναι νὰ γνωρίζωμε τὸν ἑαυτόν μας.

«Ἡ ἐξακρίβωσις τῶν ἐπαγγελματικῶν δεξιοτήτων δὲν δύναται νὰ χωρισθῇ ἀπὸ τὴν καλλιέργειαν αὐτῶν τούτων τῶν δεξιοτήτων. Ἐπομένως τὸ ἔργον τοῦ ἐπαγγελματικοῦ προσανατολισμοῦ ἔχει ὡς κυρίαν ἕδραν αὐτοῦ τὸ ἐπαγγελματικὸ σχολεῖο, εἰς τὸ ὁποῖον πρέπει νὰ ἐξακολουθῇ καθ' ὅλα τὰ ἔτη τῆς ἐκμαθήσεως τῆς τέχνης».

Ἀλλὰ καὶ πρὸ τῆς εἰσόδου εἰς τὸ Ἐπαγγελματικὸ σχολεῖο γίνεται ἡ σχετικὴ παρακολούθησις.

Τὸ παιδὶ ἀπὸ τὰ πρῶτα βήματα εἰς τὸ σπίτι του, εἰς τὸ νηπιαγωγεῖο μὲ τὰ παιγνίδια του, μὲ τὴν καθημερινὴ συμπεριφορά του πρὸς τοὺς ἰδικούς του καὶ πρὸς τοὺς ξένους, φανερώνει τὸν ἐσωτερικό του κόσμο, ἰδίως εἰς τὴν μητέρα, τὴν ἐπισκέπτρια ἀδελφή, τὴν νηπιαγωγό. Πρὸς διαφωτισμὸν εἰς μερικὰς χώρας γίνονται συγκεντρώσεις γονέων, κατὰ τὰς ὁποίας δίδονται ἀπὸ τοὺς γονεῖς πληροφορίαι περὶ τῶν συνθηκῶν τῆς οἰκογενειακῆς των ζωῆς, τῆς οἰκονομικῆς των θέσεως, τῶν κλίσεων καὶ τῶν δεξιοτήτων τῶν παιδιῶν τους, τῆς ὑγιεινῆς καταστάσεώς τους. Ἀπὸ τοὺς προσανατολιστὰς δὲ δίδονται συμβουλαί· ἐπίσης γίνονται διαλέξεις, ὁμιλίαι περὶ τῶν διαφόρων ἐπαγγελμάτων, ἐργοστασίων καὶ ἐργαστηρίων, ἐμπορικῶν καὶ ἐπαγγελματικῶν ἐκθέσεων. Προβάλλονται σχετικαὶ εἰκόνες.

Ἀνυπολόγιστον ἀξίαν πρὸς καθορισμὸν τῆς κατευθύνσεως, ἡ ὁποία πρόκειται νὰ δοθῇ εἰς τὸ παιδί, ἔχει ἡ ὅλη ἐργασία τοῦ δημοτικοῦ σχολείου.

Αὐτὴ ἀποβλέπει εἰς τὸ νὰ μορφώσῃ συστηματικὰ τὰς πνευματικάς, ψυχικὰς καὶ σωματικὰς δυνάμεις τοῦ μαθητοῦ. Ἐπίσης νὰ μεταδώσῃ γνώσεις καὶ δεξιότητας, αἱ ὁποῖαι νὰ ἀποτελοῦν τὴν βάσιν, ἐπὶ τῆς ὁποίας νὰ στηρίζεται ἡ κατόπιν γενικὴ ἢ ἐπαγγελματικὴ μόρφωσις. Εἰς τὴν περίπτωσιν δὲ κατὰ τὴν ὁποίαν τὸ παιδὶ μετὰ τὸ δημοτικὸ σχολεῖο εἰσέρχεται ἀμέσως εἰς τὴν πρακτικὴ ζωὴ νὰ τὸ καθιστᾷ ἱκανὸ νὰ σταδιοδρομήσῃ μὲ ἐπιτυχίαν εἰς αὐτήν.

* * *

Στενοτάτην σχέσιν μὲ τὸ ἐπάγγελμα γενικὰ ἔχουν ἡ χειροτεχνία, τὸ ἐλεύθερον σχέδιον, ἡ γεωμετρία μὲ τὸ γραμμικὸν σχέδιον, ἡ πλαστική, αἱ ἐλαφραὶ ἐργασίαι ἐπὶ διαφόρου ὕλης μὲ διάφορα ἐργαλεῖα ἢ χωρὶς αὐτά, αἱ ποικίλαι ἐργασίαι, αἱ ὁποῖαι ἔχουν σχέσιν μὲ τὸν κῆπον, μὲ τὰ οἰκοκυρικά.

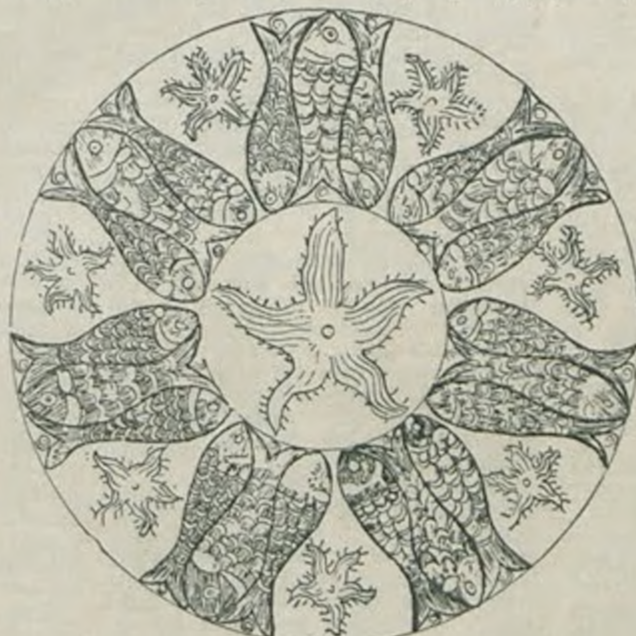
Τὰ μαθήματα αὐτὰ ἀναπτύσσουν τὰς δεξιότητας, ἐμπνέουν ἀγάπην πρὸς τὴν ἀκατέργαστον ὕλην καὶ τὴν θέλησιν νὰ τὴν δαμάσουν. Συνηθίζουν τὸν μαθητὴν εἰς τὴν τάξιν, τὴν ὑπομονὴν νὰ ὑπερνικᾷ σιγὰ-σιγὰ τὴν κόπωσιν, νὰ φθάνῃ εἰς τὴν κατασκευὴν ὡρισμένου ἀντικειμένου, ὁπότε καὶ αἰσθάνεται τὴν χαρὰν τῆς δημιουργίας.

Τὴν ὥρα τοῦ ἐλευθέρου σχεδίου ἀφίνεται ὁ μαθητὴς ἐλεύθερος νὰ ἐκδηλώσῃ τὸν ἐσωτερικό του κόσμο, τὴν δύναμιν τῆς φαντασίας του, τῆς παρατηρητικότητος, τῆς μνήμης, κατὰ δὲ τὴν χρῆσιν τῶν χρωμάτων τὸ αἴσθημα τῆς ἁρμονίας.

Ἡ διδασκαλία τοῦ Ἐλευθέρου σχεδίου ἐν μέρει διδάσκεται παράλληλα πρὸς τὴν διδασκαλίαν τῆς μητρικῆς γλώσσης. Τὸ παιδὶ ἐλεύθερα εἰκονογραφεῖ τὸ διδασκόμενο διήγημα, ποίημα κ.λ.π. Ἡ Γεωμετρία διδάσκεται μαζὶ μὲ τὴν Γραμμογραφίαν, ὁπότε τὸ παιδὶ συνηθίζει εἰς τὴν χρῆσιν τοῦ κανόνος, τοῦ τριγώνου καὶ τοῦ διαβήτου.

Ἡ πλαστικὴ εἰσάγει τὸ παιδὶ εἰς τὴν αἴσθησι τοῦ ὄγκου καὶ τοῦ σχήματος, ἀπαραίτητον διὰ τὴν ἐξέλιξίν του. Ἡ Γυμναστικὴ δεικνύει τὴν ἀντοχὴν τοῦ μαθητοῦ, τὸν βαθμὸν τῆς κοπώσεως καὶ ἡ Ὠδικὴ τὸ αἴσθημα τοῦ ρυθμοῦ.

ΑΝΝΑ ΣΤΑΜΑΤΕΛΑΤΟΥ
Διευθύντρια τῆς Παπαστρατείου Δημοσίας Ἐπαγγελματικῆς Σχολῆς Παιγνιδίων καὶ Διακοσμητικῆς.

Σχέδιο γιὰ πιάτο ἐκτελεσθὲν ἀπὸ τὸν Φαλαγγίτην τοῦ 5ου Ὑποτομέως Σταμάτιον Κατσαβάκην

χονται νὰ τὴ χαροῦν... Χαιρετοῦν τὸ νέο τὸ φῶς.

«Σὺ ἔκανες, λένε, τὸ στρατὸ ποὺ ἦρθε ὡπλισμένος ἀπὸ τὸ Ἄργος κι' ἔλαμπαν οἱ ἄσπρες ἀσπίδες του, νὰ φύγῃ πίσω τρομαγμένος καὶ πιὸ βιαστικὸς παρὰ ὅταν ἦρθε».

Ἀναθυμοῦνται ὕστερα τὰ διάφορα περιστατικὰ μ' εὐχαρίστηση. Ἔτσι συμβαίνει πάντα ἅμα περάσῃ κανεὶς ἕνα κίνδυνο· γυρίζει καὶ κοιτάζει πίσω καὶ χαίρεται δυὸ φορὲς γιὰ τὴ σωτηρία του.

«Τὸ στρατὸ τοῦτο, ἐξακολουθοῦν, τὸν ἔφερε ἐδῶ πέρα ὁ Πολυνείκης θυμωμένος μὲ τὸν ἀδερφό του... Κι' ἦταν σὰν νὰ πέταξε ἕνας ἀετὸς πάνω ἀπὸ τὴ πόλη ποὺ λούφαζε κάτω ἀνταριασμένη... ἕνας ἀετὸς μὲ στριγγιὰ φωνή... κι' ἄσπρες φτεροῦγες.

Κι' ἀφοῦ ζυγιάστηκε πάνω ἀπὸ τὰ σπιτικά μας καὶ τριγύρισε μὲ ὀρθάνοιχτο στόμα τὸ ἑφτάπυλο κάστρο τῆς Θήβας... ἔφυγε πρὶν νὰ βάψῃ μ' αἷμα τὰ σαγόνια του, πρὶν οἱ πεύκινες δᾶδες βάλουν φωτιὰ στοὺς πύργους...

Γιατὶ ὁ Δίας μισεῖ τὰ μεγάλα λόγια... Καὶ σὰν τοὺς εἶδε νὰ κατεβαίνουν ἔτσι ἀκράτητοι σὰ ρέμα καὶ νὰ βροντοῦν περήφανα τὰ χρυσᾶ τους ἅρματα, χτύπησε κι' ἔρριξε κάτω μὲ ἀστροπελέκι τὸν πρῶτο ποὺ ἀνέβηκε στὸ κάστρο ν' ἀλαλάξῃ γιὰ τὴ νίκη.

....

Ἔτσι οἱ ἑφτὰ στρατηγοὶ ἀφῆκαν στὸ Δία τὸν τροπαιοφόρο τὰ ὅπλα τους καὶ μονάχα τὰ δυὸ τ' ἄμοιρα τ' ἀδέρφια σήκωσαν λόγχη φονικὴ ὁ ἕνας ἐνάντια στὸν ἄλλο, καὶ βρῆκαν ὅμοιο θάνατο.

Μὰ τώρα πιὰ μᾶς ἦρθε ἡ Νίκη — μεγάλο τ' ὄνομά της! — κι' ἔφερε χαρὲς στὴ πολυάμαξη Θήβα. Καιρὸς νὰ ξεχάσουμε τὶς πίκρες τοῦ πολέμου. Καιρὸς νὰ πᾶμε στοὺς ναοὺς τῶν Θεῶν καὶ νὰ γιορτάσουμε μ' ὁλονύκτιους χορούς... Ὁ Βάκχος ἔχει τὸ λόγο!

(Ἀκολουθεῖ) Μ. Ἀναστασίου

36. (Συνέχεια)

Μὰ σὲ λίγο ἀκούστηκαν ἀπὸ τὸ ἁμάξι φωνὲς καὶ κλάματα.

— Τί τρέχει; ρώτησε ὁ Ἀλέξανδρος καὶ πῆγε μόνος του νὰ δῆ.

Κι' ἡ γρηὰ μητέρα τοῦ Δαρείου ἔπεσε στὰ πόδια του καὶ φώναξε:

— Τί σοῦ ἔκαμα, ὦ βασιλιᾶ, καὶ θέλεις νὰ μ' ἐξευτελίσης; Ἐγὼ ποὺ σὲ ἀγαπῶ σὰν παιδί μου...

— Τί σοῦ ἔκαμα; ρώτησε θλιμμένος ὁ Ἀλέξανδρος, τί σοῦ ἔκαμα, ὦ μητέρα;

— Γιατὶ μοῦστειλες, παιδί μου, τὰ μάλλινα αὐτά; Ἐμεῖς δίνουμε μάλλινα μονάχα στοὺς δούλους μας, Ἀλέξανδρε! Ἐμεῖς φοροῦμε μονάχα μεταξωτά.

— Τὰ ὕφανε ἡ ἴδια ἡ ἀδελφή μου, διαμαρτυρήθηκε ὁ Ἀλέξανδρος. Σοῦ τἄστειλα γιὰ νὰ σοῦ δείξω πόσο σὲ ἀγαπῶ καὶ σὲ τιμῶ... Ὅταν ἔρχουμαι στὴ σκηνή σου δὲ στέκουμαι πάντα ὄρθιος; Δὲν περιμένω πρῶτα νὰ καθίσης γιὰ νὰ καθίσω κι' ἐγώ; Πῶς λοιπὸν πιστεύεις πὼς ἤθελα νὰ σὲ προσβάλω;

Ἔτσι μονάχα ἡσύχασε ἡ γρηὰ περήφανη βασίλισσα.

Στὶς ὄχτες τοῦ Τίγρη ποταμοῦ σταμάτησαν λίγο νὰ ξεκουραστοῦν. Κι' ὁ Ἀλέξανδρος βρῆκε καιρὸ καὶ θεμελίωσε μιὰ νέα πόλι, τὴ Νικηφόρα.

Δρόσισε λίγο, μπῆκε τὸ φθινόπωρο. Ὁ Ἀλέξανδρος κίνησε πάλι, πέρασε τὸν Τίγρη ποταμό, ἔφτασαν οἱ πρόσκοποι ποὺ εἶχε στείλει καὶ τοῦ ἀνάγγειλαν πὼς ὁ Δαρεῖος εἶχε ἁπλώσει τὰ στρατεύματά του στὴν πεδιάδα, κοντὰ στὸ χωριὸ Γαυγάμηλα. Ὅλη ἡ πεδιάδα ἦταν σκεπασμένη μὲ ἀναρίθμητο στρατό.

Πολλοὶ ἀπὸ τοὺς στρατιῶτες τοῦ Ἀλέξανδρου τρόμαξαν.

— Τώρα πιὰ δὲ γλυτώνουμε! ἔλεγαν. Στὸν κάμπο μπορεῖ ν' ἁπλώση ὅλη του τὴ δύναμι, ἑκατομμύρια ἀνθρώπους. Ἐμεῖς τί ἔχουμε νὰ τοὺς ἀντιπαρατάξουμε;

— Τὴν ψυχή μας! εἶπε θυμωμένος ὁ Στέφανος, μιὰ μέρα ποὺ ἄκουσε τὶς μουρμοῦρες αὐτὲς τῶν στρατιωτῶν. Τὴν ψυχή μας! Καὶ θὰ νικήσουμε!

Ἔπεσε ἡ νύχτα. Ὁ Παρμενίων ζύγωσε τὸν Ἀλέξανδρο:

— Βασιλιᾶ μου, δύσκολη ἡ θέσι μας. Ἂν θέλουμε νὰ νικήσουμε πρέπει νὰ ἐπιτεθοῦμε κρυφά, τὴ νύχτα.

Μὰ ὁ Ἀλέξανδρος ἀποκρίθηκε μὲ περηφάνεια.

— Δὲν κλέβω τὴ νίκη!

Τὴν ἴδια νύχτα ἔγινε ὁλικὴ ἔκλειψι τῆς σελήνης. Τινάχτηκαν οἱ στρατιῶτες τρομαγμένοι.

— Κακὸ σημάδι! φώναξαν. Θὰ χαθοῦμε!

Ὁ Ἀρίστανδρος ὅμως, ὁ ἀστρολόγος τοῦ Ἀλέξανδρου, φώναξε χαρούμενος:

— Καλὸ σημάδι! Τὸ φεγγάρι εἶναι τὸ σύμβολο τῶν βαρβάρων. Ἐμᾶς εἶναι ὁ ἥλιος. Θὰ χαθοῦν οἱ Πέρσες!

Τὴν ἄλλη μέρα ἡ ἐμπροσθοφυλακὴ τῶν Ἑλλήνων συναντήθηκε μὲ τὴν ἐμπροσθοφυλακὴ τῶν ἐχθρῶν. Ὁ Ἀλέξανδρος φώναξε τὸ Στέφανο ποὺ πήγαινε μπροστά, ἀρχηγὸς τῆς ἐμπροσθοφυλακῆς:

— Πιάσε μου μερικοὺς αἰχμαλώτους, πρόσταξε, καὶ φέρε μού τους.

Μετὰ μιὰ ὥρα ὁ Στέφανος τοῦ πήγαινε καμμιὰ δεκαριὰ Πέρσες αἰχμαλώτους. Κι' ὁ βασιλιᾶς ἄρχισε νὰ τοὺς ρωτάη πόση δύναμι εἶχαν οἱ Πέρσες, ποῦ εἶναι στρατοπεδευμένοι, ποῦ βρίσκεται ὁ Δαρεῖος. Κι' ἔπειτα τοὺς ἀφῆκε ἐλεύτερους.

— Πηγαίνετε, τοὺς εἶπε, νὰ ἀναγγείλετε στὸ βασιλιᾶ σας, πὼς τὸν περιμένω γρήγορα στὴ μάχη νὰ παλέψουμε οἱ δυό μας.

Τέσσερες μέρες ἔμεινε ὁ Ἀλέξανδρος ἀπέναντι στὸν ἐχθρὸ κι' ἑτοιμάζουνταν. Δὲ βιάστηκε τώρα· ἤξερε πὼς ἀπὸ τὴ μάχη τούτη κρέμουνταν ὅλη του ἡ ἐκστρατεία. Ὅποιος νικοῦσε θἄπαιρνε τὴν Ἀσία.

Τὴ δεύτερη μέρα ἀρρώστησε ἡ γυναῖκα τοῦ Δαρείου. Ὅσο κι' ἂν τὴν περιποιῶταν ὁ Ἀλέξανδρος σὲ ὅλη τὴν πορεία, οἱ κακουχίες ἦταν τόσο μεγάλες, ποὺ ἡ λεπτοκαμωμένη βασίλισσα ἔπεσε ἄρρωστη. Ἔστειλε ἀμέσως ὁ Ἀλέξανδρος τὸ γιατρό του τὸ Φίλιππο, μὰ σωτηρία δὲν ὑπῆρχε. Τὴ νύχτα ἡ γυναῖκα τοῦ Δαρείου ξεψύχησε.

Ὁ Δαρεῖος κτύπησε τὸ στῆθός του ἀπηλπισμένος.

Πῆγε στὴ σκηνή της ὁ Ἀλέξανδρος καὶ τὴν εἶδε νεκρὴ καὶ τὰ μάτια του γέμισαν δάκρυα.

— Θάψετέ την, πρόσταξε, μὲ βασιλικὲς τιμές.

Ἕνας Πέρσης ποὺ ὑπηρετοῦσε τὴ βασίλισσα κατώρθωσε νὰ ξεγλιστρήση ἀπὸ τὸ ἑλληνικὸ στρατόπεδο καὶ νὰ καταφύγη στοὺς Πέρσες. Ἔτρεξε ἀμέσως στὴ σκηνὴ τοῦ Δαρείου καὶ τοῦ ἀνάγγειλε τὸ θάνατο τῆς γυναίκας του. Ὁ Δαρεῖος χτύπησε τὸ στῆθος του ἀπελπισμένος.

— Ὦ, τί δυστυχία, φώναξε κλαίγοντας, νὰ πάθη τόσους ἐξευτελισμοὺς ἡ γυναῖκα τοῦ Μεγάλου Βασιλέα καὶ νὰ πεθάνη καὶ νὰ ταφῆ χωρὶς τιμές! Σὰ δούλα!

— Ὄχι, μεγάλε βασιλιᾶ μου, ἀποκρίθηκε ὁ δοῦλος, ὁ Ἀλέξανδρος φέρθηκε πάντα στὴ βασίλισσα μὲ μεγάλο σεβασμό. Καὶ τώρα διέταξε νὰ τὴ θάψουν μὲ βασιλικὲς τιμές.

Καὶ διηγήθηκε στὸ Δαρεῖο μὲ τί εὐγένεια φέρθηκε ὁ Ἀλέξανδρος στὴ βασιλικὴ οἰκογένεια, ποὺ εἶχε πέσει στὴν ἐξουσία του. Ὁ Δαρεῖος τότε σήκωσε τὰ χέρια στὸν οὐρανὸ κι' ἀναφώνησε:

— Ὦ Θεοὶ τῆς πατρίδος μου, βοηθήσατέ με νὰ σώσω τὸ βασίλειό μου. Μὰ ἂν εἶναι γραφτό μου νὰ χάσω τὸ θρόνο σᾶς ἱκετεύω, δώσατε τὴν Ἀσία στὸν Ἀλέξανδρο! Γιατὶ πιὸ δίκαιος καὶ πιὸ γενναῖος νικητὴς δὲν ὑπάρχει!

Κάθισε τότε κι' ἔγραψε νέα ἐπιστολὴ στὸν Ἀλέξανδρο:

«Σοῦ ἐκφράζω τὴν εὐγνωμοσύνη μου, τοῦ ἔλεγε, γιὰ τὴν εὐγένεια ποὺ φέρθηκες στοὺς δικούς μου καὶ γιὰ τὶς τιμὲς ποὺ ἀπέδωσες στὸν ἐνταφιασμὸ τῆς δυστυχισμένης μου γυναίκας, τῆς βασίλισσας.

»Σοῦ προτείνω καὶ πάλι εἰρήνη. Πάρε μιὰ κόρη μου γυναῖκα, πάρε καὶ τὸ βασίλειό μου ἀπὸ τὴ Μεσοποταμία ὡς τὴν Ἑλλάδα κι' ἂς κάμουμε συμμαχία! Εἶναι ἡ τελευταία φορὰ ποὺ σοῦ γράφω· μὴν ἀπορρίψης τὴν πρότασί μου».

Ὁ Ἀλέξανδρος ὅμως δὲν ἤθελε νὰ μοιράση μὲ κανένα τὴν κοσμοκρατορία. «Μοῦ τὴν ἔδωσε ὁ θεὸς Ἄμμων, συλλογίστηκε, εἶναι δική μου. Δὲν τὴ μοιράζουμαι μὲ κανένα».

— Ὁ πόλεμος θ' ἀποφασίση ποιὸς θὰ πάρη τὴν Ἀσία, ἀποκρίθηκε ὁ Ἀλέξανδρος στὸ Δαρεῖο. Εἰρήνη πιὰ δὲν μπορεῖ νὰ ὑπάρξη μεταξύ μας.

Κεφ. 52.

Τὴν ἴδια νύχτα ὁ Ἀλέξανδρος φώναξε πάλι τὸν ἀρχηγὸ τῆς ἐμπροσθοφυλακῆς, τὸ Στέφανο.

— Μαθαίνω, τοῦ εἶπε, πὼς οἱ Πέρσες ἔσκαψαν λάκκους ἀνάμεσα στὸ

ΤΟ ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΙΚΟ ΕΠΟΣ ΤΗΣ ΟΡΘΟΔΟΞΟΥ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ

XVIII
Η ΦΙΛΟΣΟΦΟΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΗ ΑΝΑΡΧΙΑ ΤΩΝ ΤΡΙΩΝ ΠΡΩΤΩΝ Μ. Χ. ΑΙΩΝΩΝ

Ὁ φιλοσοφικὸς θρησκευτισμὸς ποὺ κυριαρχεῖ κατὰ τὴν περίοδο αὐτὴ δὲν εἶναι μονάχα φαινόμενο ἀναπόσπαστα συνδεδεμένο μὲ τὰ γεγονότα καὶ τὸ πνεῦμα τῆς ἐποχῆς, μὰ καὶ μιὰ ἱστορικὴ κατάληξις, ποὺ τὴν πρώτη ἀφετηρία της θάπρεπε νὰ τὴν ἀναζητήσουμε σ' αὐτὴ τούτη τὴ Σωκρατικὴ προσωπικότητα καὶ τὴν ἐποχή της. Ἀπὸ τὴν συγκερασμένη της φύσι — περίεργο κρᾶμα ὀρθολογισμοῦ καὶ μυστικισμοῦ — ποὺ προσπαθεῖ νὰ συνδέσῃ τὴ διανόησι μὲ τὴν πρᾶξι, τὴ φιλοσοφικὴ ζήτησι μὲ τὴν ἠθική, δὲν προέρχονται μονάχα ἄμεσα οἱ δύο πόλοι τῆς ἑλληνικῆς φιλοσοφίας, ὁ θεῖος δραματιστὴς τοῦ «ὄντος» καὶ δαιμόνιος μεθοδικὸς τῆς «τελεολογίας», μὰ καὶ μία μακρὰ σειρὰ θιασωτῶν τῆς πρακτικῆς του φιλοσοφίας, ποὺ κυρίως συνεχίζεται, γιὰ νὰ καταλήξῃ στὴ «Στοά», ἡ ὁποία συνδέει τὸ μακρινὸ αὐτὸ φιλοσοφικὸ παρελθὸν μὲ τοὺς ἐπερχομένους αἰῶνες. Τὴ «Στοὰ» θὰ τὴν ἀπασχολήσῃ καθ' ὅλη τὴ μακραίωνή της φιλοσοφικὴ παράδοσι ἡ ἐπιστημονικὴ γνῶσις τοῦ κόσμου καὶ ἡ θέσις τοῦ ἀνθρώπου μέσα σ' αὐτόν· προσπαθῶντας νὰ δώσῃ λύσι στὰ ἠθικὰ καὶ πρακτικὰ του ἀνθρώπου προβλήματα, βλέπει τὸν ἑαυτό της ὑποχρεωμένο ν' ἀναζητήσῃ τὸ νόημα τοῦ κόσμου καὶ τῆς ὑπάρξεως. Ἀποσπασμένο τὸ ἄτομο κατὰ τὴν περίοδο τούτη ἀπὸ τὸ ὀργανικό του σύνολο καὶ τὶς ἀπὸ τοῦτο ἀπορρέουσες θρησκευτικὲς ἀξίες, καταφεύγει ἐντός του γιὰ νὰ προστατευθῇ ἀπὸ τὴν ἐξωτερικὴ δίνη, μέσα στὴν ὁποία βρίσκεται ἕρμαιο, καὶ νὰ ἀναζητήσῃ τὶς ἀρχὲς μὲ τὶς ὁποῖες θὰ διαφυλάξῃ τὴν πνευματική του ἀκεραιότητα. Ἔτσι ἡ «αὐτογνωσία», τὸ «γνῶθι σαὐτὸν» καταντᾶ ἡ σπουδαιοτέρα ἀπασχόλησι τῆς νέας αὐτῆς φιλοσοφικῆς περιόδου. Ἡ «αὐτογνωσία» ὅμως, ἡ γνῶσις αὐτῆς ταύτης τῆς ἀνθρωπίνης φύσεως ἐν ἀναφορᾷ πρὸς τὴ «θεογνωσία», τὴ γνῶσι αὐτῆς ταύτης τῆς φύσεως τοῦ Θεοῦ, ἦταν φυσικὸ νὰ φέρῃ τὴν ἐννοιοκρατουμένη Ἑλληνικὴ φιλοσοφία στὸ ἀδιέξοδο. Ἀπὸ τοῦ Πλάτωνος ἤδη εἶχαν ὑπερπηδηθῆ τὰ ὅριά της καὶ ἡ ἐκτροπή της πρὸς τοὺς θρησκευτικοὺς χώρους ἦταν μοιραία καὶ ἀναπότρεπτος. Ἡ «Στοά», παρὰ τὴ λαμπρὰ φιλοσοφική της ἐπινόησι τοῦ «Πανθεϊσμοῦ», ποὺ ἐπὶ τοῦ ἠθικοῦ πεδίου τὴν φέρει στὴν ἰδέα τοῦ «ἀνθρωπισμοῦ», τῆς μιᾶς καθολικῆς ἀνθρωπότητος, ἡ φιλική της διάθεσις πρὸς τὴν μυθολογικὴ θρησκεία τοῦ λαοῦ, τὴν ὁποία προσπαθεῖ νὰ συμβιβάσῃ μὲ τὴν ἀλληγορικὴ ἑρμηνεία καὶ νὰ τὴν συμπεριλάβῃ, ἡ ἀπὸ τῆς δημώδους πίστεως ἰδέα τῆς «θείας προνοίας», τῆς μετ' ἀγαθότητος καὶ ἀγάπης διατάξεως τοῦ κόσμου, ποὺ ἐπιτρέπει εἰς τὸν ἄνθρωπον νὰ ἔχῃ ἀπεριόριστη σ' αὐτὴν ἐμπιστοσύνη, καὶ πλέον τούτων ἡ ἐντελῶς ἐκ τῆς θρησκευτικῆς βιώσεως ἰδέα τῆς αἰφνιδίας μεταστροφῆς καὶ μεταγνώσεως, τὴν μετατρέπει σ' ἕνα εἶδος φιλοσοφικῆς θρησκείας. Ἡ ἀπὸ τοῦ Ποσειδωνίου τοῦ ἐξ Ἀπαμείας (135—50 π. Χ.) μέση καὶ νεωτέρα «Στοά», παρὰ τὸν φιλοσοφικὸ ἀνακαινισμό της, ποὺ ἀποκρούει τὰς περὶ δημώδους πίστεως καὶ λατρείας παλαιὰς ἀντιλήψεις της καὶ ἀπορρίπτει τὴν ἀλληγορικὴ μέθοδο τῆς παρερμηνείας τῶν θρησκευτικῶν μύθων, παραμένει μία κατὰ βάθος θρησκευτικὴ φιλοσοφία. Ἡ ἐπαναστροφή της εἰς τὶς μυστικὲς πηγὲς τῆς ἀρχαίας «Στοᾶς» καὶ ἀπὸ αὐτὲς ἡ ἀναδρομή της μέχρι τῶν πρώτων ἀρχῶν τῶν Ὀρφικῶν καὶ Πυθαγορείων, ἡ ἐπανασύνδεσις τοῦ ἀνθρώπου πρὸς τὰς μυστηριώδεις θείας δυνάμεις ποὺ διέπουν τὸ σύμπαν, ἡ ἀπὸ τῶν φιλοσοφικῶν συστημάτων μετάθεσις πρὸς αὐτὸ τοῦτο τὸ πνεῦμα τῆς θρησκείας μὲ τὰς ἀπεράντου ποικιλίας μορφάς της, τὶς ὁποῖες προσπαθεῖ νὰ συνδέσῃ σὲ μιὰ ἑνότητα, μὲ ἕνα μοναδικὸ νόημα, τὴν καθιστοῦν ἁπλῶς καὶ μόνο πνευματικώτερη. Ἡ πρὸς αὐτογνωσίαν αἰφνιδία μεταστροφὴ καταντᾶ στὴ φιλοσοφικὴ ἔκστασι· κατ' αὐτὴν «θεώμεθα τοῦ θείου διὰ τοῦ ἐν ἡμῖν Θεοῦ, τοῦ λόγου τοῦ παντὸς διὰ τοῦ ἐν ἡμῖν λόγου, διότι τὸ ὅμοιον μόνον διὰ τοῦ ὁμοίου διαγιγνώσκεται». Διὰ τῆς θεωρίας αὐτῆς τὸ πνεῦμα, ἀπηλλαγμένο ἀπὸ τὰ δεσμὰ τοῦ σώματος καὶ ἀνυψούμενο μέχρι τῆς ἀληθινῆς του καὶ αἰωνίας πατρίδος, συναποκομίζει ἐπιστρέφοντας στὴ γῆ τὶς ἠθικὲς ἐκεῖνες δυνάμεις ποὺ εἶναι ἀναγκαῖες στὸν ἄνθρωπο γιὰ νὰ κατορθώσῃ νὰ ὑποτάξῃ τὴν βούλησί του στὴ θεία βούλησι. Παρ' ὅλον αὐτὸ τὸν φιλοσοφικοθρησκευτικὸ μυστικισμὸ δὲν μπορεῖ ν' ἀρθῇ ἡ βασικὴ ἀντίφασι περὶ τοῦ δυνατοῦ τῆς «γνώσεως»· αὐτὴ ἡ ἀντίφασις γίνεται καταφανέστερη στὸ Νεοπλατωνισμό, ποὺ ἐπιχειρεῖ νὰ ἀνασυνδέσῃ τὴν καθαρὰ φιλοσοφικὴ παράδοσι. Ἡ προσπάθειά του νὰ συμβιβάσῃ τὴν ὀρθολογιστικὴ ἐξήγησι τοῦ κόσμου μὲ τὴν βαθύτατα θρησκευτικὴ τάσι νὰ συλλάβῃ ἀμέσως τὴν οὐσία τοῦ νοητοῦ κόσμου ὡς ζῶσα πραγματικότητα, ἀποβαίνει δραματική. Ἀντιλαμβάνεται ὅτι πέραν τῶν ἰδεῶν ποὺ ἐπιδέχονται ἀπείρους ὁρισμοὺς πρέπει νὰ συλλάβωμεν τὴν ἀμετάβλητη ἑνότητα, ποὺ εἶναι ἡ ἀναγκαστική τους αἰτία — τὸ ὂν καὶ τὸ ἕν. Ὅτι τὴν ὕπαρξι, τὴν ἑνότητα τῆς νοητῆς ὑποστάσεως τὴν αἰσθανόμεθα ἄνευ ἐννοιῶν καὶ ἄνευ ὁρισμῶν. Παρὰ ταῦτα δὲν δύναται νὰ παραιτηθῇ τῆς ὀρθολογιστικῆς ἐξηγήσεως, γιατὶ δὲν ἔχει μὲ τὶ νὰ τὴν ἀντικαταστήσῃ. Ἀντίθετα μὲ τὸν Νεοπλατωνισμὸ ὁ μυστικισμὸς ἐμφανίζεται ἀμέσως ὡς μία θρησκευτικοφιλοσοφικὴ κίνησις· στὴ «γνῶσι» δὲν ἀποδίδουν παρὰ τὴ θρησκευτικὴ ἔννοια τῆς εὐσεβείας· ἐπομένως τὴ σωτηρία δὲν τὴν ἐξαρτοῦν ἀπὸ τὴ γνῶσι ἀλλὰ ἀπὸ τὴν ἀπαλλαγὴ τῆς ψυχῆς ἀπὸ τὴν ὕλη καὶ τὴ μυστικὴ ἔκστασι, μὲ τὸ θεῖο. Γενικὰ ἀποβλέπουν στὸ σῶμα ὡς πρὸς πηγὴν τοῦ κακοῦ, ἀλλὰ γιὰ τὴν καταπολέμησί του ἄλλοι μὲν εἰσηγοῦνται τὴν ἐγκράτεια, ἄλλοι τὴν ἀκρασία, ἄλλοι ἀπαγόρευαν τὸ γάμο καὶ τὶς ἡδονὲς ἢ ὡρισμένες τέρψεις καὶ ἄλλοι ἐπρέσβευαν ὅτι «δεῖ τοὺς πνευματικοὺς χωρεῖν διὰ πάσης πράξεως καὶ παραχρῆσθαι τῇ σαρκί». Ἡ «Γνῶσις», ποὺ ἡ γέννησίς της συμπίπτει μὲ τὴν ἐμφάνισι τοῦ Χριστιανισμοῦ, προέρχεται ἀπὸ τὴν ἀνάμιξι ἰδεῶν θεολογικῶν, κοσμογονικῶν καὶ ἀνθρωπολογικῶν διαφόρων λαῶν, τοῦ δυαδισμοῦ τῶν Περσῶν, τῆς ἀστρολογίας τῶν Χαλδαίων, τῆς Πλατωνικῆς φιλοσοφίας τοῦ Νεοπλατωνικοῦ Φίλωνος, ἀπὸ τὸν ὁποῖο συμπεριέλαβαν καὶ μερικὲς ἄλλες ἰουδαϊκὲς ἰδέες καὶ θεωρίες. Τὸ κύριο πρόβλημα ποὺ ἀπησχόλησε τοὺς γνωστικοὺς εἶναι τὸ περὶ τῆς πρώτης ἀρχῆς τοῦ κακοῦ· ἀπὸ ποῦ πρέπει νὰ ἀπορρέῃ ἡ μέσα στὸν ἄνθρωπο ἐνυπάρχουσα πάλη μεταξὺ τοῦ ἀγαθοῦ καὶ τοῦ κακοῦ; Ἀλλὰ αἱ ἀπαντήσεις ποὺ δίδονται εἰς αὐτὸ τὸ ἐρώτημα καὶ οἱ τρόποι τῆς λυτρώσεως εἶναι ἀνάλογοι μὲ τὰς διαφόρους αἱρέσεις εἰς τὶς ὁποῖες διῃρέθησαν· μερικὲς χάριν τοῦ ἀμυήτου ὄχλου μεταχειρίζονται τὴ μαγεία καὶ τοὺς ἐξορκισμοὺς καὶ ὑποθάλπουν τὴ δεισιδαιμονία. Ἐκτὸς ἀπ' αὐτὲς πλῆθος ἄλλων θρησκευτικῶν ὁμίλων παρουσιάζονται ἰδίως στὴν Ἀλεξάνδρεια ἀπὸ θρησκολήπτους ἐκστατικούς, ποὺ κέντρο τῆς συναντήσεώς τους ἔχουν τὴν ἀναζωπύρησι τῶν μυστηριακῶν τελετῶν καὶ τελετουργικῶν πράξεων ποὺ χρησιμοποιοῦνταν κατὰ τὰ Ἐλευσίνια, τὰ Ὀρφικὰ καὶ ἰδίως τὰ μυστήρια τῆς Ἴσιδος. Οἱ θρησκευτικὲς αὐτὲς ῥοπὲς τῆς φιλοσοφίας καὶ τὰ μυστήρια δὲν δείχνουν παρὰ τὴ βαθεία καὶ ἀνικανοποίητη νοσταλγία ποὺ κατέχει τὶς ψυχές. Ἡ ψυχικὴ ἱστορία τοῦ ἱεροῦ Αὐγουστίνου (354 μ. Χ.) περιπλανωμένου ἀπὸ φιλοσοφία σὲ φιλοσοφία, εἰς τὴν ὁποία ἤλπιζε νὰ βρῇ τέλος τὴ μακαριότητα, καὶ ἡ ψυχική του διαπάλη ποὺ τόσο συγκινητικὰ ἐκφράζεται μέσα εἰς τὶς περίφημες «ἐξομολογήσεις» του δὲν δείχνουν μονάχα τὴν ψυχικὴ νόσο τῆς ἐποχῆς, ἀλλὰ καὶ τί ἦταν μονάχα δυνατὸ νὰ τὴν θεραπεύσῃ. Κατὰ τὸν Σεπτέμβριο τοῦ 386 μ. Χ., εἰς ἡλικίαν 32 ἐτῶν, βρισκόμενος στὸν κῆπό του καὶ διαλογιζόμενος τὰ μεγάλα προβλήματα, τὰ ὁποῖα τὸν ἀπησχόλουν, ἐνόμισε πὼς ἤκουσε μιὰ παιδικὴ φωνὴ ποὺ τοὔλεγε ἐπανειλημμένα: «Λάβε καὶ ἀνάγνωσε». Ταραγμένος ζωηρὰ ἔτρεξε πρὸς τὸ μέρος τοῦ κήπου, ὅπου πρὸ ὀλίγου εἶχε ἀφήσει τὶς ἐπιστολὲς τοῦ Παύλου καὶ ἐπανευρίσκοντάς τις τὶς ἄνοιξε· οἱ ὀφθαλμοί του πέσαν στὸ χωρίο τῆς πρὸς Ρωμαίους ἐπιστολῆς «ὡς ἐν ἡμέρᾳ εὐσχημόνως περιπατήσωμεν μὴ ἐν κώμοις καὶ μέθαις, μὴ κοίταις καὶ ἀσελγείαις, μὴ ἔριδι καὶ ζήλῳ, ἀλλ' ἐνδύσασθε τὸν Κύριον Ἰησοῦν Χριστὸν καὶ τῆς σαρκὸς πρόνοιαν μὴ ποιεῖσθε εἰς ἐπιθυμίας». «Δὲν ἤθελα τίποτε περισσότερο — λέγει ὁ ἴδιος ὁ Αὐγουστῖνος — καὶ δὲν ἦταν ἀναγκαῖον. Γιατὶ μόλις τέλειωσα τὴν ἀνάγνωσι τῶν ὀλίγων αὐτῶν λέξεων καὶ ἀμέσως χύθηκε εἰς τὴν καρδιά μου φῶς ποὺ μοῦ χάρισε τὴν εἰρήνη καὶ αὐθωρεὶ διελύθη τὸ σκοτάδι μὲ τὸ ὁποῖον τὴν περιέβαλλαν οἱ ἀμφιβολίες». Τὴν εἶχε βέβαια καὶ πρὶν ἀναγνώσῃ, μά, ὅπως λέγει καὶ πάλι ὁ ἴδιος, «δὲν ἤμουν ἄξιος οὔτε νὰ ἐμβαθύνω οὔτε νὰ εὐχαριστηθῶ εἰς τὴν ἁπλότητα αὐτὴν τοῦ λόγου τὴν τόσο νέαν δι' ἐμέ... ἡ ματαιοδοξία μου περιεφρόνει τὴν φαινομενικὴν ταπεινότητα τῶν Γραφῶν καὶ οἱ ὀφθαλμοί μου ἦσαν πολὺ ἀσθενεῖς γιὰ νὰ διακρίνουν τί ἐκρύπτετο μέσα σ' αὐτές». Στὴν κατάκοπη αὐτὴ ἀνθρωπότητα εἶχαν παρουσιασθῆ τέλος τὰ κρίνα τοῦ ἀγροῦ τῆς Γαλιλαίας.

ΣΤΡΑΤΗΣ ΔΟΥΚΑΣ

στρατόπεδό μας καὶ τὸ δικό τους καὶ τοὺς σκέπασαν μὲ χῶμα καὶ κλαριά. Πάρε τοὺς πιὸ διαλεχτοὺς ἀξιωματικοὺς καὶ στρατιῶτες καὶ πήγαινε νὰ ἐξετάσῃς τὸ ἔδαφος. Χρειάζεται μεγάλη προσοχή, τὸ νοῦ σου!

Ὁ Στέφανος πῆρε τοὺς πιστοὺς φίλους του, τὸ Λεωνίδα καὶ τὸν Ἑρμόλαο. Πῆρε κι' ἄλλους διαλεχτοὺς συντρόφους καὶ λίγο πρὶν ἀπὸ τὰ μεσάνυχτα κίνησαν.

Τ' ἄστρα ἔλαμπαν στὸν οὐρανό, τὸ φεγγάρι ἀκόμα δὲν εἶχε βγῆ. Φυσοῦσε ζεστὸς ἀγέρας κι' ἀκούγονταν ἀντίκρυ σὰ θάλασσα ἡ βουὴ ἀπὸ τὸ ἀπέραντο ἐχθρικὸ στρατόπεδο.

— Τὸ νοῦ σας! παράγγειλε ὁ Στέφανος στοὺς συντρόφους του. Ἂς κρατᾶ ὁ καθένας σας ἕνα κλεφτοφάναρο, μιὰ σφυρίχτρα καὶ μιὰν ἀξίνα. Κι' ὅπου πάρῃ τὸ μάτι σας χάμω τίποτα ὕποπτο σημάδι, ἂς χτυπήσῃ μὲ τὴν ἀξίνα, νὰ δῇ ἂν εἶναι λάκκος. Κι' ἂς σφυρίξῃ νὰ τρέξουμε ὅλοι νὰ σκεπάσουμε τὸ λάκκο.

— Θὰ προχωρήσουμε πολύ; ρώτησε κάποιος.

— Ὅσο μποροῦμε πιὸ κοντὰ στοὺς ἐχθρούς, ἀποκρίθηκε ὁ Στέφανος. Εἶναι ἀνάγκη.

Σκυφτοί, μέσα στὴ νύχτα, ἄρχισαν νὰ προχωροῦν σιγά, φωτίζοντας μὲ τὰ φαναράκια στὸ χῶμα.

Ὁ Στέφανος πήγαινε μπροστὰ μὲ τὸ Λεωνίδα.

— Στέφανε, εἶπε ὁ Λεωνίδας, ποιὸς θὰ μᾶς ἔλεγε πὼς μιὰ μέρα θὰ βρισκόμαστε μαζὶ στὰ βάθη τῆς Ἀσίας; Θυμᾶσαι μιὰ φορὰ σπίτι σου ποὺ πίναμε στὴν ὑγεία τοῦ βασιλιᾶ Ἀλέξανδρου καὶ κανένας μας δὲν ἤξερε ποιὰ εἶναι ἡ πρωτεύουσα τῆς Περσίας; Καὶ τώρα!

— Ἀγαπητὲ Λεωνίδα, εἶπε ὁ Στέφανος μὲ αὐστηρότητα, ἄφησε τὶς κουβέντες καὶ κοίταζε καλὰ χάμω... Μὴ μιλᾶς, μπορεῖ νὰ μᾶς ἀκούσουν ἀπέναντι οἱ ἐχθρικὲς βάρδιες.

— Κάποιος σφύριξε! εἶπε ὁ Λεωνίδας τεντώνοντας τὸ αὐτί.

Σταμάτησαν κι' οἱ δυὸ κρατώντας τὴν ἀνάσα. Δεύτερο σφύριγμα ἀκούστηκε δεξιά τους.

— Ἀπεδῶ σφυρίζουν, πᾶμε! εἶπε ὁ Στέφανος.

Προχώρησαν μιὰ ἑκατοστὴ βήματα, εἶδαν φῶς, ζύγωσαν. Ἦταν ὁ Ἑρμόλαος μὲ τὴ σφυρίχτρα στὰ στόμα.

— Ἑρμόλαε, εἶπε ὁ Λεωνίδας, τί τρέχει;

Ἕνας λάκκος! εἶπε ὁ Ἑρμόλαος ξεσκεπάζοντας μπροστά του μερικὰ κλαριά.

(Ἀκολουθεῖ)

ΑΠΟ ΤΗΝ ΖΩΗΝ ΚΑΙ ΤΑ ΕΘΙΜΑ ΤΟΥ ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΛΑΟΥ

ΠΩΣ ΜΑΖΕΥΟΝΤΑΙ ΟΙ ΕΛΙΕΣ

Μποροῦμε νὰ ποῦμε ὅτι ἡ ἐλιὰ εἶναι ἑλληνικὸ δένδρο. Στὴ νότια Ἑλλάδα προπάντων εἶναι ἕνα ἀπὸ τὰ πιὸ συνηθισμένα δένδρα. Καὶ ἀπὸ τὰ πιὸ χρήσιμα. Ὄχι μονάχα ὁ καρπός του ὠμὸς εἶναι τροφή, μὰ ἡ ἐλιὰ μᾶς δίνει καὶ τὸ λάδι, ποὺ εἶναι ἀπαραίτητο στὴν ἑλληνικὴ μαγειρική.

Εἶναι παρατηρημένο ὅτι ἡ ἐλιὰ ἀγαπᾷ τὰ μέρη ποὺ εἶναι κοντὰ στὴ θάλασσα. Στὰ πολὺ μεσόγεια μέρη καὶ στὰ ψηλὰ βουνὰ δὲν εὐδοκιμεῖ. Αὐτὸ παρατηρεῖται καὶ στὴν Ἑλλάδα καὶ στὶς ἄλλες μεσογειακὲς χῶρες ποὺ ἔχουν ἐλαιόδενδρα. Ἔξαφνα στὴν Ἰταλία, οἱ νότιες ἐπαρχίες της, ἡ Σικελία καὶ ὅλη ἡ χώρα ὡς τὴ μέση περίπου καὶ ὅλα τὰ παράλιά της ἔχουν ἐλιὲς καὶ ἀντίθετα τὰ μεσόγεια καὶ ἡ Λομβαρδία ὡς τὶς Ἄλπεις δὲν ἔχουν οὔτε μία. Τὸ ἴδιο συμβαίνει καὶ στὴ Γαλλία καὶ στὴν Ἱσπανία. Στὰ παράλια ὑπάρχουν ἄφθονες ἐλιὲς καὶ στὸ ἐσωτερικὸ δὲν ὑπάρχουν.

Στὴν Ἑλλάδα ἄφθονα ἐλαιόδενδρα ὑπάρχουν στὰ δυτικὰ καὶ στὰ βόρεια τῆς Ἀττικῆς, στὸν κάμπο τῆς Ἀμφίσσης, στὴ Φθιώτιδα, στὸ Πήλιον, στὴν Ἀκαρνανία, στὴν Ἀργολίδα, στὴ Λακωνία καὶ περισσότερο στὴ Μάνη, σ' ὁλόκληρη σχεδὸν τὴν Κρήτη, στὴ Μυτιλήνη, στὴν Κέρκυρα, στὴ Λευκάδα, στὴν Κεφαλληνία, στὴν Ἰθάκη, στοὺς Παξούς, στὴ Ζάκυνθο καὶ σ' ἄλλα νησιά, μὰ καὶ στὴν περιοχὴ τῆς Πρέβεζας καὶ σὲ μιὰ μικρὴ ἔκτασι τῆς νότιας Θράκης. Ἀντίθετα σ' ὁλόκληρη τὴ Μακεδονία, ἐξαιρέσει τῆς Χαλκιδικῆς, στὰ ὀρεινὰ τῆς Στερεᾶς καὶ τοῦ Μωρηᾶ καὶ στὸν κάμπο τῆς Θεσσαλίας ἐλιὲς δὲν ὑπάρχουν καθόλου.

Μάλιστα τόσο μεγάλη εἶναι ἡ ἔλλειψι τῆς ἐλιᾶς στὴ Μακεδονία ὥστε στὴ Βέρροια μία ὡραία πλατεῖα ὀνομάζεται «πλατεῖα τῆς ἐλιᾶς»... χωρὶς νὰ ὑπάρχῃ ἐκεῖ ἐλιά! Φαίνεται πὼς κάποτε ἐκεῖ ἔτυχε νὰ φυτρώσῃ καὶ νὰ ζήσῃ μιὰ ἐλιά, ἐνῷ δὲν ὑπάρχει τέτοιο δένδρο σ' αὐτὴν τὴν περιφέρεια. Καὶ ἐπειδὴ τὸ πρᾶγμα ἦταν ἐξαιρετικὰ σπάνιο καὶ περίεργο, πῆρε τ' ὄνομα κι' ἡ πλατεῖα. Κι' ἔμεινε τώρα τὸ ὄνομα, ἐνῷ δὲν ὑπάρχει πιὰ ἡ ἐλιά!

Ἐλιὲς ὑπῆρχαν στὴν Ἑλλάδα ἄφθονες καὶ στὴν ἀρχαιότητα. Μάλιστα τὸ δένδρο αὐτὸ εἶχε κάποιαν ἱερότητα. Ἦταν καὶ τὸ σύμβολο τῆς Ἀθηνᾶς. Μὲ ἀγριελιὰ (κότινον) ἐστεφανώνοντο καὶ οἱ νικητὲς στοὺς ἀγῶνες. Ἐλιὲς ἦσαν φυτεμένες καὶ στὰ ἱερὰ δάση τῶν ἀρχαίων καὶ πλάϊ στοὺς ναούς. Μὰ καὶ σήμερα τὸ λάδι τῆς ἑλληνικῆς ἐλιᾶς ἔχει τὴν ἱερότητά του. Στὶς ἐκκλησίες καὶ στὰ μοναστήρια οἱ πιστοὶ προσφέρουν κυρίως λάδι. Μὲ τὸ λάδι καῖνε τὰ καντήλια στὴν εἰκόνα τῆς Παναγίας ἐμπρός, στὶς εἰκόνες τοῦ Χριστοῦ καὶ τῶν Ἁγίων. Μέσα ἀπὸ τοὺς αἰῶνας διετηρήθη σ' ὅλη τὴν Ἑλλάδα ὁ σεβασμὸς στὴν ἱερότητα τῆς ἐλιᾶς. Ἐξ ἄλλου καὶ ἡ Ἐκκλησία ἁγιάζει τὸ λάδι τῆς ἐλιᾶς, ποὺ τὸ μεταχειρίζεται στὸ μυστήριον τοῦ Εὐχελαίου.

Τώρα βρισκόμαστε στὴν ἐποχὴ τοῦ χρόνου ποὺ ὁ καρπὸς τῆς ἐλιᾶς ὡρίμασε καὶ ἄρχισαν πιὰ νὰ τὸν μαζεύουν. Κυρίως ὅμως τώρα μαζεύουν ἐλιὲς γιὰ φάγωμα, προπάντων ἄγουρες ἢ πρώϊμα πεσμένες ἀπὸ τὸ δένδρο. Τὸ γενικὸ μάζευμα τοῦ καρποῦ τῆς ἐλιᾶς, ποὺ θὰ γίνῃ λάδι, δὲν ἔχει ἀρχίσει. Ἀρχίζει ὅμως σὲ λίγες μέρες. Καὶ τὸ μάζευμα τῆς ἐλιᾶς ὅπως καὶ ὁ τρύγος καὶ ὁ θέρος εἶναι δουλειὲς εὐχάριστες καὶ ἑορταστικὲς γιὰ τοὺς ἀγρότες. Βλέπουν σ' αὐτὲς τὴν πληρωμὴ τοῦ μόχθου τους. Βλέπουν πὼς ὁ Θεὸς εὐλογεῖ τὸν καρπὸ τοῦ κόπου καὶ τοῦ ἱδρῶτα τοῦ ἐργαζομένου. Καὶ τὸ μάζευμα λοιπὸν τῆς ἐλιᾶς γίνεται μὲ τρόπο πάνδημο καὶ ἑορτάσιμο!

Ποῦ ὑπάρχουν ἐλαιῶνες. (Ὅπου σημειώνονται στιγμὲς εἶναι μεγάλες ἐκτάσεις γεμᾶτες μὲ ἐλαιόδενδρα).

Οἱ ἐλιὲς μαζεύονται μὲ διάφορους τρόπους στὰ διάφορα μέρη τῆς Ἑλλάδος. Οἱ κυριώτεροι τρόποι εἶναι τρεῖς: Ἀπὸ κάτω, δηλαδὴ ἀπὸ τὴ γῆ, εἶναι ὁ πρῶτος τρόπος. Μὲ ράβδισμα εἶναι ὁ δεύτερος. Καὶ μὲ μάδημα εἶναι ὁ τρίτος.

Στὰ νησιά, καὶ μάλιστα στὴν Κέρκυρα, ὅπου ὑπάρχουν περισσότερα ἀπὸ δύο ἑκατομμύρια ἐλαιόδενδρα, τὶς ἐλιὲς τὶς μαζεύουν ἀπὸ τὸ ἔδαφος. Δὲν τὶς ραβδίζουν, οὔτε τὶς μαδοῦν, μὰ τὶς ἀφήνουν νὰ ὡριμάσουν καλὰ καὶ νὰ πέσουν στὴ γῆ. Καὶ ἔπειτα τὶς μαζεύουν εὔκολα ἀπὸ τὸ ἔδαφος.

Οἱ χωρικοὶ τῆς Κερκύρας λένε πὼς αὐτὸ «τὸ ζάρουν», δηλαδὴ τὸ συνηθίζουν, ἀπὸ παλαιὰ χρόνια. Δὲν βάζουν χέρι στὸ δένδρο, ἀλλὰ προσμένουν νὰ στρωθῇ ὁ καρπὸς στὴ γῆ. Ἀπὸ τὸ Σεπτέμβρη ἀρχίζουν νὰ πέφτουν μερικὰ «κλωνιὰ» καὶ τὸ πέσιμο προχωρεῖ. Κατὰ τὰ Χριστούγεννα πιὰ στρώνεται ἡ γῆ ἀπὸ τὸν καρπό. Ἔπειτ' ἀπὸ τὰ Χριστούγεννα δὲν πέφτουν πιὰ οἱ ἐλιές. Ὅσες μένουν ἀπάνω ἢ θὰ πέσουν ἀπὸ δυνατὸ ἀέρα ἢ θὰ διατηρηθοῦν ἀπάνω στὸ δένδρο ἕως τὸν Μάρτη ἢ τὸν Ἀπρίλη.

Ἔτσι κυρίως στὴν Κέρκυρα μαζεύουν τὶς ἐλιὲς κατὰ τὸν Δεκέμβρη καὶ τὸν Γενάρη. Καὶ ἂν μείνουν μερικὲς μαζεύονται πιὰ τὴν ἄνοιξι.

Ἂς ἰδοῦμε τώρα πῶς μαζεύουν τὶς ἐλιὲς ἀπὸ κάτω. Ὅταν πέσῃ ἀρκετὴ ποσότης στὴ γῆ λένε οἱ χωριάτισσες:

— Αὔριο θὰ πᾶμε νὰ μάσουμ' ἐλιὲς στὸ τάδε κλεῖσμα.

«Κλεῖσμα» λέγεται ὁ ἐλαιώνας.

Ἀπὸ τὸ βράδι μαζεύουν οἱ γυναῖκες τὰ σακκούλια τους νὰ τἄχουν ἕτοιμα, γιατὶ τὶς μαζεύουν σὲ σακκούλια. Το πρωῒ οἱ νοικοκυρὲς τοῦ ἐλαιῶνα παίρνουν μαζί τους καὶ ἀρκετὲς ἐργάτισσες καὶ πᾶνε στὶς ἐλιές. Ὅταν φθάσουν ἐκεῖ, πάει μπροστὰ ἡ πρωτονοικοκυρά, δηλαδὴ ἡ γυναῖκα τοῦ ἰδιοκτήτη καὶ «κόβγει δομό». Αὐτὴ ἡ φράσι θὰ πῇ πὼς ἡ πρωτονοικοκυρὰ παίρνει θέσι στὶς ἄκρες τοῦ κτήματος καὶ μαζεύει τὶς ἐλιὲς στὴν ἄκρη - ἄκρη, γιὰ νὰ μὴν ὑπερβοῦν οἱ ἐργάτισσες τὸ σύνορο αὐτὸ καὶ «κακομάσουν», δηλαδὴ μαζέψουν κατὰ λάθος ἐλαιόκαρπο ποὺ ἀνήκει σὲ ἄλλον ἰδιοκτήτη.

Ἔτσι ἀρχίζουν νὰ μαζεύουν τὶς ἐλιὲς ὅλες οἱ νοικοκυρὲς κι' οἱ ἐργάτισσες σκυμμένες μὲ τὰ δυό τους χέρια. Κι' ὅταν γιομίσῃ τὸ κάθε χέρι μὲ ἐλιές, τὶς ἀδειάζουν στὸ σακκούλι, ποὺ τὄχουν δεμένο στὴ μέση τους. Ὅταν γιομίσῃ τὸ σακκούλι τῆς καθεμιᾶς, τὸ ἀδειάζει στὴν «κανίστρα» καὶ τὴν κανίστρα στὴ «σακκούλα». Κανίστρα εἶναι τὸ μεγάλο καλάθι καὶ ἡ σακκούλα τὸ μεγάλο σακκί. Ὅταν γιομίσουν οἱ σακκοῦλες, τὶς δένουν ἀπὸ πάνω καὶ τὶς φορτώνουν στὰ ζῶα, δηλαδὴ στ' ἄλογα ἢ μουλάρια, καὶ τὶς πᾶνε στὰ σπίτια καὶ στὶς ἀποθῆκες. Ἐκεῖ ἀδειάζουν τὶς σακκοῦλες στὸ «σκαφόνι», δηλαδὴ σὲ εἶδος ληνοῦ. Μὲ μερικοὺς δρόμους τῶν ζώων ἀπὸ τὸν ἐλαιῶνα στὸ σπίτι, τὸ σκαφόνι γιομίζει ὡς ἀπάνω. Τότε ἀνεβαίνει ἕνας

(Συνέχεια στὴ σελίδα 128)

ΤΟ ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ ΚΑΙ Ο ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΤΗΣ ΚΥΡΙΑΚΗΣ

27ΗΣ ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ

Εὐαγγέλιον (Λουκᾶ η΄ 41 — 58)

Τῷ καιρῷ ἐκείνῳ ἄνθρωπός τις προσῆλθε τῷ Ἰησοῦ ᾧ ὄνομα Ἰάειρος, καὶ αὐτὸς ἄρχων τῆς συναγωγῆς ὑπῆρχε· καὶ πεσὼν παρὰ τοὺς πόδας τοῦ Ἰησοῦ παρεκάλει αὐτὸν εἰσελθεῖν εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ, ὅτι θυγάτηρ μονογενὴς ἦν αὐτῷ ὡς ἐτῶν δώδεκα, καὶ αὐτὴ ἀπέθνησκεν. Ἐν δὲ τῷ ὑπάγειν αὐτὸν οἱ ὄχλοι συνέπνιγον αὐτόν. Καὶ γυνὴ οὖσα ἐν ῥύσει αἵματος ἀπὸ ἐτῶν δώδεκα, ἥτις ἰατροῖς προσαναλώσασα ὅλον τὸν βίον οὐκ ἴσχυσεν ὑπ' οὐδενὸς θεραπευθῆναι, προσελθοῦσα ὄπισθεν ἥψατο τοῦ κρασπέδου τοῦ ἱματίου αὐτοῦ, καὶ παραχρῆμα ἔστη ἡ ῥύσις τοῦ αἵματος αὐτῆς. Καὶ εἶπεν ὁ Ἰησοῦς· τίς ὁ ἀψάμενός μου; Ἀρνουμένων δὲ πάντων εἶπεν ὁ Πέτρος καὶ οἱ σὺν αὐτῷ· Ἐπιστάτα, οἱ ὄχλοι συνέχουσί σε καὶ ἀποθλίβουσι, καὶ λέγεις τίς ὁ ἀψάμενός μου; Ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπεν· ἥψατό μού τις· ἐγὼ γὰρ ἔγνων δύναμιν ἐξελθοῦσαν ἀπ' ἐμοῦ. Ἰδοῦσα δὲ ἡ γυνὴ ὅτι οὐκ ἔλαθε, τρέμουσα ἦλθε καὶ προσπεσοῦσα αὐτῷ δι' ἣν αἰτίαν ἥψατο αὐτοῦ ἀπήγγειλεν αὐτῷ ἐνώπιον παντὸς τοῦ λαοῦ, καὶ ὡς ἰάθη παραχρῆμα. Ὁ δὲ εἶπεν αὐτῇ· θάρσει, θύγατερ, ἡ πίστις σου σέσωκέ σε· πορεύου εἰς εἰρήνην. Ἔτι αὐτοῦ λαλοῦντος ἔρχεταί τις παρὰ τοῦ ἀρχισυναγώγου λέγων αὐτῷ ὅτι τέθνηκεν ἡ θυγάτηρ σου· μὴ σκύλλε τὸν Διδάσκαλον. Ὁ δὲ Ἰησοῦς ἀκούσας ἀπεκρίθη αὐτῷ λέγων· Μὴ φοβοῦ· μόνον πίστευε, καὶ σωθήσεται. Ἐλθὼν δὲ εἰς τὴν οἰκίαν οὐκ ἀφῆκεν εἰσελθεῖν οὐδένα εἰ μὴ Πέτρον καὶ Ἰωάννην καὶ Ἰάκωβον καὶ τὸν πατέρα τῆς παιδὸς καὶ τὴν μητέρα. Ἔκλαιον δὲ πάντες καὶ ἐκόπτοντο αὐτήν. Ὁ δὲ εἶπε· μὴ κλαίετε· οὐκ ἀπέθανεν, ἀλλὰ καθεύδει. Καὶ κατεγέλων αὐτοῦ, εἰδότες ὅτι ἀπέθανεν. Αὐτὸς δὲ ἐκβαλὼν ἔξω πάντας καὶ κρατήσας τῆς χειρὸς αὐτῆς ἐφώνησε λέγων· ἡ παῖς, ἐγείρου. Καὶ ἐπέστρεψε τὸ πνεῦμα αὐτῆς, καὶ ἀνέστη παραχρῆμα, καὶ διέταξεν αὐτῇ δοθῆναι φαγεῖν. Καὶ ἐξέστησαν οἱ γονεῖς αὐτῆς. Ὁ δὲ παρήγγειλεν αὐτοῖς μηδενὶ εἰπεῖν τὸ γεγονός.

Ἀπόστολος (Β΄ πρὸς Κορινθίους ια΄ 31 — ιβ΄ 9)

Ἀδελφοί, ὁ Θεὸς καὶ Πατὴρ τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ οἶδεν, ὁ ὢν εὐλογητὸς εἰς τοὺς αἰῶνας, ὅτι οὐ ψεύδομαι. Ἐν Δαμασκῷ ὁ ἐθνάρχης Ἀρέτα τοῦ βασιλέως ἐφρούρει τὴν Δαμασκηνῶν πόλιν, πιάσαι με θέλων, καὶ διὰ θυρίδος ἐν σαργάνῃ ἐχαλάσθην διὰ τοῦ τείχους καὶ ἐξέφυγον τὰς χεῖρας αὐτοῦ.

Καυχᾶσθαι δὴ οὐ συμφέροι μοι· ἐλεύσομαι γὰρ εἰς ὀπτασίας καὶ ἀποκαλύψεις Κυρίου. Οἶδα ἄνθρωπον ἐν Χριστῷ πρὸ ἐτῶν δεκατεσσάρων, εἴτε ἐν σώματι οὐκ οἶδα, εἴτε ἐκτὸς τοῦ σώματος οὐκ οἶδα, ὁ Θεὸς οἶδεν· ἁρπαγέντα τὸν τοιοῦτον ἕως τρίτου οὐρανοῦ. Καὶ οἶδα τὸν τοιοῦτον ἄνθρωπον, εἴτε ἐν σώματι εἴτε ἐκτὸς τοῦ σώματος οὐκ οἶδα, ὁ Θεὸς οἶδεν, ὅτι ἡρπάγη εἰς τὸν παράδεισον καὶ ἤκουσεν ἄρρητα ῥήματα, ἃ οὐκ ἐξὸν ἀνθρώπῳ λαλῆσαι. Ὑπὲρ τοῦ τοιούτου καυχήσομαι, ὑπὲρ δὲ ἐμαυτοῦ οὐ καυχήσομαι εἰ μὴ ἐν ταῖς ἀσθενείαις μου. Ἐὰν γὰρ θελήσω καυχήσασθαι, οὐκ ἔσομαι ἄφρων, ἀλήθειαν γὰρ ἐρῶ· φείδομαι δὲ μή τις εἰς ἐμὲ λογίσηται ὑπὲρ ὃ βλέπει με ἢ ἀκούει τι ἐξ ἐμοῦ.

Καὶ τῇ ὑπερβολῇ τῶν ἀποκαλύψεων ἵνα μὴ ὑπεραίρωμαι, ἐδόθη μοι σκόλοψ τῇ σαρκί, ἄγγελος Σατᾶν ἵνα με κολαφίζῃ, ἵνα μὴ ὑπεραίρωμαι. Ὑπὲρ τούτου τρὶς τὸν Κύριον παρεκάλεσα ἵνα ἀποστῇ ἀπ' ἐμοῦ· καὶ εἴρηκέ μοι· ἀρκεῖ σοι ἡ χάρις μου· ἡ γὰρ δύναμίς μου ἐν ἀσθενείᾳ τελειοῦται. Ἥδιστα οὖν μᾶλλον καυχήσομαι ἐν ταῖς ἀσθενείαις μου, ἵνα ἐπισκηνώσῃ ἐπ' ἐμὲ ἡ δύναμις τοῦ Χριστοῦ.

ΔΙΔΑΓΜΑΤΑ ΕΚ ΤΟΥ ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ

Εἰς τὴν περικοπὴν αὐτὴν ἐκ τῆς Β΄ πρὸς Κορινθίους ἐπιστολῆς του ὁ Παῦλος ἐξιστορεῖ τὸν κίνδυνον τὸν ὁποῖον διέτρεξεν εἰς τὴν Δαμασκόν, ὅπου οἱ εἰδωλολάτραι καὶ οἱ Ἰουδαῖοι εἶχαν ἀποφασίσει νὰ τὸν φονεύσουν. Καὶ ὅμως ἐσώθη. Οὔτε ἡ δύναμις τοῦ διοικητοῦ τῆς Δαμασκοῦ οὔτε αἱ πολλαὶ φρουραὶ ποὺ τὸν ἐπιτηροῦσαν μήπως τοὺς διαφύγῃ κατώρθωσαν τίποτε. Δίχως κανένα προστάτη, ἀλλὰ μὲ μόνη τὴ βοήθεια τοῦ Θεοῦ ἐματαίωσε ὅλα τὰ σχέδια τῶν διωκτῶν του, διότι μερικοὶ μαθηταί του σὰν ἔμαθαν τὰ σχέδια τῶν ἐχθρῶν του ἐν καιρῷ νυκτὸς τὸν κατέβασαν ἀπὸ τὰ τείχη τῆς πόλεως. Τὸ γεγονὸς αὐτὸ τοῦ Παύλου μᾶς δείχνει πόσο ματαιοπονοῦν ἐκεῖνοι ποὺ στηρίζουν τὰς ἐλπίδας των εἰς τοὺς ἰσχυροὺς καὶ μὲ κάθε τρόπο, θεμιτὸ καὶ ἀθέμιτο, ζητοῦν νὰ ἐξασφαλίσουν τὴν ὑποστήριξίν των. Βέβαια μ' αὐτὰ ποὺ λέγομε δὲν μποροῦμε νὰ διδάξωμε ὅτι πρέπει πάντοτε νὰ ἀποφεύγωμε τὴν ὑποστήριξι τῶν ἀρχῶν καὶ τῶν ἰσχυρῶν, ἀλλὰ ὅτι πρέπει ὅταν ἐπιδιώκουμε κάτι νὰ μεταχειριζώμεθα μέσα νόμιμα καὶ θεάρεστα. Δὲν πρέπει νὰ στηριχθοῦμε ἀποκλειστικῶς στὴ δύναμι τῶν ἀνθρώπων καὶ νὰ ἀδιαφοροῦμε γιὰ τὴ βοήθεια τοῦ Θεοῦ. Δηλαδὴ στὶς ἐπιδιώξεις μας πρέπει καὶ τὰ δύο νὰ μεταχειριζώμεθα. Ὁποιαδήποτε ἐπίγεια ἐξουσία, καὶ ἡ μεγαλύτερη ἀκόμη, εἶναι περιωρισμένη. Ἀνεξαιρέτως ὅλοι ἀπ' τὸν Θεὸν καὶ μόνον ἐξαρτώμεθα καὶ τὴν βοήθειαν καὶ ὑποστήριξιν αὐτοῦ πρέπει νὰ ζητοῦμε καὶ νὰ ἐπιδιώκουμε. Ὅταν ὁ Θεὸς εἶναι ὁ βοηθὸς καὶ προστάτης μας κανενὸς δὲν ἔχομε ἀνάγκην: «Εἰ ὁ Θεὸς μεθ' ἡμῶν, οὐδεὶς καθ' ἡμῶν».

Πιὸ κάτω ὁ Ἀπόστολος Παῦλος γράφει πρὸς τοὺς Κορινθίους: «καυχᾶσθαι οὐ συμφέρει μοι», δηλαδὴ ἔλεγε πρὸς αὐτοὺς ὅτι δὲν εἶναι συμφέρον νὰ καυχᾶται καὶ ὑπερηφανεύεται. Ἐνῷ εἶχε ἀξιωθῆ ἀπ' τὸν Θεὸν νὰ λάβῃ τόσα καταπληκτικὰ χαρίσματα, ἐν τούτοις πάντοτε ἐσκέπτετο ὅτι ὅλα τὰ χρωστᾶ στὸ Θεό. Μὲ τὴν φράσιν αὐτὴν ὁ Παῦλος εἶχε σκοπὸ νὰ διδάξῃ ὄχι μόνο τοὺς Κορινθίους ἀλλὰ καὶ ὅλους τοὺς χριστιανοὺς ὅτι ποτὲ δὲν πρέπει νὰ ὑπερηφανεύωνται γιὰ μικρὰ προτερήματα ποὺ ἔχουν καὶ νὰ περιφρονοῦν τοὺς ἄλλους. Οἱ ἄνθρωποι ἐκεῖνοι ποὺ εἶναι ὑπερήφανοι εἶναι πραγματικὰ δυστυχεῖς καὶ ἀξιολύπητοι. Δὲν σκέπτονται πῶς ἂν μιὰ στιγμὴ τοὺς λείψῃ ἡ θεία χάρις, θὰ ἀπογυμνωθοῦν τελείως καὶ θὰ φανερώσουν τὴν ἀδυναμία καὶ ἀνικανότητά τους. Λοιπὸν γιὰ τὰς τυχὸν ἀρετὰς ποὺ ἔχομε ἂς εἴμαστε πάντα ταπεινοὶ καὶ μετριόφρονες. Ἂς ἔχωμε πάντα ὑπ' ὄψι μας ὅτι κάθε τι καλὸ ποὺ ἔχομε τὸ χρωστᾶμε στὴ δύναμι τοῦ Θεοῦ.

Εἶναι γνωστὸ ὅτι ὁ Παῦλος ὑπέφερε κατὰ διαστήματα ἀπὸ κάποια ἀρρώστεια. Ἐνῷ δὲ παρακαλοῦσε τὸ Θεὸ νὰ τὸν ἀπαλλάξῃ ἀπ' αὐτή, ἐν τούτοις ποτὲ δὲν τὸ πέτυχε. Τὸ πρᾶγμα αὐτὸ βέβαια εἶναι παράδοξο. Αὐτὸ ὅμως ποὺ γιὰ τοὺς ἄλλους ἐφαινόταν παράδοξο καὶ ἀνεξήγητο, δηλαδὴ τὸ γιατὶ νὰ ὑποφέρῃ καὶ νὰ μὴν εἰσακούωνται οἱ παρακλήσεις του ἀπ' τὸ Θεό, στὸν Ἀπόστολο Παῦλο φαίνεται φυσικό. Αὐτὸς μόνος δίνει τὴν ἐξήγησι. Λέγει λοιπὸν ὅτι τοῦ συμβαίνει τοῦτο, διὰ νὰ μὴ τυχὸν ἀρχίσῃ νὰ ὑπερηφανεύεται. Ὁ Θεὸς δηλαδὴ τὸν ἀφήνει στὴν ἀρρώστεια του, γιὰ νὰ εἶναι πάντα ταπεινωμένος καὶ νὰ προφυλάσσεται ἀπ' τὴν ὑπερηφάνεια. Κάθε «διατί» ποὺ στὸν ἄνθρωπο μένει μυστήριο καὶ ἀνεξήγητο, στὸ Θεὸ εἶναι ἀπόλυτα γνωστό, κάποιο σκοπὸ αὐτὸ ἔχει.

Λοιπὸν κι' ἐμεῖς κάθε φορὰ ποὺ βλέπομε κάτι νὰ συμβαίνῃ καὶ μᾶς φαίνεται παράδοξο πῶς ὁ Θεὸς τὸ ἐπιτρέπει νὰ γίνεται, ἂς ἔχωμε πρόχειρη τὴν ἀπάντησι: «Μονάχα ὁ Θεὸς γνωρίζει τὴν αἰτία». Μὲ ἀπόλυτη πίστι σ' αὐτὸν καὶ μ' ἐμπιστοσύνη ἂς ἀποδίδωμε στὴ «Θεία Πρόνοια» πᾶν ὅ,τι μᾶς συμβαίνει, εἴτε καλὸ εἴτε κακό. Πρέπει πάντα νὰ γνωρίζωμε ὅτι τίποτε δὲν μπορεῖ νὰ γίνῃ δίχως τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ!

✶ Ο ΜΥΡΟΒΛΗΤΗΣ ✶

Ὁ μεγαλομάρτυς Δημήτριος, ὁ μυροβλήτης ἅγιος ἔζησε στὴν πρωτεύουσα τῆς Μακεδονίας στὰ χρόνια τῶν σκληρῶν διωγμῶν. Αὐτοκράτορας ἦταν ὁ Διοκλητιανός, ἐχθρὸς τοῦ Χριστιανισμοῦ. Ὁ Δημήτριος ἦταν ἀξιωματικὸς τοῦ ρωμαϊκοῦ στρατοῦ, καὶ διεκρίνετο γιὰ τὴν ἀνδρεία του, τὴν ὑποδειγματική του συμπεριφορά, τὴ θερμή του ἀγάπη γιὰ τὸ Χριστό. Ἦταν μεγάλος ἐνισχυτὴς ὅλων τῶν πιστῶν τῆς Θεσσαλονίκης, καὶ περισσότερο τῶν νεαρῶν χριστιανῶν, ἀνάμεσα στοὺς ὁποίους ἦταν κι' ὁ γενναιόψυχος Νέστωρ.

Ὅταν στὰ 303 μ. Χ. ὁ Διοκλητιανὸς ἔβγαλε διάταγμα νὰ καταδιώκωνται οἱ χριστιανοί, ὁ Δημήτριος δὲν ἔκρυψε τὴν πίστι του. Τὸν ἔπιασαν τότε καὶ τὸν ἐφυλάκισαν, ἐκεῖνος ὅμως ἀδείλιαστος ἐξακολουθοῦσε νὰ ὁμολογῇ τὴν πίστι του, ἕτοιμος νὰ θυσιάσῃ καὶ τὴ ζωή του γι' αὐτήν.

Ἔμεινε καιρὸ πολὺ φυλακισμένος. Ἐγίνονταν ἀγῶνες στὸ Στάδιο τῆς Θεσσαλονίκης. Ὁ γιγαντόσωμος εἰδωλολάτρης Λιαῖος, ὑβρίζοντας τοὺς χριστιανοὺς καὶ τὴ θρησκεία τους, προκαλοῦσε ὅποιον ἤθελε νὰ βγῇ νὰ μετρηθῇ μαζί του. Τότε ἐπανελήφθη ἡ ἱστορία ἐκείνη τοῦ Γολιὰθ καὶ τοῦ Δαβίδ. Ἐκεῖ ποὺ ὅλοι ἐτρόμαζαν τὸν ἄγριον αὐτὸν εἰδωλολάτρη, ὁ νεαρὸς Νέστωρ, ὁ φίλος τοῦ Δημητρίου, παρουσιάζεται στὴ μέση τοῦ Σταδίου νὰ ἀγωνισθῇ! Καὶ φωνάζοντας μὲ παλλόμενη ἀπὸ συγκίνησι καὶ πίστι φωνή, «Θεὲ Δημητρίου βοήθει μοι», ὁρμᾶ, νικᾶ, καὶ ρίχνει νεκρὸ τὸν ὑβριστὴ Λιαῖο. Τὰ πλήθη τῶν ἀπίστων ἐξαγριώνονται καὶ τὸν φονεύουν.

Ἔρχεται ὅμως σὲ λίγο καὶ τοῦ Δημητρίου ἡ σειρά. Τὰ λόγια τοῦ Νέστορος «Θεὲ Δημητρίου» ἔφτασαν στ' αὐτιά του. Ὁ χριστιανομάχος αὐτοκράτωρ ἐξοργίζεται. Καὶ διατάσσει τὸ θάνατό του. Ὁ Δημήτριος ἀκούει ἀτρόμητος τὴν καταδικαστικὴ ἀπόφασι. Αὐτὸς δὲν ἦταν ὁ μεγάλος, ὁ θερμός του πόθος; Τὸ ὄνειρό του δὲν ἦταν νὰ δώσῃ καὶ τὴ ζωή του γιὰ τὴν ἀγάπη τοῦ Ἐσταυρωμένου;

Γονατίζει ψύχραιμος. Μιὰ θερμὴ προσευχή, ἡ τελευταία τῆς ζωῆς του, ὑψώνεται πρὸς τὸν οὐρανό. Ὕστερα γέρνει τὸ κεφάλι. Οἱ λόγχες τῶν δημίων ἀστράφτουν. Τὸ αἷμα βάφει τὸ ἔδαφος. Ἡ λευκὴ ψυχή, στεφανωμένη μὲ τ' ἀμάραντινο στεφάνι τοῦ μαρτυρίου, πετᾶ πρὸς τοὺς οὐρανούς.

Α. Ι. Γκιάλας

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΓΕΡΑΚΗΣ

ΤΟ ΕΛΛΗΝΟΠΟΥΛΟ ΠΟΥ ΕΓΙΝΕ ΑΝΤΙΒΑΣΙΛΕΥΣ ΤΟΥ ΣΙΑΜ

ΕΝΑΣ ΜΕΓΑΛΟΣ ΕΚΠΟΛΙΤΙΣΤΗΣ ΠΟΥ ΜΕΤΕΔΩΣΕ ΠΡΩΤΟΣ ΤΟΝ ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΣΜΟ ΣΤΗΝ ΑΝΑΤΟΛΗ

Ἕνας ἀπὸ τοὺς πολλοὺς Ἕλληνες ποὺ ἐδόξασαν τὴν Ἑλλάδα εἶναι καὶ ὁ Κωνσταντῖνος Γεράκης, ὁ περίφημος αὐτὸς Ἕλλην ἐκπολιτιστὴς ποὺ μετέδωσε πρῶτος στὰ βάθη τῆς Ἀνατολῆς τὸν Χριστιανισμὸ καὶ κατώρθωσε νὰ γίνῃ πρωθυπουργὸς καὶ ἀντιβασιλεὺς ἑνὸς βαρβάρου ἀνατολικοῦ κράτους, τοῦ Σιάμ!

Εἶναι τόσο θαυμαστὴ ἡ ἱστορία τοῦ θρυλικοῦ αὐτοῦ Ἕλληνος καὶ τόσο ἐκπληκτικὴ σὲ δρᾶσι καὶ τόλμη, ὥστε ἀξίζει νὰ τὴν ἀφηγηθοῦμε μὲ ὅλες της τὶς λεπτομέρειες.

Ἡ τόλμη ἑνὸς δεκαπενταετοῦς νέου

Ὁ Γεράκης, ποὺ γεννήθηκε τῷ 1647, ἀνῆκει στὴν μεγάλη ὁμώνυμη οἰκογένεια τῶν εὐπατριδῶν τῆς Κεφαλλωνιᾶς, ὅπου καὶ πῆρε μιὰ ἀρτία μόρφωσι. Ὡστόσο στάθηκε ἄτυχος. Γιατὶ οἱ δικοί του πέθαναν ἀφίνοντάς τον ἔρημο καὶ πάμπτωχο, σὲ ἡλικία 15 χρόνων.

Μὰ ὁ Γεράκης ἦταν ἕνα παιδὶ μὲ γενναία καρδιὰ καὶ ἰσχυρὴ θέλησι. Μέσα στὴν τρυφερὴ ψυχή του φώλιαζαν οἱ εὐγενικώτερες φιλοδοξίες καὶ τὰ τολμηρότερα ὄνειρα...

Ἔτσι, ἕνα πρωῒ δὲν δίστασε νὰ μπῇ σ' ἕνα ἀγγλικὸ πλοῖο ποὺ ταξίδευε γιὰ τὴν Ἀνατολὴ καὶ νὰ φτάσῃ στὴν Κίνα...

Ἔξυπνος καὶ ἐργατικὸς καθὼς ἦταν, δὲν ἄργησε νὰ κατατοπισθῇ στὰ ἐμπορικὰ ζητήματα τοῦ οὐρανίου κράτους, νὰ δημιουργήσῃ μιὰ δική του ἐπιχείρησι καὶ νὰ σχηματίσῃ μέσα σὲ ἐλάχιστο χρονικὸ διάστημα μιὰ σημαντικὴ περιουσία.

Μιὰ μέρα γνωρίστηκε μὲ τὸν πρεσβευτὴ τοῦ Σιὰμ στὴν Περσία, ὁ ὁποῖος, περαστικὸς ἀπὸ τὴν Κίνα, μετέβαινε στὴν ἕδρα του. Ὁ Γεράκης ἔκαμε ἐξαιρετικὴ ἐντύπωσι στὸν ξένο διπλωμάτη. Ἦταν ἐγκυκλοπαιδικώτατος, εὐφυέστατος καὶ μιλοῦσε χωρὶς δυσκολία τὶς κυριώτερες εὐρωπαϊκὲς γλῶσσες καὶ μερικὲς μάλιστα ἀσιατικές.

— Ποῦ μάθατε τὰ περσικά; ρώτησε ἔκπληκτος ὁ πρεσβευτὴς τὸν νεαρὸ Ἕλληνα ποὺ μιλοῦσε ἄπταιστα τὴν γλῶσσα αὐτή.

— Στὴν Κεφαλλωνιά! ἀπήντησε περήφανα αὐτός.

— Κι' ὅλες αὐτὲς τὶς ἀπέραντες γνώσεις σας ποῦ τὶς ἀποκτήσατε;

— Κι' αὐτὲς στὴν Κεφαλλωνιά!

Ὁ ξένος διπλωμάτης δὲν μπόρεσε νὰ συγκρατήσῃ τὸν θαυμασμό του:

— Ἐσεῖς οἱ Ἕλληνες, εἶπε, εἶσθε δαιμόνιοι!

Καὶ ἀμέσως κατόπιν τοῦ ἔκαμε τὴν τιμητικὴ πρότασι νὰ τὸν συστήσῃ στὴν αὐλὴ τοῦ Σιὰμ γιὰ νὰ προσφέρῃ τὶς πολύτιμες ὑπηρεσίες του στὴν δημοσία ὑπηρεσία τοῦ βασιλείου.

Ὁ Γεράκης δέχθηκε πρόθυμα. Καὶ ὁ πρεσβευτὴς τοῦ Σιὰμ παρεξέκλινε ἀπὸ τὸ πρόγραμμα τοῦ ταξιδιοῦ του γιὰ νὰ ἐπιστρέψῃ στὴν πατρίδα του μαζὶ μὲ τὸν Γεράκη καὶ νὰ τὸν συστήσῃ στὸν βασιλέα.

Πότε ἔγινε πρωθυπουργὸς τοῦ Σιὰμ

Ὁ Γεράκης διωρίστηκε προσωπικὸς σύμβουλος τοῦ βασιλέως τοῦ Σιάμ. Μεγαλείτερη τιμητικὴ θέσι στὴν αὐλὴ δὲν ὑπῆρχε ἄλλη ἀπ' αὐτήν.

Ὁ βασιλεὺς ἦταν κατενθουσιασμένος μὲ τὸν Γεράκη. Ὁ νεαρὸς αὐτὸς Ἕλλην, ποὺ μόλις συμπλήρωνε τὰ εἴκοσι χρόνια του, ἦταν ἕνα φαινόμενο εὐφυΐας, συνέσεως καὶ διοικητικῆς ἱκανότητος.

Μιὰ μέρα ὁ Γεράκης ἔκαμε στὸν βασιλέα τὴν ἀκόλουθη, ἐξαιρετικὰ τολμηρή, πρότασι:

— Ὁ Χριστιανισμός, τοῦ εἶπε, εἶναι τὸ μεγάλο ὅπλο τοῦ πολιτισμοῦ ποὺ ἔχουν ὅλα τὰ εὐρωπαϊκὰ κράτη καὶ χάρις στὸ ὁποῖο κρατοῦν τὰ σκῆπτρα τοῦ κόσμου. Ἂν θελήσετε νὰ μεταδώσετε τὰ φῶτα τῆς διδασκαλίας τοῦ Χριστοῦ καὶ στὸ Σιάμ, οἱ Σιαμαῖοι θ' ἀποκτήσουν ἀμέσως μιὰ ἀσύγκριτη ὑπεροχὴ ἐπὶ τῶν γειτονικῶν των ἀσιατικῶν λαῶν...

Ὁ βασιλεὺς τοῦ Σιὰμ βρῆκε σοφὴ τὴν σύστασι αὐτὴ τοῦ Γεράκη. Μελέτησε τὴν πρότασί του, τὴν ἐζύγισε ἀπ' ὅλες τὶς πλευρὲς καὶ τέλος μιὰ μέρα τὸν ἐκάλεσε καὶ τοῦ ἀνέθεσε ἐν λευκῷ τὴν ἐντολὴ νὰ κάμῃ ὅ,τι νόμιζε καλλίτερο.

— Εἶσαι ἐλεύθερος νὰ μεταδώσῃς μ' ὁποιονδήποτε τρόπο τὴν ὡραία θρησκεία σου στοὺς πολίτας μου, τοῦ εἶπε. Καὶ γιὰ νἄχῃς ἐλευθερία δράσεως σὲ ἀνακηρύσσω ἀπ' τὴν στιγμὴ αὐτὴ πρωθυπουργό μου.

Ὁ Γεράκης διωρίστηκε προσωπικὸς σύμβουλος τοῦ βασιλέως.

Ὁ Γεράκης συνάπτει σχέσεις μὲ τὸ Λουδοβῖκο 14ο

Ὁ Γεράκης δὲν ἔχασε καιρό. Εὐφυέστατος, πολυμήχανος ἀλλὰ καὶ μὲ ἀρτία μόρφωσι καθὼς ἦταν, ὠργάνωσε ἀμέσως τὴν προπαγάνδα του.

Ἐκάλεσε ἀμέσως στὸ Σιὰμ τρεῖς Γάλλους ἱεραποστόλους ποὺ ἐπὶ χρόνια περιώδευαν στὴν Ἀσία προσπαθοῦντες νὰ προσηλυτίσουν στὸν Χριστιανισμὸ κανένα Ἀσιάτη, τοὺς φιλοξένησε, τοὺς ἔδωσε τὰ μέσα νὰ ἐργασθοῦν ἀπρόσκοπτα καὶ τοὺς ἀνέθεσε τὴν ἐντολὴ νὰ ἱδρύσουν ἱερατικὰ σχολεῖα καὶ ἐκκλησίες.

Συγχρόνως, ὡς πρωθυπουργὸς τοῦ Σιάμ, ἔστειλε μιὰ πρεσβεία ἀπὸ τρεῖς ὑπουργούς του στὸν τότε πανίσχυρο βασιλέα τῆς Γαλλίας Λουδοβῖκο 14ο, γιὰ νὰ τοῦ ζητήσῃ τὴ φιλία, τὴν προστασία του καὶ τὴν ἐνίσχυσί του στὸ ἐκπολιτιστικὸ ἔργο του.

Ὁ Λουδοβῖκος 14ος, ποὺ βρισκόταν τότε στὸ κατακόρυφον τῆς δόξης καὶ τῆς ἰσχύος του, κατενθουσιάστηκε ἀπὸ τὴν πρότασι αὐτὴ τοῦ πρωθυπουργοῦ τοῦ Σιάμ. Ὅταν μάλιστα πληροφορήθηκε ὅτι αὐτὸς ἦταν Ἕλλην, ἀνεφώνησε μὲ θαυμασμό:

— Εἶναι καταπληκτικὸ αὐτό! Ὅπου βρεθῇ ἕνας Ἕλλην, ἀνάμεσα σὲ ξένους, γίνεται βασιλιᾶς τους!

Κατόπιν διεβεβαίωσε τοὺς πρέσβεις τοῦ Σιὰμ ὅτι θὰ εἶχαν ὅλη τὴν ὑποστήριξί του καὶ τοὺς ἐζήτησε μάλιστα νὰ βαπτισθῇ πρῶτος χριστιανὸς ὁ βασιλεύς των.

Οἱ Σιαμαῖοι γίνονται Χριστιανοί!

Μαζὶ μὲ τοὺς Σιαμαίους πρέσβεις ἀνεχώρησε γιὰ τὸ Σιὰμ — κατ' ἐντολὴν τοῦ Λουδοβίκου 14ου — καὶ μιὰ πολυπληθὴς ἀποστολὴ ἀπὸ ἱεραποστόλους, ἐμπόρους, μηχανικούς.

Καὶ μιὰ πραγματικὴ ἀναγέννησι ἄρχισε σὲ λίγο νὰ συντελῆται στὸν βάρβαρο αὐτὸ τόπο ποὺ φυτοζωοῦσε ἕως τότε.

Ἱδρύθηκαν σχολεῖα, ἐκκλησίες, ἐργοστάσια, ἄρχισαν μεγάλες ἐμπορικὲς συναλλαγὲς μὲ τὸ ἐξωτερικό, ἀναδιωργανώθηκε ὁ στρατὸς καὶ ἡ βιομηχανία, καὶ τὸ φτωχὸ Σιὰμ πῆρε σ' ἐλάχιστο χρόνο μιὰν ὄψι εὐρωπαϊκοῦ κράτους.

Οἱ Σιαμαῖοι, λαὸς πειθήνιος καὶ μετριοπαθής, ἄρχισαν νὰ ἀναστήνωνται καὶ ν' ἀποτινάζουν τὸν ξένο ζυγὸ στὸν ὁποῖο ἦσαν ἕως τότε ὑπόδουλοι.

Οἱ πρῶτοι Σιαμαῖοι χριστιανοὶ ἄρχισαν νὰ γεμίζουν τὶς ἐκκλησίες, νὰ κάμνουν ἀγαθοεργίες, νὰ μεταδίδουν

(Συνέχεια εἰς τὴν σελίδα 128)

ΤΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ΑΛΛΟΤΕ ΚΑΙ ΤΩΡΑ

Ὅταν βλέπωμε τὰ σημερινὰ ὡραῖα καὶ ὑγιεινὰ σχολικὰ κτίρια, μέσα στὰ ὁποῖα τὰ σύγχρονα Ἑλληνόπουλα — παιδιὰ ποὺ ξέρουν καλὰ τί ζητοῦν — ἐκπαιδεύονται ἀπὸ δασκάλους φωτισμένους, ποὺ ξέρουν καλὰ τί θὰ δώσουν στὰ παιδιὰ καὶ πῶς θὰ τὸ δώσουν, ὅταν βλέπωμε τὸ μεγάλο ἐνδιαφέρον τοῦ κράτους καὶ τῆς κοινωνίας γιὰ τὴν ἐκπαίδευσι, συλλογιζόμαστε τί ἦταν τάχα ἡ ἑλληνικὴ ἐκπαίδευσις ἄλλοτε. Εἶναι τόσο μεγάλη καὶ τόσο ἐνδιαφέρουσα ἡ ἱστορία τοῦ ἑλληνικοῦ σχολείου, ὥστε κάθε μικρὸς καὶ μεγάλος πρέπει νὰ τὴν μάθῃ. Θὰ προσπαθήσωμε σ' αὐτὸ τὸ σημείωμα μὲ λίγα λόγια νὰ σᾶς περιγράψωμε τὴν ἐξέλιξι τῆς ἐκπαιδεύσεως στὸν τόπο μας.

Ἡ ἀγάπη πρὸς τὰ γράμματα καὶ τὶς τέχνες, ἡ «δίψα τῆς γνώσεως», εἶναι ἔμφυτη στὸ λαό μας. Γι' αὐτὸ κάθε καλὸ πνευματικὸ προϊὸν ἀνεπτύχθη κάτω ἀπὸ τὸν ἑλληνικὸν οὐρανό. Οἱ ἀρχαῖοι Ἕλληνες ἐθεμελίωσαν ὅλες τὶς ἐπιστῆμες καὶ τὶς τέχνες κι' ἔμαθαν σ' ὅλον τὸν ἄλλο κόσμο τὴν ὀρθὴ ἐπιστημονικὴ σκέψι καὶ τὴν ἀντίληψι τοῦ καλοῦ καὶ τοῦ ὡραίου. Ἀκόμη καὶ τώρα, ποὺ ἡ μορφὴ τοῦ κόσμου εἶναι τόσο διαφορετική, ἡ ἀρχαία ἑλληνικὴ σοφία φωτίζει τὴν πανανθρώπινη σκέψι. Ἡ «παιδεία» ἀνεπτύχθη κι' ἐτελειοποιήθη ἐδῶ πρῶτα. Καὶ ἡ παράδοσις τῆς ἑλληνικῆς παιδείας ἐσυνεχίσθη σ' ὅλους τοὺς αἰῶνες τῆς ἱστορίας τοῦ Ἔθνους. Στὴν ἐποχὴ τῆς δουλείας τὰ Ἑλληνόπουλα ἐμάθαιναν τὰ γράμματα τῶν προγόνων στὰ κοινοτικὰ σχολεῖα, στὶς ἐκκλησίες, στὸ ὕπαιθρο. Καὶ ὅλοι ξέρομε ὅτι ἡ ἐλευθερία βγῆκε μέσα ἀπ' τὰ ταπεινὰ αὐτὰ σχολεῖα, ποὺ διετήρησαν τὴν «ἱερὴ φλόγα» τῆς ἐθνικῆς συνειδήσεως.

Στὸ σημερινὸ σημείωμα μᾶς ἐνδιαφέρει ἰδίως ἡ νεώτερη ἑλληνικὴ ἐκπαίδευσις, ὅπως ἀνεπτύχθη μέσα στὸ πλαίσιον τοῦ ἐλευθέρου βίου τοῦ Ἔθνους. Ἡ θέλησις τοῦ Ἔθνους νὰ ὀργανώσῃ ἐκπαίδευσι ἐκδηλώνεται γιὰ πρώτη φορὰ στὰ 1822. Ἐνῷ συνεχιζόταν ὁ ἀγὼν τῆς ἀπελευθερώσεως καὶ βροντοῦσε τὸ ντουφέκι, ἡ Ἑλλάδα, ματωμένη ἀπ' τὸν ἀγῶνα, σκέφτεται γιὰ τὴν πνευματικὴ τροφὴ τῶν παιδιῶν της. Ἡ Ἐθνικὴ Συνέλευσις τῆς Ἐπιδαύρου ἐψήφισε νὰ καταρτισθῇ μιὰ ἐπιτροπὴ γιὰ τὴν ἐκπαίδευσι. Καὶ ἡ ἐπιτροπή, συγκροτημένη ἀπὸ τοὺς μορφωμένους τῆς ἐποχῆς, ἐμελέτησε τὸ ζήτημα καὶ ὑπέβαλε στὴν προσωρινὴ Κυβέρνησι ἕνα σχέδιο ποὺ προέβλεπε γιὰ τὴν ὀργάνωσι στοιχειώδους, μέσης καὶ ἀνωτέρας ἐκπαιδεύσεως. Ἀλλὰ τὸ σχέδιο ἔμεινε σχέδιο, γιατὶ ὁ Ἰμπραὴμ καὶ οἱ ἄλλες περιπέτειες τοῦ πολέμου δὲν ἄφησαν νὰ πραγματοποιηθῇ.

Ὅταν τὸ Ἔθνος ἀπέκτησε τὴν ἐλευθερία του, μιὰ ἀπ' τὶς πρῶτες φροντίδες ἦταν ἡ ὀργάνωσις ἐκπαιδεύσεως. Ὁ Καποδίστριας, ὁ φωτισμένος πρῶτος κυβερνήτης τῆς Ἑλλάδος, ὑπῆρξεν ὁ θεμελιωτὴς τῆς ἑλληνικῆς παιδείας. Ἑβδομῆντα ἕνα δημοτικὰ σχολεῖα ἐλειτουργοῦσαν στὴν ἐποχὴ ποὺ ἐκυβερνοῦσε, μὲ 6721 μαθητάς. Ἀστεῖος μᾶς φαίνεται τώρα ὁ ἀριθμὸς αὐτός. Πρέπει ὅμως νὰ λάβωμε ὑπ' ὄψιν ὅτι τὸ Κράτος ἦταν τότε πολὺ μικρὸ — ἡ Πελοπόννησος καὶ λίγο ἀπ' τὴ Στερεὰ — ὅτι μόλις εἶχε τελειώσει ὁ πόλεμος, ὅτι οἱ οἰκογένειες τῶν ἀγωνιστῶν δὲν εἶχαν ψωμί, ὅτι χρήματα καὶ κτίρια καὶ δάσκαλοι δὲν ὑπῆρχαν. Ὁπωσδήποτε ἡ ἐκπαίδευσις προώδευσε. Στὰ 1858 ἐλειτουργοῦσαν 754 δημοτικὰ σχολεῖα μὲ 51.596 μαθητάς. Στὰ 1901 τὰ δημοτικὰ σχολεῖα ἦσαν 3.123 μὲ 190.000 μαθητές, ἀγόρια καὶ κορίτσια, ἐκτὸς ἀπὸ τὰ ἰδιωτικά. Πρὸ δέκα ἐτῶν, στὸ 1929—30, ἐλειτουργοῦσαν 7.850 δημόσια δημοτικὰ σχολεῖα καὶ 150 ἰδιωτικὰ μὲ σύνολο μαθητῶν καὶ μαθητριῶν

Ὁ ἐφημέριος διδάσκει ρυπαροὺς μαθητὰς ἐξηπλωμένους κατὰ γῆς.

750.000 περίπου. Παραλλήλως ἀνεπτύχθη καὶ ἡ μέση ἐκπαίδευσις. Ὁ Καποδίστριας ἵδρυσε 18 «προγυμνάσια» καὶ τρία γυμνάσια. Ἀργότερα ὁ ἀριθμὸς τῶν προγυμνασίων (ἑλληνικῶν σχολείων) καὶ τῶν γυμνασίων ηὐξήθη. Στὰ 1928 ἐλειτουργοῦσαν 435 ἑλληνικὰ σχολεῖα, 21 ἀστικὰ σχολεῖα θηλέων, 103 τετρατάξια γυμνάσια, 96 ἑξατάξια καὶ 8 πεντατάξια, 13 πρακτικὰ λύκεια καὶ 78 ἰδιωτικὰ γυμνάσια. Οἱ μαθηταὶ καὶ οἱ μαθήτριες τῆς μέσης ἐκπαιδεύσεως ἦσαν ἐν ὅλῳ 100.000 περίπου. Τότε ἔγινε καὶ ἡ μεταρρύθμισις ποὺ κατήργησε τὰ ἑλληνικὰ σχολεῖα καὶ καθιέρωσε ἑξατάξιο δημοτικὸ κι' ἑξατάξιο γυμνάσιο. Τὸ σύστημα αὐτὸ λίγα χρόνια ἐφηρμόσθη. Γιατὶ ἡ σημερινὴ Κυβέρνησις γιὰ νὰ προσαρμόσῃ τὴν ἐκπαίδευσι στὶς πραγματικὲς ἀνάγκες τοῦ τόπου καὶ γιὰ νὰ περιορίσῃ τὸν ἐπιζήμιο πληθωρισμὸ τῶν διανοουμένων, καθιέρωσε τὸ νέο σύστημα, αὐτὸ ποὺ ἐφαρμόζεται σήμερα. Τὸ νέο σύστημα σκοπὸ ἔχει μαζὶ μὲ τὴν παροχὴ γραμματικῶν γνώσεων νὰ ὁπλίσῃ συνάμα τοὺς νέους γιὰ τὸν ἀγῶνα τῆς ζωῆς.

Γιὰ νὰ ἐκπληρωθοῦν οἱ μεγάλοι σκοποὶ τῆς ἐκπαιδεύσεως εἶναι ἀπαραίτητοι τρεῖς ὅροι: διδακτικὸ προσωπικὸ καλὰ κατηρτισμένο, σχολικὰ κτίρια ὑγιεινὰ καὶ παιδαγωγικὸ σύστημα. Καὶ οἱ τρεῖς ὅμως αὐτοὶ ὅροι ἔλειψαν στὸ παρελθόν. Θὰ σᾶς δώσωμε μιὰ εἰκόνα τῆς ἐκπαιδεύσεως τοῦ περασμένου αἰῶνος, ἀρχίζοντας ἀπὸ τοὺς δασκάλους.

Σύμφωνα μὲ τὸ διάταγμα τοῦ 1834, «ὁ διδάσκαλος τρίτης τάξεως χρεωστεῖ τοὐλάχιστον νὰ ἀναγινώσκῃ, νὰ γράφῃ καὶ νὰ ἀριθμῇ ἐλευθέρως, νὰ ἐξηγῇ τὴν κατήχησιν, νὰ γνωρίζῃ ὁπωσοῦν φωνητικὴν μουσικὴν καὶ νὰ ἔχῃ πρακτικὰς γνώσεις δενδροκομίας, κηπουρικῆς, βομβυκοτροφίας καὶ μελισσοκομίας». Οἱ ὑποψήφιοι ἐκρίνοντο ἀπὸ μίαν ἐπιτροπὴν καὶ ἂν ἦσαν εὐνοούμενοι διωρίζοντο, χωρὶς νὰ γνωρίζουν οὔτε αὐτὰ τὰ ὀλίγα ποὺ ὥριζε τὸ διάταγμα. Ἀλλὰ καὶ μετὰ τὸν διορισμό τους δὲν ἦσαν ἀποκλειστικῶς διδάσκαλοι. Εἶχαν καὶ ἄλλα ἐπαγγέλματα, ἄλλοι μπακάληδες, ἄλλοι γεωργοί, ἱερεῖς, συμβολαιογράφοι. Πολλοὶ εἰσέπρατταν τὸν μισθὸ χωρὶς νὰ διδάσκουν. Πῶς νὰ μάθουν γράμματα τὰ παιδιά; Στὰ 1889 ὁ τότε ὑπουργὸς τῆς Παιδείας εἶπε στὴ Βουλή: «... διισχυρίζομαι μὲ ἄλγος ψυχῆς βαθύτατον ὅτι ἀπὸ τῆς ἱδρύσεως τοῦ Κράτους δημοτικὴ ἐκπαίδευσις οὔτε ὑπῆρξεν οὔτε ὑπάρχει».

Τότε ἄρχισε μία κίνησις γιὰ νὰ βελτιωθῇ ἡ ἐκπαίδευσις. Ἀπὸ τὸ 1879 εἶχε ἱδρυθῆ τὸ πρῶτο διδασκαλεῖον. Ἱδρύθησαν σιγά-σιγὰ καὶ μερικὰ ἄλλα, ἀπὸ τὰ ὁποῖα ἐβγῆκαν καλοὶ διδάσκαλοι. Ἰδίως ὅμως ἡ ποιότης τοῦ διδασκάλου ἐβελτιώθη στὴν τελευταία τεσσαρακονταετία. Οἱ σημερινοὶ διδάσκαλοι εἶναι ὅλοι διπλωματοῦχοι διδασκαλείων ἢ παιδαγωγικῶν ἀκαδημιῶν, πολλοὶ εἶναι μετεκπαιδευμένοι καὶ ὅλοι ἔχουν πίστι στὸ μεγάλο ἔργο τους. Καὶ οἱ καθηγηταὶ τῆς μέσης ἐκπαιδεύσεως προέρχονται ὅλοι ἀπὸ τὸ Πανεπιστήμιο.

Ἐκπαιδευτικὸ σύστημα, φυσικά, δὲν ὑπῆρχε. Ἀπὸ τὸ 1900 μόνον ἐφηρμόσθη τὸ Ἑρβαρτιανὸ σύστημα, τὸ ὁποῖον εἶχε τοὐλάχιστον αὐτὸ τὸ καλὸ ἀποτέλεσμα, ὅτι οἱ νέοι ἐμάθαιναν καλὰ τὴν ἑλληνικὴ γλῶσσα. Τελευταίως ὅμως ἄρχισε νὰ ἐπικρατῇ τὸ σύστημα τοῦ σχολείου ἐργασίας. Ποιὸ ἀπὸ τὰ δύο συστήματα εἶναι καλλίτερο, αὐτὸ μποροῦν νὰ τὸ κρίνουν οἱ εἰδικοί. Ὅταν ἐφαρμόζωνται καλά, καὶ τὰ δύο ἀποδίδουν ἀποτελέσματα καλά. Ἐφαρμόζονται δὲ καλὰ τὰ συστήματα ὅταν οἱ ἄνθρωποι εἶναι καλοὶ — δηλαδὴ οἱ διδάσκοντες καὶ οἱ διδασκόμενοι. Εὐτυχῶς οἱ Ἕλληνες ἐκπαιδευτικοὶ λειτουργοὶ σήμερα εἶναι ἄρτια κατηρτισμένοι ἐπιστημονικῶς καὶ ἀγαποῦν τὸ μεγάλο ἔργο τους. Ἀφ' ἑτέρου καὶ τὰ παιδιὰ δείχνουν τώρα προθυμία.

Οἱ παλαιότεροι μαθηταὶ δὲν εἶχαν τὴν τύχη νὰ μαθαίνουν γράμματα μέσα σὲ ὡραῖα καὶ ὑγιεινὰ σχολικὰ κτίρια, ὅπως οἱ σημερινοί. Τὰ σχολεῖα ἐστεγάζοντο σὲ ἰδιωτικὰ σπίτια ἐπὶ ἐνοικίῳ καὶ σὲ ἐκκλησίες ἢ... δὲν ἐστεγάζοντο καθόλου, ἐλλείψει χρημάτων. Ἰδοὺ τί γράφει ἡ ἔκθεσις ἑνὸς ἐπιθεωρητοῦ τοῦ περασμένου αἰῶνος: «...Διδακτήριον ἐνταῦθα δὲν ὑπάρχει. Ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ ὑπάρχουσι τέσσαρα θρανία καὶ εἷς μαυροπίναξ». Καὶ ἄλλη ἔκθεσις ἄλλου ἐπιθεωρητοῦ: «...Ὁ ἐφημέριος καὶ διδάσκαλος διδάσκει 35 κατὰ γῆς ἐξηπλωμένους ρυπαρωτάτους μαθητάς». Κατὰ γῆς καθισμένοι ἔμαθαν τὰ γράμματα πολλοὶ Ἕλληνες, ποὺ ἔγιναν ἀργότερα μεγάλοι ἄνδρες.

Φυσικά, οὔτε ἐποπτικὰ μέσα διδασκαλίας ὑπῆρχαν, οὔτε παιδονομία, οὔτε στοιχειώδης ἀντίληψις περὶ τοῦ πῶς πρέπει νὰ γίνεται τὸ μάθημα. Ὁ δάσκαλος προσπαθοῦσε νὰ τηρήσῃ τὴν τάξι μὲ ἄγρια ξυλοκοπήματα.

Ἕως τὸ 1895 κανένα σχολικὸ κτίριο δὲν εἶχε κτίσει τὸ Κράτος. Ἀπὸ τὸ 1895 ἕως τὸ 1920 ἐκτίσθηκαν μὲ δαπάνη τοῦ Κράτους 500 διδακτήρια καὶ ἀπὸ τὸ 1920 ἕως τὸ 1929 περίπου 100. Τὰ περισσότερα σύγχρονα διδακτήρια ἀνηγέρθησαν στὰ τελευταῖα χρόνια. Ἀπὸ τὸ 1929 ἕως τὸ 1935 ἐκτίσθηκαν περίπου 4.000. Ἡ σημερινὴ Κυβέρνησις ἀπεφάσισε νὰ κτίσῃ σὲ κάθε σχεδὸν ἑλληνικὸ χωριὸ ἕνα σχολεῖο. Τὸ πρόγραμμα ποὺ κατήρτισε καὶ ἄρχισε νὰ ἐφαρμόζῃ εἶναι ἕνα μεγαλειῶδες πρόγραμμα πολιτισμοῦ. Πεντακόσια διδακτήρια κτίζονται αὐτὴ τὴ στιγμὴ καὶ ἄλλα 4.000 θὰ κτισθοῦν, μὲ συνολικὴ δαπάνη τοῦ Κράτους 3.300.000.000 δραχμῶν. Σὲ λίγα χρόνια ὅλα τὰ Ἑλληνόπουλα θὰ φοιτοῦν σὲ ὡραῖα σχολεῖα, ὅπως αὐτὰ ποὺ βλέπουμε στὶς πόλεις.

Ε. Τ.

ΟΙ ΤΡΕΙΣ ΦΙΛΟΙ

Ὑπὸ Μ. ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΥ

32. (Συνέχεια)

Πρὶν ξημερώση ἀκόμα βρέθηκε στὸ μοναστήρι τοῦ Πετρίου. Κάθισε σύρριζα στὸν ἀψηλὸ μαντρότοιχο καὶ περίμενε. Εἶχε περάσει ἀνήσυχη νύχτα... Ὅταν εἶναι κανεὶς νέος καὶ τολμηρὸς καὶ μέσα του βράζη ἡ ὁρμὴ νὰ κάμη κάτι, ὅσο δύσκολη καὶ νἆναι ἡ περίσταση καὶ τὸ ἔργο ποὺ καταπιάστηκε, δὲν δειλιάζει... Τὴν ἀντικρύζει μὲ τὸ πρόσωπο ψηλά, γιατὶ εἴτε νικήση, εἴτε πεθάνη στὴν προσπάθειά του νὰ νικήση, δὲν ντροπιάζεται... Μὰ νὰ κάθεσαι ἔτσι μὲ σταυρωμένα τὰ χέρια καὶ νὰ νοιώθης τὴν ἀνάγκη ποὺ σὲ κρατᾶ ἔτσι ἀκίνητο, σὰν κλουβὶ σιδερένιο ὁλόγυρά σου... ἄ, αὐτό, δίχως ἄλλο, εἶναι κάτι ποὺ σὲ κάνει νὰ δαγκώνης τὰ χέρια σου ἀπὸ λύσσα... κάτι ποὺ χρειάζεται γεροντικὴ σύνεση καὶ ὑπομονή...

Τὴ χαρούμενη τούτη ὥρα ὅμως πλημμύρισε μὲ μιᾶς ἀπὸ αἰσιοδοξία. Γλυκὸ ἀεράκι φυσοῦσε...Τὸ φῶς χρύσωνε τὶς κορφὲς τῶν πλατανιῶν ποὺ ἀντιλαλοῦσαν ἀπὸ κελαδήματα...

«Ὅλα θἄρθουν καλά», «ὅλα θἄρθουν καλά», ἔλεγε καὶ ξανάλεγε μέσα του.

Ὕστερα ἀπὸ λίγο ἄρχισαν νὰ καταφτάνουν οἱ ζητιάνοι. Ὁ τυφλὸς πέρασε ἀπὸ κοντά του ψαχουλεύοντας τάχα μὲ τὸ ραβδί του μπροστὰ γιὰ νὰ μὴν ξεστρατίση.

Ὁ Μιχαὴλ τοῦ εἶπε σιγά:

— Ξέρω ἕναν ποὺ θὰ κερδίση σήμερα ἕνα ὁλόκληρο χρυσὸ νόμισμα ἂν νοιάστηκε νὰ μάθη κάποιο ὄνομα...

Ὁ τυφλὸς ἀπάντησε εὐτύς:

— Ἂν γιὰ κάθε ὄνομα, ἀφέντη, πληρώνης κι᾽ ἕνα χρυσό, τότες ἑτοίμασε τρία χρυσᾶ τὸ γληγορώτερο...

Ὁ Μιχαὴλ πετάχτηκε ἀπάνω...

—Μὰ τὴν Ὑπεραγία Θεοτόκο πὲς πὼς τὰ κρατᾶς καλὰ στὸ χέρι... φώναξε.

— Σιγά, ἀφέντη, μὴν κάνεις ἔτσι... Κάθισε ἐκεῖ καὶ θἄρθω ὕστερα ἀπὸ λίγο μὲ τὸ σύντροφό μου νὰ σὲ πετύχω... Ἀποκρίθηκε ὁ τυφλὸς καὶ προσπέρασε βιαστικά.

Μιά, δυό, τρεῖς ὧρες... Ὁ ἥλιος εἶχε ἀνεβῆ πιὰ ψηλὰ ὅταν οἱ δυὸ ζητιάνοι ἦρθαν καὶ κάθισαν κοντά του...

— Ξετάσαμε στὴν συντεχνία μας καὶ μάθαμε μὲ πολλὰ βάσανα... εἶπε ὁ μισοπαράλυτος... Μὰ βλέπεις, ἀφέντη, ἡ δουλειά μας εἶναι τέτοια ποὺ πρέπει νὰ ξέρουμε μὲ τί λογῆς ἀνθρώπους ἔχουμε νὰ κάμουμε, μιὰ κι᾽ ἀπ᾽ αὐτοὺς κρέμεται ἡ προκοπή μας... Ἔτσι ὅπως ἡ ἀφεντιά σου λόγου χάρη ξετάζεις τὴν πραμάτεια ποὺ θ᾽ ἀγοράσης κι᾽ ἂν ὁ ἴδιος δὲν καταλαβαίνης ρωτᾶς τὸ φίλο σου...

—Ἔλα λέγε...τὸν ἔκοψε ὁ Μιχαὴλ ποὺ ἀνυπομονοῦσε... Ποῦ θὲς νὰ φτάσης;...

— Μὴ πρὸς κακοφανισμό σου ἀφέντη... Μὰ πολλοὶ ἔχουν τὴ συνήθεια νὰ τάζουν κι᾽ ἅμα πετύχουν κεῖνο ποὺ θέλουν, σοῦ στρίβουν τὴ ράχη... Τὸ λοιπὸν οἱ καλοὶ λογαριασμοὶ κάνουν τοὺς καλοὺς φίλους...

Ὁ Μιχαὴλ ἔβγαλε ἕνα σακκούλι ἀπὸ τὴ μέση του, τ᾽ ἄνοιξε κι᾽ ἄδειασε στὴ φούχτα του κάμποσα χρυσᾶ νομίσματα... Ἡ λάμψη καὶ τὸ κουδούνισμα τοὺς ἔλυσε τὴ γλῶσσα...

— Εἶσαι ὁ πιὸ τίμιος καὶ γενναιόδωρος ἀφέντης ἀπ᾽ ὅσους ξέρουμε...Φώναξε ὁ τυφλὸς ἐνθουσιασμένος.

—Χαρὰ καὶ καύχημά μας ποὺ σὲ δουλέψαμε... Ἀπόσωσε ὁ μισοπαράλυτος...

— Τὰ ὀνόματα... τὰ ὀνόματα. Φώναξε νευριασμένος ὁ Μιχαήλ.

— Δημήτρης Μαυρολέων καὶ Πέτρος Λογγῖνος πεντηκόνταρχος τῶν Ἱνακάτων καὶ κάποιος Γλυκᾶς. Ὁ τελευταῖος τοῦτος ἦταν παλαιὸς ἀξιωματικὸς τῆς βασιλικῆς φρουρᾶς, μὰ τώρα εἶχε ἀποτραβηχτῆ, λέει, καὶ καλλιεργοῦσε ἕνα κτῆμα ποὺ τοῦ χάρισε στὰ περίχωρα τῆς βασιλεύουσας ὁ πρὶν αὐτοκράτορας Κωνσταντῖνος ὁ Ζ΄.

— Κι᾽ ἂν μοῦ λέτε ψέματα;

— Τότες, ἀφέντη, μᾶς γελάσανε καὶ σὲ γελοῦμε. Μὰ ποιὸ λόγο εἶχαν νὰ μᾶς ἀραδειάσουν ψευτιὲς μιὰ ποὺ ἀκριβοπληρωθήκανε μάλιστα... Ἡ συντεχνία μας θὰ τοὺς ἀποκηρύξη ἂν κάμανε κάτι τέτοιο...

— Εἶναι συνάδελφοί σας;

— Καὶ φίλοι.

Ὁ Μιχαὴλ τοὺς μέτρησε ἓξ χρυσᾶ, ἀπὸ τρία στὸν καθένα... Τὸ ποσὸ γιὰ τὴν ἐποχὴ ἦταν μεγάλο· μποροῦσαν νὰ περάσουν ἕνα ὁλόκληρο χρόνο μ᾽ ὅλη τους τὴν ἄνεση... Μὰ ὁ γυιὸς τῆς Χρυσοβέργαινας εἶχε καὶ ξώδευε καὶ μὲ τὰ δυό του χέρια... Ὕστερα ἤτανε βέβαιος πὼς τοῦ δώσανε σωστὲς πληροφορίες... Τ᾽ ὄνομα τοῦ Πέτρου Λογγίνου τ᾽ ἄκουε γιὰ δεύτερη φορὰ καὶ ἡ σύμπτωση αὐτὴ δὲν μποροῦσε νἆναι τυχαία.

«Δρόμο τώρα, γιὰ τὸ στρατηγό», εἶπε.

Ὁ Νικηφόρος τὸν ἄκουσε μὲ πολλὴ προσοχὴ κι᾽ ἔδειξε πὼς εὐχαριστήθηκε καὶ γιὰ τὸν τρόπο ποὺ ἐνήργησε καὶ γιὰ τὸ ἀποτέλεσμα.

— Τί προστάζεις τώρα στρατηγέ μου; ρώτησε ὁ Μιχαήλ.

— Νὰ κλείσης τὸ στόμα καὶ νὰ περιμένης.

— Καὶ οἱ φίλοι μου;

Τὰ μάτια τοῦ Νικηφόρου ἀστράψανε κάτω ἀπὸ τὰ πυκνά του φρύδια καὶ στηλώθηκαν ἀπάνω του.

— Εἶπα, φώναξε μονάχα καὶ τοῦ ἔδειξε τὴν πόρτα...

Ὁ Μιχαὴλ χαιρέτησε κι᾽ ἔφυγε. Κατὰ τὸ βραδάκι πῆρε γραπτὴ διαταγὴ ἀπὸ τὸ Δομέστικο νὰ μὴν ξεπορτίση ἀπὸ τὸ σπίτι του ὅ,τι καὶ νὰ συμβῆ ὡς ὅτου τὸν καλέση... Καὶ στὸ μεταξὺ τοῦτο νὰ μὴ δεχτῆ κανένα καὶ νὰ μὴ θελήση μέσῳ τρίτου νὰ μάθη τίποτα...

Πέρασαν μιά, δυό... τέσσερις μέρες. Ἡ ἀγωνία τοῦ Μιχαὴλ ἤτανε μεγάλη... μὰ καὶ τῆς μητέρας του ποὺ δὲν μποροῦσε νὰ καταλάβη τί τρέχει... Μιὰ κλεινόταν στὴν κάμαρά του, μιὰ κατέβαινε στὸ περιβόλι καὶ περπατοῦσε ἀπάνω κάτω ὧρες ὁλόκληρες σκυφτὸς κι᾽ ἀμίλητος... Ἕνα πρωΐ ὁ Βλαδίμηρος τοὔφερε ἕνα κομμάτι πανί· ἐπάνω ἦταν γραμμένη, μὲ αἷμα δίχως ἄλλο, ἡ λέξη Βοήθεια.

—Ποῦ τὸ βρῆκες; ρώτησε ὁ Μιχαήλ.

— Κάτω στὸ περιβόλι... σ᾽ ἕνα δρομάκι, σύρριζα στὸν μαντρότοιχο. Εἶχαν τυλίξει μὲ τὸ πανὶ μιὰ πέτρα... Κάποιος θὰ τὸ πέταξε ἀπ᾽ ἔξω τούτη τὴ νύχτα...

Ὁ Μιχαὴλ ἦταν βέβαιος πὼς ἀναγνώρισε τὸ γραφικὸ χαρακτῆρα τοῦ Γρηγόρη.

Νὰ τρέξη στὸ Νικηφόρο; Ἡ διαταγὴ ἦταν καθαρή... Ὅ,τι καὶ νὰ συμβῆ νὰ μὴ βγῆ ἔξω ἀπὸ τὴν πόρτα καὶ νὰ μὴ δεχτῆ κανένα... Πάλι ν᾽ ἀρνηθῆ νὰ βοηθήση τοὺς φίλους του τὴ στιγμὴ ποὺ κινδυνεύουν;

«Ἐδῶ σὲ θέλω, Μιχαήλ», σκέφθηκε. «Δοκιμάζεται ἡ ἀρετή σου... Ἀπὸ τὴν ἀπόφαση ποὺ θὰ πάρης κρέμεται ἡ τιμή σου... Ἡ φιλία πρέπει νὰ νικήση ἢ ἡ πειθαρχία μιὰ κι᾽ εἶσαι στρατιώτης;».

Ἡ καρδιά του τὸν ἔσπρωχνε νὰ τ᾽

Ὁ τυφλὸς πέρασε κοντά του ψαχουλεύοντας.

ΙΓ'.

ΠΛΟΥΤΟΣ — ΑΝΕΣΙΣ — ΜΕΤΡΙΟΦΡΟΣΥΝΗ

Μὲ τὸ σύστημα τῆς ἀγωγῆς ποὺ καθιέρωσε ἡ Σπαρτιατικὴ νομοθεσία, ποὺ ποτὲ δὲν πέτυχε καμμιὰ ἀπὸ τὶς ἀρχαῖες πολιτεῖες, κατώρθωσε νὰ δημιουργήσῃ μιὰ μεγάλη ἀδελφικὴ κοινότητα, ὅπου ὁ ἁπλοποιημένος βίος ἐξησφάλιζε τὴν ἄνεσι στοὺς πολῖτες. Πραγματικά, ἀφοῦ, ὅπως εἴδαμε στὸ προηγούμενο σημείωμα, ὁ πλοῦτος δὲν εἶχε καμμιὰ θετικὴ δύναμι στὴ Σπαρτιατικὴ κοινότητα, ὁ πολίτης δὲν ἦταν ὑποχρεωμένος νὰ καταναλίσκῃ τὸν καιρό του, ὅπως στὶς ἄλλες ἑλληνικὲς πολιτεῖες, γιὰ νὰ θησαυρίσῃ καὶ μὲ τὴ δύναμι τοῦ χρήματος νὰ ἐπιβληθῇ πάνω στοὺς ὁμοίους του. Εἰδικὴ ρήτρα ἀπηγόρευε στοὺς ἐλεύθερους πολῖτες κάθε εἶδος χρηματισμοῦ. Καὶ τοῦτο ὅμως ἂν δὲν ὑπῆρχε, ἡ ρήτρα ποὺ ρύθμιζε τὰ τῆς ζωῆς τῶν Σπαρτιατῶν ἦταν ἀρκετὴ νὰ τοὺς καταστείλῃ κάθε τάσι πρὸς πλουτισμό. Ἡ γῆ ἦταν μοιρασμένη σὲ κλήρους καὶ κάθε κλῆρος ἦταν τόσος, ὅσος ἦταν ἀρκετὸς νὰ ἐξασφαλίσῃ τὰ ἀπαραίτητα γιὰ τὴν ζωὴ τοῦ Σπαρτιάτη. Δὲν εἶχε δὲ ἀνάγκη νὰ ποθήσῃ τὸν πλοῦτο ὁ Σπαρτιάτης ὅταν ὁ πλοῦτος αὐτὸς δὲν τοῦ ἐχρησίμευε σὲ τίποτε. Τὸ σπίτι του ἔπρεπε νὰ εἶναι ἁπλό. Ἡ ἐπίπλωσίς του τὸ ἴδιο. Τὸ ντύσιμό του ἦταν ὡρισμένο. Τὸ φαγητό του ὑποχρεωτικὰ λιτό. Ἔτσι ὁ Σπαρτιάτης, ἀπερίσπαστος ἀπὸ τὴν ἱκανοποίησι τῆς ἐπιθυμίας τοῦ πλούτου, δὲν εἶχε τίποτε ἄλλο νὰ σκεφθῇ παρὰ πῶς νὰ βελτιώσῃ τὴν ψυχὴ καὶ τὸ σῶμά του, ὥστε νὰ γίνῃ ἄξιος τῆς ἀποστολῆς ποὺ εἶχε τάξει γι' αὐτὸν ἡ πολιτεία. Καὶ ἡ ἀποστολή του αὐτὴ συνίστατο στὴν προστασία καὶ τὴν ἐξασφάλισι τῆς ἐλευθερίας τῆς πόλεως. Ἔτσι τὸ ἄτομο καὶ τὸ σύνολο στὴ Σπάρτη ἦταν ἕνα καὶ ἀδιάσπαστο. Τὸ ἄτομο δὲν εἶχε καθόλου συγκρουόμενα συμφέροντα μὲ τὴν πολιτεία, μὰ οὔτε καὶ συγκρουόμενα συμφέροντα μὲ τὰ ἄλλα ἄτομα. Οἱ διενέξεις ἐκεῖνες ποὺ εἶχαν ἀφορμὴ χρηματικὲς καὶ περιουσιακὲς διαφορὲς δὲν ἐβασάνιζον τοὺς Σπαρτιᾶτες. Τὰ κτήματα τῶν Σπαρτιατῶν, τοὺς κλήρους δηλαδή, τοὺς εἰργάζοντο οἱ εἵλωτες καὶ μόνη φροντίδα τῶν Σπαρτιατῶν ἦταν τὰ κοινά, ἡ πολιτεία, ἡ σωματικὴ καὶ πνευματικὴ των ἀγωγή. Ἔτσι ἡ Σπάρτη, πρὶν ἀρχίσουν ν' ἀτονοῦν οἱ παληοί της αὐτοὶ αὐστηροὶ θεσμοί, ἦταν ἕνα πρότυπο εὐπορούσης μέσα στὴν λιτότητά της πολιτείας, ποὺ εἶχε πετύχει τὸ ἀνώτερο ἀνθρώπινο ἰδανικό, τὴν ἰσοπολιτεία.

Δὲν πρέπει ὡστόσο νὰ νομισθῇ ἀπὸ ὅσα εἴπαμε ὅτι ἡ αὐστηρότητα τῆς Σπαρτιατικῆς νομοθεσίας εἶχε σὰ συνέπεια τὴν κατήφεια. Θἄταν σφάλμα νὰ συγχίζωμε τὴν αὐστηρότητα μὲ τὴν κατήφεια ὅπως γίνεται συνήθως. Τὸ γέλιο καὶ ἡ χαρὰ ἐθεωροῦντο κάτι τὸ πολὺ φυσικό, ὁ δὲ ἱστορικὸς καὶ γραμματικὸς Σωσίβιος ἀναφέρει ὅτι ὁ ἴδιος ὁ Λυκοῦργος φρόντισε νὰ στήσῃ σὲ κεντρικὸ μέρος τῆς Σπάρτης ἕνα μικρὸ ἀγαλματάκι τοῦ Γέλωτα, φανερώνων ἔτσι τὴν ἐπιθυμίαν τῆς εὐθυμίας. Πραγματικὰ ὁ Σπαρτιάτης νομοθέτης, ἂν σκέφθηκε νὰ στερήσῃ τὸν Σπαρτιάτη ἀπὸ τὸν κατ' ἰδίαν βίον καὶ νὰ τὸν συνηθίσῃ στὸν κοινό, τὸ ἔπραξε γιατὶ φρονοῦσε ὅτι μὲ τὴν τέτοια κοινὴ συναναστροφὴ ὁ πολίτης βελτιοῦται ὁλοένα, γίνεται περισσότερο τέλειος καὶ ἀποφεύγει τὰ κακὰ τὰ προερχόμενα ἀπὸ τὴν ἀπομάκρυνσί του ἀπὸ τοὺς ἄλλους ἀνθρώπους. Δὲν θέλησε ὅμως νὰ στερήσῃ τὸν πολίτην ἀπὸ τὴν χαρὰ τοῦ ἐνθουσιασμοῦ καὶ τῆς εὐθυμίας. Ἀντίθετα τὶς συγκεντρώσεις στὰ συσσίτια προσπάθησε νὰ τὶς καταστήσῃ ὅσο τὸ δυνατὸ πιὸ εὐχάριστες καὶ περισσότερο τερπνές.

Ἔτσι ὁ νομοθέτης δὲν πέτυχε μόνο νὰ δημιουργήσῃ μιὰ ἀδελφικὴ κοινότητα, ὅπου καθένας χωριστὰ καὶ ὅλοι μαζὶ θεωροῦσαν τοὺς ἑαυτούς των ἀναπόσπαστα μέλη ἑνὸς συνόλου, μὰ καὶ σύγχρονα μιὰ κοινότητα, ὅπου ὁ καταστρεπτικὸς ἀτομικὸς ἐγωϊσμὸς δὲν εἶχε καμμιὰ θέσι, ὅπου τὸ ἄτομο δὲν ἔταζε σκοπό του νὰ ὑποσκελίσῃ σὰν ἀντίπαλό του τὸ ἄλλο, ἀλλ' ἀντίθετα ἐπίστευε πῶς ἔπρεπε νὰ φροντίσῃ μὲ τὴν ἄσκησι νὰ φθάσῃ τὸ ἀνώτερο σημεῖο τελειότητος. Χαρακτηριστικὰ τῆς ἀντιλήψεως αὐτῆς εἶναι τὰ ὅσα ἀναφέρει ὁ Πλούταρχος.

Λέγει λοιπὸν ὁ Πλούταρχος ὅτι ὅταν ὁ Παιδάρικτος δὲν γίνηκε δεκτὸς στοὺς Ἱππεῖς, τὴ φρουρὰ τῶν τριακοσίων ποὺ ἀποτελοῦσε τὴν σωματοφυλακὴν τῶν Βασιλέων καὶ Ἐφόρων, δὲν θεώρησε τὸν ἑαυτό του προσβεβλημένο ἀλλ' ἀντίθετα ἐξεδήλωσε χαρὰ γιατὶ ἡ πόλις εἶχε τριακοσίους καλλίτερους ἀπ' αὐτόν. Δεῖγμα ψυχικῆς ἀνωτερότητος, μιὰ τέτοια ἀντίληψις δὲν ἦτο σπάνιο φαινόμενο στὴ Σπάρτη. Ἦταν ἡ κοινὴ ἀντίληψι. Γιατὶ ἡ μετριοφροσύνη καὶ ἡ ἔλλειψις νοσηροῦ ἐγωϊσμοῦ, πηγὴ κάθε κακίας, ἦταν βασικὸ γνώρισμα τῶν Σπαρτιατῶν. Τὸ ἴδιο πνεῦμα ἀποκαλύπτει καὶ τοῦ Πολυστρατίδα ἡ ἀπάντησις. Πρεσβευτὴς αὐτὸς μαζὶ μὲ ἄλλους, στὸν Πέρση βασιλιᾶ, ρωτήθηκε ἀπὸ τὸν βασιλιᾶ ἂν ἡ ἀποστολή του εἶχε ἰδιωτικὸ ἢ δημόσιο χαρακτῆρα.

— Ἰδιωτικὸ ἂν ἀποτύχω, δημόσιο ἂν ἐπιτύχω.

Τὸ χαρακτηριστικώτερο ὅμως δεῖγμα τῆς Σπαρτιατικῆς μετριοφροσύνης μᾶς δίδει ἡ ἀπάντησις τῆς Ἀργιλεωνίδος, τῆς μητέρας τοῦ Βρασίδα, τοῦ μεγάλου αὐτοῦ πολιτικοῦ καὶ στρατιωτικοῦ τῆς Σπάρτης, κατὰ τὰ χρόνια τοῦ Πελοποννησιακοῦ πολέμου. Ὁ Βρασίδας πέθανε στὴ μάχη τῆς Ἀμφιπόλεως ἀφοῦ ἔσωσε ἀπὸ τρομερὸ κίνδυνο τὸ σπαρτιατικὸ στράτευμα. Ἐκεῖνοι ποὺ ἀνήγγειλαν στὴ μητέρα του τὸν ἡρωϊκό του θάνατο θεώρησαν καθῆκον τους νὰ τοῦ πλέξουν τὸ πιὸ ὡραῖο ἐγκώμιο καὶ νὰ βεβαιώσουν τὴν θλιμμένη μητέρα πῶς ἄλλο τέτοιο στρατηγὸ δὲν εἶχε ἡ Σπάρτη.

— Ὄχι, ἀπάντησε ἡ Ἀργιλεωνίς. Δὲν εἶναι σωστό. Καλὸς καὶ ἄξιος ἦταν ὁ Βρασίδας, μὰ ἡ Σπάρτη ἔχει κι' ἄλλους καλλίτερους ἀπ' αὐτόν.

Περήφανη ἀπάντησι μητέρας, ποὺ δείχνει τὴν ἐμπιστοσύνη στὸ σύνολο, ἔλλειψι ἀτομικῆς ὑπερηφανείας, ποὺ τὴν ἀντικαθιστᾶ ἡ ὑπερηφάνεια γιὰ τὸ σύνολο, δεῖγμα πνευματικῆς ὑγείας ποὺ ἀποτελεῖ τὴ βάσι τῆς ἐπιτυχίας καὶ τοῦ μεγαλείου τῶν λαῶν. Γιατὶ στὰ κράτη καὶ τὶς κοινωνίες ἐκεῖνες, ποὺ ὁ ἀτομικὸς ἐγωϊσμὸς δίδει τὴ θέσι του στὸν ἐγωϊσμό, γιὰ τὸ σύνολο, ποὺ τὸ αἴσθημα τῆς κοινότητος τοῦ ὁποίου ζητεῖ σήμερα ἡ πλέρια ἀνάπτυξι, ἡ σύγχρονη ἐπιστήμη, γιὰ τὴν ἐξασφάλισι τῆς ἀτομικῆς πνευματικῆς ἰσορροπίας, εἶναι τόσο ἰσχυρό, στέκουν ξεχωριστὰ ἀνάμεσα στοὺς λαοὺς καὶ ἔχουν τὴν δύναμι νὰ ἐπιβληθοῦν καὶ νὰ μεγαλουργήσουν.

Ι. Ν. Β.

ἀψηφήσῃ ὅλα καὶ νὰ τρέξῃ κοντὰ στοὺς ἀγαπημένους συντρόφους του· μὰ ἡ συνείδησή του, μιὰ φωνὴ βαρειὰ κι' ἐπιβλητική, τοὔλεγε καὶ τοῦ ξανάλεγε: Ὄχι, ὄχι. Ὁ στρατιώτης πρῶτα πρῶτα ἀνήκει στὴν πατρίδα, ὕστερα στοὺς δικούς του καὶ τὸν ἑαυτό του... Ἡ προσταγὴ τοῦ ἀνώτερου εἶναι προσταγὴ τῆς πατρίδος.

Εἶχε περάσει πιὰ ὁλόκληρη ἑβδομάδα... Ξαφνικὰ ὁ Δομέστικος τὸν ἐκάλεσε. Τὸν δέχτηκε στὴν ἴδια μισοσκότεινη σάλα... Ὁ Μιχαὴλ στάθηκε προσοχὴ καὶ περίμενε προσπαθώντας νὰ διακρίνῃ ποιὰ ἔκφραση εἶχε τὸ πρόσωπο τοῦ Νικηφόρου ποὺ ἔσκυφτε μπροστὰ στὸ τραπέζι του καὶ δὲ μιλοῦσε...

Μὰ νά!... Ὅταν τὰ μάτια του συνήθισαν στὸ λίγο φῶς... μὰ νά, πίσω ἀπὸ τὸν ὦμο τοῦ στρατηγοῦ ξεχώρισε δυὸ ἄλλα πρόσωπα...

Παρὰ λίγο νὰ ξεφωνίσῃ ἀπὸ τὴ χαρά του... Γρηγόρη... Δημήτρη...

Τί ὠχροὶ ὅμως ποὺ ἦσαν... τί ἀδύνατοι... σὰν φαντάσματα.

—Μιχαὴλ Χρυσοβέργη..., ἀκούστηκε ἡ βαρειὰ φωνὴ τοῦ Νικηφόρου. Στὴν ὑπόθεση αὐτὴ ἔδειξες ἀνδρεία, φρόνηση καὶ ὑπακοή... Ἐπαινοῦμε τὶς ἀρετές σου αὐτὲς καὶ σὲ προβιβάζομε σὲ κένταρχο. Τὰ ἐπίλοιπα θὰ τὰ μάθῃς ἀπὸ τοὺς φίλους σου... Ἔχετε δυὸ μέρες ἄδεια... Πηγαίνετε...

* * *

Τὶς δυὸ αὐτὲς μέρες οἱ φίλοι μας τὶς πέρασαν σ' ἕνα ἀπὸ τὰ θαυμαστὰ προάστεια τῆς βασιλεύουσας... Ξαπλωμένοι κάτω ἀπὸ τὰ πλατάνια ὅπως ἄλλοτε στὸ περιβόλι τοῦ Πρωτοσπαθάρη, διηγήθηκαν μεταξύ τους τὰ καθέκαστα καὶ γελάσανε μὲ τὰ παθήματά τους...

—Ἂν δὲν εἶχα τὴν ἔμπνευση νὰ τρέξω στὸ Νικηφόρο, μοῦ φαίνεται οὔτε σεῖς, μὰ οὔτε κι' ἐγὼ θ' ἀναπνέαμε τώρα μὲ τόση εὐχαρίστηση τὸ μυρωμένο οὐρανὸ τοῦ Βοσπόρου, εἶπε ὁ Μιχαήλ.

Ὁ Γρηγόρης καὶ ὁ Δημήτρης εἶχανε περάσει μαῦρες ὧρες στὰ ὑπόγεια τοῦ κὺρ Βασιλείου Πετεινοῦ... Γιὰ νὰ τοὺς ἀναγκάσουν νὰ μιλήσουν δὲν τοὺς ἔδιδαν παρὰ λίγο νερό. Μὰ δὲν κατάφεραν νὰ πάρουν ἀπὸ τὸ στόμα τους οὔτε μιὰ λέξη...

—Μοῦ ἐρχόταν νὰ λιποθυμήσω γιατὶ ἀπὸ τὴν ἀνοιχτὴ καταπαχτὴ πλημμύριζαν τὶ σκοτεινὴ τρύπα ποὺ μᾶς εἶχαν κλείσει οἱ μυρουδιὲς τοῦ μαγερειοῦ, εἶπε ὁ Δημήτρης.

— Βρὲ παιδιά, νὰ σᾶς ξομολογηθῶ τὴν ἁμαρτία μου... παρατήρησε σκεπτικὸς ὁ Μιχαήλ... μπροστὰ σὲ τέτοιο πειρασμὸ δὲ θὰ κρατιώμουν...

Τὴν πέμπτη μέρα τοὺς ἐλευθέρωσαν οἱ στρατιῶτες τοῦ Νικηφόρου... Ἔπιασαν καὶ τοὺς συνωμότες τὴ στιγμὴ ποὺ δὲν τὸ περίμεναν, γιατὶ εἶχαν συναχτῆ ὅλοι στὸ ἀρχοντικὸ τοῦ κὺρ Βασιλείου Πετεινοῦ μὲ τὸ σκοπὸ νὰ πάρουν τὶς τελευταῖες ἀποφάσεις. Κι' ἦσαν ὅλοι ἀπὸ τὰ πιὸ ἐπίσημα πρόσωπα τῆς αὐτοκρατορίας. Πατρίκιοι καὶ συγκλητικοὶ κι' ἄνθρωποι ποὺ στάθηκαν μὲ μεγάλη ἐπιρροὴ καὶ δύναμη στὸ πλευρὸ τοῦ Κωνσταντίνου τοῦ Ζ' καὶ τῆς Αὐγούστας Ἑλένης. Ἐκτὸς ἀπὸ τὸν οἰκοδεσπότη, κάποιος Πασχάλιος κι' ἕνας ἄλλος Βάρδας, ὁ Νικόλαος Χαλκούτζης καὶ ὁ Βασίλειος ὁ πρὶν παρακοιμώμενος.

Ὁ Νικηφόρος τὰ κατάφερε μὲ μεγάλη πονηρία καὶ μυστικότητα. Μόλις ἔμαθε ποιοὶ ἀξιωματικοὶ ἦσαν ἀνακατεμένοι στὴν ὑπόθεση, ἔστειλε καὶ τοὺς κάλεσε κοντά του. Τοὺς μίλησε, ὅπως ἤξερε νὰ μιλῇ στοὺς στρατιῶτες... Τοὺς ἐνθουσίασε γιὰ τὴ μέλλουσα ἐκστρατεία. «Ἡ ψυχὴ τοῦ ἀντρείου σκουριάζει ἀνάμεσα στὶς παλατιανὲς ραδιουργίες καὶ τὰ μακριὰ φουστάνια τῶν εὐνούχων· ὅμοια σὰν τὸ δαμασκηνὸ σπαθὶ ποὺ μένει ἄνεργο κι' ἀμελημένο. Τί γυρεύομε ἐμεῖς ἐδῶ; Τί μᾶς νοιάζουν οἱ ἄνιεροι πόθοι τους καὶ οἱ φιλοδοξίες τους οἱ ταπεινές; Πᾶμε στὰ ψηλὰ βουνά μας νὰ βιγλίσωμε σὰν ἀετοὶ κάτω στὸν κάμπο τὰ φουσᾶτα[1] τῶν Σαρακηνῶν».

Κι' ἀφοῦ μὲ τέτοιο τρόπο τοὺς πῆρε μὲ τὸ μέρος του, ὕστερα τοὺς ρώτησε γιὰ τὴ συνωμοσία καὶ τοὺς συνωμότες... Τοῦ τὰ μαρτύρησαν ὅλα καὶ τὸν παρεκάλεσαν μονάχα νὰ τοὺς πάρῃ μαζὶ στὴν Κρήτη καὶ νὰ τοὺς ἀναθέσῃ τὴν πιὸ ἐπικίνδυνη ἀποστολή...

(Ἀκολουθεῖ)

Φουσᾶτα = στρατεύματα.

6

1) Τμῆμα Ε.Ο.Ν. Σύρου μεταβαῖνον νὰ καταθέσῃ στέφανον εἰς τὸ μνημεῖον τῶν πεσόντων κατὰ τοὺς πολέμους 1912—1913. 2) Ἡ ἀθλητικὴ ὁμὰς τῆς IV Περιφ. Διοικήσεως στοὺς ἀγῶνας τῆς Ἐλευσῖνος. 3) Ἕνα στιγμιότυπον ἀπὸ τοὺς κολυμβητικοὺς ἀγῶνας. 4) Ὁ Ἀρχηγὸς κατὰ τὴν ἐπίσκεψίν του εἰς τὸ στρατόπεδον δοκίμων βαθμοφόρων τῆς Π. Δ. Θ. Π. 5
Ε.Ο.Ν. Β
6) Ἀναφο
Βλασίου.

) Φαλαγγῖται καὶ Φαλαγγίτισσαι όλου κατὰ τὴν τελετὴν τῆς σπορᾶς ρὰ Λόχου εἰς τὸ στρατόπεδον Ἁγίου Ἀγρινίου, τῆς Περιφερειακῆς Διοικήσεως Αἰτωλοακαρνανίας. 7) Φαλαγγίτισσαι Κιλκὶς κατὰ τὴν καλλιεργητικὴν ἐξόρμησιν. 8) Ἡ Φιλαρμονικὴ τῆς Ὑποδ)σεως Λοκρίδος. 9) Κατάθεσις στεφάνου εἰς τὸ μνημεῖον τῶν πεσόντων ὑπὸ τῆς Φάλαγγος Κυθήρων.

(Συνέχεια ἐκ τοῦ προηγουμένου)

Μιὰ μέρα τοῦ δόθηκε ἡ εὐκαιρία νὰ δείξῃ καὶ στοὺς τελευταίους τὴ συμπάθειά του. Στὸν περίπατό του εἶδε ἕνα χωροφύλακα νὰ δέρνῃ ἀλύπητα ἕνα φτωχὸ μουζίκο. Ἡ εἰκόνα τούτη, ἡ τόσο ζωντανή, μὰ καὶ τόσο σκληρή, τὸν συγκίνησε. Πλησίασε κοντὰ καὶ παρακάλεσε τὸν χωροφύλακα νὰ πάψῃ νὰ τὸν χτυπᾷ. Ὁ χωροφύλακας ὅμως ἐπέμενε. Καὶ διεμαρτυρήθη γιατὶ ἕνας ἀπρόσκλητος καὶ ἀνεύθυνος ἐπεμβαίνει στὰ καθήκοντά του.

— Μὲ τυραννάει δέκα μέρες, πρόσθεσε ὁ χωροφύλακας, μὲ τὸ σήμερα κι' αὔριο γιὰ νὰ πληρώσῃ ἕνα φόρο στὸ δημόσιο.

— Καὶ ἀφοῦ δὲν ἔχω; Ἔκανε ὁ μουζίκος σηκώνοντας τοὺς τετράγωνους ὤμους του. Πῶς νὰ πληρώσω ἀφοῦ καὶ τὰ παιδιά μου ἀκόμα κοιμοῦνται νηστικά;

— Σκάσε γουρούνι, φώναξε ὁ χωροφύλακας.

— Ἔχει δίκηο, εἶπε ὁ Ὑψηλάντης. Πῶς νὰ πληρώσῃ ὁ ἄνθρωπος, ἀφοῦ δὲν ἔχει;

Ὁ χωροφύλακας ὅμως δὲ λύγιζε. Κι' ἅρπαξε τὸ μουζίκο ἀπ' τὸ σβέρκο δέρνοντάς τον καὶ σούρνοντάς των στὸ κρατητήριο. Ὁ Ὑψηλάντης δὲν μπόρεσε νὰ κρατηθῇ. Τράβηξε ἀπὸ τὴν τσέπη τὸ πορτοφόλι του καὶ ξώφλησε τὸ ἔνταλμα τοῦ μουζίκου.

Τὸ ἐπεισόδιο ὅμως αὐτὸ τὸν ἔβαλε σὲ πολλὲς σκέψεις. Ἄ! ἔκανε σὲ μιὰ στιγμή. Δὲν ὑποφέρεται νὰ δέρνουνται ἔτσι σκληρὰ ἀπὸ τοὺς δυνατοὺς οἱ ἀδύνατοι. Ἀγόρασε χαρτὶ καὶ γύρισε ἀγαναχτησμένος στὴ σχολή. Θἄγραφε τώρα, στὸ φούντωμα πάνου τῆς ψυχικῆς του ἀγανάκτησης, ἕνα γράμμα στὸ χριστιανὸ αὐτοκράτορα. Θὰ τοῦ ξαναζωντάνευε τὴ σκηνὴ καὶ θὰ τοῦ παράσταινε τὸ μαρτύριο τοῦ φτωχοῦ μουζίκου. Ἔτσι ἔγραψε τὸ γράμμα, ποὺ ἤτανε γιομᾶτο ἀγάπη γιὰ τοὺς φτωχοὺς καὶ ταπεινοὺς μουζίκους καὶ γιομᾶτο ἀγανάκτησι γιὰ τὴ σκληρότητα καὶ τὴ σοβαρότητα τῆς ἐξουσίας. Ἀκόμα κεῖ μέσα ξεπρόβαλλε δειλὰ-δειλά, ἔτσι ὅπως κάποτε ξεπροβάλλει στὴ γῆ τὸ φῶς πολὺ μακρινῶν ἄστρων, καὶ μιὰ πολιτικὴ θεωρία ποὺ περιστρέφονταν γύρω ἀπὸ τὸ κυβέρνημα τοῦ λαοῦ.

Τὸ γράμμα του αὐτὸ προξένησε ἐντύπωσι μεγάλη στὸ παλάτι. Ὁ αὐτοκράτορας τὸ διάβασε καὶ τὸ ξαναδιάβασε. Κι' ἀναρωτήθηκε, ἂν οἱ τέτοιες σκέψεις προέρχονταν ἀπὸ ἕνα παιδὶ ἢ ἀπὸ ἕναν πεπειραμένο καὶ μεστωμένο σὲ σκέψι ἄνθρωπο. Εἶδε στὸ χαρτὶ ἐκεῖνο τὸ πνεῦμα ἑνὸς ἀνθρώπου, πλασμένου γιὰ νὰ κυβερνήσῃ σύμφωνα μὲ τὸν πιὸ προωδευμένο ἀνθρωπισμὸ λαοὺς καὶ νὰ τοὺς δώσῃ τὶς πιὸ ἀκριβὲς καὶ τὶς πιὸ ποθητὲς ἐλευθερίες.

Κάλεσε τότε τὸν ὑπασπιστή του καὶ τοὔδωκε τὴ διαταγὴ ποὺ κι' ὁ Ὑψηλάντης φανταζότανε πῶς θὰ προκαλοῦσε τὸ γράμμα του. Ὁ χωροφύλακας θὰ παυότανε ἀμέσως ἀπὸ τὴν ὑπηρεσία τοῦ Κράτους καὶ στὸ φτωχὸ μουζίκο θὰ στελνότανε ἕνα γενναῖο φιλοδώρημα. Ἀκόμη τὸ ἐπεισόδιο αὐτὸ ἔσωσε καὶ πολλοὺς ἄλλους ὀφειλέτες τοῦ δημοσίου.

Στὴ διεύθυνσι τῆς σχολῆς τῶν βασιλικῶν ἀκολούθων προκάλεσε μιὰ ὑπερηφάνεια. Ἀλλὰ πιὸ πολὺ χάρηκε ὁ ἴδιος ὁ Ὑψηλάντης, ποὺ ἄρχισε τὴ ζωή του στὴ Ρωσσία μὲ μιὰ τέτοια καλὴ πρᾶξι καὶ ποὺ ἡ πρᾶξι αὐτὴ ἔσπασε τὰ δεσμὰ τόσων καὶ τόσων ταπεινῶν.

— Ἄχ! Τί καλὰ θἆναι, εἶπε ὁ Ὑψηλάντης, ἂν στὴ ζωή μου μπορέσω καὶ σπάσω πολλὲς τέτοιες ἁλυσίδες.

Ἀπὸ χρόνο σὲ χρόνο ὅλο καὶ μεγάλωνε. Στὸ σῶμα καὶ στὸ πνεῦμα. Ὕστερα ἀπὸ τὸ διάβασμα τῶν μαθημάτων του διάβαζε τοὺς ἀρχαίους Ἕλληνες συγγραφεῖς καὶ ποιητές. Ὁ Ὅμηρος κι' ὁ Πλούταρχος ἦταν οἱ πιὸ ἀγαπημένοι του φίλοι. Οἱ βιογραφίες τοῦ Πλούταρχου ἦταν τὸ εὐαγγέλιό του. Ὁ βίος τοῦ Μεγάλου Ἀλεξάνδρου μὲ τὸ ὕμνημα τῶν τόσων ἀρετῶν του, τοῦ εἶχε γοητέψει τὴν ψυχὴ καὶ τὸ πνεῦμα. Κανέναν ἄλλον δὲ θαύμαζε τόσο ὅσο κεῖνον τὸν Ἕλληνα στρατηγὸ τῆς ἀρχαιότητας. Σ' ἕνα παιδί, σ' ἕνα «μειράκιον» ὅπως ἔλεγε κι' ὁ Δημοσθένης, καὶ νὰ ὑποτάσσωνται ὁλόκαιροι λαοὶ μὲ σκληρὲς πολεμικὲς παραδόσεις. Θυμότανε καλὰ ὅλη τὴ ζωὴ τοῦ Ἀλέξανδρου. Ἀπὸ τότε ποὺ θάμπωσε μὲ τὸ πρῶτό του ἀνδραγάθημα τὸν πατέρα του καὶ τοὺς αὐλικούς του, καβαλλώντας τὸ Βουκεφάλα, ἴσα μὲ τότε ποὺ γιὰ τύχη κακὴ τῆς ἀνθρωπότητας τὸν βρῆκε τόσο πρόωρα ὁ θάνατος.

Μετὰ σκέφτονταν πῶς καὶ τὸν ἴδιο τὸν ἔλεγαν Ἀλέξανδρο. Ἀνατρίχιαζε σὰν τοῦ πέρναγε ἀπὸ τὸ νοῦ τούτη ἡ σκέψι. Καὶ ρώταγε τὸν ἑαυτό του ἂν τάχα ἤτανε ἱκανὸς νὰ σηκώνῃ αὐτὸ τὸ λαμπερὸ καὶ δοξασμένο ὄνομα, ποὺ δὲν ἀνῆκε μονάχα στὸν Ἑλληνισμό, ἀλλὰ στὸ σύμπαν ὅλο. Ὕστερα σταμάταγε στὸν παππούλη του. Ἀλέξανδρος καὶ κεῖνος!

Καὶ τουτουνοῦ τοῦ βιβλικοῦ γέροντα ἡ ζωὴ πέρναγε συχνὰ ἀπὸ τὸ νοῦ του.

ΣΤΗΝ ΑΥΤΟΚΡΑΤΟΡΙΚΗ ΦΡΟΥΡΑ ΚΑΙ ΣΤΟΥΣ ΠΟΛΕΜΟΥΣ

Ἡ εἰκοστὴ τετάρτη Ἰουλίου τοῦ 1810 ἤτανε μιὰ ἀπὸ τὶς ὡραιότερες καὶ λαμπρότερες μέρες τῆς ἴσα μὲ τότε ζωῆς του. Τὴ μέρα κείνη ἀποφοίταγε ἀπὸ τὴ σχολὴ μὲ τὸ βαθμὸ τοῦ ἀνθυπολοχαγοῦ καὶ τοποθετοῦνταν στὸ σῶμα τῆς αὐτοκρατορικῆς φρουρᾶς. Τὸ δίπλωμα ποὺ πῆρε ἀπὸ τὴ σχολὴ τῶν βασιλικῶν ἀκολούθων ἔγραφε: «Ἀλέξανδρος Ὑψηλάντης, ἡγεμονίδης τῆς Μολδαυΐας».

Ἀπὸ τοὺς πρώτους μῆνες οἱ τρόποι του καὶ ἡ κομψότητά του κέρδισαν τὶς συμπάθειες ὅλων τῶν παλατιανῶν. Ἦταν παντοῦ περιζήτητος. Στοὺς χορούς, στὶς συναυλίες καὶ στὰ θέατρα. Ὅλοι μίλαγαν γιὰ τὸν κομψὸν ἀξιωματικὸ τῆς αὐτοκρατορικῆς φρουρᾶς. Τὸ πνεῦμά του ἤτανε πάντα ἀκονισμένο σὰ σπαθὶ πολεμιστοῦ.

Πέρασε τὸ βαθμὸ τοῦ ὑπολοχαγοῦ καὶ γίνηκε λοχαγός. Ἡ πίστι του καὶ ἡ ἀφοσίωσί του στὰ καθήκοντα ποὺ τοῦ ἀνατέθηκαν ἀνάγκασαν στὸ 1813 τὸν αὐτοκράτορα νὰ τοῦ δώσῃ τὸν βαθμὸ τοῦ συνταγματάρχου. Ἀπὸ τὸ βαθμὸ τοῦ λοχαγοῦ ἴσα μὲ τὸ βαθμὸ τοῦ συνταγματάρχου δὲ μεσολαβοῦσε κανένας ἄλλος βαθμός. Κεῖνοι ποὺ ἦσαν λοχαγοὶ τῆς φρουρᾶς ἔμεναν στὸ βαθμὸ αὐτὸ καὶ στὴν ἀποστρατεία τους ὠνομάζονταν συνταγματάρχαι. Ὁ Ὑψηλάντης ὅμως πέρασε αὐτὸν τὸν σκόπελο καὶ στὰ εἰκοσιένα του χρόνια ὠνομάζονταν συνταγματάρχης. Ἔπειτα ἡ ἀγάπη του γιὰ τὴ Ρωσσία δικαιολογοῦσε τὸ βαθμό του.

Ἡ μεγάλη Ρωσσία μὲ τὶς ἀπέραντες χιονισμένες ἐκτάσεις ἐξασκοῦσε πάνου του μιὰ γοητεία. Γι' αὐτὸ καὶ στοὺς πολέμους της μὲ τὸν Ναπολέοντα φάνηκε ἔντιμος καὶ γενναῖος ὑπερασπιστής της. Ἡ ἀνδρεία τοῦ Ἕλληνα πρίγκηπα εἶχε γίνει θρῦλος. Οἱ Ρῶσσοι ἀξιωματικοὶ τὸν βλέπανε μὲ μάτι ζήλειας. Αὐτός, ἕνας Ἕλληνας, καὶ νὰ πολεμάῃ σὰν λιοντάρι γιὰ τὴ λευθεριὰ μιᾶς ξένης χώρας. Νὰ κερδίζῃ τὴ δική τους δόξα καὶ τὰ δικά τους παράσημα!

Πολλὲς φορές, καλοθελητὲς φίλοι του, τοῦ μετεβίβαζαν τὰ ψιθυρίσματα αὐτά. Μὰ αὐτὸς δὲ θύμωνε. Μονάχα ἄφινε ν' ἀνθίζῃ στὰ χείλη του ἕνα χαμόγελο. Ἕνα χαμόγελο ποὺ τάλεγε ὅλα.

Τὸν κορσικανὸ πολέμαρχο δὲν τὸν εἶχε ἀκόμα θαυμάσει. Ἴσως γιατὶ ἀκόμα δὲν εἶχε πλεχτῆ γύρω ἀπὸ τὶς κοσμοϊστορικὲς ἐκστρατεῖες ὁ ἀπαραίτητος θρῦλος, ποὺ δίνει αἴγλη στὰ ἀνθρώπινα ἔργα. Κυρίως γιατὶ πίστευε πῶς οἱ πολεμικὲς ἐκστρατεῖες τοῦ Ναπολέοντα δὲν ἤτανε ἀπαραίτητες. Τὸν πόλεμο τὸν φανταζότανε αὐτὸς μόνο ὡς μέσον πολιτισμοῦ, ὡς μέσον προόδου κι' ὡς μέσον τελειοποιήσεως τοῦ ἀνθρωπίνου γένους. Ἐνῷ ὁ Ναπολέοντας τί ἔκανε; Πολεμοῦσε μὲ κράτη πολιτισμένα, μὲ κράτη ποὺ εἶχαν δημιουργήσει μιὰ ἐξαιρετικὴ παράδοσι, ὅπως ἡ Ἀγγλία, ἡ Ἰταλία, ἡ Αἴγυπτος, ἡ Ρωσσία. Πολλὲς φορὲς ἔκανε συγκρίσεις τοῦ Μεγάλου Ἀλεξάνδρου, τοῦ Καίσαρα καὶ τοῦ Ναπολέοντα. Ἔβλεπε τότε ἀμέσως τὸ κίνητρο ποὺ ὠργάνωσε τὶς ἐκστρατεῖες τῶν τελευταίων. Τὸ κατακτητικό. Τὸ ὑπόταγμα τῶν ἄλλων λαῶν στὴ δύναμι τοῦ δικοῦ τους λαοῦ. Ὁ Ναπολέοντας γιὰ νὰ γίνῃ μπροστά του μεγάλος τόσο ὥστε νὰ χωρῇ κάποια σύγκρισί του μὲ τὸν Μεγάλο Ἀλέξανδρο, ἂν γινότανε ὁ πραγματικὸς ἐλευθερωτὴς τῶν σκλαβωμένων λαῶν.

(Ἀκολουθεῖ)

ΚΩΣΤΑΣ ΚΑΛΑΝΤΖΗΣ

ΤΑ ΖΩΑ, ΤΑ ΦΥΤΑ ΚΑΙ Η ΜΕΤΕΩΡΟΛΟΓΙΑ

Ὅλοι οἱ ἀναγνῶσται μας θὰ γνωρίζουν ἐκ πείρας ὅτι πολλάκις καὶ τὰ ζῶα προαισθάνονται τὴν μεταβολὴν τοῦ καιροῦ καὶ δύνανται νὰ χρησιμεύουν ὡς ὁδηγοὶ διὰ τὴν ἀσφαλῆ πρόγνωσιν τοῦ καιροῦ ἢ καὶ γενικώτερον διὰ τὴν συμπλήρωσιν τῶν μετεωρολογικῶν μελετῶν ἐπὶ τοῦ κλίματος ἑνὸς τόπου.

Ὅσοι μένουν εἰς μικρὰς πόλεις καὶ χωρία θὰ ἔχουν ἀκούσει ὅτι τὰ κοκκόρια καὶ οἱ κόττες προαισθάνονται τὴν μεταβολὴν τοῦ καιροῦ καὶ μὲ διαφόρους ἀποτόμους κινήσεις ποὺ κάμνουν καὶ μὲ φωνὰς ὑποδεικνύουν τὴν ἀλλαγὴν τοῦ καιροῦ. Μάλιστα, ὅταν ὁ καιρὸς εἶναι καλὸς καὶ ἐξαφνα μεταβληθῇ εἰς τοιοῦτον ὥστε μετ' ὀλίγας ὥρας νὰ ἔχωμεν βροχήν, τὰ κοκκόρια τὸ προαισθάνονται καὶ ἀρχίζουν νὰ φωνάζουν (νὰ λαλοῦν ὅπως κοινῶς λέγομεν) εἰς ὥρας ὄχι κανονικάς. Οἱ χωρικοὶ τὸ γνωρίζουν αὐτὸ καὶ ἀμέσως λέγουν: «Τὰ κοκκόρια λαλοῦν αὐτὴν τὴν ὥραν, ὁ καιρὸς θὰ χαλάσῃ ἢ θὰ ἀλλάξῃ».

Καὶ πράγματι, ἔπειτα ἀπὸ ὀλίγην ὥραν νέφη σκεπάζουν τὸν οὐρανόν, ἡ ὑγρασία γίνεται αἰσθητὴ καὶ μετ' ὀλίγον ἀρχίζει πολλάκις ἡ βροχή. Ὅταν πλησιάζῃ ἡ βροχή, πολλὲς φορὲς ἡ ἀτμόσφαιρα εἶναι ἀποπνικτική, ὁ ἄνεμος μεταβάλλει συνεχῶς κατεύθυνσιν καὶ ἐντασιν, οἱ ἄνθρωποι αἰσθάνονται ζάλην, οἱ κόττες κακαρίζουν, τὰ ψάρια πηδοῦν ἐπάνω ἀπὸ τὴν θάλασσαν καὶ ὅλα αὐτὰ δεικνύουν ὅτι μετ' ὀλίγον καταφθάνει ἡ καταιγίς. Κατὰ τὰς ὥρας αὐτὰς οἱ μυῖγες τσιμποῦν πολὺ καὶ πολλὰ ἄλλα ἔντομα πετοῦν εἰς τὸν ἀέρα χωρὶς νὰ ἔχουν καὶ αὐτὰ ὡρισμένην κατεύθυνσιν. Φαίνονται νὰ εἶναι ζαλισμένα.

Ἰδοὺ μερικὰ φαινόμενα ἐκ τοῦ βίου τῶν ζώων καὶ τῶν φυτῶν ποὺ πρέπει νὰ παρακολουθοῦν κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ ἔτους οἱ διάφοροι παρατηρηταί:

1) Τὴν ἐποχὴν κατὰ τὴν ὁποίαν ἔρχονται εἰς ἕνα τόπον διάφορα πτηνὰ ἢ τὴν ἐποχὴν κατὰ τὴν ὁποίαν φεύγουν ἢ καὶ περνοῦν διὰ νὰ μεταβοῦν εἰς ἄλλον τόπον.

2) Τὴν ἐποχὴν κατὰ τὴν ὁποίαν διάφορα ἄλλα πτηνὰ ποὺ μένουν μονίμως εἰς ἕνα τόπον γεννοῦν καὶ ἀρχίζουν νὰ κελαδοῦν.

3) Τὸν χρόνον κατὰ τὸν ὁποῖον διάφορα ἄλλα ζῶα, ὅπως εἶναι π. χ. οἱ νυκτερίδες ἐξεγείρονται ἀπὸ τὴν νάρκην ἢ καὶ ναρκοῦνται.

4) Κατὰ ποῖον χρόνον ἐμφανίζονται διάφορα ἔντομα.

Ἐκτὸς ὅμως αὐτῶν χρησιμεύουν πολὺ εἰς τὴν ἐπιστήμην καὶ ἄλλα ἔκτακτα φαινόμενα, ὅπως εἶναι π. χ. ἡ ἐμφάνισις μεγάλου ἀριθμοῦ ἐντόμων ἢ ἄλλων ζώων οἱωνδήποτε, εἴτε γνωστὰ εἶναι ταῦτα, εἴτε καὶ ἄγνωστα εἰς ἕνα τόπον.

Ἐπίσης εἰς τὴν μελέτην τοῦ κλίματος ἑνὸς τόπου συντελεῖ πολὺ καὶ ἡ παρακολούθησις τῆς ἐξελίξεως τῶν διαφόρων φυτῶν τοῦ τόπου αὐτοῦ.

Ἰδοὺ μερικὰ φαινόμενα ποὺ παίζουν σπουδαῖον ρόλον εἰς τὴν μελέτην τοῦ κλίματος.

1) Πότε ἀρχίζουν νὰ φαίνωνται οἱ ὀφθαλμοὶ εἰς τὰ διάφορα φυτά.

2) Πότε ἐμφανίζονται τὰ φύλλα εἰς τὰ διάφορα δένδρα.

3) Πότε ἀρχίζουν νὰ ἀνθίζουν τὰ διάφορα δένδρα. Διότι ὡς γνωστόν, εἰς τὰ μέρη ἐκεῖνα εἰς τὰ ὁποῖα ἡ μέση θερμοκρασία τοῦ ἀέρος εἶναι μεγάλη, ἡ ἄνθησις ἀρχίζει ἐνωρίτερον, ἐνῷ ἐκεῖ ποὺ εἶναι κατωτέρα συμβαίνει βραδύτερον.

Οἱ μαθηταὶ καὶ αἱ μαθήτριαι θὰ ἔχουν παρατηρήσει ὅτι καὶ εἰς μόνην τὴν περιφέρειάν των, εἰς τὰ χαμηλότερα μέρη τὰ δένδρα ἀνθίζουν ὀλίγας ἡμέρας ἐνωρίτερον, ἐνῷ εἰς τὰ ὀρεινότερα τὸ φαινόμενον τῆς ἀνθήσεως ἐπιβραδύνεται μερικὰς ἡμέρας.

4) Ἐπίσης σημειοῦται ἡ ἐποχὴ κατὰ τὴν ὁποίαν ἀρχίζει ἡ ὡρίμανσις τῶν διαφόρων καρπῶν. Καὶ τὸ φαινόμενον τοῦτο δὲν παρατηρεῖται ταυτοχρόνως εἰς τὰς διαφόρους περιφερείας καὶ τοὺς διαφόρους τόπους.

Ἐκτὸς ὅμως αὐτῶν τῶν φαινομένων οἱ μετεωρολόγοι παρατηροῦν καὶ σημειώνουν καὶ διάφορα ἄλλα φαινόμενα ποὺ παρουσιάζουν τὰ ζῶα καὶ τὰ φυτά, διότι γνωρίζουν ὅτι ὅλα αὐτὰ τὰ στοιχεῖα ἠμποροῦν νὰ βοηθήσουν πολὺ εἰς τὴν ἀκριβῆ μελέτην τῶν μετεωρολογικῶν καὶ κλιματικῶν στοιχείων ἑνὸς τόπου.

ΣΕΙΡΙΟΣ

10ον.

Ὁ Θησέας ἔκοψε ἐπίσης καὶ νομίσματα, σκαλίζοντας ἀπάνω τους ἕνα βόδι, γι' ἀνάμνησι τοῦ Μαραθώνιου ταύρου. Μπορεῖ ὅμως, αὐτὸ τὸ βόδι, νὰ συμβολίζῃ καὶ τὴν ἱστορία τοῦ Μίνωα, τοῦ Μινώταυρου, ἢ τοῦ στρατηγοῦ Ταύρου ποὺ νίκησε — ὅπως εἴδαμε — ὁ Θησέας, ἢ καὶ ἀκόμα νἄχῃ τὸ νόημα συνθήματος γιὰ τὴν ἐπίδοσι τοῦ πληθυσμοῦ στὴ γεωργία. Ἀπὸ τὸ νόμισμα αὐτὸ λένε πὼς βγῆκε καὶ τὸ δεκάβοϊδο καὶ τὸ ἑκατόβοϊδο (δεκάβοιον, ο-κατόβοιον), ποὺ ἰσοδυναμοῦσαν μὲ δέκα ἢ ἑκατὸ βόδια.

Ὕστερα ἀπὸ αὐτά, ὁ Θησέας, ἀφοῦ ἐκατάχτησε καὶ τὴ Μεγαρικὴ γῆ, ἑνώνοντάς την μὲ τὴν Ἀττική, ἔστησε τὴν ἱστορικὴ στήλη τοῦ Ἰσθμοῦ καί, γιὰ νὰ χωρίζῃ τὰ ὅρια, ἐχάραξε ἀπάνω στὴν κάθε μιὰ ἀπὸ τὶς δυὸ πλευρές της ἕνα ἐπίγραμμα. Ἀπὸ τὴν ἀνατολικὴ πλευρά, τὸ ἐπίγραμμα λέει:

Αὐτὴ δὲν εἶναι Πελοπόννησος, ἀλλὰ Ἰωνία.

Ἀπὸ τὴ δυτικὴ πάλι πλευρά τὸ ἐπίγραμμα λέει:

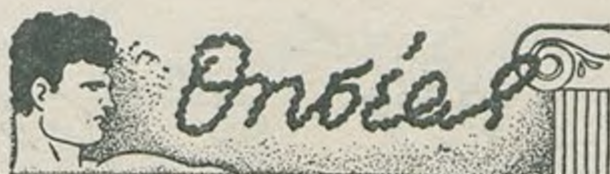
Αὐτὴ εἶναι Πελοπόννησος ὄχι Ἰωνία.

* * *

Ὅπως ὁ Ἡρακλῆς, ποὺ καθιέρωσε γιὰ λογαριασμό του ἀγῶνες, τὰ «Ὀλύμπια», ἀφιερωμένους στὸ Δία, ἔτσι κι' ὁ Θησέας, φιλοτιμούμενος, καθιέρωσε πρῶτος αὐτὸς τὰ «Ἴσθμια», ἀγῶνες ἀφιερωμένους στὸν Ποσειδῶνα. Μερικοὶ λένε πὼς τοὺς ἀγῶνες αὐτοὺς ὁ Θησέας τοὺς καθιέρωσε γιὰ τιμὴ τοῦ Σκίρωνα ποὺ — ὅπως εἴδαμε — τὸν εἶχε σκοτώσει καὶ ζητοῦσε τώρα μ' αὐτὸ τὸν τρόπο νὰ ἐξιλεωθῇ. Γιατὶ ὁ Σκίρων ἦτανε, καθὼς λένε, γυιὸς τῆς θυγατέρας τοῦ Πιτθέα, Ἡνιόχης, δηλαδὴ ξάδερφος τοῦ Θησέα. Συμφώνησε ἀκόμα ὁ Θησέας μὲ τοὺς Κορίνθιους καὶ διάταξε νὰ δίνουν στοὺς Ἀθηναίους τὴν πρωτοκαθεδρία ὅταν ἔρχωνται στὰ Ἴσθμια. Σύμφωνα μ' αὐτὴ τὴν παραγγελία, οἱ Ἀθηναῖοι εἶχαν δικαίωμα νὰ πιάνουν τόσες θέσεις στοὺς ἀγῶνες, ὅσο τόπο ἔπιανε, ἁπλωμένο, τὸ πανὶ τοῦ καραβιοῦ ποὺ τοὺς ἔφερνε ἀπὸ τὴν Ἀθήνα.

ΘΗΣΕΑΣ ΚΑΙ ΑΜΑΖΟΝΕΣ

Ξακουστοὶ εἶναι καὶ οἱ πόλεμοι τοῦ Θησέα μὲ τὶς Ἀμαζόνες. Γιὰ τοὺς πολέμους αὐτοὺς πολλὰ

Ο ΑΡΧΑΙΟΣ ΗΡΩΣ ΚΑΙ ΤΑ ΚΑΤΟΡΘΩΜΑΤΑ ΤΟΥ

καὶ διάφορα λένε οἱ ἱστορικοὶ καὶ οἱ παραδόσεις. Οἱ Ἀμαζόνες, σύμφωνα μὲ τοὺς ἐπικρατέστερους μύθους, ἦτανε μιὰ κοινωνία γυναικῶν ποὺ ἐκατοικοῦσε σὲ κάποιο παράλιο, στὰ βάθη τοῦ Εὔξεινου Πόντου. Οἱ Ἀμαζόνες ἦτανε θρυλικὲς γιὰ τὶς ἀρρενωπές τους συνήθειες, γιὰ τὴν παλληκαριά, γιὰ τὴν πολεμικότητά τους καὶ γιὰ τὴ συνήθειά τους νὰ ζοῦν μακρυὰ ἀπὸ τοὺς ἄντρες μὲ τοὺς ὁποίους ἔκαναν πολὺ σπάνια παρέα. Ὅπως μᾶς λένε οἱ παραδόσεις, οἱ Ἀμαζόνες κάπου - κάπου μονάχα ἀντάμωναν μὲ τοὺς Γαργαρέους, ἄντρες τῶν γειτονικῶν τους λαῶν, καὶ πάλι ξαναγύριζαν στὴν γυναικοκρατούμενη πατρίδα τους. Ὅταν οἱ Ἀμαζόνες ἐγεννοῦσαν ἀγόρια, σύμφωνα μὲ τοὺς νόμους καὶ τὰ ἔθιμά τους, τἄστελναν στοὺς πατεράδες των, κρατώντας κοντά τους μονάχα τὰ κορίτσια. Ἀνατρέφοντας τὰ κορίτσια αὐτὰ στὴ σκληραγωγία καὶ στὶς τέχνες τοῦ πολέμου ἐπλήθαιναν ἔτσι καὶ ἐδιαιώνιζαν τὴ γυναικοκρατία τους.

Μὲ πλώρη τὸν Πόντο, ἐνάντια στὶς Ἀμαζόνες, ἐταξίδεψε γιὰ πρώτη φορὰ ὁ Θησέας μαζὶ μὲ τὸν Ἡρακλῆ — ὅπως μᾶς λέει ὁ Φιλόχορος. Ἀπὸ τὴν ἐκστρατεία αὐτὴ γύρισε ὁ Θησέας παίρνοντας γιὰ λάφυρο τὴν ἀρχηγὸ τῶν Ἀμαζόνων, τὴν ξακουστὴ Ἀντιόπη. Οἱ περισσότεροι ὅμως ἱστορικοὶ καί, μαζὶ μ' αὐτούς, ὁ Φερεκύδης, ὁ Ἑλλάνικος καὶ ὁ Ἡρόδωρος, λένε μὲ περισσότερη πειστικότητα ὅτι ὁ Θησέας ἦρθε στὸν Πόντο ὕστερα ἀπὸ τὸν Ἡρακλῆ, μὲ δικό του στόλο, καὶ πῆρε τὴν Ἀμαζόνα αἰχμάλωτη. Γιὰ κανέναν ἄλλον δὲ ἀπ' ὅσους ἐπῆγαν μαζί του δὲν λέει ἡ ἱστορία πὼς ἐγύρισε μὲ Ἀμαζόνα αἰχμάλωτη. Μάλιστα ὁ ἱστορικὸς Βίων μᾶς λέει ὅτι καὶ τὴν Ἀντιόπη ὁ Θησέας τὴν ἐπῆρε μαζί του μὲ ἀπάτη καὶ ὄχι, τάχα, πὼς τὴν ἐκέρδισε σὲ μάχη μὲ τὶς Ἀμαζόνες. Γιατί, λέει, οἱ Ἀμαζόνες, ἀγαπώντας ἀπὸ φυσικό τους τοὺς ἄντρες, ὄχι μονάχα δὲν ἔφυγαν μπροστὰ στὸ Θησέα ὅταν ἦρθε γιὰ νὰ χτυπήσῃ τὴ χώρα τους, ἀλλὰ καὶ τοῦ ἔστειλαν καὶ δῶρα γιὰ τὸ καλῶς ἦρθε. Τότε ὁ Θησέας ἐπροσκάλεσε τὴν Ἀμαζόνα ποὺ ἔφερνε τὰ δῶρα νὰ τὸν ἐπισκεφτῇ στὸ καράβι του καί, μόλις ἐκείνη μπῆκε, σήκωσε πανιὰ κι' ἔφυγε.

Ἕνας κάποιος Μενεκράτης, ποὺ ἔβγαλε τὴν ἱστορία τῆς Νικαίας, μιᾶς πολιτείας τῆς Βιθυνίας, μᾶς λέει πὼς ὁ Θησέας πέρασε καιρὸ μὲ τὴν Ἀντιόπη πρὸς ἐκεῖνα τὰ μέρη. Ἔτυχε ἀκόμα, μαζὶ μὲ τὸ Θησέα νἄχουν ἐκστρατεύσει καὶ τρία νεαρὰ ἀδέρφια ἀπὸ τὴν Ἀθήνα: ὁ Εὔνεως, ὁ Θόας καὶ ὁ Σολόεις. Αὐτὸς ὁ τελευταῖος εἶχε συμπαθήσει πολὺ τὴν Ἀντιόπη. Τὴ συμπάθειά του αὐτὴ ὅμως ὁ Σολόεις ἐνῷ τὴν ἔκρυβε ἀπ' ὅλους τὴν ἐμπιστεύτηκε σ' ἕναν μονάχα φίλο του κι' αὐτός, πάλι, νομίζοντας ὅτι θὰ τοῦ ἔκανε ἐκδούλευσι, χωρὶς νὰ τοῦ πάρῃ τὴν ἄδεια, τὸ εἶπε στὴν Ἀντιόπη. Ἡ Ἀντιόπη μαθαίνοντας αὐτὸ τὸ αἴσθημα προσπάθησε νὰ κάνῃ τὸ νεαρὸ Ἀθηναῖο νὰ τὴν ξεχάσῃ, μιλώντας του μὲ φρόνησι καὶ χωρὶς νὰ πῇ τίποτα στὸ Θησέα. Ὁ Σολόεις, ὅμως, βλέποντας προδωμένο τὸ μυστικό του καὶ ἀπελπισμένος ἀπὸ τὴν ἄρνησι τῆς Ἀντιόπης, ἔπεσε μέσα σ' ἕνα ποτάμι καὶ πνίγηκε. Ὁ Θησέας μαθαίνοντας τελευταῖος ἀπὸ τὴν Ἀντιόπη τὸ βαθὺ αὐτὸ αἴσθημα τοῦ νεαροῦ συντρόφου του καὶ τὴν ἀφορμὴ τοῦ πνιγμοῦ του, λυπήθηκε τόσο πολὺ ὥστε, χωρὶς νὰ θέλῃ, τοῦ ἦρθε στὸ νοῦ ἕνας παλιὸς χρησμὸς τῆς Πυθίας. Καὶ πραγματικά, ἡ Πυθία τὸν εἶχε προστάξει κάποτε στοὺς Δελφούς: «Ἂν καμμιὰ φορά, σὲ ξένο τόπο, βρεθῇ σὲ βαρειὰ στενοχώρια, νὰ χτίσῃ ἐκεῖ μιὰ πόλι, ν' ἀφήσῃ γι' ἄρχοντες τῆς πόλης αὐτῆς μερικοὺς συντρόφους του καὶ νὰ φύγῃ».

Γι' αὐτὸ κι' ὁ Θησέας χτίζοντας ἐκεῖ μιὰ πόλι, τὴν ὠνόμασε Πυθόπολι σ' ἀνάμνησι τῆς Πυθίας. Ἐπίσης, γιὰ νὰ τιμήσῃ τὸ νεαρὸ φίλο του ὠνόμασε Σολόεντα τὸ κοντινὸ ποτάμι ποὺ ἔπεσε καὶ πνίγηκε ἐκεῖνος. Φεύγοντας ὁ Θησέας, ἄφησε νομοθέτες καὶ ἄρχοντες τῆς Πυθόπολης τ' ἀδέρφια τοῦ Σολόεντα, καθὼς κι' ἕναν Ἀθηναῖο ἀπὸ τὴν τάξι τῶν εὐπατριδῶν ποὺ τὸν ἔλεγαν Ἕρμο. Τὸ σπίτι τοῦ τελευταίου αὐτοῦ οἱ Πυθοπολῖτες, ἀπὸ λάθος, τὸ ὠνόμαζαν «σπίτι τοῦ Ἑρμοῦ», τονίζοντας δηλαδὴ τὴ δεύτερη συλλαβὴ τοῦ ὀνόματος καὶ μεταφέροντας, ἔτσι, τὴ δόξα ἑνὸς ἀνθρώπου, ἀπάνω στὴ δόξα ἑνὸς θεοῦ, πού, ὡστόσο, δὲν εἶχε καθόλου ἔλλειψιν ἀπὸ δόξα.

Ο ΠΟΛΕΜΟΣ ΤΩΝ ΑΜΑΖΟΝΩΝ

Τὸ κλέψιμο λοιπόν, κι' ἡ αἰχμαλωσία τῆς Ἀντιόπης στάθηκαν ἀφορμὴ γιὰ τὶς Ἀμαζόνες νὰ κινήσουν ἀπὸ τὸν Πόντο καὶ νἄρθουν στὴν Ἀττικὴ γιὰ νὰ πολεμήσουν μὲ τοὺς Ἀθηναίους καὶ νὰ τοὺς ἐκδικηθοῦν. Καί, καθὼς φαίνεται, ὁ πόλεμος τῶν Ἀμαζόνων, ἕνας πόλεμος μὲ ἐχθροὺς τὶς γυναῖκες, δὲν ἦτανε καθόλου παιγνιδάκι γιὰ τὸ Θησέα καὶ τοὺς Ἀθηναίους, ἂν κρίνῃ κανεὶς ἀπὸ τὰ ἱστορικὰ γεγονότα. Γιατί, πῶς ἀλλιῶς οἱ Ἀμαζόνες θὰ κατάφερναν νὰ στρατοπεδέψουν μέσα σχεδὸν στὴν Ἀθήνα καὶ νὰ πολεμήσουν ἀνάμεσα Πνύκας καὶ Μουσείου (ἐκεῖ ποὺ εἶναι σήμερα ὁ λόφος τοῦ Φιλοπάππου) ἄν, πρὶν φτάσουν ἐκεῖ, δὲν ἐκυρίευαν ὅλη τὴ χώρα καὶ περνοῦσαν ἐλεύτερες;

Καὶ δὲν εἶναι, βέβαια, ἀνάγκη νὰ πιστέψῃ κανένας τὸν Ἑλλάνικο ὅταν μᾶς λέῃ πὼς οἱ Ἀμαζόνες ἔφτασαν στὴν πατρίδα μας διαβαίνοντας τὸν Κιμμέριο Βόσπορο (δηλαδὴ τὸν πορθμὸ Ἀζὼφ) παγωμένο. Τὸ ὅτι ὅμως ἐστρατοπέδεψαν σχεδὸν μέσα στὴν καρδιὰ τῆς Ἀθήνας, αὐτὸ τὸ μαρτυροῦνε ὅλα τὰ ὀνόματα τῶν τόπων ποὺ ἔγιναν οἱ μάχες κι' ὅλοι οἱ τάφοι ἐκείνων ποὺ ἔπεσαν σ' αὐτές.

Γιὰ κάμποσο καιρὸ ἀφ' ὅτου ἦρθαν οἱ Ἀμαζόνες στὴν Ἀθήνα, οὔτε αὐτὲς οὔτε ὁ Θησέας δὲν ἔπαιρναν τὴν πρωτοβουλία νὰ κάνουν ἐπίθεσι, ἀναβάλλοντας ἀναποφάσιστα τὴ μάχη. Στὸ τέλος ὁ Θησέας, ὑπακούοντας σὲ κάποιο χρησμό, ἐπρόσφερε θυσία στὸ θεὸ Φόβο καὶ χτύπησε πρῶτος τὶς Ἀμαζόνες.

✶ «ΣΩΣΤΟ ΕΥΑΓΓΕΛΙΟ» ✶

«Τὸ ἔργον αὐτὸ πρέπει νὰ ἐκδηλώνῃ τὸν πολιτισμὸν τῆς Ἑλλάδος καὶ νὰ εἶναι καὶ ὡραῖον καὶ ἰδανικόν».

Ι. ΜΕΤΑΞΑΣ

Νέο κορίτσι,
Ἀγαπητὴ Φαλαγγίτισσα,

Ὅταν ἐπιχειροῦμε ἕνα ἔργο, εἴμαστε πάντα γεμᾶτες ἀγωνίες καὶ ἀμφιβολίες. Ὅλα τὰ σκεφτήκαμε, ὅλα τὰ μετρήσαμε καὶ τὰ ὑπολογίσαμε μὲ τὸ διαβήτη τῆς λογικῆς, ὅμως δὲν εἴμαστε βέβαιες, ἂν ὅλα ἔγιναν καλὰ κι' ὅπως πρέπει. Τὸ ἀλάνθαστο κριτήριο γιὰ ἕνα ἔργο εἶναι ἡ ἐπιτυχία του. Τότε μόνο ἐξαφανίζεται κάθε ἀμφιβολία, τότε μοναχὰ δικαιοῦται ἡ ἀρχικὴ σκέψι καὶ ἀποδεικνύονται ὡς κατάλληλα τὰ μέσα, ποὺ διαλέξαμε γιὰ νὰ φτάσουμε στὸ σκοπὸ μας αὐτόν.

Τὸ ἔργο τοῦ Ἀρχηγοῦ μας γιὰ τὴ Νεολαία ἤτανε βαρύ. Καὶ ὁ ἴδιος κάπου μᾶς διηγεῖται πόσες νύχτες ἀγρύπνιας καὶ ἀγωνίας δὲν τοῦ ἐκόστισε στὴν ἀρχὴ ἡ σκέψι τῆς ἑνώσεώς της σ' ἕνα ἐθνικὸ καὶ παντοδύναμο σύνολο, σὲ μιὰ δύναμι ἀκατάβλητη καὶ δημιουργική.

Εἶχε, βέβαια, δίκηο νὰ ἀγρυπνᾷ καὶ νὰ ἀγωνιᾷ. Δὲν ἤτανε καὶ μικρὸ τὸ ζήτημα. Ἤτανε ἕνα ἀπὸ τὰ πιὸ σπουδαῖα, ἴσως τὸ σπουδαιότερο. Γιατὶ ἂν ὅλα τὰ ἄλλα ἀφωροῦσαν τὴν παροῦσα τῆς Ἑλλάδος σωτηρία, αὐτὸ ἀπέβλεπε τὴ μελλοντικὴ τῆς Πατρίδος ζωή. Ἂν τὸ ἔργο αὐτὸ ἀπετύγχανε σὲ χίλιες μύριες ἐλπίδες γιὰ «μιὰ Ἑλλάδα νέα» ὅπως τὴν ὡραματίστηκε Ἐκεῖνος, θἄμενε μόνο λόγος καὶ τραγοῦδι. Τώρα ὅμως μετὰ τέσσερα χρόνια καὶ ἔπειτα ἀπὸ ὅλα τὰ δείγματα μποροῦμε νὰ κοιτάξουμε λίγο τὸ ἔργο του αὐτὸ τὸ γιγάντειο. Ἡ ἐπιτυχία του δικαίωσε τὴ σκέψι καὶ τὰ μέσα.

Σὰν καλὸς τεχνίτης, σὰν ἄριστος χαλκιᾶς σφυρηλάτησε καὶ χάλκεψε τὴ νεανικὴ ψυχὴ καὶ τὸ νεανικὸ χαρακτῆρα μ' ἕνα πεῖσμα καὶ μὲ μιὰ ἀντοχή, ποὺ σπάνια κανεὶς ἀνταμώνει στὴ ζωή. Τὸ ἀτσαλένιο τόξο ποὺ θὰ κρατήσῃ αὔριο τὸ μεγάλο τοῦ Ἑλληνικοῦ πολιτισμοῦ οἰκοδόμημα φτιάνεται τόσο καλὰ κάτω ἀπὸ τὸ πνευματικὸ καὶ ψυχικό του σφυρί, δουλεύεται μὲ τόση φροντίδα καὶ τόση ἐπιμονή, ποὺ χωρὶς ἄλλο δὲν ἔχει καμμιὰ ρωγμή, κανένα ρῆγμα ποὺ θὰ τὸ κάνουν νὰ λυγίσῃ. Θὰ εἶναι καλοδουλεμένο καὶ συμπαγὲς ποὺ θὰ ἀνθέξῃ στὸ μέρος τῆς οἰκοδομῆς, τῆς Ἀναγεννήσεως τῆς Ἑλλάδος, τῆς ἐξυγιάνσεως τῆς Ἑλληνικῆς Φυλῆς. Τὸ ἔργο Του αὐτὸ θὰ εἶναι ἀθάνατο εἰς τοὺς αἰῶνας. Θὰ στέκῃ ἀπὸ γενεὰ σὲ γενεὰ γερὸ κι' ἀκατάλυτο ὅπως οἱ κίονες τοῦ Παρθενῶνος. Γιατὶ ἡ ψυχὴ τοῦ νεαροῦ Ἕλληνα γίνεται ὁ ἱερὸς ναὸς τῶν ἑλληνικῶν ἐκείνων ἀρετῶν, ποὺ κυβέρνησαν καὶ ὡδήγησαν τὴ Φυλὴ στὰ κορφοβούνια τῆς Τιμῆς καὶ τῆς Δόξας.

Θὰ μοῦ πῆτε πὼς σᾶς σερβίρω ἕνα ξέχειλο ποτήρι ἐνθουσιασμοῦ καὶ ἴσως νὰ σκεφθῆτε ὅτι ὑπερβάλλω.

Ἀγαπητές μου φίλες. Ἤθελα αὐτὴ τὴ στιγμὴ νὰ σᾶς εἶχα ὅλες μπροστά μου γιὰ νὰ σᾶς ἐξαλείψω κάθε ἐνδοιασμό, ἂν τυχὸν ὑπάρχῃ. Ἐδῶ ἐμεῖς δὲν κάνουμε δημοσιογραφία, δὲν λέμε λόγια ἄδεια ἀπὸ σημασία. Κάθε γραμμή μας στηρίζεται πάνω στὴν πραγματικότητα καὶ στὴν ἀλήθεια. Μόνο ἔτσι μποροῦμε καὶ φτάνουμε ὥς τὴν ψυχή σας. Τέτοιες γραμμὲς μᾶς χάραξε ὁ Ἀρχηγός μας κι' αὐτὲς ἀκολουθοῦμε μὲ σεβασμὸ καὶ μὲ πίστι.

Ἂν σᾶς εἶχα ὅλες μαζί μου γιὰ νὰ διαβάζαμε ὅλα ἐκεῖνα τὰ γράμματα ποὺ παίρνουμε ἀπὸ τὶς διάφορες φίλες μας καὶ συναγωνίστριες ἀπὸ ὅλα τὰ μέρη τῆς Ἑλλάδος, τότε θὰ νοιώθατε καὶ σεῖς ὅτι τὸ ἔργο τοῦ Ἀρχηγοῦ μας ἐπέτυχε καὶ ὅτι τὰ μέσα, ποὺ μεταχειρίζεται γιὰ τὴν ἐπιτυχία αὐτή, ἤτανε καὶ εἶναι αὐτὰ ποὺ χρειάζονταν.

Σήμερα μοῦ ἔδωσε ἀφορμὴ νὰ σᾶς μιλήσω ἔτσι ἕνα μεγάλο γράμμα μιᾶς Φαλαγγίτισσας ἀπὸ τὴν Ξάνθη. Μᾶς μιλάει πλατειὰ καὶ μὲ ἐνθουσιασμὸ γιὰ τὶς γνώσεις καὶ τὶς ἀλήθειες ποὺ ἀντλεῖ μέσα ἀπὸ τὸ «σωστὸ Εὐαγγέλιο» — ὅπως ὀνομάζει τὸ περιοδικό μας — καὶ σὰν Ἑλληνοποῦλα ἀπὸ τὶς σελίδες τῶν κοριτσιῶν. «Τόση σφιχτὴ ἀγάπη κι' ἀλληλοκατανόησι γεννήθηκε μεταξὺ Λαοῦ κι' Ἀρχηγοῦ σήμερα. Αὐτὸ σημαίνει ψυχικὴ προσαρμογὴ τοῦ ἑνὸς πρὸς τὸν ἄλλον!»

Καὶ θέλοντας νὰ ἀποδείξῃ ὅτι αὐτὴ ἡ μεγάλη ἀλήθεια εἶναι ἀπόρροια μιᾶς πραγματικότητος μᾶς διηγεῖται κάτι ποὺ ἀποδεικνύει τὰ παραπάνω:

Ἡ Φαλαγγίτισσα αὐτὴ τῆς Ξάνθης, κόρη ἑνὸς ἀγρότου, κόβει τὶς σπουδές της στὸ Γυμνάσιο γιατὶ ὁ πατέρας της καταστράφηκε καὶ μπαίνει στὴ δουλειὰ γιὰ τὸ ψωμὶ τῆς καθεμέρας. Ὅμως πάντα τὴν ἔτρωγε ἡ λαχτάρα νὰ ἐξακολουθήσῃ τὸ σχολεῖο της. Τέσσερα χρόνια πέρασαν. Τὸ τελευταῖο καλοκαίρι ζῇ σ' ἕνα στρατόπεδο, μετὰ τὴν ἐγγραφή της στὴν Ε. Ο. Ν., καὶ ἀποκτᾶ ἐκεῖ μιὰ φίλη. Ὅταν πρὶν ἀπὸ κάμποσον καιρὸ πέρασε ἀπὸ τὴν περιοχὴ ἐκείνη ὁ Κ.Ε.Ν., ἡ σκέψι καὶ τὸ χέρι τοῦ Ἀρχηγοῦ μας, ὁ ψυχικὸς καὶ πνευματικὸς σύνδεσμος ἀνάμεσα σ' Αὐτὸν καὶ σὲ μᾶς, ἔγινε τὸ θαῦμα! Ἡ φίλη καὶ συναγωνίστρια ἀναφέρει τὴ λαχτάρα τῆς Φαλαγγίτισσας ἀπὸ τὴν Ξάνθη καὶ ὁ Κ.Ε.Ν. «ὁ πρῶτος τῆς Ὀργανώσεώς μας ἐργάτης μὲ τὴν ψυχὴ τὴ γεμάτη ἀπὸ πλούσια γιὰ μᾶς συναισθήματα,— ἔτσι λέει τὸ γράμμα — σὰν πατέρας, σὰν ἀδελφὸς νοιώθοντας τὸν πόνο μου μ' ὡδήγησε πάλι στὸ δρόμο μου, ποὺ εἶχε ἡ ἀνάγκη ἀνακόψει». Καὶ παρακάτω γράφει ἡ νεαρὴ ἀδελφή μας ἀναφερομένη σὲ λόγια ποὺ γράψαμε ἄλλοτε ἀπὸ τὴ σελίδα μας αὐτὴ «Ποιὸς ἄλλος λαὸς ἔχει τέτοια γῆ καὶ τέτοιον Πατέρα;...» ρωτᾶς ἀπὸ τὶς στῆλές σου, ἀγαπητὴ «Νεολαία». Καὶ σ' ἀπαντᾷ μιὰ Φαλαγγίτισσα, ἕνα φτωχικὸ κορίτσι, ποὺ ἔνοιωσε καὶ νοιώθει βαθειὰ μέσα του τὸν σκοπό σου, τὸ ἔργο τὸ μεγάλο τοῦ Ἀρχηγοῦ σου, τὴν ἑνότητα τῆς Φυλῆς μας, τὴν ἀγάπη τῶν συναγωνιστριῶν της, περιμένοντας, καρτερώντας ὑπομονητικὰ νἄρθῃ ἕνας καιρὸς νἄχῃ κι' αὐτὴ τὴ δύναμι νὰ δείξῃ καὶ στὴν πρᾶξι τὴ μεγάλη της εὐγνωμοσύνη, νἄρθῃ ἕνας καιρός, ἀγαπητὴ «Νεολαία» ποὺ κάθε γράμμα καὶ συλλαβή, ποὺ ἔχουν τὰ εἴκοσι σχεδὸν βιβλία, ποὺ μὲ τόση στοργὴ κι' ἀγάπη τῆς χάρισε ὁ Κυβερνητικός, ὁ Ἀρχηγὸς καὶ σὺ «Νεολαία» θἆναι κόκκος γόνιμος σταριοῦ στὸ χρυσὸ χῶμα τῆς ἑλληνικῆς ψυχῆς. Καὶ ἀπαντώντας νὰ λέῃ περήφανα: «Κανείς, καμμιὰ Φυλή, κανεὶς τόπος!»

Μέσα σ' αὐτὸ τὸ γράμμα ἔρχεται διπλωμένη ὁλόκληρη ἡ ψυχὴ τῆς νέας Ἑλλάδος ἐνθουσιῶσα, εὐγνωμονοῦσα, ἕτοιμη γιὰ προσπάθειες, γιὰ ἀγῶνες καὶ δημιουργίες. Ἡ ἐπαφὴ τοῦ Ἀρχηγοῦ διὰ τοῦ λαμπροῦ του νεαροῦ ἀντιπροσώπου, τοῦ Κ.Ε.Ν., ἔγινε. Ὁλόκληρη ἡ νεότης γεμάτη ἀγάπη καὶ προσήλωσι περιμένει τὴν ἡμέρα τῆς δράσεώς της. Στὴν προετοιμασία της τὴν βοηθεῖ τὸ πνεῦμα Ἐκείνου.

Ἡ λαμπρὴ αὐτὴ πρᾶξι τοῦ Κυβερνητικοῦ μας, νὰ ὁδηγήσῃ πρὸς στὴν πηγὴ τῆς γνώσεως πάλι μιὰ διψασμένη ψυχή, ἀποτελεῖ τὸ δεῖγμα καὶ τὸ σύμβολο τῆς ἀλληλοσυνδέσεως Ἐθνικῆς Ἡγεσίας καὶ Ἐθνικῆς Νεολαίας.

Εἶναι ἡ ἀπόδειξι τῆς ἐπιτυχίας τοῦ μεγάλου ἔργου!

Καὶ ὁ γραπτὸς λόγος ποὺ τὸ ἀναλύει καὶ τὸ περιγράφει, ποὺ τὸ μεταφέρει σ' ὅλες τὶς νεαρὲς ψυχὲς καὶ σ' ὅλες τὶς ἄκρες τῆς Ἑλλάδος, δίκαια χαρακτηρίστηκε ὡς «σωστὸ Εὐαγγέλιον», γιατὶ εὐαγγελίζεται βαρυσήμαντα καὶ σοβαρὰ τὸ ροδοχάραμα μιᾶς νέας ἑλληνικῆς αὐγῆς.

Σ. Καρ.

✻ ΜΕΡΙΚΕΣ ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΕΣ ΣΥΜΒΟΥΛΕΣ! ✻

Ἄδικο καὶ σκληρὸ

Πολλὲς φορὲς κρίνουμε ἕνα παιδὶ μὲ τόση ἀνοησία, μὲ τόση ἀδικία ποὺ πλησιάζει στὴ σκληρότητα. Ἂν μπορούσαμε μέσα σ' ἕνα μαγικὸ καθρέφτη νὰ βλέπαμε ἀντικειμενικὰ σὰν πάνω σὲ μιὰ εἰκόνα τὰ συναισθήματά του τὴ στιγμὴ ποὺ στέκει ἀδύναμο μπροστά μας, νὰ βλέπαμε ἀκόμα καὶ τὴ δική μας ἔλλειψι ψυχολογικῆς ἱκανότητος, τότε ἄλλη φορὰ θὰ ἀποφεύγαμε νὰ καταπιαστοῦμε μὲ παιδιά. Θὰ βλέπαμε ὅτι σκληρὰ καὶ χοντρὰ τὰ δάχτυλά μας σφίγγουν καὶ τσαλακώνουν τὸν ἀνθὸ τῆς παιδικῆς ψυχῆς, τσακίζοντας ἴσως στὴν πρώτη τους βλάστησι τρυφερὰ συναισθήματα, ποὺ ἀργότερα θὰ ἀνεπτύσσοντο σὲ λουλούδια θαλερὰ καὶ σὲ καρποὺς ζηλευτούς, σὰν ἐφόδια τρανὰ στὴν κατοπινὴ τοῦ παιδιοῦ ζωή. Μένουν ὅμως ἔτσι ἀπὸ μᾶς τσακισμένα ἢ μαραίνονται σιγὰ-σιγὰ καὶ ἀθόρυβα, χωρὶς κανεὶς νὰ τὸ ὑποψιασθῇ. Γιατὶ τὸ παιδὶ δὲν μπορεῖ ποτὲ νὰ ἐκδηλώσῃ τὸ τί συμβαίνει

μέσα του. Δὲν εἶναι ἀκόμα ἱκανὸ νὰ τὸ ντύσῃ μὲ λόγια καὶ νὰ μᾶς τὸ μεταδώσῃ. Ἔτσι μένει μέσα του, κακομοιριάζει τὸ ὡραῖο καὶ τὸ καλὸ δημιουργώντας κάποιο κενό, ποὺ ἀναφαίνεται ἀργότερα στὴ ζωή του.

Ὁ Γιαννάκης καὶ ἡ Ἀννοῦλα γυρίζουν ἀπὸ τὸν περίπατο. Οἱ παντοῦφλες τῆς μικρῆς ἀδελφῆς εἶναι στὸ πρῶτο πάτωμα.

Ὁ Γιαννάκης προσφέρεται μὲ μεγάλη εὐγένεια καὶ προθυμία νὰ τρέξῃ νὰ τὶς φέρῃ. Βιαστικὰ ἀνεβαίνει τὶς σκάλες καὶ σὲ λίγο γυρίζει βαστώντας θριαμβευτικὰ δυὸ παντοῦφλες, μά!... ἀλλοίμονο! Δὲν εἶναι καὶ οἱ δυὸ τῆς Ἀννούλας. Ἄλλαξε τὴ μιὰ μὲ τῆς πιὸ μεγάλης ἀδελφῆς.

«Τί βλάκας ποὺ εἶναι αὐτὸ τὸ παιδί», ἀναφωνεῖ ἡ μητέρα του. «Ποτὲ δὲν θὰ μπορέσῃ νὰ γίνῃ κάτι! Θὰ μείνῃ χωρὶς ἄλλο κούτσουρο!».

Μὰ εἶναι σοβαρὸ ἁμάρτημα καὶ φανερώνει κουταμάρα ὅταν ἕνα παιδάκι 4—6 χρόνων δὲν μπορεῖ νὰ ταιριάσῃ καλὰ ἕνα ζευγάρι παντοῦφλες;

Δὲν εἶναι πολὺ σκληρὸ νὰ τοῦ χτυποῦμε τὴν εὐαισθησία του, νὰ τοῦ γκρεμίζουμε τὴν καλωσύνη, κλέβοντάς του τὴ χαρὰ καὶ τὴν εὐχαρίστησι νὰ φανῇ χρήσιμος στοὺς ἄλλους, ὠφέλιμος, εὐχάριστος καὶ εὐγενὴς στὴ μικρὴ ἀδελφοῦλα του;

Ὁ μικρὸς Γιαννάκης ἀνοίγει τὰ μάτια του διάπλατα καὶ δὲν μπορεῖ νὰ καταλάβῃ γιατὶ τὸν ὀνομάζουν μὲ τόσο θυμὸ «βλάκα!» Μέσα του ὅμως γίνεται ἕνας σεισμός. Ἴσως σὰν μεγαλώσῃ δὲν θὰ θελήσῃ ποτὲ νὰ φανῇ ὠφέλιμος στοὺς συνανθρώπους του καὶ οὐδέποτε εὐγενὴς καὶ ἱπποτικὸς σὲ μιὰ κυρία. Συνήθως σὲ τέτοιες περιστάσεις μικρὲς αἰτίες ἔχουν μεγάλα ἀποτελέσματα.

Σ. Κ.

Κουλουράκια μήλου

Διαλέξετε ξυνόμηλα στρογγυλά, πλύνετέ τα, καθαρίσετέ τα καὶ κόψετέ τα φέτες στρογγυλὲς πάχους ἑνάμισυ ἑκατοστοῦ· ἀφαιρέσατε ἀπὸ τὸ κέντρον τοὺς σπόρους, πασπαλίστε τα μὲ ζάχαρι ἄχνη ἢ ψιλὴ καὶ ραντίσατέ τα μὲ μερικὲς σταγόνες λεμονιοῦ· σκεπάστε τα καὶ ἀφῆστέ τα ἔτσι ἐπὶ μισὴ ὥρα. Κατόπιν βουτῆξτέ τα μέσα σὲ κουρκοῦτι ἀπὸ ἀλεῦρι καὶ αὐγὸ καὶ ψῆστέ τα στὸ τηγάνι σὲ μπόλικο ζεματιστὸ βούτυρο. Στραγγίξτε τα, πασπαλίστε τα ἐκ νέου μὲ ζάχαρι ἄχνη καὶ σερβίρετέ τα σὲ πιάτο στρωμένο μὲ χάρτινο πετσετάκι.

Κουρκοῦτι: 20 κουταλιὲς τῆς σούπας κοφτὲς ἀλεῦρι, 2 κουταλιὲς γλυκοῦ μπεϊκὲν πασύτερ, 1 κουταλιὰ τοῦ γλυκοῦ ἀλάτι, 11 κουταλιὲς τῆς σούπας γάλα, 1 αὐγό. Ἀνακατέψετε πρῶτα τὰ στεγνὰ ὑλικά, προσθέσετε σιγὰ τὸ γάλα καὶ τὸ κτυπημένο αὐγό.

Χυλοπήττες

Ὅλες φάγαμε χυλοπήττες, ὅμως λίγες καταπιάστηκαν μὲ τὴν παρασκευή των· λίγες ἑπομένως ξέρουν πόση διαφορὰ ὑπάρχει μεταξὺ ἐκείνων ποὺ ἀγοράζομε καὶ ἐκείνων ποὺ φκιάνουμε στὸ σπίτι. Εἶναι τόσο ἁπλὸς ὁ τρόπος τῆς παρασκευῆς των, ποὺ κάθε νοικοκυρὰ μπορεῖ μὲ λίγη καλὴ θέλησι νὰ κάνῃ μιὰ μικρὴ ἐσοδεία ἀπὸ χυλοπήττες. Μέσα σὲ ζουμὶ ἀπὸ κρέας ἢ καὶ μόνο ἀπὸ κόκκαλα ἀποτελοῦν ὀρεκτικὸ καὶ θρεπτικὸ φαγητό.

Κάνουμε ἕνα ζυμάρι τόσο πυκνὸ ποὺ ν' ἀνοίγῃ εὔκολα σὲ φύλλο, νὰ μὴ κολλᾷ μὰ καὶ νὰ μὴ δυστροπῇ στὸ ἄνοιγμα. Σὲ μιὰ ὀκᾶ ἀλεῦρι μποροῦμε νὰ βάλουμε πέντε αὐγὰ καὶ μιὰ πρέζα ἁλάτι. Στὰ χωριὰ ἀντὶ νερὸ βάζουν γάλα, ὁπότε γίνονται ἀκόμα πιὸ καλές.

Δουλεύουμε τὴ ζύμη πάνω σ' ἕνα τραπέζι ἢ στὸ ξύλο ποὺ κάνουμε τὰ γλυκίσματά μας. Ἔπειτα μ' ἕνα ξύλο στρογγυλὸ ἀνοίγουμε τὴ ζύμη σὲ φύλλα πάχους τῆς δραχμῆς καὶ κόβουμε κανονικὰ τὶς χυλοπήττες.

Πάνω σὲ καθαρὸ τραπεζομάνδηλο ἢ κόσκινο ἢ χαρτὶ τὶς βάζουμε νὰ στεγνώσουν. Πρέπει ὅμως καλὰ νὰ ξεραθοῦν γιὰ νὰ μποροῦν νὰ διατηρῶνται.

Ὅταν τὶς μαγειρεύουμε πρέπει νὰ τὶς ρίχνουμε πάντα σὲ νερὸ ποὺ βράζει γιὰ νὰ μὴν κολλοῦν ἀναμεταξύ τους. Μποροῦμε ὅταν τὶς στραγγίξουμε νὰ χύσουμε στὸ σουρουτῆρι πάνω ἀπὸ τὶς χυλοπῆτες λίγο κρύο νερὸ — γιὰ νὰ μένουν μιὰ-μιὰ μέσα στὸ πιάτο — καὶ τὶς περιχύνουμε μὲ καμένο βούτυρο πασπαλίζοντάς τις καὶ μὲ τυρί.

Τώρα ποὺ μᾶς καλεῖ τὸ Κράτος μας νὰ ἐφοδιαστοῦμε μὲ μερικὰ τρόφιμα γιὰ τὸν χειμῶνα ἂς τὶς λάβουμε κι' αὐτὲς ὑπ' ὄψι.

Δαντέλλες

Δαντέλλες ἀσπρορρούχων.— Πλύσιμο: Βάνομε τὸ ἀσπρόρρουχο στὴν ἀλυσίβα σ' ἕνα σάκκο ἀπὸ μουσελίνα ἀνοικτοῦ χρώματος, γιὰ νὰ μπορέσουμε νὰ τὸ βγάλουμε εὔκολα ἀμέσως ἅμα βράσῃ. Στέγνωμα: Στὴ σκιά. Σιδέρωμα: Ὅπως καὶ τὶς καινούργιες δαντέλλες, δηλ. πρῶτα ἀνάμεσα σὲ δυὸ ὑφάσματα.

Δαντέλλες παληὲς λευκές.— Γιὰ τὶς παληὲς καὶ πολύτιμες αὐτὲς δαντέλλες χρησιμοποιοῦμε χλιαρὴ σαπουνάδα μὲ βάσι τὴ χολή. Βουτοῦμε μαλακὰ τὶς δαντέλλες στὸ ἀφρῶδες αὐτὸ νερὸ καὶ πιέζομε μεταξὺ τῶν δακτύλων. Κατόπιν ξεπλένομε. Προσθέτομε μιὰ πρέζα ζάχαρι σκόνη στὸ τελευταῖο νερό.

Δαντέλλες μαῦρες.— Τὶς κάνουμε μικρὰ πακέτα συγκρατούμενα ἐπάνω καὶ κάτω μὲ μιὰ κλωτσή. Τὶς βουτοῦμε κατόπιν σ' ἕνα δοχεῖο γεμᾶτο μπύρα. Τρίβομε πολὺ μαλακὰ μὲ τὰ ἄκρα τῶν δακτύλων. Τὶς περνοῦμε ἐκ νέου σὲ καθαρὴ μπύρα.

Γιὰ νὰ βάφετε τὶς δαντέλλες σας.— Ὁποιαδήποτε καὶ ἂν εἶναι ἡ μέθοδος τὴν ὁποίαν θὰ χρησιμοποιήσετε, πρέπει νὰ βεβαιωθῆτε προηγουμένως γιὰ τὸ χρῶμα μὲ μιὰ δοκιμὴ σ' ἕνα μικρὸ δεῖγμα. Τὸ τσάϊ δίνει ἕνα τόνον πυρροῦ χρώματος, τὸ χαμόμηλον περισσότερον κίτρινον, τὸ ραδίκι περισσότερον φαιόν, ἡ ὤχρα δὲ ρόδινον.

Ἄγνωστες σελίδες τῆς ἱστορίας μας

Η ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΜΑΧΗ ΤΗΣ ΜΟΝΗΣ ΠΡΟΦΗΤΟΥ ΗΛΙΟΥ

Τὸ Σάλωνα καὶ τὰ περίχωρα αὐτῶν ἔπαιξαν τεράστιο ρόλο στὸν ἀγῶνα τοῦ 21. Ἀνάμεσα Δελφῶν καὶ Σαλώνων εὑρίσκεται ἡ ἱερὰ μονὴ τοῦ Προφήτου Ἠλιοῦ, ὅπου ἔλαβε χώραν στὶς 3 Αὐγούστου 1825 μιὰ ἀπ' τὶς πιὸ μεγάλες μάχες τῆς Ρούμελης. Κεῖται ἐπάνω στὸ προβοῦνι τοῦ Παρνασσοῦ καὶ σὲ ἴση ἀπόστασι 1 ½ ὥρα ἀπ' τοὺς Δελφοὺς καὶ τὰ Σάλωνα, κάτω ἀπ' τὸ πλάϊ τῶν Κεθριάδων.

Μεγάλη εἶναι κι' ἀνυπολόγιστη ἡ ἠθικὴ κι' ὑλικὴ συμβολή της στὸν ἀγῶνα. Τὸν τροφοδοτοῦσε καὶ τὸν χρηματοδοτοῦσε κι' ἔκρυβε τοὺς γενναίους ἀγωνιστές. Ἦταν μοιραῖο νὰ παίξη ἀνάλογο ἱστορικὸ κι' ἐθνικὸ ρόλο ποὺ ἔπαιξε ἡ μονὴ τῆς Ἁγίας Λαύρας. Γιατὶ ἐδῶ πάνω ὁ ἀθάνατος ἐπίσκοπος τῶν Σαλώνων Ἡσαΐας, ὁ φωτισμένος αὐτὸς ἱεράρχης, ὕψωσε τὴ σημαία τῆς Ἐπαναστάσεως κι' εὐλόγησε τοὺς Ρουμελιῶτες σταυραετούς. Εἶναι λοιπὸν γιὰ μᾶς τοὺς Ρουμελιῶτες ἡ ἱστορικὴ αὐτὴ μονὴ ὅ,τι εἶναι γιὰ τὸ Μωριᾶ ἡ Λαύρα, σύμβολο ἱερό, σεπτὸ προσκύνημα. Δυστυχῶς ἡ ὡραία τούτη μονή μας δὲν ἐστάθηκε ἐξ ἴσου τυχερή, παρέμεινε ἄγνωστη κι' ἄδοξη τόσα χρόνια. Κι' ἡ μάχη της ὅπως τόσες ἄλλες εἶχε χαθῆ κι' αὐτὴ στὸ πέρασμα τοῦ χρόνου.

Εὐτυχῶς ποὺ ἦρθε ἕνα ἔγγραφο ν' ἀποκαλύψη τὴ μεγάλη της ἱστορικὴν ἀξία, ποὺ εὑρέθηκε στὸ ἀρχεῖο τοῦ Ναυάρχου Κουντουριώτου.

Μᾶς παρέχει ὁλοζώντανη τὴν εἰκόνα τῆς μάχης καὶ μᾶς τὴν περιγράφει μὲ τὰ πιὸ ζωηρὰ χρώματα. Τὸ παραθέτομε ὅπως ἔχει:

«Ὁ τουρκικὸς στρατὸς ποὺ ἦταν στὰ Σάλωνα διαιρέθηκε σὲ δυὸ σώματα καὶ ἐπετέθηκε κατὰ τῆς μονῆς καὶ τοῦ Μετοχιοῦ, ποὺ εὑρίσκονταν σὲ ἀρκετὴ ἀπόστασι ἀπὸ πάνω της. Τὸ πρῶτο ἰσχυρὸ σῶμα μὲ 4 χιλιάδες προσέβαλε αἰφνιδίως τὰ ἔξω ταμπούρια, ποὺ ὑπεράσπιζαν ὀλίγοι Ἕλληνες καὶ τὰ κατέλαβε. Ἔπεσε ἐνδόξως σ' αὐτὴ τὴν ὁρμὴ ὁ ἀντιστράτηγος Λαμπράκης Κοσμᾶς, ὁ ἀδελφός του καὶ δύο ἀξιωματικοὶ ξαδέλφια του καὶ περίπου 12 στρατιῶτες. Ἐπληγώθησαν δὲ πέντε. Ἀπὸ τοὺς ἐχθροὺς 50. Κατόπιν τούτου ἦρθαν κι' ἑνώθησαν μὲ τοὺς ἄλλους μαχητὰς στὸ μοναστῆρι. Οἱ ἐχθροὶ τοὺς πολιόρκησαν στενώτατα. Τρεῖς φορὲς ἔκαμαν ἔφοδο ἐναντίον τους καὶ στὶς τρεῖς αὐτὲς φορὲς τοὺς ἀπέκρουσαν γενναιότατα.

Σὲ λίγο τοὺς ἦλθε ἐπικουρία ἀπὸ 700 διαλεχτοὺς Σουλιῶτες ἀπὸ τὸ Μετόχι. Ἔλυσε τὴν πολιορκία καὶ τοὺς ἐλευθέρωσε. Οἱ Σουλιῶτες πολέμησαν ἀντρίκια μὲ τὸ δεύτερο σῶμα τῶν 700 Ἀλβανῶν, τὸ ὁποῖο ἐκυνήγησαν στὴν Τοπόλια.

Ἐν τῷ μεταξὺ κάνουν κοινὴ ἀπόφασι νὰ ἐπιτεθοῦν τῶν ἐχθρῶν στὰ ταμπούρια. Λίγοι ὅμως ἐστάθησαν στὴν ἀπόφασί τους νὰ πολεμήσουν. Ἀνάμεσα σὲ αὐτοὺς ἦσαν οἱ στρατηγοὶ Γκούρας, Δαγκλῆς, Δράκος, Κουτσονίκας, Διαμαντῆς, Ζέρβας κι' ἄλλοι ἀξιωματικοί. Δηλαδὴ ὅλοι - ὅλοι 30. Οἱ τοῦρκοι ἅμα τοὺς εἶδαν τόσο ὀλίγους ὥρμησαν καὶ τοὺς ὀπισθογύρισαν, καταλαμβάνοντας τὴν ἀρχικὴ θέσι τους. Κατὰ τὴ μάχη αὐτὴ ἔπεσε ἡρωϊκῶς ὁ χιλίαρχος τοῦ στρατηγοῦ Δαγκλῆ Φωτοβάσιος Σουλιώτης. Κάνα δυὸ ὧρες νύχτα οἱ δικοί μας λάκισαν τότε γιὰ τὸ Μετόχι, ὁ Γκούρας πῆγε στὸ Καστρί. Τὸ στρατόπεδο εὑρίσκονταν τώρα χωρὶς τροφές, νερὸ καὶ πολεμοφόδια. Ὁ πατριώτης Χαράλαμπος Παπαπολίτης ἐπέρασε στὸ Λουτράκι νὰ πληροφορήση τὴν «Ἐπιτροπὴ» γιὰ τὴν ἄθλια κατάστασι τοῦ στρατοπέδου, παρακαλῶντας νὰ στείλουν ἀμέσως πολεμοφόδια καὶ τροφές. Δὲν ξέρουμε ἂν ἐστάλησαν, γιατὶ στὸ μεταξὺ τὸ ὀρδὶ λάβαινε διαταγὴ ἀπὸ τὸ Ρούμελη (Πασᾶ) νὰ πάη στὸ Μεσολόγγι. Οἱ Ἐχθροὶ βάλανε φωτιὰ στὶς ἐλιὲς κοντὰ στὴ χώρα, σπέρνοντας τὴν ἐρήμωσι καὶ τὸ φόβο... Σημάδια τῆς μάχης αὐτῆς εἶναι τὰ χτυπήματα ποὺ ἄφησαν τὰ πυροβόλα τους στὸ παλαιὸ δυτικὸ τεῖχος. Οἱ παπποῦδες τοῦ μοναστηριοῦ λένε πὼς ἔχουν ἀκούσει πὼς οἱ τοῦρκοι ἔκαψαν τὴν ἐκκλησία ἀπὸ τὸ πεῖσμα ποὺ πολέμησαν οἱ δικοί μας στὰ Ταμπούρια. Οἱ δικοί μας διέσωσαν ὅτι μποροῦσαν ἀπὸ τὴν καταστροφὴ αὐτή. Τὰ φέραν καὶ τὰ βάλανε σὲ μιὰ «κρυψάνα» κάτω ἀπ' τὸν ἀπότομο βράχο τῆς Ἀγριελιᾶς. Ἐδῶ πάνω εἶχε κάνει συμβούλιο κι' ὁ Καραϊσκάκης κι' εἶχε περάσει κάποτε μὲ τὰ παλληκάρια του ὁ Διάκος. Εἶταν τὸ κρισφύγετο τῶν κλεφτῶν μας, ὅλοι ἐδῶ σ' αὐτὸ διεσταύρωναν τὸ διάβα τους ἀπὸ τ' ἀπάτητα μονοπάτια καὶ φαράγγια τοῦ Παρνασσοῦ. Κι' ὅλοι ἐδῶ εὕρισκον ἀνάπαυσι, φαγητὸ κι' ἀσφάλεια καὶ ἀνακτοῦσαν τὶς δυνάμεις τους γιὰ τὴ συνέχισι τοῦ σκληροῦ ἡρωϊκοῦ ἀγῶνα».

Κατὰ τὴν μάχην ἔπεσε μαχόμενος ὁ Φωτοβάσιος Σουλιώτης.

ΦΟΙΒΟΣ ΔΕΛΦΗΣ

Η ΣΤΗΛΗ τοῦ Γιατροῦ

Διάγνωσις καὶ θεραπεία σκωληκοειδίτιδος

Γ'.

Ἡ σκωληκοειδῖτις πρὸ τοῦ 4ου ἔτους δὲν εἶναι συχνή, εἶναι μᾶλλον σπανία, ἐν τούτοις ὑπάρχει καὶ ἐπειδὴ δὲν διαγιγνώσκεται ἐγκαίρως εἶναι σοβαρά, διότι τὶς περισσότερες φορὲς γίνεται περιτονῖτις ἀπὸ ρῆξι τῆς σκωληκοειδοῦς ἀποφύσεως. Εἰς τὸ βρέφος ἡ διάγνωσις εἶναι δύσκολος διότι συγχέεται μὲ τὰ κοινὰ κοιλιακὰ νοσήματα τοῦ βρέφους.

Εἰς τὸν γέροντα ἡ σκωληκοειδῖτις εἶναι σπανία. Τὰ συμπτώματα ὅμως εἶναι τὰ ἴδια ὅπως καὶ εἰς τοὺς νέους. Ἡ διάγνωσις δὲν εἶναι καὶ τόσον εὔκολος, διότι εἰς τὸν γέροντα σκεπτόμεθα περισσότερον καρκίνους ἢ ἀποφράξεις ἐντερικές, συχνὲς εἰς τὴν γεροντικὴν ἡλικίαν, ἐκ τοῦ λόγου δὲ τούτου ἡ πρόγνωσις εἶναι μᾶλλον σοβαρὰ καὶ ἀποβαίνει ἀκόμη σοβαρωτέρα ὅσον ἡ ἡλικία εἶναι μεγαλειτέρα.

Ἡ διάγνωσις τῆς σκωληκοειδίτιδος εἰς τὰ νεαρὰ ἄτομα εἶναι πάντοτε σχεδὸν εὔκολος, ἀρκεῖ νὰ ἐξετάση ὁ ἰατρὸς μετὰ προσοχῆς καὶ νὰ μὴ τρέξη νὰ διαγνώση σκωληκοειδίτιδα ἐκεῖ ποὺ δὲν ὑπάρχει. Τὸ κακὸ δὲ αὐτὸ παράγινε τελευταίως καὶ γι' αὐτὸ νομίζομε πὼς ἡ ἀρρώστεια αὐτὴ εἶναι τόσο συχνή. Τὶς περισσότερες δὲ φορὲς θέτουν διάγνωσι καὶ οἱ ἴδιοι οἱ ἄρρωστοι ἢ οἱ συγγενεῖς των ἢ οἱ περίφημοι παθοί, ἀρκεῖ νὰ αἰσθανθοῦν ἕνα πόνο στὴν κοιλιὰ ἀπὸ μία ἁπλῆ δυσπεψία. Πόσα καὶ πόσα νοσήματα ἢ διαταραχὲς κοιλιακὲς δὲν μοιάζουν μὲ τὸν παροξυσμὸ τῆς σκωληκοειδίτιδος καὶ ποὺ ἀναγκάζουν πολλὲς φορὲς καὶ αὐτοὺς τοὺς προσεκτικοὺς ἰατροὺς νὰ θέσουν διάγνωσι σκωληκοειδίτιδος χωρὶς νὰ εἶναι. Στὰ παιδιὰ τὰ περισσότερα νοσήματα καὶ ἰδίως τὰ πνευμονικὰ ἐκδηλώνονται μὲ κοιλιακοὺς πόνους. Μία ἀμυγδαλῖτις ὀξεῖα πολλὲς φορὲς ἐκδηλώνεται μὲ ἐμέτους καὶ κοιλιακοὺς πόνους οἱ ὁποῖοι περνοῦν μὲ τὴν πάροδο τῆς νόσου. Ἡ πλευρῖτις, ἡ πνευμονία, οἱ ρευματισμοὶ καὶ ὁ τύφος τὶς περισσότερες φορὲς στὰ παιδιὰ ἔρχονται μὲ κοιλιακοὺς πόνους ποὺ ἐντοπίζονται στὸ δεξιὸ μέρος τῆς κοιλίας. Κάποτε ἕνα παιδάκι 4 ἐτῶν ἐχειρουργήθη γιὰ σκωληκοειδίτιδα καὶ κατόπιν ἀπεδείχθη ὅτι εἶχε πνευμονία, εὐτυχῶς ἔζησε καὶ σήμερα εἶναι πρώτης τάξεως σκαπανεύς. Οἱ δυσπεψίες στὰ παιδιά, ποὺ ὀφείλονται στὴν ἄτακτη καὶ κακὴ διατροφή, σχεδὸν πάντοτε τοὺς φέρνουν ἐπὶ πολὺν χρόνο κοιλιακοὺς πόνους ποὺ περνοῦν χωρὶς ἐγχείρησι σκωληκοειδίτιδος ἀλλὰ μὲ μία δίαιτα ἢ τακτικὴ τροφή. Τὸν χειμῶνα ἔχομε τακτικὰ τὴ διάγνωσι τῆς σκωληκοειδίτιδος καὶ ὀφείλεται εἰς τὶς ψιλὲς κάλτσες ποὺ φοροῦν τὰ παιδάκια, περνοῦν δὲ ἀμέσως καὶ γλυτώνουν πολλὲς φορὲς καὶ ἀπὸ τὴν ἐγχείρησι μὲ τὶς μάλλινες κάλτσες ποὺ ζεσταίνουν τὰ ποδαράκια των.

Ἡ χρονία ἀμυγδαλῖτις προκαλεῖ πράγματι πραγματικοὺς παροξυσμοὺς σκωληκοειδίτιδος, ἀλλὰ πολλὲς φορές, ἴσως τὶς περισσότερες, κάνει μία εὐαισθησία κοιλιακὴ ἢ καὶ τῆς σκωληκοειδοῦς ἀποφύσεως, χωρὶς φλεγμονή, γι' αὐτὸ καὶ ἡ θεραπεία τῶν ἀμυγδαλῶν ἢ ἡ ἀφαίρεσις ἐξαφανίζει τοὺς πόνους αὐτούς. Πάντοτε, ἀντιθέτως, ἡ ἐγχείρησις τῆς σκωληκοειδίτιδος δὲν ἐξαφανίζει τοὺς κοιλιακοὺς πόνους διότι ἐπαναλαμβάνονται συχνὰ καὶ μετὰ τὴν ἐγχείρησι, πρᾶγμα ποὺ φανερώνει ὅτι ὑπάρχει μόνον ἐντερικὴ εὐαισθησία.

Ἐκεῖ ὅμως ποὺ γίνεται πραγματικὴ κατάχρησις στὴν διάγνωσι τῆς σκωληκοειδίτιδος εἶναι στὰ κορίτσια καὶ ἰδίως κατὰ τὴν ἐποχὴ τῆς ἥβης, ἀπὸ διαταραχὰς τῶν ὠοθηκῶν. Εἶναι τόσον συχνοὶ οἱ πόνοι, περιοδικοὶ καὶ ὁμοιάζουν τόσο μὲ τοὺς παροξυσμοὺς τῆς σκωληκοειδίτιδος, ὥστε δικαιολογοῦνται καὶ οἱ ἀπρόσεκτοι ἀφοῦ πολλὲς φορὲς τὴν παθαίνουν καὶ οἱ προσεκτικοὶ γιατροί. Ἔπειτα κατὰ τὴν ἐποχὴ αὐτὴ τῆς γυναικὸς ἔχουν παρατηρηθῆ καὶ ὑστερικοὶ παροξυσμοὶ μὲ πόνους, ἐμέτους καὶ πυρετὸ ποὺ μοιάζουν καταπληκτικὰ μὲ σκωληκοειδίτιδα καὶ κατόπιν ἐπαναλαμβάνονται μὲ τὸν ἴδιον ρυθμὸ καὶ μετὰ τὴν ἐγχείρησι. Στὶς μεγάλες γυναῖκες εἶναι συχνὰ τὰ λάθη τῆς σκωληκοειδίτιδος ἐξ αἰτίας πληθώρας μητρικῶν νοσημάτων ἢ καὶ κοιλιακῶν, ποὺ ὁμοιάζουν μὲ τὴν νόσον.

Γ. Μπαμπούρης
Παιδίατρος

Ἤτανε μιὰ φορὰ δυὸ ἀδέρφια, τὸ ἕνα πολὺ φρόνιμο, τὸ ἄλλο σὰ λωλό, καὶ κίνησαν νὰ πᾶν στὴ ξενητειά, νὰ βροῦν δουλειὰ γιὰ νὰ ζήσουν. Στὸ δρόμο ποὺ πήγαιναν, φθάσανε τὸ βράδι σ' ἕνα ποτάμι. Ἐκεῖ λέει ὁ λωλὸς τοῦ ἀδερφοῦ του:

— Ἀδερφέ, ἐγὼ θὰ καθίσω ἐδῶ νὰ μάθω τὴ γλῶσσα τῶν βατράχων.

Ὁ ἀδερφός του σὰ νὰ θύμωσε καὶ τοῦ λέει:

— Σήκω νὰ πᾶμε στὴ δουλειά μας, τί θὰ κάνης ἐδῶ, θὰ ψοφήσης ἀπὸ τὴν πεῖνα.

Τίποτα ὁ λωλός.

— Θὰ καθίσω ἐδῶ, τοῦ ἀπαντάει, νὰ μάθω τὴ γλῶσσα τῶν βατράχων.

Ἔτσι ὁ φρόνιμος ἀναγκάσθηκε καὶ τὸν ἄφησε κι' ἔφυγε, κι' αὐτὸς κάθισε ἕνα δυὸ χρόνια, ὥσπου ἔμαθε τὴ γλῶσσα τῶν βατράχων.

Ὕστερ' ἀπὸ κάμποσον καιρὸ γύρισε ὁ ἀδερφός του ἀπὸ τὰ ξένα καὶ τὸν βρῆκε ἀκόμα ἐκεῖ καὶ τοῦ λέει:

— Ἐδῶ εἶσαι ἀκόμα;

— Ἐδῶ, λέει ἐκεῖνος.

— Ἄμ πῶς ζῆς;

— Αἴ, μὲ τὸν ἕνα, μὲ τὸν ἄλλο τρόπο.

— Σήκω νὰ φύγουμε.

— Ἄει στὸ καλό, τοῦ λέει ἐκεῖνος, κι' ἄφησέ με ἐμένα.

Κι' ἔφυγε ὁ ἀδερφός του καὶ τὸν ἄφησε ἐκεῖ.

Ὕστερ' ἀπὸ λίγες μέρες σηκώθηκε νὰ πάη κι' αὐτὸς στὸν τόπο του. Στὸ δρόμο ποὺ πάγαινε, πέρασε ἀπὸ τὴν πόλι ποὺ ἔμενε ὁ βασιλιᾶς. Ἐκεῖ ἔμαθε πῶς δὲν μποροῦσε ἡ βασιλοπούλα. Τοῦ εἴπανε: «Ἔχει τόσον καιρὸ ἄρρωστη, καὶ δὲν μποροῦν οἱ γιατροὶ νὰ τὴν κάνουν καλά· σὰ ν' ἀκούη, κάποτε - κάποτε, μιὰ σιγανὴ φωνή, σὰ φωνὴ βατράχου».

Ἀκούει ἔτσι αὐτός, κι' ἀμέσως πηγαίνει στὸ παλάτι, καὶ ζήταγε νὰ μπῆ μέσα, ἀλλὰ δὲν τὸν ἀφήνανε. Ἐκεῖ ἄκουσε ὁ βασιλιᾶς τὴ λογομαχία καὶ λέει:

— Τί τρέχει;

— Νά, εἶπαν ἐκεῖνοι ποὺ φυλάγανε, ἕνας παληάνθρωπος θέλει νάρθῆ μέσα νὰ ἰδῆ τὴ βασιλοπούλα, καὶ λέει πὼς εἶναι κι' αὐτὸς γιατρός.

— Ἀφῆστε τὸν ἄνθρωπο νὰ περάση, διατάζει ὁ βασιλιᾶς.

Τὸν ἀφήσανε λοιπὸν καὶ μπῆκε μέσα, καὶ πῆγε κατ' εὐθεῖαν στὴ βασιλοπούλα, καὶ κάθισε κοντὰ στὸ κρεββάτι της, καὶ τὴ ρώταγε τί ἔχει.

— Τί νἄχω, τοῦ λέει ἐκείνη, ἐδῶ στὴν κοιλιά μου κάτι ἔχω καὶ δὲν μπορῶ ν' ἀνασάνω· καὶ κάποτε κάποτε, σὰν κάτι νὰ φωνάζη μέσα μου, σὰ νἆναι βάτραχος.

Κάθησε κοντὰ στὸ κρεββάτι της.

Ἀμέσως ζυγώνει στὴ βασιλοπούλα κι' ἀρχινάει τὴ γλῶσσα τῶν βατράχων:

— Κῖ, κῖ, κῖ. Κῖ, κῖ, κῖ, ἐπανέλαβαν κι' ἐκεῖνοι ἀπὸ μέσα.

— Τί κάνετε, τοὺς λέει, αὐτοῦ;

— Τί νὰ κάνουμε, ἀπαντάει ἡ μάνα τῶν βατράχων, καλὰ εἴμαστε, καὶ πολὺ καλά· ἔχω μάλιστα καὶ δώδεκα παιδιὰ κι' ὅλη τὴ μέρα ἔχουμε γλέντι.

Τότες, γυρνάει καὶ λέει:

— «Νὰ φτειάξετε σκορδαλιά».

Τοῦ τὴ φτειάξανε, τοῦ τὴν πᾶνε, καὶ δίνει τῆς βασιλοπούλας νὰ φάη δυὸ τρεῖς κουταλιές.

Ὕστερ' ἀπὸ λίγη ὥρα ρωτάει: Τί κάνετε;

— Τί νὰ κάνουμε, λέει ἡ μάνα τῶν βατράχων· ἄλλοτε μᾶς δίνανε καλὰ φαγιὰ καὶ τρώγαμε· σήμερα δὲν ξέρω τί φαγὶ μᾶς δώσανε, καὶ μοῦ ψοφήσανε ἕξη παιδιά.

Ἅμα ἄκουσε ἔτσι αὐτός, δίνει κι' ἄλλη σκορδαλιὰ τῆς βασιλοπούλας.

Σὲ λίγην ὥρα ρωτάει πάλι:

— Τί κάνετε; Τί νὰ κάνουμε, λέει πάλι ἡ μάνα τῶν βατράχων, πεθάνανε ὅλα τὰ παιδιά μου καὶ κοντεύω νὰ πεθάνω κι' ἐγώ.

Τῆς δίνει τότες κι' ἄλλη σκορδαλιά, καὶ τοὺς ἐτελείωσε ὅλους. Ὕστερα τῆς δίνει κι' ἕνα καθάρσιο, καὶ τοὺς ἔβγαλε, κι' ἔγινε ἡ βασιλοπούλα ἐντελῶς καλά.

Τότες πιὰ ὁ βασιλιᾶς δὲν ἤξερε τί νὰ τοῦ κάνη. Τὸν ἔκανε πλούσιο τέλος πάντων καὶ πῆγε στὴ δουλειά του.

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΑ ΖΗΤΗΜΑΤΑ

Θαύματα μνήμης καὶ ἡ ἐξήγησί των.

Συνήντησα κάποτε ἕναν πορτιέρη ξενοδοχείου, ποὺ ὁποιον ἀριθμὸ τηλεφώνου καὶ νὰ τὸν ρώτησα τὸν ἤξερε ἀπ' ἔξω χωρὶς νὰ σκεφθῆ οὔτε ἕνα δευτερόλεπτο. Ὅταν μίλησα γι' αὐτὸ μὲ τὸν διευθυντὴ τοῦ ξενοδοχείου, μοῦ εἶπε ὅτι ἔχει μέσα στὸ κεφάλι του ὁλόκληρο τὸν τηλεφωνικὸ κατάλογο.

Τὸν τελευταῖο καιρό, πολλοὶ ψυχολόγοι καταπιάστηκαν μὲ τὰ ἐκπληκτικὰ αὐτὰ φαινόμενα τῆς μνήμης καὶ προσπάθησαν νὰ δώσουν μιὰ ἐξήγησι. Ἐξήτασαν πρόσωπα μὲ ὑπερφυσικὴ ὀπτικὴ καὶ ἀκουστικὴ μνήμη, ἠρεύνησαν στὰ Ἰνστιτοῦτα ἐγκεφάλους ἀποθανόντων θαυμάτων τῆς μνήμης, ἔκαναν πειράματα μὲ «τέστ», ὅπως λέγει ἡ ἐπιστήμη τὶς πρὸς τοῦτο ἐρωτήσεις, γιὰ νὰ ἀνεύρουν τοὺς κανόνες, ποὺ βρίσκονται στὸ βάθος αὐτῶν τῶν γεγονότων. Ἔτσι μπόρεσαν νὰ ἐξηγηθοῦν μερικὰ αἰνίγματα, ἂν καὶ ὄχι ὅλα, πάνω στὸ ἐπίπεδο αὐτό.

ΤΕΡΑΣΤΙΟΙ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΙ ΠΟΥ ΓΙΝΟΝΤΑΙ ΣΕ ΔΕΥΤΕΡΟΛΕΠΤΑ

Πιὸ συχνὲς εἶναι οἱ περιπτώσεις, ποὺ τὸ θαῦμα τῆς μνήμης ὑποστηρίζεται ἀπὸ ἕνα μαθηματικὸ ἐνδιαφέρον. Εἶδα ἕναν τέτοιον «μνήμης καλλιτέχνην» νὰ δίνη παραστάσεις στὸ Βερολῖνο. Γύριζε σὲ διάφορες πόλεις τῆς Γερμανίας. Διάβαζε τὴ μέρα τὸν τηλεφωνικὸ κατάλογο καὶ τὸ βράδυ μποροῦσε νὰ πῆ κάθε νούμερο ποὺ τὸν ρωτοῦσαν. Ὁ ἴδιος μποροῦσε σ' ἕνα δευτερόλεπτο νὰ πολλαπλασιάζη εἰκοσαψήφιους ἀριθμούς. Τέτοιοι «καλλιτέχνες τῆς ἀριθμητικῆς» ὡς ὁ Ντάζε, Χάϊνχάους καὶ Διαμαντῆς ὁ δικός μας κατώρθωναν παρόμοια θαύματα. Ἔβγαζαν τὴν κυβικὴ ρίζα ἀπὸ ἐννεαψηφίους ἀριθμούς, πρόσθεταν ἑκατοψηφίους ἀριθμοὺς καὶ ἤξεραν ἀπ' ἔξω ὁλόκληρους λογαριθμικοὺς πίνακες.

Πῶς μπορεῖ νὰ ἐξηγηθῆ τὸ θαῦμα τοῦ γεγονότος αὐτοῦ; Ἀπὸ κάθε περιεχόμενο συνειδήσεως, ἀπὸ κάθε σκέψι, ἀπὸ κάθε ἀντίληψι ἀπὸ κάθε βίωσι μένουν λείψανα μέσα στὸ βάθος τοῦ πνεύματός μας. Τὰ ἴχνη αὐτὰ τὰ ὁποῖα προκαλοῦν στὰ γάγγλια καὶ στὴν φαιὰ οὐσία τοῦ κυρίως ἐγκεφάλου ὡρισμένες φυσικαλικὲς καὶ χημικὲς λειτουργίες καὶ ἀλλαγὲς μεταβάλλονται σὲ καθαρὲς ἀναμνηστικὲς παραστάσεις, μόλις ξυπνήσουν γιὰ τὴ ζωὴ ἀπὸ κάποια διέγερσι. Τὸ πλάτος, ἡ πίστι καὶ ἡ ἀλήθεια τῆς μνήμης ὅμως ἐξαρτῶνται κατὰ μέγα μέρος ἀπὸ τὸ ἐνδιαφέρον. Ἕνα μονομερές, πολὺ δυνατὸ ἐνδιαφέρον ἔχει συνήθως ὡς ἐπακολούθημα συχνὰ μιὰ ὑπερφυσικὴ μνήμη. Τοῦτο ἀποδεικνύουν καὶ τὰ ἀντίστοιχα ἐγκεφαλικὰ κύτταρα, ποὺ εἶναι ἐξαιρετικὰ δυνατὰ διαπλασμένα.

Κοντὰ ὅμως στὴν ἐπίδρασι τοῦ ἐνδιαφέροντος μπορεῖ κατὰ νεωτέρας ἐρεύνας νὰ ἐνεργῆ καὶ μιὰ ἄλλη προδιάθεσι. Αὐτὴ εἶναι ἡ λεγομένη **εἰδητικὴ ἱκανότης**, ποὺ μόλις πρὸ ἐτῶν ἀνεκάλυψαν καὶ ἐξερεύνησαν οἱ σοφοὶ Βάλτερ καὶ Ἔριχ Γιὲνς ἀπὸ τὸ Μαρβοῦργο. Πρόκειται ἐδῶ γιὰ μιὰ ἱκανότητα, ποὺ συναντᾶται κυρίως στὴν παιδικὴ ἡλικία καὶ ξαναφαίνεται κάποτε καὶ στοὺς γέρους. Ἡ ἱκανότητα αὐτὴ μπορεῖ νὰ προκαλῆ τὰς ὀνομαζομένας ὑποκειμενικὰς εἰκόνας. Ὁ εἰδικὸς μπορεῖ δηλαδὴ μιὰ εἰκόνα, ποὺ τοῦ δείξαμε, νὰ τὴν ἀνακαλέση πάλιν καὶ νὰ τὴν δῆ συναισθηματικά, ἔστω κι' ἂν τὴν πήραμε πιὰ καὶ δὲν τὴν βλέπη μὲ τὰ μάτια του. Ἡ ἱκανότης αὐτὴ ποὺ ἔχει, ὅπως νομίζουν, συνάφεια μὲ ὡρισμένες μεταβολὲς τῆς λειτουργίας διαφόρων ἀδένων βρίσκεται σὲ ἕνα τρίτο τῶν παιδιῶν, τοὐναντίον μόνο σὲ μερικοὺς μεγάλους παρουσιάζεται. Ὁ Γκαῖτε, ὁ Ὄττο Λούντβιχ καὶ ὁ Κέρνερ ἤτανε εἰδικοί.

Σὲ πολλὲς περιπτώσεις αὐτὴ ἡ εἰδητικὴ προδιάθεσις εἶναι τὸ θεμέλιο μιᾶς μεγάλης μνήμης. Ὁ δικός μας **Διαμαντῆς** ποὺ προκάλεσε κάποτε τὸν θαυμασμὸ τῆς Εὐρώπης μποροῦσε νὰ μάθη ἀπ' ἔξω 2.000 ἀριθμούς, ποὺ ἤτανε καμωμένοι ἕνα τετράγωνο. Μποροῦσε νὰ ἀπαντήση ἂν τὸν ρωτούσατε τί ἀριθμοὺς εἶχε ἡ 98η σειρὰ καὶ τί ἡ 163η. Ὅπως ὁ ἴδιος ἔλεγε, ἔβλεπε μπροστά του τὸν μεγάλον αὐτὸν πίνακα τῶν ἀριθμῶν μέσα ἀπὸ ἕνα γκρίζο σύννεφο σὰν «φωτογραφισμένο». Ὅταν ἤθελε νὰ συγκεντρωθῆ ἐξηφανίζετο ὁ πέπλος καὶ μποροῦσε νὰ διαβάζη ἀπ' αὐτὴ τὴ φανταστικὴ εἰκόνα σὰν νὰ εἶχε μπροστά του ἕνα βιβλίο. Αὐτὸ ἀποτελεῖ παράδειγμα γιὰ τὴν ὕπαρξι μιᾶς ὑποκειμενικῆς εἰκόνος παραστάσεων.

Ἡ εἰδητικὴ ἱκανότης βοηθεῖ πολὺ τοὺς ζωγράφους, ποὺ τὴν ἔχουν.

Οἱ γνωστοὶ ζωγράφοι Μάκαρτ, Χόγκαρθ καὶ ὁ Βερνὲ ζωγράφιζαν πρόσωπα καὶ λεπτομέρειες λουλουδιῶν τελείως πιστὰ πρὸς τὰ πρότυπα, ὅταν ἔρριχναν μόνο καὶ μιὰ ματιὰ σ' αὐτά.

Κάποιες ὅμως θαυμάσιες προσπάθειες μνήμης στηρίζονται πάνω σὲ ἀκουστικὸ τύπο παραστάσεως. Τὸ θαῦμα τῆς μαθηματικῆς μνήμης, ὁ Ἰνάουντι, ἄκουε 100 ἀριθμοὺς νὰ τοῦ ἀπαγγέλλουν, τοὺς ἔλεγε μιὰ φορὰ καθέναν κι' ἔπειτα τοὺς ἤξερε ἀπ' ἔξω. Ὁ συνηθισμένος ἄνθρωπος μόλις μπορεῖ νὰ ἀποστηθίση 10 ἀριθμοὺς κατὰ τὸν τρόπο αὐτόν. Τί ρόλο παίζει ἐδῶ ἡ εἰδητικὴ ἰδιότης καὶ ἡ ἐξαιρετικὴ μνήμη δὲν μπορεῖ κανεὶς νὰ διαπιστώση.

Σ. ΚΑΡ.

ὁ κῆπος

ΝΑΥΤΟΣΚΑΠΑΝΕΙΣ

Στοὺς ἀγῶνας ποὺ ἔγιναν προχθὲς στὸ κολυμβητήριο τῶν Ἀθηνῶν,ὅλοι ὅσοι εὑρέθησαν ἐκαμάρωσαν μιὰ ὁμάδα ναυτοσκαπανέων ποὺ παρηκολούθησε κι' αὐτὴ τὴν ἑορτή. Τοὺς βλέπετε στὴν παραπλεύρως εἰκόνα. Εἶναι οἱ αὐριανοὶ ναῦτες τοῦ πολεμικοῦ μας ναυτικοῦ, ποὺ θὰ προσθέσουν καινούργιες σελίδες δόξης καὶ ἡρωϊσμοῦ στὴν ἱστορία τοῦ ἐνδόξου Ἑλληνικοῦ Στόλου.

Ἡ Ε.Ο.Ν. εἶναι τὸ μεγάλο Στρατόπεδο ποὺ ὅπως εἶπε ὁ Ἀρχηγὸς παρασκευάζει ἄξια ἐκείνους ποὺ θὰ ὑπερασπίσουν τὴν πατρίδα ὅταν κινδυνεύσῃ καὶ θὰ τὴν ἀναδείξουν ὅπως πρῶτα Μητέρα τοῦ φωτὸς καὶ τῆς προόδου.

Ο ΜΕΓΑΛΟΣ ΣΚΑΠΑΝΕΑΣ

Ναυτοσκαπανεῖς παρακολουθοῦντες τοὺς κολυμβητικοὺς ἀγῶνας εἰς τὸ Ὀλυμπιακὸν Κολυμβητήριον.

Διασκευὴ ἀπὸ τ' ἀγγλικὰ

10. (Συνέχεια)

Τὸ εἶχε κιόλας τραγουδήσει αὐτὸ τὸ τραγουδάκι τρεῖς φορὲς ὅταν ξάφνου θυμήθηκε. Εἶχε βάλει τὸ πιθαράκι στὸν πάτο τῆς παγίδας νὰ πιάσουν ἐλέφαντες.

—Ἀηδία! εἶπε ἡ Χιονάτη. Ὅλα αὐτὰ γίνηκαν μὲ τὸ νὰ θέλω νὰ εἶμαι τόσο εὐγενὴς μὲ τοὺς ἐλέφαντες!

Καὶ γύρισε πάλι στὸ κρεββάτι της. Μὰ δὲν μποροῦσε νὰ κοιμηθῇ. Ὅσο περισσότερο προσπαθοῦσε νὰ κοιμηθῇ, τόσο λιγώτερο μποροῦσε. Ἄρχισε λοιπὸν τότε νὰ μετράῃ ἕνα, δύο, τρία, ἀπὸ τὸ ἕνα στὰ χίλια, ποὺ λένε πὼς ὠφελεῖ πάρα πολὺ στὶς ἀϋπνίες. Κι' ἐπειδὴ δὲν τὴν ὠφέλησε διόλου, ἄρχισε νὰ μετράῃ, ἕνας ἐλέφας, δυὸ ἐλέφαντες, τρεῖς ἐλέφαντες, τέσσερις ἐλέφαντες, ὡς τοὺς χίλιους ἐλέφαντες. Μὰ αὐτὸ ἦταν πολὺ χειρότερο. Γιατὶ κάθε ἐλέφας ποὺ μετροῦσε τραβοῦσε γραμμὴ γιὰ τὸ πιθαράκι τὸ μέλι της καὶ τὄτρωγε ὁλόκληρο.

Ἀρκετὴν ὥρα ἔμεινε ἔτσι πλαγιασμένη. Μὰ ὅταν πιὰ ὁ πεντακόσια ἑβδομήντα ὀχτὼ ἐλέφας ἄγλειφε τὰ χείλια του κι' ἔλεγε: «Πολὺ ὡραῖο τὸ μέλι τοῦτο, χμ! χμ! Δὲ θυμᾶμαι νἄφαγα καλλίτερο στὴν ζωή μου», ἡ Χιονάτη δὲν μπόρεσε ν' ἀνθέξῃ περισσότερο. Πήδηξε κάτω ἀπὸ τὸ κρεββάτι, ἔτρεξε ἔξω ἀπὸ τὸ σπίτι καὶ τράβηξε ἴσια γραμμὴ γιὰ τὰ Ἔξη Πεῦκα.

Ὁ ἥλιος ἦταν ἀκόμα στὸ κρεββάτι του, μὰ ὁ οὐρανὸς φωτίζουνταν πάνω ἀπὸ τὸ Μεγάλο Δάσος κι' ἔτσι ἔνοιωθες πὼς ὅλα θὰ ξυπνοῦσαν γρήγορα. Στὸ μισόφωτο τὰ καημένα τὰ πεῦκα κρύωναν καὶ σοῦ καιγόταν ἡ καρδιὰ νὰ τὰ βλέπῃς ἔτσι ὁλομόναχα. Κι' ὁ πολὺ βαθὺς λάκκος φαινόταν ἀκόμα πιὸ βαθὺς καὶ τὸ πιθαράκι τὸ μέλι στὸν πάτο τοῦ λάκκου νόμιζες κι' ἦταν κάτι παράξενο καὶ φοβερό.

Μὰ ὅταν ἡ Χιονάτη πλησίασε ἀκόμα περισσότερο, ἡ μύτη της τῆς εἶπε πὼς ἦταν μέλι κι' ἡ γλῶσσα της βγῆκε ἔξω κι' ἄρχισε νὰ λουσταίρνῃ τὰ χείλια της καὶ νὰ ἑτοιμάζεται.

—Νὰ πάρῃ ἡ ὀργή! μουρμούρισε ἡ Χιονάτη, ὅταν ἔχωσε τὴ μουρίτσα της μέσα στὸ πιθαράκι. Κάποιος παλιοελέφας δίχως ἄλλο τὸ ἔφαγε!

Ἔπειτα συλλογίστηκε ἀκόμα λίγο κι' εἶπε:

—Ὄχι, ὄχι, ἐγὼ τὸ ἔφαγα... Ξέχασα...

Πραγματικὰ αὐτὴ εἶχε φάει τὸ περισσότερο. Μὰ εἶχε ἀφήσει λίγο στὸν πάτο καὶ τώρα ἄρχισε νὰ τὸ τρώῃ κι' αὐτὸ μὲ μεγάλη λαιμαργία.

Ὡστόσο ξύπνησε κι' ὁ Γουρουνάκης. Μόλις ξύπνησε εἶπε: Ὤ! Κι' ἔπειτα εἶπε μὲ θάρρος! «Ναί!». Κι' ἔπειτα, μὲ περισσότερο ἀκόμα θάρρος φώναξε: «Ἔτσι εἶναι!». Μὰ δὲν ἔνοιωθε τὸν ἑαυτό του καὶ πολὺ γενναῖο, γιατὶ ἡ λέξι ποὺ κλωθογύριζε στὸ μυαλό του ἦταν: Ἐ-λ-έ-φ-α-ς.

Σὰν τί νἆναι ἕνας ἐλέφας;

Εἶναι ἄγριος;

Ἔρχεται ὅταν τοῦ σφυρίζῃς;

Πῶς ἔρχεται;

Τοῦ ἀρέσουν τὰ γουρουνάκια;

Ἂν τοῦ ἀρέσουν τὰ γουρουνάκια κάνει διάκρισι;

Ποιὰ γουρουνάκια τοῦ ἀρέσουν;

Ἂν ὑποθέσουμε πὼς εἶναι ἄγριος μὲ τὰ γουρουνάκια, θὰ κάνῃ κάποια διάκρισι μ' ἕνα γουρουνάκι σὰν αὐτόν;

(Ἀκολουθεῖ)

τῶν σκαπανέων μας

Τὸ Διηγηματάκι μας

Ο ΧΕΙΜΩΝΑΣ ΚΑΙ ΤΟ ΚΑΛΟΚΑΙΡΙ

Ἀπὸ τότε ποὺ γίνηκε αὐτὸ ποὺ θὰ σᾶς διηγηθῶ, περάσανε τόσα χρόνια, ὅσα σπειριὰ ἔχει ὁ ἄμμος τῆς θάλασσας.

Ἕνας παππούλης ψηλὸς καὶ ροδοκόκκινος, μ' ἄσπρα γένεια καὶ μαλλιά, ἔπαιζε σὲ μιὰν ἀκρογιαλιὰ τὸ κρυφτοῦλι μὲ τ' ἀγγονάκι του. Μὰ τὸ μικράκι τὰ κατάφερνε καὶ κρυβότανε τόσο καλά, ποὺ ὁ παππούλης τὸ ἔχανε. Τὸ γύρευε ἀπὸ δῶ, τὸ γύρευε ἀπὸ κεῖ, τὸ φώναζε μὲ τ' ὄνομά του, μὰ τίποτα. Ὁ μικρὸς δὲν φαινόταν. Ὡς ποὺ κάποια στιγμὴ τὸ γέλιο τοῦ παιγνιδιάρη ἐγγονούλη τραβοῦσε τὸν παπποῦ κατὰ τὸ μέρος ποὺ βρισκότανε τὸ κρυμμένο παιδί.

Ὡστόσο, κάποια φορὰ δὲν ἀκούστηκε πάλι τὸ γέλιο τοῦ μικροῦ. Ὁ παππούλης ἔκανε πὼς ψάχνει ἐδῶ καὶ ἐκεῖ, ἥσυχος καὶ ξένοιαστος, περιμένοντας ν' ἀκούση τὸ κελαϊδιστὸ ξέσπασμα τῆς τρελλῆς εὐθυμίας τοῦ παιδιοῦ. Μὰ ὅσο περνοῦσε ἡ ὥρα τόσο ἡ σιωπὴ ἁπλωνότανε στὴν ἔρημη ἀκρογιαλιά. Τὸ μικράκι δὲν ἐφαινότανε πουθενά. Ὁ παππούλης ἄρχισε νὰ ἀνησυχῇ.

Τί ἀπόγινε τ' ἀγγονάκι του; Μὴν εἶχε χαθῆ σὲ καμμιὰ κρυφὴ σπηλιὰ κάτω ἀπὸ τὰ βράχια; Μὴν πνίγηκε ἔτσι τρελλούτσικο καὶ ζαλισμένο ἀπὸ τὸ παιγνίδι καθὼς ἦταν;

«Καλοκαῖρι!» φώναζε. «Καλοκαῖρι!» Μὰ τὸ Καλοκαῖρι δὲν φαινότανε. Τὸν ἔπιασε τότε τὸν γέρο μιὰ ἀνείπωτη θλῖψι κι' ἄρχισε νὰ κλαίῃ. Τὰ δάκρυά του τρέχανε σὰν βρύση κι' ὅσο ἔκλαιγε, τόσο ἡ βρύση κυλοῦσε στὸ χῶμα σὰν ποταμάκι, καὶ πλήθαινε, πλήθαινε καὶ πλημμύριζε τὴ στεριά. Κι' ὅσο περνοῦσαν οἱ ὧρες κι' ἐρχότανε ἡ νύχτα, τόσο μεγάλωνε ὁ πόνος τοῦ παπποῦ. Ἀπὸ τὸ πολὺ τρέξιμό του, πότε ἐδῶ, πότε ἐκεῖ, κουράστηκε κι' ἔπεσε κάτω. Μὰ τὸ χῶμα ἦταν σκληρὸ καὶ γιὰ νὰ μὴν παγώση ὁλότελα τὸ κορμί του στὴν ἄναστρη νύχτα, ἅπλωσε προσεκτικὰ τὴν κάτασπρη μακριὰ γενειάδα του, ἀνάμεσα στὸν ἑαυτό του καὶ τὴ γῆ. Κι' ἀπ' τὴν πολλὴ στενοχώρια καὶ τὴ ζάλη τὸν πῆρε ὁ ὕπνος...

Μήτε κι' ὁ ἴδιος ἤξερε νὰ πῆ σὰν ξύπνησε πόσην ὥρα εἶχε κοιμηθῆ. Καὶ σὰν ἄρχισε ἡ αὐγὴ νὰ βάφη τὸν ὁρίζοντα μὲ τὶς πορφυρόχρυσες καὶ τὶς ρόδινες πινελλιές της, ὁ παπούλης ξύπνησε. Ἔτριψε μὲ τὰ χέρια τὰ μάτια του καὶ τ' ἄνοιξε. Μὰ ἀμέσως θυμήθηκε κι' ἄρχισε νὰ φωνάζῃ: «Καλοκαῖρι! Ποῦ βρίσκεσαι Καλοκαῖρι;»

— Κοιμόμουνα παπποῦ!

Τὸ Καλοκαῖρι δὲν ἀποκρινόταν. Κοιμότανε βαθειά, πολὺ βαθειά, σὲ μιὰ σπηλιὰ ἀνάμεσα στὰ βράχια ὅπου εἶχε πάει νὰ κρυφτῇ καὶ δὲν μποροῦσε νὰ βγῆ. Ὁ παππούλης ἄρχισε πάλι νὰ ψάχνη. Μαζὶ μὲ τὴν Αὐγὴ γεννήθηκε μέσα του καὶ ἡ ἐλπίδα. Καὶ σὰν βγῆκε ὁ ἥλιος κι' ὅλα τριγύρω ζεστάθηκαν, οἱ ἀχτῖδες του ξυπνήσανε τὸ κοιμισμένο παιδί. Ἄνοιξε τὰ μάτια του, εἶδε τὴ σπηλιὰ ὅπου βρισκότανε καὶ θυμήθηκε τὸν παππούλη.

—Παππούλη! φώναξε γελώντας. Μὲ γυρεύεις ἀκόμα; Καὶ ξέσπασε στὰ γέλια.

Μὲ μιᾶς ἡ συννεφιὰ χάθηκε ἀπὸ τὸ πρόσωπο τοῦ Χειμώνα. Μιὰ λάμψι χαρᾶς τὸν φώτισε. Ἔτρεξε κατὰ τὸ μέρος ποὺ ἀντήχησε τὸ δροσερὸ γέλιο τοῦ παιδιοῦ.

— Κακόπαιδο! τοῦ εἶπε. Τί ἔγινες καὶ σ' ἔχασα καὶ πέρασα μιὰ σκοτεινὴ μαύρη νύχτα ἀγωνίας;

—Κοιμόμουνα, παπποῦ!, εἶπε τὸ Καλοκαῖρι καὶ χύθηκε στὴν ἀγκαλιὰ τοῦ παπποῦ.

Ἀπὸ τότε ἡ γῆ κι' ὁ οὐρανὸς κρατήσανε τὴ χαρά, τὴ θλῖψι καὶ τὸν πόνο τοῦ παπποῦ. Σὰν κρατᾶ τὸ ἐγγονάκι του στὴν ἀγκαλιά του εἶναι καλοκαῖρι, σὰν παίζει μαζί του κρυφτοῦλι εἶναι φθινόπωρο, σὰν τὸ χάνει χειμῶνας. Τὰ δάκρυά του μᾶς ἔρχονται σὰν βροχὴ καὶ τὸ ἅπλωμα τῆς γενειάδας του σὰν χιόνι. Κι' ὅταν ἡ ἐλπίδα φωτάει στὴν καρδιά του ἔχομε τὴ γλυκειὰ καὶ μυρισμένην ἄνοιξι.

Γεωργία Δεληγιάννη

—Γιατὶ Τοτὸ σ' ὅλους μας ἐπρότεινες τὸ σακκουλάκι σου μὲ τὶς καραμέλες κι' ὄχι καὶ στὸν μικρό σου ἀδελφό;

—Γιατί αὐτός, ἅμα τοῦ προτείνω, παίρνει!

Ὁ Τοτὸς εἶναι θρανάρχης.

Μιὰ μέρα ἐφώναξε τοὺς καθημένους στὸ θρανίο του:

—Ὅσοι εἶναι ἀπόντες νὰ σηκωθοῦν νὰ τοὺς σημειώσω!...

Ὁ Μπόμπης, τὸ στοργικὸ σκυλί....

Μπάμ! χτυπάει, μιὰ καὶ κάτω
πάρ' τον τὸν παχὺ λαγό...
—Τὸν καημένο, λέει ὁ σκύλος.
πόσο τὸν λυπᾶμαι ἐγώ!...

—Φύλαξέ τον μὴ τὸν πάρουν
σὲ μιὰν ὥρα θἆμαι ἐδῶ.
Πρίμα πάει τὸ κυνῆγι
ἔχει καὶ πουλιὰ ἐδῶ!..

Μένει ὁ Μπόμπης μοναχός του
καὶ φυλάει τὸ νεκρό,
τοῦ κυλοῦν τὰ δάκρυα βρύση
ἀπ' τὸν πόνο τὸν πικρό.

Σκάβει λάκκο καὶ τὸν θάβει
μὲ λουλούδια εὐωδερὰ
τὸν στολίζει καὶ τὸν κλαίει...
—Ποιὸς στὸν πῆρε, μασκαρᾶ;
Γ. Δ.

Γιά νά μαθαίνετε

ΛΙΓΗ ΕΥΘΥΜΙΑ

Θὰ τὰ πετοῦσαν!...

— Πολλὰ χαιρετίσματα ἀπὸ τὸν πατέρα μου, κύριε δάσκαλε, καὶ ὁρίστε αὐτὰ τὰ μῆλα.

— Τὸν εὐχαριστῶ, παιδί μου, ἀλλὰ δὲν ἦταν ἀνάγκη. Εἶναι πολλά... πάρα πολλά...

— Ἔτσι εἶπε κι' ἡ μητέρα, μὰ ὁ πατέρας εἶπε πῶς θὰ σάπιζαν, καὶ τί νὰ τὰ κάναμε!

Ἐπ' εὐκαιρίᾳ

Ἡ μαμὰ μαλώνει τὸν μικρὸ Νιόνιο:

— Τὸ συρτάρι μου τὸ ἔκανες σήμερα σὰν τῆς τρελλῆς τὰ μαλλιά!

Καὶ ὁ Νιόνιος περίεργος:

— Ἄνοιξέ το, μαμά, νὰ δῶ πῶς εἶναι τῆς τρελλῆς τὰ μαλλιά!

Τὰ εἰς -ὰλ

Ὁ μικρὸς Πίπης ρωτᾶ τὸν πατέρα του:

— Μπαμπᾶ, πῶς λέγεται γαλλικὰ τὸ μπουκάλι;

— Μποκάλ, παιδί μου.

Καὶ ὁ Πίπης περιχαρής:

— Μαμά! Μαμά! Ἔμαθα γαλλικά! Μποκάλ, τυράλ, ψωμάλ, κρασάλ!

Ἡ ὥρα!

— Γιαννάκη, κύτταξε, σὲ παρακαλῶ, τί ὥρα εἶναι, ἀλλὰ πρόσεξε νὰ μοῦ τῆς ἀκριβῶς.

— Καὶ πῶς θέλεις νὰ σοῦ πῶ ἀκριβῶς, ἀφοῦ εἶναι.... παρὰ τέταρτο;

Ἀνάπαυσις...

Ἡ δασκάλισσα: Λιλίκα! Πῶς ἐτόλμησες καὶ βγῆκες ἀπὸ μέσα ἀπὸ τὴν τάξι χωρὶς τὴν ἄδειά μου;

Ἡ Λιλίκα: Μὰ κυρία! Ἐσεῖς δὲν μοῦ εἴπατε, ἅμα βλέπω τελεία στὸ βιβλίο μου, ν' ἀναπαύωμαι λίγο;

Ἀπίθανον!

Δυὸ φίλοι βρίσκονται στὸ θέατρο καὶ ὁ ἕνας ρωτᾶ τὸν ἄλλο:

— Παῦλε, διασκεδάζεις;

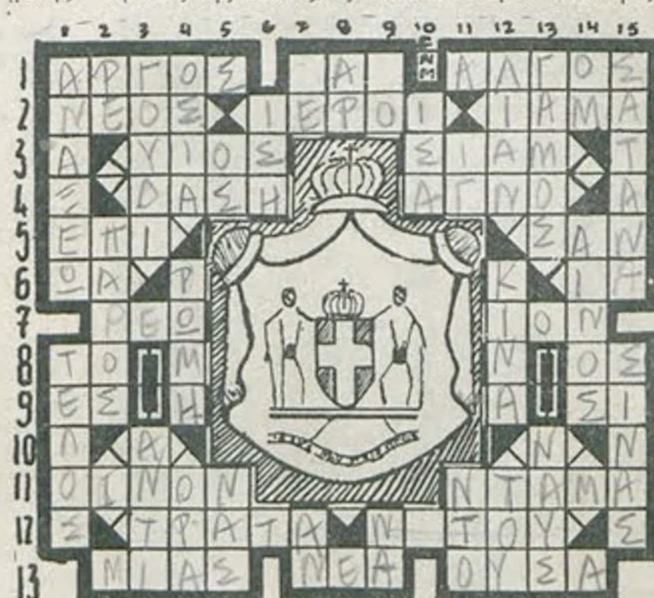
— Ἐγώ; Διόλου!

— Τότε γιατὶ χειροκροτεῖς;

— Γιὰ νὰ ξυπνήσω!

ΤΟ ΣΤΑΥΡΟΛΕΞΟΝ ΜΑΣ

Ὁ ρ ι ζ ο ν τ ί ω ς: 1) Πόλις τῆς Πελοποννήσου — Λέξις περιφήμου σπαρτιατικῆς φράσεως — Θαυματοποιός. 2) Ὄχι γέρος — Σεβαστοί — Σύμφωνον. 3) Στενὸς συγγενής — Κράτος τῆς Ἀσίας. 4) Πολλὰ δένδρα — Καθαρό,

ἀνόθευτο. 5) Πρόθεσις — Ὁμοιωματικόν. 6) Θρεπτικὴ τροφὴ — Ἄνθη. 7) Τρέχω (ἐπὶ ὑγρῶν) — Ἄνθος. 8) Ἄρθρον — Ὅστις. 9) Πρόθεσις (ἀρχ.) — Νότα. 11) Κρασὶ (αἰτ.) — Εἶναι ἀπαραίτητο γιὰ νὰ μπορέσῃ νὰ χορέψῃ ὁ καβαλλιέρος. 12) Μέσον ψαρεύματος καὶ χορὸς — Οἰκιακὸν ζῷον (γεν.). 13) Ἀριθμητικὸν (θηλ. γεν.) — Ἐκπέμπονται ἀπὸ τὰ ραδιόφωνα σὲ ὅσους θέλουν νὰ τὰ μάθουν — Ἐκείνη ἡ ὁποία εἶναι (μετοχή).

Κ α θ έ τ ω ς: Ξύνω ἐκ νέου (καθ.) — Σημειώνεται συμβολικῶς διὰ τοῦ Ω. 2) Νότα — Νῆσος τοῦ Αἰγαίου. 3) Σ' αὐτὸ γίνεται ἡ σκορδαλιὰ — Πρόθεσις. 4) Ἁγία — Πρωτεύουσα Εὐρωπαϊκοῦ Κράτους — Βλέπει. 5) Ὅστις — Μάρκα αὐτοκινήτων. 6) Ὁμοία εἰς ἔκτασιν. 7) Ἄρθρον — Ὑποθετικόν. 8) Μέτρον ἐπιφανείας. 9) Δεικτικὸν (δημ.) — Νότα βυζαντινή. 10) Ὄχι ἄνισα. 11) Δέκατος τρίτος — Νότα. 12) Σφόδρα, ὑπὲρ τὸ δέον (ἀρχ. ἐπίρρημα) — Πολυάνθρωπον κράτος τῆς Ἀσίας — Ἄρθρον (γεν.). 13) Μυστήριον τῆς θρησκείας μας — Πλοῖον (ἀρχ.). 14) ΟΜ — Ἆσμα (ἀρχ.). 15) Δαίμονα — Ἐθνικὸς εὐεργέτης.

ΕΥ. Ν. ΜΟΣΧΟΣ

Τρίγωνον

* * * * *
* * * *
* * *
* *
*

1η σειρά: Πόλις τῆς Μακεδονίας, 2α σειρά: Πρωτεύουσα Εὐρωπαϊκοῦ κράτους, 3η σειρά: Σύνδεσμος, 4η σειρά: Ἀπαγορευτικόν, 5η σειρά: Φωνῆεν. Καὶ καθέτως τὰ ἴδια.

Χ. Ε. ΣΠΑΝΟΥΔΑΚΗΣ

Λεξίγριφος

Ὡραῖο σπὸρ τὸ πρῶτό μου
ὅρος τὸ δεύτερό μου
καὶ νῆσος καταπράσινη
εἶναι τὸ σύνολόν μου.

Α. Γ. ΒΑΤΙΔΗΣ

Χτένι

* * * * * * * *
* * * * * * * *
* * * * * * * *
* * * * * * * *
* * * * * * * *
* * * * * * * *

Οἱ ἀστέρες ὁριζοντίως: Ἀρχαῖος τραγικὸς ποιητής. Καθέτως ἐξ ἀριστερῶν πρὸς τὰ δεξιά: Πρωτεύουσα Εὐρωπαϊκοῦ κράτους. Ὁ πρῶτος ἀεροπόρος. Ἥρως τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης. Οἰκιακὸν ζῷον. Μέρος τοῦ ἄνθους. Νῆσος τοῦ Αἰγαίου. Μέγας ἀρχαῖος ποιητής. Νῆσος τοῦ Αἰγαίου.

Α. Γ. ΒΑΤΙΔΗΣ

ΑΙ ΛΥΣΕΙΣ ΤΟΥ ΤΡΙΤΟΥ ΤΕΥΧΟΥΣ ΣΤΟ ΕΠΟΜΕΝΟΝ

Μαγικὴ εἰκών

Ἡ ἐλαφίνα ἔχασε τὸ μικρό της, ἐνῷ τὴν κατεδίωκαν οἱ κυνηγοὶ καὶ τώρα ποὺ γλύτωσε ζητεῖ νὰ τὸ βρῇ.

Τὸ βλέπετε;

7 σύμφωνα

Ποιὰ λέξις ἔχει τὴν μεγαλύτερη ἀναλογία συμφώνων ἐν σχέσει μὲ τὰ φωνήεντά της; Εἶναι ἀσφαλῶς δύσκολο νὰ βρεθῇ καὶ γι' αὐτὸ σᾶς ἐρωτοῦμε κάτι πιὸ εὔκολο. Εἶναι μία ἐρώτησις τῆς ὁποίας ἡ ἀπάντησις βρίσκεται στὸ σῶμά σας...

— Ποιὰ λέξις ἔχει ἑπτὰ σύμφωνα καὶ δύο μόνον φωνήεντα;

Ἀπρόοπτον

— Γιατὶ ὁ Ἀπόστολος Παῦλος ἔγραψεν ἐπιστολὴν πρὸς τοὺς Κορινθίους;

Ἀπορίες

Γιατὶ λέμε λάχανο καὶ ὄχι λάβρισκο;

Γιατὶ λέμε πίνακας καὶ ὄχι δίψακας;

Γιατὶ λέμε Ἔδεσσα καὶ ὄχι Ἔλυσσα;

Γιατὶ λέμε καλόγηρος καὶ ὄχι καλόκυκλος;

Γιατὶ λέμε ταχύνι καὶ ὄχι βραδίνι;

Γιατὶ λέμε Λονδῖνον καὶ ὄχι Λονπέρνον;

Γιατὶ λέμε μανδύας καὶ ὄχι μανάρης;

Μαγικὴ εἰκὼν ἄνευ εἰκόνος

— Μετὰ Κικὴ μου νὰ ἔλθης νὰ πᾶμε περίπατο.

— Καὶ ποιὸν ἄλλον θὰ πάρουμε;

— Αὐτὸν ποὺ σοῦ εἶπα.

Διασκεδάζοντας

Παροράματα

Οἱ φράσεις ποὺ θὰ διαβάσετε πάρα κάτω εἶναι λανθασμένες. Μερικὲς λέξεις δὲν εἶναι σωστές, καὶ ἀκριβῶς πρέπει νὰ βρῆτε τὶς ὀρθὲς λέξεις νὰ τὶς τοποθετήσετε ὅπου πρέπει γιὰ νὰ σχηματισθοῦν φράσεις κανονικές.

1) Εὐτυχὴς ἐκεῖνος ποὺ ἔχει ἕνα καλὸν πῖλον.

2) Κάθε αὐγὴ στὸ χωριό μου εἶναι καθαρή, μ' ὅλο ποὺ ἔχει πολλὰ κοκόρια.

3) Ὅλοι οἱ πολῖται ποὺ ζοῦν ὑπὸ τὴν εὐεργετικὴν σκέπην τοῦ κράνους πρέπει νὰ εἶναι ἀγαπημένοι καὶ ἀδελφωμένοι.

4) Εἶναι δυστυχὴς ὅποιος δὲν ἔχει μάγια.

5) Αὐτὸς ποὺ βλέπεις τρώει στὴν καθησιά του δυὸ μῆνες καὶ μιὰ νότα.

Δικτυωτὸν

Κάθε λέξις ἀποτελεῖται ἀπὸ ἑπτὰ γράμματα. Σὲ κάθε τετραγωνίδιο θὰ τοποθετηθῆ ἕνα γράμμα.

Ὁ ρ ι ζ ο ν τ ί ω ς :

1η σειρά: Ναύαρχος τοῦ Μεγάλου Ἀλεξάνδρου, περίφημος ἐξερευνητής.

2α σειρά: Ψάρι, ποὺ γίνεται συνήθως βραστό.

3η σειρά: Στόλισμα.

4η σειρά: Πόλις τῆς Πελοποννήσου.

5η σειρά: Ὄρος τῆς Ρωσίας (δοτ.).

6η σειρά: Πόλις τῆς Γερμανίας καὶ κοινὸν ἄρωμα μὲ τὸν τόνον εἰς ἄλλην συλλαβήν.

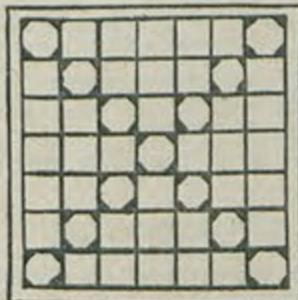
7η σειρά: Κράτος τῆς Εὐρώπης.

Δ ι α γ ω ν ί ω ς :

Ἐκ τῶν ἄνω ἀριστερὰ πρὸς τὰ κάτω δεξιά: Εἰς αὐτὴν στηρίζει τὸ Ἔθνος τὰς ἐλπίδας του (ὀνομαστική).

Ἐκ τῶν κάτω ἀριστερὰ πρὸς τὰ ἄνω δεξιά: Μὴν τοῦ ἔτους καὶ ὄνομα Ρωμαίου αὐτοκράτορος.

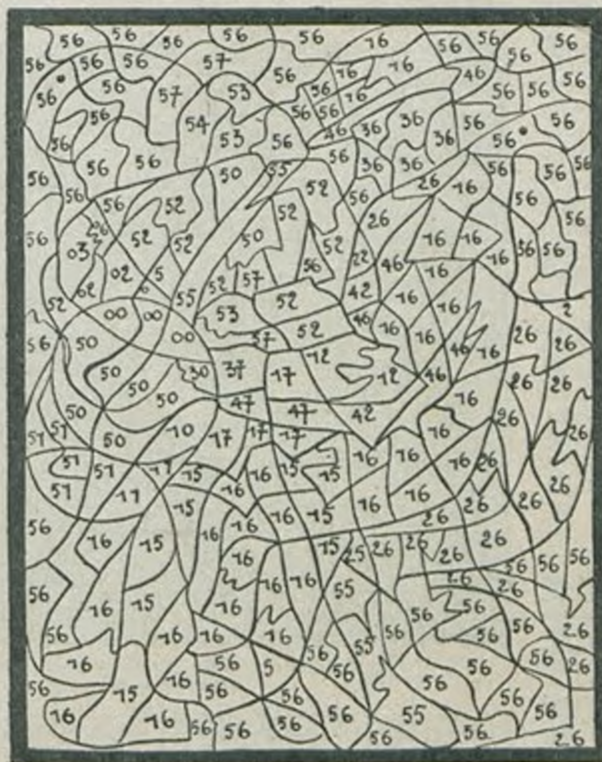
Γ. Α. ΚΑΝΤΙΑΝΗΣ

ΖΩΓΡΑΦΙΚΗ

Στερεώσατε ἕνα διαφανὲς χαρτὶ στὸ σχέδιο καὶ ὁδηγούμενοι ἀπὸ τὸν πρῶτο ἀριθμὸ κάθε κομματιοῦ χρωματίσατε τὰ μέρη τῆς εἰκόνος, ὅπου ὑπάρχει:

1 μὲ μπλὲ σκοῦρο, 2 μὲ κόκκινο, 3 μὲ καφετί, 4 μὲ

μαῦρο, 5 μὲ κίτρινο, 6 μὲ πράσινο ἀνοικτό, 7 μὲ πράσινο σκοῦρο. Ὅπου ὑπάρχει 0, θὰ μείνη λευκό.

Ἔπειτα στερεώσατε ἄλλο διαφανὲς χαρτὶ καὶ χρωματίσατε, ὁδηγούμενοι αὐτὴ τὴ φορὰ ἀπὸ τὸν δεύτερο ἀριθμὸ ποὺ ὑπάρχει σὲ κάθε κομμάτι.

Ἀκροστιχὶς

Τὰ ἀρχικὰ τῶν κάτωθι ζητουμένων λέξεων ἀποτελοῦν πρωτεύουσαν Εὐρωπαϊκοῦ κράτους:

1) Ἀρχαῖος θεός, 2) Βασίλισσα τῆς Ἑλλάδος, 3) Ποταμὸς τῆς Γαλλίας, 4) Πόλις τῆς Ἑλλάδος, 5) Μεγάλη περιφέρεια τῆς Ἀσίας, 6) Ποταμὸς τῆς Γραφῆς, 7) Πρωτεύουσα κράτους τῆς Εὐρώπης, 8) Κράτος τῆς Εὐρώπης.

Κ. Π. ΠΙΣΤΙΚΟΠΟΥΛΟΣ
Μ. Α. ΓΚΑΓΚΑΛΗΣ

Μαγικὸν γράμμα

Τῆ ἀνταλλαγῆ ἑνὸς γράμματος τῶν κάτωθι λέξεων δι' ἑνὸς ἄλλου, πάντοτε τοῦ αὐτοῦ, νὰ σχηματισθοῦν ἄνευ ἀναγραμματισμοῦ ἄλλες τόσες λέξεις.:

Φάληρον, Γάμος, Πάρος, Κουφός, Πρῶρα, Κόρα.

Χ.

Κρυπτογραφικὸν

12345678 = Ἀρχ. στρατηγὸς
53744547 = Πόλις Ἑλλάδος
262887 = Πόλις Ἑλλάδος
871347 = Ἑλλ. πόλις
21178 = Κράτος
57834 = Ἀρχ. ἥρως
1234 = Ἄγριον ζῶον
7857 = Ἤπειρος
21757 = Δένδρον

Ι. Κ. ΠΑΝΑΓΟΠΟΥΛΟΣ

Πτερωτὸν γράμμα

Αἱ κάτωθι ζητούμεναι λέξεις ἔχουν ἀπὸ ἕνα γράμμα κοινόν, τὸ πτερωτόν, τὸ ὁποῖον ἀπαντᾶται 1ον εἰς τὴν πρώτην λέξιν, 2ον εἰς τὴν δευτέραν κ.ο.κ.

1) Νῆσος τῆς Μεσογείου, 2) Νῆσος τοῦ Αἰγαίου, 3) Ἰταλικὴ μεγαλόνησος, 4) Ἑλληνικὴ νῆσος, 5) Χώρα τῆς Ἀσίας.

Γ. Δ. ΜΑΝΩΛΟΣ

ΛΙΓΗ ΕΥΘΥΜΙΑ

Ἐξυπηρέτησις!

Ὁ κύριος: Τί ἔκανε λέει; Τσάκωσες τὸν διαρρήκτη τὴν ὥρα ποὺ ἄνοιγε τὸ χρηματοκιβώτιό μου καὶ δὲν φώναξες τὴν ἀστυνομία;

Ἡ ὑπηρέτρια: Ὄχι κύριε... Τοῦ ζήτησα μόνο νὰ μοῦ ἀνοίξη ἕνα κουτὶ κονσέρβας, γιατὶ εἶχα χάσει τὸ κλειδί.

Στενὸς ὁρίζων!

Ὁ Καθηγητὴς γιὰ νὰ δώση στὸν Νίκο νὰ καταλάβη τί εἶναι ὁρίζων:

— Νά, βάλε μὲ τὸ νοῦ σου ὅτι πηγαίνεις στὴν ἐξοχὴ καὶ ἀνεβαίνεις πάνω σ' ἕνα λόφο. Ἐκεῖ στέκεσαι. Τί θὰ εἶναι ἀπὸ πάνω ἀπὸ τὸ κεφάλι σου;

Καὶ ὁ Νίκος θριαμβευτικῶς:

— Τὸ καπέλλο μου, κύριε καθηγητά!

Ἡ ζάχαρι ἔλειωνε...

Ὁ Πετράκης βάζει πάρα πολλὴ ζάχαρι στὸ τσάϊ του:

Ἡ μητέρα του: Μὰ τί κάνεις ἐκεῖ, παιδί μου. Πῶς θὰ μπορέσης νὰ τὸ πιῆς ἔτσι γλυκό;

Ὁ Πετράκης: Τὸ κάνω ἐπειδὴ δὲν θέλω νὰ κουράζωμαι. Γιατὶ ἀφοῦ πιῶ αὐτό, θὰ βάλω κι' ἄλλο τσάϊ κι' ἔτσι θὰ ἔχω ζάχαρι καὶ γιὰ τὰ δύο τσάγια. (Καὶ δός του ἀνακάτωμα...)

Ἐξυπνάδα...

Τοτός: Στὰ κεραμίδια εἶναι ἕνα πρᾶγμα καὶ κάνει νιάου-νιάου... Τί εἶναι;

Μίμης: Οὔφ καϋμένε... γάτα!

Τοτὸς (θριαμβευτικῶς): Δὲν τὸ βρῆκες!... Εἶναι γάτος!

Οὐδὲν κακὸν...

Στὸ σχολεῖο τὰ παιδιὰ κοροϊδεύουν τὸν Γιῶργο, γιὰ τὰ τρύπια παπούτσια του.

Γιῶργος: Δὲν ἔχει νὰ κάνη αὐτό, καλλίτερα μάλιστα. Τοὐλάχιστον ὅταν βρέχη καὶ γεμίζουν νερό, γρήγορα πάλι ἀδειάζουν.

ΖΩΗ ΚΑΙ ΚΙΝΗΣΙΣ ΤΗΣ ΝΕΟΛΑΙΑΣ ΜΑΣ

Τὰ ἐγκαίνια τοῦ Παιδικοῦ Σανατορίου

Τὴν μεσημβρίαν τοῦ παρελθόντος Σαββάτου ὁ Ἀρχηγὸς κατέθεσε τὸν θεμέλιον λίθον ἑνὸς ἐκ τῶν ὑψίστης ἐθνικῆς σημασίας ἱδρυμάτων, τοῦ Παιδικοῦ Σανατορίου κλειστῆς φυματιάσεως τοῦ Πατριωτικοῦ Ἱδρύματος Προνοίας καὶ Ἀντιλήψεως.

Τὸ Σανατόριον θὰ ἀνεγερθῇ εἰς τὴν ὡραιοτέραν καὶ ὑγιεινοτέραν τοποθεσίαν τῆς Πεντέλης καὶ πλησίον τοῦ συγκροτήματος τῶν παιδικῶν ἐξοχῶν.

Εἰς τὴν τελετὴν παρέστησαν ἡ κ. Λέλα Μεταξᾶ καὶ οἱ Ὑφυπουργοὶ Ἐθνικῆς Προνοίας καὶ Στρατιωτικῶν, τὰ μέλη τοῦ Γενικοῦ Συμβουλίου τοῦ Πατριωτικοῦ Ἱδρύματος, ἀνώτεροι ὑπάλληλοι τοῦ ὑφυπουργείου Ἐθνικῆς Προνοίας καὶ πλεῖστα ἐπίλεκτα μέλη τῆς Ἀθηναϊκῆς κοινωνίας.

Μετὰ τὸ πέρας τῆς ἱεροτελεστίας, ἡ ὁποία ἐγένετο ὑπὸ τοῦ Ἐπισκόπου Ταλαντίου κ. Παντελεήμονος καὶ τὴν κατάθεσιν τοῦ θεμελίου λίθου ὑπὸ τοῦ Ἀρχηγοῦ, ὁ Ὑφυπουργὸς τῆς Ἐθνικῆς Προνοίας κ. Κριμπᾶς ἀνέπτυξε τὴν ἐθνικὴν σημασίαν τοῦ ἔργου καὶ ἐξῆρε τὴν δρᾶσιν τοῦ Πατριωτικοῦ Ἱδρύματος.

Ὁ Ἀρχηγὸς μεταβαίνων εἰς τὸν τόπον ὅπου ἐτέθη ὁ θεμέλιος λίθος τοῦ παιδικοῦ σανατορίου κλειστῆς φυματιάσεως.

Ο ΛΟΓΟΣ ΤΟΥ ΑΡΧΗΓΟΥ

Ἀκολούθως ὁ Ἀρχηγὸς ἀφοῦ ἐξέφρασε τὴν χαρὰν τὴν ὁποίαν αἰσθάνεται ὁσάκις ἐγκαινιάζει ἔργα κοινωνικῆς προνοίας ὡς τὸ θεμελιωθέν, ἐτόνισε τὴν ἰδιαιτέραν μέριμναν τοῦ σημερινοῦ κράτους εἰς ὅ,τι ἀφορᾷ τὴν ἐξυγίανσιν τῆς φυλῆς καὶ τὴν περίθαλψιν τῶν ἐνδεῶν καὶ τῶν πασχόντων. Ὑπὲρ τῶν σκοπῶν τούτων τὸ κράτος τῆς 4ης Αὐγούστου διαθέτει διὰ τοῦ Ὑπουργείου τῆς Ἐθνικῆς Προνοίας 900 ἑκατ. δραχμῶν ἐτησίως, χωρὶς νὰ ληφθῇ ὑπ' ὄψιν ποσὸν 275 ἑκατ. δραχμῶν, ἅτινα διαθέτει διὰ τὰς συντάξεις τῶν θυμάτων πολέμου, δηλαδὴ διὰ σκοπὸν παρεμφερῆ.

Ὡσαύτως τὸ Ὑπουργεῖον Ἐθνικῆς Προνοίας ἔχει σήμερον εἰς ἐφαρμογὴν πρόγραμμα κατασκευῆς ἔργων ὑγείας καὶ προνοίας 1.200.000.000 δραχμῶν τὸ ὁποῖον ὑπολογίζεται νὰ περατωθῇ μετὰ πέντε ἔτη. Δὲν ἐδίστασε δηλαδὴ ἡ σημερινὴ κυβέρνησις νὰ δώσῃ εἰς τὸ Ὑπουργεῖον τῆς Ἐθνικῆς Προνοίας πιστώσεις ἐρχομένας εὐθὺς ἀμέσως μετὰ τὰς πολεμικάς. Εἰδικώτερον ὁ προϋπολογισμὸς τοῦ Πατριωτικοῦ Ἱδρύματος, ἀνερχόμενος εἰς 230 ἑκατ. δραχμῶν καὶ βαρύνων ἐξ ὁλοκλήρου τὸν γενικὸν προϋπολογισμὸν τοῦ κράτους, μαρτυρεῖ τὴν κεφαλαιώδη σημασίαν τὴν ὁποίαν ἀποδίδει τὸ κράτος εἰς τὴν περιφρούρησιν τῆς λαϊκῆς ὑγείας καὶ εἰς τὴν προστασίαν τῆς μητρότητος καὶ τῶν παιδικῶν ἡλικιῶν. Δοθέντος ὅτι, ἐσυνέχισεν ὁ κ. Πρωθυπουργός, ὁ προϋπολογισμὸς τοῦ Πατριωτικοῦ Ἱδρύματος προέρχεται ἐξ ὁλοκλήρου ἀπὸ τὸν γενικὸν κρατικὸν προϋπολογισμόν, θὰ ἠδύνατο τὸ κράτος νὰ συγχωνεύσῃ τοῦτο εἰς τὰς ἄλλας ὑπηρεσίας. Δὲν τὸ πράττει ὅμως, ἀφ' ἑνὸς διότι εὐλαβεῖται τῆς μνήμης τῆς μεγάλης ἱδρυτρίας του ἀειμνήστου Βασιλίσσης Σοφίας, καὶ ἀφ' ἑτέρου διότι ἐπιθυμεῖ νὰ δώσῃ τὴν εὐκαιρίαν καὶ τὴν δυνατότητα εἰς τὰ ἐθελοντικῶς ἐργαζόμενα εἰς τὸ Πατριωτικὸν Ἵδρυμα ἐπίλεκτα μέλη τῆς κοινωνίας νὰ προσφέρουν τὰς ὑπηρεσίας των, αἱ δὲ ὑπηρεσίαι των αὐταὶ εἶναι πολύτιμοι ἐφ' ὅσον αἱ ἐθελοντικῶς ἐργαζόμεναι κυρίαι καὶ κύριοι διέπονται ἀπὸ τὴν ἀνωτέραν ἀντίληψιν ὅτι δὲν εἶναι παρὰ στρατιῶται ἐθελονταὶ εἰς τὴν μεγάλην ὑπόθεσιν τῆς ἐξυψώσεως τῆς φυλῆς καὶ ὡς στρατιῶται ὑπόκεινται εἰς πειθαρχίαν πρὸς τὸ κράτος χάριν τοῦ γενικοῦ καλοῦ. Συνεπῶς τὸ Πατριωτικὸν Ἵδρυμα κατευθύνεται καὶ οὐσιαστικῶς διευθύνεται ὑπὸ τοῦ κράτους. Τὸ σήμερον θεμελιούμενον παιδικὸν σανατόριον θὰ περιλαμβάνῃ θέσεις διὰ 200 παιδιά, ἡ δὲ δαπάνη του θὰ ἀνέλθῃ εἰς 20.000 000 δραχμῶν.

Πιστεύομεν ὅτι περιττὴ πολυτέλεια οὐδόλως ἔχει νὰ ὠφελήσῃ τὰ παιδιὰ τοῦ ἑλληνικοῦ λαοῦ, τὰ ὁποῖα χωρὶς νὰ στεροῦνται, βέβαια, οὐδενὸς ἀπαραιτήτου εἰς τὸ ἀνεγειρόμενον σανατόριον, πρέπει νὰ νοσηλεύωνται ὑπὸ συνθήκας ἀναλόγους πρὸς τὴν δυναμικότητα καὶ τὴν ἁπλότητα τῆς ἑλληνικῆς οἰκογενείας. Σύμφωνα μὲ τὴν ἁπλότητα ταύτην καὶ τὴν δυναμικότητα τοῦ ἑλληνικοῦ κράτους κατασκευάζεται τὸ ἐν λόγῳ σανατόριον καθὼς καὶ ὅλα τὰ ἄλλα ἱδρύματα ἅτινα κατασκευάζονται ἤδη.

Τὸ τέλος τοῦ λόγου τοῦ Ἀρχηγοῦ ἐκάλυψαν τὰ χειροκροτήματα τῶν παρευρεθέντων, οἵτινες καὶ τὸν ἐπευφήμησαν ζωηρῶς τόσον κατὰ τὴν ἄφιξιν ὅσον καὶ κατὰ τὴν ἀναχώρησίν του.

Ὁ Ἀρχηγὸς ἐπεξεργαζόμενος τὸ πρόπλασμα τοῦ ἀνεγειρομένου σανατορίου κλειστῆς φυματιάσεως.

ΑΠΟΚΑΛΥΠΤΗΡΙΑ ΗΡΩΟΥ

Εἰς τὰς Ἐρυθρὰς Θηβῶν θὰ γίνουν τὴν προσεχῆ Κυριακὴν 27ην τρέχοντος τὰ ἀποκαλυπτήρια τοῦ Ἡρώου τῶν πεσόντων ὑπὸ τοῦ Γενικοῦ Ἐπόπτου τῆς Ε.Ο.Ν. Ἀττικοβοιωτίας, Νομάρχου κ. Πεζοπούλου, παρουσίᾳ τῶν Ἀρχῶν τοῦ χωρίου, τῆς Περιφερειακῆς Διοικητρίας Ε.Ο.Ν. Θηλέων Ἀττικοβοιωτίας καὶ τοῦ Περιφερειακοῦ Διοικητοῦ.

Τιμὰς θὰ ἀποδώσουν ἡ 312 Φάλαγξ Ε.Ο.Ν. Ἀρρένων καὶ ὁ Σχηματισμὸς Θηλέων Ἐρυθρῶν.

Η ΣΤΕΓΗ ΦΑΛΑΓΓΙΤΟΥ

Ἡ Στέγη Φαλαγγίτου Ἀθηνῶν μετεφέρθη ἐπὶ τῆς ὁδοῦ Σολωμοῦ 51.

ΖΩΗ ΚΑΙ ΚΙΝΗΣΙΣ ΤΗΣ ΝΕΟΛΑΙΑΣ ΜΑΣ

Κεντρική Διοίκησις

Ο ΑΡΧΗΓΟΣ ΕΙΣ ΤΗΝ ΚΕΝΤΡΙΚΗΝ ΔΙΟΙΚΗΣΙΝ ΤΗΣ Ε.Ο.Ν.

Ὁ Ἀρχηγὸς τῆς Κυβερνήσεως καὶ Γενικὸς Ἐπιθεωρητὴς τῆς Ἐθνικῆς Ὀργανώσεως Νεολαίας κ. Ἰωάννης Μεταξᾶς ἐπεσκέφθη τὴν Παρασκευὴν τὰ γραφεῖα τῆς Κεντρικῆς Διοικήσεως καὶ συνειργάσθη μετὰ τοῦ συναγωνιστοῦ Κ. Ε. Ν. κ. Α. Κανελλοπούλου καὶ ἀνωτάτων βαθμοφόρων τῆς Ὀργανώσεως.

Τὴν Τετάρτην παρηκολούθησεν εἰς τὸν κινηματογράφον «Ρὲξ» τὰς τελευταίας ταινίας παραγωγῆς τῆς «Ε.Ο.Ν.», ἤτοι ἀπὸ τὴν ζωὴν τῶν στρατοπέδων μας, τῆς Κερκύρας, τῆς ἐκθέσεως Θεσσαλονίκης, τοῦ Παπαφείου ὀρφανοτροφείου τῆς Θεσσαλονίκης. Τὸν Ἀρχηγὸν συνώδευον ὁ Ὑφυπουργὸς Τύπου καὶ Τουρισμοῦ κ. Θ. Νικολούδης καὶ ὁ συναγωνιστὴς Κ. Ε. Ν. Αἱ προβληθεῖσαι ταινίαι ἤρεσαν πολὺ εἰς τὸν Ἀρχηγόν.

Η ΕΠΕΤΕΙΟΣ ΤΗΣ Ε.Ο.Ν.

Ἡ 7η Νοεμβρίου, ἐπέτειος τῆς ἱδρύσεως τῆς Ἐθνικῆς Ὀργανώσεως Νεολαίας τῆς Ἑλλάδος, πλησιάζει. Εἶναι μιὰ μεγάλη ἡμέρα γιὰ ὅλα τὰ παιδιὰ τῆς Ε. Ο. Ν., γιὰ τοὺς 1.200.000 Φαλαγγίτας καὶ Σκαπανεῖς, Φαλαγγιτίσσας καὶ Σκαπανίσσας.

Παντοῦ λοιπόν, ἀπὸ τοὺς σχηματισμοὺς τῆς Πρωτευούσης, μέχρι καὶ τοῦ τελευταίου σχηματισμοῦ τοῦ πιὸ μικροῦ καὶ ἀπομεμακρυσμένου χωριοῦ τῆς Ἑλλάδος, οἱ συναγωνισταὶ καὶ αἱ συναγωνίστριαί μας ἑτοιμάζονται διὰ τὸν πανηγυρικώτερον καὶ ἐπιβλητικώτερον ἑορτασμὸν τῆς μεγάλης μας ἑορτῆς.

Οἱ συναγωνισταί μας καὶ αἱ συναγωνίστριαί μας τῶν Πατρῶν, ποὺ ἔχουν τὴν τιμὴν νὰ εἶναι τὰ πρῶτα μέλη τῆς Ε.Ο.Ν. — ἀφοῦ εἰς τὰς Πάτρας συνεκροτήθησαν τὰ πρῶτα τμήματα τῆς ὀργανώσεως — προετοιμάζονται διὰ τὸν ἑορτασμὸν τῆς μεγάλης μας ἐπετείου, τῆς 7ης Νοεμβρίου, μὲ ἰδιαίτερον ἐνθουσιασμόν.

Ἡ Κεντρικὴ Διοίκησις τῆς Ε. Ο. Ν. θὰ καθορίσῃ διὰ διαταγῆς της τὸν τρόπον τοῦ ἑορτασμοῦ τῆς 7ης Νοεμβρίου εἰς ὁλόκληρον τὴν Ἑλλάδα, ἀπὸ τὰς μυριάδας τῶν μελῶν τῆς Ἐθνικῆς Ὀργανώσεως Νεολαίας.

Διὰ τὴν σημασίαν τῆς ἡμέρας αὐτῆς ὡς ἡμέρας καθιερώσεως τοῦ θεσμοῦ τῆς Ἐθνικῆς Ὀργανώσεως Νεολαίας, θὰ γίνουν ὁμιλίαι καὶ εἰς τὰ σχολεῖα.

ΑΙ ΚΙΝΗΜΑΤΟΓΡΑΦΙΚΑΙ ΤΑΙΝΙΑΙ ΤΗΣ Ε.Ο.Ν.

Εἰς τὸν κινηματογράφον «Σινεάκ» προεβλήθη τὴν ἑβδομάδα ποὺ λήγει μιὰ νέα ταινία τῆς «Ἐθνικῆς Ὀργανώσεως Νεολαίας» ποὺ δείχνει τὴν ὀργάνωσιν τοῦ Παπαφείου ὀρφανοτροφείου Θεσσαλονίκης καὶ τὴν ζωὴν τῶν τροφίμων του, οἱ ὁποῖοι εἶναι μέλη τῆς ὀργανώσεως.

Καὶ ἡ ταινία αὐτὴ παραγωγῆς τῆς Ε. Ο. Ν. εἶναι πολὺ καλή. Ἀπὸ τῆς Δευτέρας εἰς τὸν ἴδιον κινηματογράφον θὰ προβληθῇ ἡ «ταινία τῆς Θεσσαλονίκης», ἐπίσης παραγωγῆς τῆς ὀργανώσεώς μας. Ἐπ' εὐκαιρίᾳ πρέπει νὰ τονισθῇ ὅτι ἡ Ε. Ο. Ν. θὰ γυρίσῃ παρομοίας ταινίας εἰς ὅλας τὰς ἱστορικὰς πόλεις τῆς Ἑλλάδος.

ΗΡΧΙΣΕΝ Η ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΤΩΝ ΝΥΚΤΕΡΙΝΩΝ ΣΧΟΛΩΝ ΤΗΣ Ε.Ο.Ν.

Τὴν παρελθοῦσαν Δευτέραν ἤρχισεν ἡ λειτουργία ὅλων τῶν νυκτερινῶν Σχολείων τῆς Ἐθνικῆς Ὀργανώσεως Νεολαίας, ἤτοι τῶν Νυκτερινῶν Γυμνασίων Ἀθηνῶν καὶ Πειραιῶς, τῶν Σχολείων Ἀναλφαβήτων καὶ τῶν τμημάτων ξένων γλωσσῶν, στενογραφίας, λογιστικῶν καὶ δακτυλογραφίας.

Εἰς τὰ ἐν λόγῳ σχολεῖα τῆς Ἐθνικῆς Ὀργανώσεως Νεολαίας ἐνεγράφησαν καὶ φοιτοῦν χιλιάδες νέων καὶ νεανίδων μελῶν τῆς Ὀργανώσεως. Εἰς τὰ Νυκτερινὰ Γυμνάσια ἐνεγράφησαν μόνον ἐργαζόμενα μέλη τῆς ὀργανώσεως. Ἐνῷ εἰς τὰς νυκτερινὰς σχολὰς ἀναλφαβήτων ἐνεγράφησαν καὶ μὴ μέλη τῆς ὀργανώσεως, ἀφοῦ μεταξὺ τῶν φοιτώντων εἰς τὰς Σχολὰς αὐτὰς συγκαταλέγονται μαθηταὶ καὶ μαθήτριαι καὶ ἄνω τῶν πενήντα ἐτῶν.

Σχηματισμοὶ Πρωτευούσης

Η ΚΙΝΗΣΙΣ ΕΙΣ ΤΑΣ Π.Δ. ΠΡΩΤΕΥΟΥΣΗΣ

Εἰς ὅλους τοὺς Ὑποτομεῖς τῶν Ὑποδιοικήσεων Ε.Ο.Ν. Ἀρρένων καὶ Θηλέων Πρωτευούσης, ἀπὸ τῆς ἐνάρξεως τοῦ νέου Σχολικοῦ Ἔτους παρουσιάζεται ζωηροτάτη κίνησις παιδιῶν ποὺ ἐγγράφονται τώρα εἰς τὴν Ὀργάνωσιν. Πρόκειται περὶ τῶν νέων μαθητῶν καὶ μαθητριῶν ποὺ συμπληρώνουν τὸ 6ον ἔτος τῆς ἡλικίας των. Τὸ θέαμα τῆς προσελεύσεως τῶν νέων Σκαπανέων καὶ Σκαπανισσῶν εἶναι συγκινητικώτατον.

Δὲν περιγράφεται ἡ χαρὰ μὲ τὴν ὁποίαν προσέρχονται, συνοδεύονται δὲ ὅλα τὰ νέα μέλη τῆς Ε.Ο.Ν. ἀπὸ τοὺς γονεῖς των.

ΑΙ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ ΤΗΣ ΜΕΛΙΣΣΟΚΟΜΙΚΗΣ ΣΧΟΛΗΣ

Τὴν Κυριακὴν καὶ ὥραν 10 π.μ. ἔγιναν αἱ ἐξετάσεις τῆς Μελισσοκομικῆς Σχολῆς τῆς Περιφ. Διοικήσεως Ε.Ο.Ν. Ἀττικοβοιωτίας, ἡ ὁποία ἐλειτούργησεν ἐπὶ ἓν ἔτος εἰς Λιόπεσι.

Εἰς τὰς ἐξετάσεις παρευρέθησαν ὁ κ. Νομάρχης Ἀττικοβοιωτίας, ὡς Γενικὸς Ἐπόπτης τῆς Ε.Ο.Ν., ὁ Περιφερειακὸς Διοικητὴς μετὰ τοῦ Ἐπιτελείου του καὶ ἄλλοι ἀνώτεροι βαθμοφόροι τῆς Ε.Ο.Ν. καὶ πολὺς κόσμος.

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΔΙΟΙΚΗΣΙΣ Ε.Ο.Ν. ΘΗΛΕΩΝ ΠΡΩΤΕΥΟΥΣΗΣ

Κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ χειμῶνος αἱ Φαλαγγίτισσαι τῆς Περιφερειακῆς Διοικήσεως Ε.Ο.Ν. Θηλέων Πρωτευούσης θὰ πλέξουν μάλλινα, τὰ ὁποῖα θὰ στείλουν εἰς τοὺς ἀκρίτας, τοὺς ἡρωϊκοὺς φρουροὺς τῶν συνόρων μας. Εἰς κάθε Ὑποτομέα καὶ τῶν τεσσάρων Ὑποδιοικήσεων τῆς Π.Δ.Θ.Π. δεκάδες Φαλαγγιτισσῶν ἤρχισαν ἤδη νὰ πλέκουν τὰ μάλλινα τῶν ἀκριτῶν καὶ ἄλλαι νὰ μαθαίνουν τώρα πλέξιμο, γιὰ τὸν ἴδιο εὐγενικὸ σκοπό.

—Αἱ Φαλαγγίτισσαι καὶ αἱ Σκαπάνισσαι τῆς Περιφερειακῆς Διοικήσεως Ε. Ο. Ν. Θηλέων Πρωτευούσης θὰ ἑορτάσουν μὲ μεγάλην ἐπιβλητικότητα καὶ ἐνθουσιασμὸν τὴν ἑορτὴν τῆς 7ης Νοεμβρίου, ἐπέτειον τῆς ἱδρύσεως τῆς Ε. Ο. Ν.

Εἰς ὅλους τοὺς Ὑποτομεῖς θὰ γίνουν ἑορταστικαὶ συγκεντρώσεις, εἰς τὰς ὁποίας θὰ ὁμιλήσουν βαθμοφόροι.

Ἐκτὸς τούτου ὅμως ὁλόκληρος ἡ δύναμις τῆς Π.Δ.Θ.Π. θὰ μετάσχῃ τοῦ γενικοῦ ἑορτασμοῦ τῆς 7ης Νοεμβρίου, ἡ ὁποία θὰ διοργανωθῇ ὑπὸ τῆς Γενικῆς Ἐποπτείας Ε. Ο. Ν. Πρωτευούσης.

—Τὸ παρελθὸν Σάββατον καὶ τὴν Κυριακὴν εἰς ὅλους τοὺς Ὑποτομεῖς καὶ τῶν τεσσάρων Ὑποδιοικήσεων τῆς Περιφερειακῆς Διοικήσεως Ε.Ο.Ν. Θηλέων Πρωτευούσης ἔγιναν αἱ τακτικαὶ καθ' ἑβδομάδα συγκεντρώσεις Φαλαγγιτισσῶν καὶ Σκαπανισσῶν. Εἰς αὐτὰς προσῆλθον ὅλα τὰ ἐγγεγραμμένα εἰς τὴν δύναμιν κάθε Ὑποτομέως μέλη τῆς Ε.Ο.Ν. Μεταξὺ τούτων δέ, διὰ πρώτην φοράν, καὶ οἱ νέες Σκαπάνισσες.

Τὸ πρωῒ τῆς Κυριακῆς κάθε Ὑποτομεὺς ἐξετέλεσε μὲ ἀκρίβειαν τὸ πρόγραμμα τῆς συγκεντρώσεως.

Εἰς ὅλους δὲ τοὺς Ὑποτομεῖς του αἱ Φαλαγγίτισσαι καὶ αἱ Σκαπάνισσαι, μετὰ τὸν ἐκκλησιασμόν των ἔπαιξαν, ἐτραγούδησαν καὶ ἐχόρεψαν. Μερικῶν Ὑποτομέων αἱ Φαλαγγίτισσαι καὶ αἱ Σκαπάνισσαι ἔκαναν μικροὺς περιπάτους.

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΔΙΟΙΚΗΣΙΣ Ε.Ο.Ν. ΑΡΡΕΝΩΝ ΠΡΩΤΕΥΟΥΣΗΣ

Μίαν ὡραίαν πρᾶξιν τῶν συναγωνιστῶν τοῦ στρατοπέδου «Ἰωάννης Μεταξᾶς» ἐπήνεσε μὲ ἐξαιρετικὰ κολακευτικὰ λόγια διὰ τὴν Ὀργάνωσίν μας, ἡ ἐφημερὶς «Ἑστία» τῆς παρελθούσης Κυριακῆς. Πρόκειται περὶ τοῦ ἑξῆς: Εἰς μίαν ἐκδρομήν των εἰς Μαραθῶνα οἱ δόκιμοι βαθμοφόροι τῆς Π.Δ.Α.Π. οἱ στρατοπεδευμένοι εἰς τὸ στρατόπεδον «Ἰωάννης Μεταξᾶς», μὲ προσωπικήν των ἐργασίαν ἐκαλλώπισαν ὅλον τὸν χῶρον περὶ τὸν τύμβον τοῦ Μαραθῶνος, ὁ ὁποῖος εἶχεν ἐγκαταλειφθῇ κατὰ τρόπον θλιβερόν. Οἱ ἴδιοι καλοὶ συναγωνισταί μας συνέλεξαν λουλούδια ἀπὸ τοὺς γύρω ἀγροὺς καὶ τὰ ἐσκόρπισαν εἰς τὴν βάσιν τοῦ τύμβου.

—Ἡ περισυλλογὴ ἀχρήστου χάρτου ὑπὸ τῆς Ἐθνικῆς Ὀργανώσεως Νεολαίας συνεχίζεται. Οὕτω ἐκλήθησαν διὰ τὴν περισυλλογὴν εἰς τὴν περιοχὴν Παγκρατίου οἱ Φαλαγγῖται καὶ οἱ Σκαπανεῖς τοῦ 10 Ὑποτομέως, οἱ ὁποῖοι φιλοδοξοῦν νὰ περισυλλέξουν μεγαλυτέραν ποσότητα ἀπὸ ὅσην περισυνέλεξαν ἕως τώρα Φαλαγγῖται καὶ Σκαπανεῖς ἄλλων Ὑποτομέων.

—Ἡ Περιφερειακὴ Διοίκησις Ε.Ο.Ν. Ἀρρένων Πρωτευούσης προετοιμάζει τὸ ποδοσφαιρικόν της πρωτάθλημα διὰ τὴν ἀνάδειξιν τῆς ὁμάδος, ἡ ὁποία θὰ τὴν ἀντιπροσωπεύσῃ εἰς τοὺς ἀγῶνας τοῦ γενικοῦ ποδοσφαιρικοῦ πρωταθλήματος τῆς Ἐθνικῆς Ὀργανώσεως Νεολαίας.

Εἰς τοὺς ἀγῶνας αὐτοὺς τῆς Περιφερειακῆς Διοικήσεως Ε.Ο.Ν. Ἀρρένων Πρωτευούσης θὰ μετάσχουν ἑκατοντάδες ποδοσφαιριστῶν τῶν τεσσάρων Ὑποδιοικήσεων.

Οἱ ἀγῶνες θὰ γίνουν βάσει τοῦ σχολικοῦ κανονισμοῦ πρωταθλημάτων τῆς Ε.Ο.Ν. καὶ τῆς διαταγῆς προκηρύξεως τοῦ πρωταθλήματος τῆς Ε.Ο.Ν., εἰς τὰ διάφορα γήπεδα τῆς Πρωτευούσης, τοῦ Πειραιῶς καὶ τῶν πέριξ Δήμων καὶ Κοινοτήτων, ἐποπτείᾳ δὲ τῆς Διευθύνσεως Ἀθλητισμοῦ τῆς Περιφερειακῆς Διοικήσεως Ε.Ο.Ν. Ἀρρένων Πρωτευούσης.

ΖΩΗ ΚΑΙ ΚΙΝΗΣΙΣ ΤΗΣ ΝΕΟΛΑΙΑΣ ΜΑΣ

Κίνησις Περιφερειακῶν Διοικήσεων

ΑΤΤΙΚΟΒΟΙΩΤΙΑ.—Ἡ Περιφερειακὴ Διοικήτρια Ε.Ο.Ν. Ἀττικοβοιωτίας ἐπεθεώρησε τὴν Ὑποδιοίκησιν Μεσογείων.

Μετὰ τὸ πέρας τῆς ἐπιθεωρήσεως ἐδέχθη εἰς συνεργασίαν τὰς ἐπιτελεῖς τῆς Ὑποδιοικήσεως καὶ ἀκολούθως ὡμίλησε πρὸς συγκέντρωσιν Φαλαγγιτισσῶν.

Μετὰ σύντομον ἐναρκτήριον διδασκαλίαν τοῦ προγράμματος τῆς χειμερινῆς περιόδου ἐπηκολούθησε ψυχαγωγία.

Τὴν παρελθοῦσαν Πέμπτην ἐγένοντο εἰς Κορωπὶ τὰ ἐγκαίνια τῆς ἐκεῖ ἱδρυθείσης Φιλαρμονικῆς Ε. Ο. Ν.

Ὁ Πρόεδρος τῆς Κοινότητος Κορωπίου προσεφώνησε τοὺς Φαλαγγίτας, εἰς τοὺς ὁποίους ἐμπιστεύεται τὸ ὡραῖον τοῦτο ἔργον. Ἐπίσης ὡμίλησε καὶ ὁ Διοικητὴς Ὑποδιοικήσεως Μεσογείων. Εἰς τὴν ὡραίαν ἑορτὴν παρευρέθησαν ὁ Διοικητὴς Περιφερειακῆς Διοικήσεως Ἀττικοβοιωτίας μετὰ τοῦ Ἐπιτελείου του, τὸ Ἐπιτελεῖον τῆς Ὑποδιοικήσεως Μεσογείων Ἀρρένων καὶ Θηλέων καὶ πολὺς κόσμος.

ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ

ΚΑΣΤΟΡΙΑ.— Ἀφάνταστος ὑπῆρξεν ὁ ἐνθουσιασμὸς τῶν μελῶν μας κατὰ τὴν ἡμέραν τῆς ἑορτῆς τῶν ἐνόπλων δυνάμεων τῆς χώρας μας. Ἐπεσκέφθησαν τοὺς στρατῶνας ζητωκραυγάζοντας ὑπὲρ τοῦ ἐνδόξου μας Στρατοῦ. Ἐγένοντο δεκτὰ ὑπὸ τοῦ ἀρχηγοῦ τοῦ Μ. Πεζικοῦ κ. Μπεγέτη ὅστις ἐξέφρασε τὰς εὐχαριστίας του διὰ τὰς ἐνθουσιώδεις ἐκδηλώσεις των.

Τὴν πρωΐαν τῆς Κυριακῆς συνεκεντρώθησαν τὰ τμήματά μας εἰς τὸ Γυμνάσιον Ἀρρένων καὶ ἐκεῖθεν μετέβησαν καὶ παρετάχθησαν πρὸ τοῦ Μητροπολιτικοῦ Ναοῦ πρὸς ἀπόδοσιν τιμῶν. Στέφανοι κατετέθησαν εἰς τὴν προτομὴν τοῦ Παύλου Μελᾶ καὶ εἰς τὴν στήλην τῶν Ἀδελφῶν Ἐμμανουήλ.

Τὸ ἀπόγευμα τῆς ἰδίας ἡμέρας μετὰ πάσης ἐπισημότητος ἐγένοντο τὰ ἐγκαίνια τῆς σχολῆς βαθμοφόρων.

ΠΟΛΥΓΥΡΟΣ.— Τὴν 26 Σ)βρίου ἐπεσκέφθη τὸν Πολύγυρον ὁ συναγωνιστὴς Κυβερνητικὸς Ἐπίτροπος. Κατὰ τὴν διαδρομὴν ἐγένετο δεκτὸς ἐνθουσιωδῶς ὑπὸ τῶν τμημάτων τῆς Ε.Ο.Ν., τὰ ὁποῖα εἶχον κατέλθει ἐπὶ τῆς δημοσίας ὁδοῦ. Εἰς τὰ χωρία ἐκ τῶν ὁποίων διῆλθεν ὁ κ. Κανελλόπουλος εἶχον στηθῆ μεγάλαι ἀνθοστόλιστοι ἁψῖδες μὲ εἰκόνας τοῦ Βασιλέως, τοῦ Ἀρχηγοῦ καὶ τοῦ Κυβερνητικοῦ Ἐπιτρόπου, φέρουσαι τὰς ἐπιγραφάς «Καλῶς μᾶς ἦλθες συναγωνιστὰ Ἐπίτροπε». Εἰς τὸν κ. Κανελλόπουλον προσεφέρθησαν ἀνθοδέσμαι ὑπὸ Φαλαγγιτισσῶν. Τὸν προσεφώνησαν Φαλαγγῖται διαβεβαιώσαντες ὅτι διὰ τὰς ἀρχὰς τῆς Ε. Ο. Ν. καὶ τῆς 4ης Αὐγούστου εἶναι ἕτοιμοι νὰ ἀγωνισθοῦν μέχρι θανάτου.

Εἰς προσφώνησίν του Φαλαγγίτης τῆς φάλαγγος Ἀρναίας διεβεβαίωσε τὸν κ. Ἐπίτροπον ὅτι ἂν ἡ ἀνάγκη τὸ καλέσῃ αἱ Φάλαγγες Χαλκιδικῆς θὰ γίνουν «φάλαγγες θανάτου».

Ἐν γένει ἡ διέλευσις τοῦ κ. Κανελλοπούλου ἐχαιρετίσθη μὲ ἐνθουσιασμόν, ἐγκαρδιότητα, ὑπερηφάνειαν καὶ συγκίνησιν. Ὁ Συναγωνιστὴς Κυβερνητικὸς Ἐπίτροπος συνειργάσθη μετὰ τοῦ Γεν. Ἐπόπτου εἰς τὴν Περ. Διοίκησιν μέχρι τῆς 4.30, καὶ περὶ τὴν 6 μ. μ. ἀνεχώρησε διὰ Θεσ)κην προπεμφθεὶς ἐνθουσιωδῶς.

ΗΠΕΙΡΟΣ

ΙΩΑΝΝΙΝΑ.— Ἐπ' εὐκαιρίᾳ τοῦ ἑορτασμοῦ τῆς ἡμέρας τῶν ἐνόπλων δυνάμεων εἰς τὸν Ἱερὸν ναὸν τοῦ Ἀρχιμανδρείου ἔγινε Δοξολογία χοροστατοῦντος τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου κ. Σπυρίδωνος. Παρευρέθησαν αἱ Ἀρχαὶ τοῦ τόπου καθὼς καὶ τὰ Ἐπιτελεῖα Ε. Ο. Ν. Ἀρρένων καὶ Θηλέων. Μετὰ τὸ τέλος τῆς Δοξολογίας ὁ Γενικὸς Ἐπόπτης Ε. Ο. Ν. ἐξεφώνησεν ἐμπνευσμένον λόγον ὑπὲρ τῶν Ἐνόπλων Δυνάμεων τοῦ Ἔθνους.

Μετὰ τὴν Δοξολογίαν κατετέθη στέφανος εἰς τὸ Ἡρῷον τῶν Μπιζανομάχων εἰς τὴν πλατεῖαν Ι. Μεταξᾶ.

Τὸ ἀπόγευμα ἐγένετο παρέλασις τῆς Ε. Ο. Ν. μέχρι τῆς ἀναθηματκῆς στήλης τοῦ 15ου Συντάγματος, ὅπου ἔγινε κατάθεσις ἄλλου στεφάνου. Ἀκολούθως αἱ Φαλαγγίτισσαι καὶ Σκαπάνισσαι ἐπέρασαν ἀπὸ διαφόρους δρόμους τῆς πόλεως μὲ τραγούδια.

ΠΡΕΒΕΖΑ.— Ἡ Περιφερειακὴ Διοικήτρια Ε. Ο. Ν. Θηλέων Πρεβέζης ἐπεθεώρησε τοὺς σχηματισμοὺς Λευκάδος. Ἐκ τῆς ἐπιθεωρήσεως ἔμεινεν ἀπολύτως ἱκανοποιημένη ἀπὸ τὴν καλὴν ἐμφάνισιν καὶ τὸν ἐνθουσιασμὸν τῶν Φαλαγγιτισσῶν τῆς νήσου.

— Τὴν 30ην Σεπτεμβρίου ὁ συναγωνιστὴς Κυβερνητικὸς Ἐπίτροπος κ. Κανελλόπουλος ἐπεθεώρησε τοὺς σχηματισμοὺς Φιλιππιάδος, Στεφάνης, Λούρου, Φλαμπούρων, Μιχαλητσίου, Σμυρτούλας Πρεβέζης. Ὡσαύτως ἐπεσκέφθη καὶ ἐπεθεώρησε τὰ γραφεῖα τῆς Περιφερειακῆς Διοικήσεως Ε. Ο. Ν. Θηλέων Πρεβέζης.

— Ἡ ἄφιξις τοῦ κ. Κανελλοπούλου ἐνεθουσίασε τὰ μέλη μας καὶ αἱ Φαλαγγίτισσαι ἐζητωκραύγαζον ὑπὲρ τοῦ Βασιλέως, τοῦ Ἀρχηγοῦ, τοῦ Κυβερνητικοῦ καὶ τῆς Ε. Ο. Ν.

— Τὴν 1ην Ὀκτωβρίου παρουσίᾳ τοῦ κ. Γενικοῦ Ἐπόπτου, τοῦ Δημάρχου Πρεβέζης καὶ ἄλλων ἐπισήμων αἱ βαθμοφόροι τῆς Ε. Ο. Ν. Πρεβέζης ἐβάπτισαν τὴν θυγατέρα ἑνὸς πτωχοῦ ἐργάτου καὶ ὠνόμασαν αὐτὴν Φρειδερίκην.

ΘΕΣΣΑΛΙΑ

ΛΑΡΙΣΑ.—Εἰς ὅλας τὰς Ὑποδιοικήσεις γίνεται δραστηρία προσπάθεια ἀνασυντάξεως Λόχων, κατόπιν τῆς προσελεύσεως νέων μελῶν. Νέοι βαθμοφόροι μὲ πίστιν καὶ ἐνθουσιασμὸν ἀνέλαβον ὑπηρεσίαν.

— Ὁ συναγωνιστὴς Περιφερειακὸς Διοικητὴς ἐπεθεώρησε τὴν Τετραρχίαν Ραψάνης, τὸν Λόχον Κρανιᾶς, ὡς καὶ τὸν λόχον Αἰγάνης.

Ἐν συνεχείᾳ ἐπεσκέφθη τὴν διλοχίαν Βερδικούσιας καὶ τὸν Λόχον Πυργετοῦ.

— Οἱ βαθμοφόροι, πανταχοῦ πρόθυμοι, πάντοτε πρῶτοι, διεφώτισαν τὸν πληθυσμὸν εἰς τὸ ἔργον τῆς ἀπογραφῆς καὶ ὅλοι μετέσχον ὡς ἀπογραφεῖς.

— Προγράμματα ἐκπαιδεύσεως ἐτυπώθησαν καὶ διενεμήθησαν ἤδη εἰς τὰς Ὑποδιοικήσεις, Φάλαγγας καὶ Τετραρχίας. Ἰδιαιτέρα προσοχὴ κατεβλήθη κατὰ τὴν σύνταξιν τοῦ προγράμματος τῶν Σκαπανέων, ὅπου ἡ ψυχαγωγία κατέχει τὴν πρωτεύουσαν θέσιν.

— Περὶ τὰ 40 μέλη τῆς Ὑποδιοικήσεως Βελεστίνου ἐξέδραμον εἰς τὰ Λεχώνια (Πηλίου). Ἐπεσκέφθησαν κατὰ τὴν ἐπιστροφὴν των ἀρκετὰ ἐργοστάσια εἰς Βόλον καὶ εἰς τὸν κινηματογράφον εἶδον προβαλλομένην τὴν ταινίαν τοῦ στρατοπέδου Πηλίου.

— Εἰς Βόλον κατὰ τὰς Κυριακὰς γίνονται προπονήσεις τῶν Φαλαγγιτῶν εἰς τὴν σκοποβολὴν μὲ πολὺ καλὰ ἀποτελέσματα.

Στερεὰ Ἑλλάς

ΛΑΜΙΑ.— Τὴν 4ην Ὀκτωβρίου ἐπεσκέφθη τὴν Λαμίαν ὁ συναγωνιστὴς Κυβερνητικὸς Ἐπίτροπος, τὸν ὁποῖον ὑπεδέχθησαν ὁ κ. Νομάρχης μὲ τοὺς βαθμοφόρους τοῦ Ἐπιτελείου τῆς Διοικήσεως καὶ Ὑποδιοικήσεως. Τὸ ἀπόγευμα ὁ κ. Κανελλόπουλος, ἀφοῦ συνειργάσθη εἰς τὰς Διοικήσεις καὶ Ὑποδιοικήσεις Ἀρρένων καὶ Θηλέων, ὡμίλησε πρὸς τοὺς βαθμοφόρους, τονίσας τὴν ἀνάγκην ἐντατικῆς ἐργασίας.

Κατόπιν ὡμίλησε πρὸς τοὺς συγκεντρωθέντας Σχηματισμοὺς Ἀρρένων καὶ Θηλέων. Τὸ τέλος τοῦ λόγου τοῦ κ. Ἐπιτρόπου ἐκάλυψαν ἐνθουσιώδεις ἐκδηλώσεις ὑπὲρ τοῦ Βασιλέως, τοῦ Ἀρχηγοῦ καὶ τῆς Νεολαίας.

— Τὴν Κυριακὴν 6ην Ὀκτωβρίου ἑωρτάσθη ἡ ἡμέρα τῶν ἐνόπλων δυνάμεων τοῦ Ἔθνους, εἰς τὴν ὁποίαν ἔλαβον μέρος ὅλοι οἱ Φαλαγγῖται καὶ οἱ Σκαπανεῖς.

— Ἅπασα ἡ δύναμις μετέβη εἰς τοὺς στρατῶνας. Μετὰ τὴν κατάθεσιν στεφάνων ἔγινεν ἐπίδειξις τῶν ὅπλων καὶ μηχανημάτων τοῦ Στρατοῦ.

Ὅσες φορὲς εὑρίσκομαι μπροστὰ σὲ νέους, ἐκτὸς ἀπὸ τὸ χαρμόσυνον αἴσθημα, ποὺ πηγάζει ἀπὸ τὴν νεότητα καὶ μοῦ πλημμυρίζει τὴν ψυχή, μπαίνει, σὰν ἀπὸ μιὰ χαραμίδα μέσα εἰς αὐτὴν ὁ αἰώνιος καὶ ἀχώριστος σύντροφος τοῦ ὡρίμου ἀνθρώπου, ὁ δισταγμός! Λέγω: Αὐτὴ ἡ δύναμις ποὺ ἔχω μπροστά μου, θὰ εἶναι ἀγαθοποιὸς ἢ κακοποιός; Καὶ ἡ πίστις μου μὲν πρὸς τὸ μέλλον τῆς φυλῆς μας μοῦ λέγει ὅτι θὰ εἶναι ἀγαθοποιός. Ἀλλὰ ἡ πίστις δὲν ἔχει μέσα της λογικήν. Καὶ ἡ πεῖρα τοῦ παρελθόντος μᾶς μαθαίνει ὅτι ὑπῆρξαν περιστάσεις σπάνιαι, ὑπῆρξαν ὅμως, ποὺ ἡ νεότης παρεστράτησε μὲ μεγάλας ζημίας τοῦ συνόλου καὶ ὅταν πλέον συνῆλθεν ἀπὸ τὸ παραστράτημά της, γεμάτη πίκρες δι' ὅσα συνέβησαν, δὲν ἤτανε πλέον νεότης καὶ εἶδε γύρω της συντρίμματα. Ἀλλὰ ἡ ἴδια πεῖρα μᾶς διδάσκει ὅτι ὅσες φορὲς παρεστράτησεν ἡ νεότης, συνέβη αὐτὸ διότι εἶχαν κοιμηθῆ οἱ φύλακες τοῦ Ἔθνους καὶ εἶχαν σιωπήσει ἐκεῖνοι ποὺ ὤφειλαν νὰ τῆς ἐμπνεύσουν τὴν πίστιν, τὸν ἐνθουσιασμὸν καὶ τὴν αἰσιοδοξίαν. Καὶ αὐτὴ χωρὶς νὰ ἔχῃ κανένα νὰ τὴν κατευθύνῃ ἀκολούθησεν ἀνθρώπους μὲ γηραλέαν τὴν ψυχήν, οἱ ὁποῖοι ἀνίκανοι νὰ δημιουργήσουν κάτι, ἀνίκανοι νὰ ἀρκεσθοῦν ἔστω καὶ εἰς ὅ,τι τοὺς ἔδωσεν ἡ μοῖρα, εἶχαν ἐπαναστατήσει κατὰ τῆς κοινωνίας διὰ νὰ τὴν τιμωρήσουν διὰ τὴν ἰδικήν τους ἀνικανότητα. Καὶ ἐσκόρπιζαν γύρω τους τὴν χολήν, τοὺς φθόνους καὶ τὴν ἀπαισιοδοξίαν τους.

Τώρα ὅμως οἱ φύλακες τοῦ Ἔθνους γρηγοροῦν κατὰ χιλιάδες ἀνθρώπων εἰς τὰς πόλεις καὶ εἰς τὰ χωριὰ σαλπίζουν σαλπίσματα πίστεως καὶ αἰσιοδοξίας καὶ ἡ νεότης τοῦ Ἔθνους μὲ γοργὸν βῆμα, μὲ τὸ μέτωπον ὑψηλὰ καὶ μὲ λάμποντα τὰ μάτια βαδίζει τὸν ἡλιόλουστον δρόμον τῆς ἐθνικῆς ἀναγεννήσεως.

Ι. ΜΕΤΑΞΑΣ

ΖΩΗ ΚΑΙ ΚΙΝΗΣΙΣ ΤΗΣ ΝΕΟΛΑΙΑΣ ΜΑΣ

Κίνησις Περιφερειακῶν Διοικήσεων

ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΣ

ΤΡΙΠΟΛΙΣ.— Εἰς ὁλόκληρον τὴν Ἀρκαδίαν ἡ 6η Ὀκτωβρίου, ἡμέρα ἑορτασμοῦ τῶν Ἐθνικῶν Ἐνόπλων Δυνάμεων ἐκ μέρους τῆς Ε.Ο.Ν., ἑωρτάσθη μὲ ἐνθουσιασμόν.

Εἰς ὅλους τοὺς Σχηματισμοὺς οἱ προετοιμασίες ἤρχισαν πρὶν ἀπὸ πολλὲς ἡμέρες.

Κατὰ τὴν ἡμέραν αὐτὴν ἐψάλησαν δοξολογίαι, κατετέθησαν στέφανοι εἰς τὰ Ἡρῷα τῶν ἐν πολέμοις πεσόντων καὶ ἐγένοντο ἀνάλογοι ὁμιλίαι. Ἰδιαιτέρως εἰς τὴν ἕδραν τῆς Διοικήσεως, τὴν ἡρωϊκὴν Τροπολιτσάν, ἡ ἑορτὴ ἤρχισε πρὸ τῆς ἀνατολῆς τοῦ ἡλίου: Ὁμάδες Φαλαγγιτισσῶν καὶ Φαλαγγιτῶν, ἡγουμένων τῶν τυμπανιστριῶν καὶ σαλπιγκτῶν, μετέβησαν καὶ παρετάχθησαν πρὸς ἀπόδοσιν τιμῶν κατὰ τὴν ἔπαρσιν τῆς σημαίας τοῦ 11ου Πεζ. Συν)τος.

Τὴν 10½, παρισταμένου τοῦ κ. Γενικοῦ Ἐπόπτου, ὅλων τῶν Ἀρχῶν, ἁπάσης τῆς δυνάμεως ὡς καὶ τοῦ Λαοῦ τῆς Τριπόλεως, ἐτελέσθη Τρισάγιον ὑπὸ τοῦ Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Μαντινείας καὶ Κυνουρίας, πρὸ τοῦ μνημείου τῶν πεσόντων τοῦ 11ου Συν)τος. Ἐπηκολούθησεν ὁμιλία, κατάθεσις στεφάνου ἐκ μέρους τοῦ κ. Γεν. Ἐπόπτου, ἐπίσκεψις τῶν στρατώνων καὶ δεξίωσις εἰς τὰ Γραφεῖα τῆς Περιφερειακῆς Διοικήσεως ἁπάντων τῶν κ. κ. Ἀξιωματικῶν.

Τὸ ἀπόγευμα τῆς αὐτῆς ἡμέρας εἰς τὸ γήπεδον τοῦ 11ου Πεζ. Συντάγματος ἐγένετο παρέλασις τῶν τμημάτων, Θηλέων καὶ Ἀρρένων, παράταξις, ἔπαρσις τῆς Σημαίας. Μετὰ ταῦτα ἐχορεύθησαν μὲ πολλὴν χάριν χοροὶ ἀπὸ Φαλαγγίτισσες καὶ Σκαπάνισσες, καὶ ἐπηκολούθησε γυμναστικὴ ἐπίδειξις Φαλαγγιτισσῶν. Τὴν ἑορτὴν ἔκλεισε γυμναστικὴ ἐπίδειξις ὁμάδος στρατιωτῶν τοῦ 11ου Συντάγματος καταχειροκροτηθεῖσα.

ΝΑΥΠΛΙΟΝ.— Αἱ περιφερειακαὶ Διοικήσεις Ε. Ο. Ν. Ἀρρένων καὶ Θηλέων Ἀργολιδοκορινθίας ἑώρτασαν μὲ ἐνθουσιασμὸν τὴν «ἡμέραν τῶν Ἐνόπλων δυνάμεων».

Τὴν 9ην πρωϊνὴν τῆς 6ης Ὀκτωβρίου συνεκεντρώθησαν εἰς τὴν πλατεῖαν Συντάγματος καὶ μετέβησαν εἰς τὸν χῶρον Πολυγώνου ὅπου τὸ 8ον Πεζικὸν Σύνταγμα. Πρὸ τοῦ μνημείου τῶν πεσόντων τμήματα τῆς Ε. Ο. Ν. ἀπέδωσαν τιμὰς μὲ ἐπὶ κεφαλῆς τοὺς σημαιοφόρους των καὶ τὰς μουσικὰς τῆς Ὀργανώσεως. Παρουσίᾳ τοῦ κ. Γενικοῦ Ἐπόπτου, τῶν Περιφερειακῶν Διοικητῶν, τῶν Στρατιωτικῶν καὶ Πολιτικῶν ἀρχῶν ὡς καὶ πλήθους κόσμου ἐψάλη τρισάγιον καὶ κατετέθησαν Στέφανοι. Μετὰ ταῦτα ἀνεγνώσθησαν αἱ ἡμερήσιαι Διαταγαὶ τῶν Περιφερειακῶν Διοικήσεων καὶ ὡμίλησαν ὁ Ἀρχηγὸς τοῦ Μεραρχιακοῦ Πεζικοῦ καὶ ὁ Διοικητὴς τοῦ Συντάγματος. Εἶτα ὁ κ. Γενικὸς Ἐπόπτης προσέφερεν εἰς τοὺς Διοικητὰς τῶν μονάδων τὸ Σῆμα τῆς Ὀργανώσεως εἰς ἔνδειξιν τῶν αἰσθημάτων τῶν μελῶν τῆς Ὀργανώσεως πρὸς τὸν Ἑλληνικὸν Στρατόν. Ἐπηκολούθησαν ἀπαγγελίαι Φαλαγγιτισσῶν καὶ Φαλαγγιτῶν. Προπορευομένης δὲ τῆς Μουσικῆς Θηλέων ἐγένετο κατόπιν παρέλασις πρὸ τῶν ἐπισήμων.

Αἱ Φαλαγγίτισσαι καὶ Φαλαγγῖται ἐπεσκέφθησαν τὰς Στρατιωτικὰς ἐγκαταστάσεις.

Τὰς ἀπογευματινὰς ὥρας ἐγένετο δεξίωσις εἰς τὴν Λέσχην Ε. Ο. Ν. Ἀρρένων ὅπου παρευρέθησαν ὅλαι αἱ Ἀρχαὶ καὶ πλῆθος κόσμου.

ΚΡΗΤΗ

ΧΑΝΙΑ.— Ἤρχισαν τὰ μαθήματα τῶν ἐθελοντῶν Νοσοκόμων. Ἡ πρακτικὴ ἐκπαίδευσις τούτων γίνεται ἑκάστην Δευτέραν, Τετάρτην καὶ Παρασκευήν. Ἐκπαιδεύονται δὲ καὶ εἰς τὸ Χειρουργικὸν τμῆμα τοῦ νοσοκομείου ὅπου δεικνύουν θαυμαστὴν ἐπίδοσιν.

—Τὸ ἄνοιγμα τῶν Σχολείων ἔδωσε τὴν εὐκαιρίαν εἰς τὰ μέλη τῆς Ε. Ο. Ν. νὰ δείξουν καὶ πάλιν τὰ εὐγενῆ αἰσθήματα καὶ τὴν χαρακτηρίζουσαν τὰ μέλη τῆς Νεολαίας ἀλληλεγγύην. Φαλαγγίτισσαι καὶ Σκαπάνισσαι προσφέρουν τὰ παλαιά των βιβλία διὰ τὰς ἀπόρους συναγωνιστρίας των.

—Τὴν 2αν Ὀκτωβρίου ἤρχισαν τὰ μαθήματα οὐλαμοῦ ἀνωτέρων στελεχῶν καὶ ἐξακολουθοῦν κανονικά.

—Τὸ ἀπόγευμα τῆς 5ης Ὀκτωβρίου συνεδρίασεν ἡ Ἐπιτροπὴ τῶν Περιφ. Διοικήσεων Χανίων καὶ ἀπεφάσισε τὴν διοργάνωσιν ἑορτῆς τῇ συνεργασίᾳ τῆς Στρατιωτικῆς Μουσικῆς, ὑπὲρ τῆς «Ἕλλης».

—Τὴν Κυριακὴν 6ην Ὀκτωβρίου ἀπὸ πρωΐας ὅλη ἡ δύναμις ἐν στολῇ συνεκεντρώθη εἰς τὸ Γυμναστήριον τῆς πόλεως.

Μετὰ ταῦτα, ἡγουμένων τῶν Σημαιῶν, κατηυθύνθη εἰς τὸ προαύλιον τοῦ 14ου Συντάγματος Πεζικοῦ, ὅπου τὸ Μνημεῖον τῶν Πεσόντων. Τὴν 10ην π. μ. κατέφθασαν ὁ Γενικὸς Ἐπόπτης τῆς Ε. Ο. Ν. Ὑπουργὸς Γενικὸς Διοικητὴς Κρήτης, ἡ Περιφερειακὴ Διοικήτρια, αἱ λοιπαὶ Ἀρχαὶ καὶ πλῆθος κόσμου. Τὴν κατάθεσιν στεφάνου συνώδευσε μὲ προσφώνησιν μεστὴν πατριωτικοῦ περιεχομένου ἡ καταθέσασα συναγωνίστρια, δοῦσα πρὸ τοῦ ἱεροῦ βωμοῦ τὸν ὅρκον πίστεως πρὸς τὰ ἐθνικὰ ἰδεώδη μὲ τὸ μνημειῶδες «οὐ καταισχυνῶ ὅπλα τὰ ἱερά».

Ἐπηκολούθησε παρέλασις πρὸ τοῦ μνημείου. Μετὰ τὴν ἀποχώρησιν τῶν ἀρχῶν, ἡ παρέλασις ἐσυνεχίσθη διὰ τῶν κυριωτέρων ὁδῶν τῆς πόλεως.

Τὸ ἀπόγευμα τῆς ἰδίας ἡμέρας αἱ βαθμοφόροι μετέβησαν εἰς Σούδαν ὅπου ἑδρεύει ἡ V Μοῖρα ὀρειβατικοῦ πυροβολικοῦ. Οἱ ἀξιωματικοί μας ἐπέδειξαν τὸν τρόπον τῆς χρήσεως τῶν πυροβόλων, ἐπίσης εἴδη βομβῶν κλπ. Εἶτα καθ' ὁμάδας αἱ Φαλαγγίτισσαι ὡδηγήθησαν εἰς τὸ Πάνθεον, ὅπου τὸ κενοτάφιον τῶν πεσόντων κατὰ τοὺς προηγουμένους πολέμους ἀνδρῶν τῆς μοίρας. Ἐκεῖ Φαλαγγίτης ἀνέγνωσε τὸ χρονικὸν μιᾶς μάχης ἐν μέσῳ κατανυκτικῆς σιγῆς. Ἐγένετο ἡ ὑποστολὴ τῆς Σημαίας καὶ αἱ Φαλαγγίτισσαι ἀνεχώρησαν ψάλλουσαι πατριωτικὰ ᾄσματα καὶ Ὕμνους.

Μετὰ θερμοῦ ζήλου ἐσυνεχίσθη καὶ τὴν παρελθοῦσαν ἑβδομάδα ὑπὸ Σκαπανέων καὶ Φαλαγγιτῶν τῆς Περιφερειακῆς Διοικήσεως Ε. Ο. Ν. Ἀρρένων Χανίων ἡ περισυλλογὴ χάρτου καὶ λοιπῶν ἀχρήστων εἰδῶν. Μεγάλαι ποσότητες ἀχρήστων μεταλλίνων εἰδῶν καὶ χάρτου ἔχουν συγκεντρωθῆ μέχρι τοῦδε.

—Ἡ στρατιωτικὴ προπαίδευσις τῶν Φαλαγγιτῶν ἐξακολουθεῖ καὶ ἀποδίδει θαυμάσια ἀποτελέσματα.

—Ὁ λόχος ἐργαζομένων ἐξετέλεσε δύο νυκτερινὰς πορείας μέχρι τοῦ Πυθαρίου Ἀκρωτηρίου.

ΗΡΑΚΛΕΙΟΝ.— Εἰς ὅλας τὰς Φάλαγγας τῆς Περ. Διοικήσεως Ε. Ο. Ν. Θηλέων Ἡρακλείου ἑωρτάσθη πανηγυρικῶς ἡ ἡμέρα τῶν ἐνόπλων δυνάμεων τοῦ Ἔθνους.

Εἰς τὴν Δοξολογίαν παρέστησαν ἀντιπροσωπεία Ἀξιωματικῶν τοῦ 43ου Συντάγματος καὶ ὁ κ. Δήμαρχος τῆς πόλεως. Εἰς τὴν κατάθεσιν τοῦ στεφάνου παρέστη καὶ λόχος Στρατοῦ, ὅστις ἀποχωρῶν ἔγινεν ἀντικείμενον θερμῶν ἐκδηλώσεων ἐκ μέρους τῶν Φαλαγγιτισσῶν καὶ Φαλαγγιτῶν.

Μετὰ τὴν κατάθεσιν τοῦ στεφάνου ἔγινεν ἐπίσκεψις τῶν Στρατώνων, ὅπου τὰ μέλη τῆς Ε. Ο. Ν. ἔτυχον ἐγκαρδιωτάτης ὑποδοχῆς. Τὸ ἀπόγευμα τῆς ἰδίας ἡμέρας ἔγινε ποδοσφαιρικὴ συνάντησις εἰς τὸ γήπεδον Χάνδαξ αἱ εἰσπράξεις τῆς ὁποίας θὰ διατεθοῦν ὑπὲρ Ἐθνικοῦ σκοποῦ.

—Ἤρχισε πρὸ ἡμερῶν λειτουργοῦσα ἡ Σχολὴ ἀνωτέρων καὶ κατωτέρων βαθμοφόρων.

ΑΓΙΟΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ (Κρήτης).— Ὑπὸ τῆς περιφερειακῆς Διοικήσεως Ε. Ο. Ν. Θηλέων Λασηθίου ἡτοιμάσθησαν τὰ προγράμματα ἐκπαιδεύσεως μηνὸς Ὀκτωβρίου καὶ ἀπεστάλησαν εἰς τοὺς διαφόρους σχηματισμούς της.

—Τὸ παρελθὸν Σάββατον συναγωνιστὴς ἀπεσταλμένος τῆς Κεντρικῆς Διοικήσεως ὡμίλησε πρὸς τὰς βαθμοφόρους «περὶ τοῦ τρόπου τῆς ἐκπαιδεύσεως τῶν παιδιῶν τῆς Ε. Ο. Ν.». Τὴν ὁμιλίαν παρηκολούθησαν καὶ οἱ βαθμοφόροι τῆς φάλαγγος Νεαπόλεως.

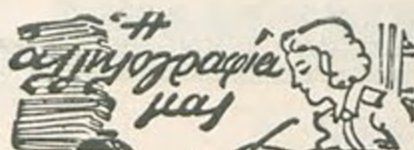
—Ἡ Περιφερειακὴ Διοίκησις παρέθεσε δεῖπνον, εἰς τὸ ὁποῖον ὅλαι αἱ βαθμοφόροι Φαλαγγίτισσαι παρεκάθησαν μὲ ἀδελφικὴν ἀγάπην καὶ συναγωνιστικὸν ἐνθουσιασμόν. Πατριωτικὰ καὶ δημοτικὰ τραγούδια ἐψάλησαν καὶ αἱ ἐντυπώσεις τὰς ὁποίας ἑκάστη συναγωνίστρια ἀπεκόμισε θὰ μείνουν ἀξέχαστοι. Τὴν ἑπομένην ἐγένετο συγκέντρωσις Σκαπανέων καὶ Σκαπανισσῶν.

Εἶσθε ὑποχρεωμένοι νὰ προσαρμοσθῆτε πρὸς τὸ περιβάλλον σας, εἶσθε ὑποχρεωμένοι νὰ προσαρμοσθῆτε πρὸς ὁλόκληρον τὴν κοινωνίαν, εἶσθε ὑποχρεωμένοι νὰ προσαρμοσθῆτε πρὸς τὴν ἱστορίαν τοῦ ἑλληνικοῦ λαοῦ, πρὸς τὴν ἱστορίαν τῆς Ἑλλάδος, διότι αὐτῆς εἶναι ἀπαύγασμα ἡ παροῦσα γενεά, εἶσθε ὑποχρεωμένοι νὰ προσαρμοσθῆτε πρὸς τὰς ἐπιταγὰς τοῦ Κράτους, τὸ ὁποῖον εἶναι ἡ δύναμις, διὰ τῆς ὁποίας ἐμφανίζεται ἡ θέλησις τοῦ ἑλληνικοῦ λαοῦ. Καὶ ἑπομένως καὶ εἰς τὴν ἐσωτερικήν σας ἐλευθερίαν, τὴν ἀπόλυτον, εἶσθε ὑποχρεωμένοι νὰ θέσητε αὐτοὺς τοὺς κανόνας καὶ τοὺς φραγμοὺς αὐτοὺς τῆς ἀναπροσαρμογῆς, ἄνευ τῆς ὁποίας δὲν εἶναι δυνατὸν ὄχι μόνον νὰ παράγητε τίποτε, ὄχι μόνον νὰ εὐημερήσετε, ἀλλ' οὔτε καὶ νὰ ὑπάρξητε εἰς τὴν κοινωνίαν εἰς τὴν ὁποίαν ζῆτε. Ὅσον δὲ περισσότερον ἔχει συνείδησιν ἡ κοινωνία τῆς δυνάμεώς της, τόσον ἡ κατ' αὐτῆς ἐπανάστασις καθίσταται ἀδύνατος. Δύναμαι νὰ σᾶς βεβαιώσω ὅτι ἡ σημερινὴ ἑλληνικὴ κοινωνία ἥτις ἔδωκε ζωὴν εἰς τὸ σημερινὸν ἐθνικὸν Κράτος, ἔχει πληρεστάτην συνείδησιν ἀπὸ τοῦ πρώτου μέχρι τοῦ τελευταίου, ἀπὸ τοῦ πλουσιωτέρου μέχρι τοῦ μικροτέρου ἀγρότου καὶ ἐργάτου, τῆς δυνάμεως αὐτῆς καὶ ἔχει πληρεστάτην συνείδησιν τῶν ἀξιώσεων αὐτῆς πρὸς ὅλα τὰ ἄτομα.

Ι. ΜΕΤΑΞΑΣ

Ὁ Περιφ. Διοικητὴς Χαλκιδικῆς ὑποδεχόμενος τὸν Κ.Ε.Ν. εἰς τὰ ὅρια τοῦ Νομοῦ του.

Χειρόγραφα καὶ φωτογραφίες δημοσιευόμενα ἢ μὴ δὲν ἐπιστρέφονται.

ΑΛΛΗΛΟΓΡΑΦΙΑ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ

ΒΛΑΔ. ΦΕΡΜΕΛΑΝ - ΙΒΥΚΟΝ. Ἰδοὺ τὸ ποίημά σας «Τὸ νησί»:

ΤΟ ΝΗΣΙ...

Στὴν ἑσπέρα
τὴ χρυσῆ
ἀπὸ πέρα
τὸ νησί

Ξεπροβάλλει
φανταχτό,
ὅλο κάλλη,
ζηλευτό.

Τὸ φιλάει
τὸ νερὸ
ποὺ κυλάει
δροσερό.

Τ' ἀγαποῦνε
τὰ πουλιά...
ποὺ πετοῦνε,
σιγαλά.

Ἕνα γύρω
καὶ γλυκὸ
κάποιο μύρο
θεϊκό.

Βλαδ. Φερμελῆς - Ἴβυκος

— ΕΜΜΑΝΟΥΗΛ ΠΑΠΑΔΟΓΙΩΡΓΗΝ. Διὰ τὸ ποίημά σου «Ὁ Ἀρχηγός»:

Καὶ μιὰ Αὐγουστιάτικη ἡμέρα,
ποὺ ὅλα πιὰ ἦσαν νεκρά,
μ' ἕνα σάλπισμα τὰ κράζει
τῆς Ἑλλάδος τὰ παιδιά

σὲ παραπέμπομεν στὶς στιχουργικὲς ὁδηγίες τοῦ τελευταίου τεύχους. — ΑΘΑΝ. Φ. ΠΑΠΑΓΙΑΝΝΗΝ. Πρόσεξε τὶς ἀκόλουθες χασμωδίες, ποὺ σημειώνομε στὸ ποίημά σου «Τὸ ἐρημοκκλήσι»: Μοναξιά - ἀφημένο, μακρυά - ἀπ' τὸ χωριό, μιά - ἐρημική, μιά - ἐκκλησιά μὲ - ἕναν πέτρινο, μακρυά - ἀπ' τοὺς ἀνθρώπους, μακρυά - ἀπὸ τὴ θάλασσα. Σὲ προηγούμενο τεῦχος σοῦ ἐκάναμε τὴν παρατήρησι ὅτι ρίχνεις στὸ χαρτί — καὶ τὸ χειρότερο σὲ στίχους — ὅ,τι δήποτε σοῦ κατεβῆ στὸ μυαλό. Καὶ ἰδού:

ΤΟ ΧΩΡΙΟ ΜΟΥ

Τὸ χωριό μου περιβάλλουν
γύρω - γύρω τὰ βουνά,
τὰ πουλιὰ στὰ δένδρα ψάλλουν
καὶ τὸ λένε Τσιπιανά.

Τ' ἄσπρα σπίτια στὸ χωριό μου
θὰ ἰδῆς ἀπὸ μακρυά,
τὸ φτωχὸ τὸ πατρικό μου
ποὖν' στὴν ξέγναντη μεριά.

Διερωτᾶται κανεὶς γιὰ ποιὸ λόγο ἔγραψες τὸ ποίημα αὐτό; Γιὰ νὰ καταλάβῃς κι ἐσὺ τὴν ἀπορία μας, γράψε το ὄχι ἔμμετρα καὶ διάβασέ το σὰν δεύτερο πρόσωπο. Τὰ περισσότερα χωριὰ περιβάλλονται ἀπὸ βουνά, σ' ὅλα τὰ χωριὰ ψάλλουν στὰ δέντρα τὰ πουλιὰ κι' ὅλων περίπου τῶν χωριῶν τ' ἄσπρα σπίτια φαίνονται ἀπὸ μακριά. Τὸ μόνο ποὺ μᾶς λὲς εἶναι ὅτι τὸ δικό σου χωριὸ τὸ λένε Τσιπιανά. Εἶναι ὅμως ἀρκετὸ αὐτό, γιὰ νὰ τὸ κάμῃς ποίημα; Καὶ πάλι σοῦ συνιστοῦμε: διάβαζε πολλὰ καὶ γράφε — ἀφοῦ σοῦ ἀρέσει νὰ γράφῃς — λίγα. — ΑΓ. ΣΑΜΑΡΑΝ. Καλό. Θὰ δημοσιευθῆ σ' ἕνα ἀπὸ τὰ προσεχῆ τεύχη.— ΚΩΣΤΑΝ ΚΟΥΤΣΙΝΑΝ. Συγκινητικὸ τὸ ποίημά σου «Στὴν Ἡρωΐδα Νίκην Περακάκη», ἀλλ' ὄχι καὶ καλογραμμένο. Ἰδού:

Μὲ τὴν τιμίαν σου στολὴν
τῆς νέας Φαλαγγίτου (;)
ἀνέλαβες καθήκοντα
σκληρὰ γιὰ τὴ ζωή σου.

Τὸ «ἀναλαμβάνω καθήκοντα» εἶναι ἔκφρασις ὑπηρεσιακῶν ἐγγράφων. Καθόλου δὲ ποιητική. Λέμε Φαλαγγίτισσας, Φαλαγγιτίσσης, Φαλαγγιτρίας, ποτὲ ὅμως Φαλαγγίτου. Παρακάτω:

Ἐπλήρωσες καθήκοντα,
ποὺ ἡ πατρίδα θέλει
ἐν ἄκρᾳ εἰρήνῃ καὶ χαρᾷ
ζωὴ νὰ τῆς προσφέρῃς.

Δὲν μποροῦμε νὰ καταλάβωμε τὴν ἔννοια τῶν τεσσάρων αὐτῶν στίχων.— ΜΑΡΙΑΝ ΧΟΛΕΖΑ. Μᾶς γράφεις: «...Βλέπω πολλὲς φορὲς κάτι ποιήματα, ποὺ δὲν εἶναι καὶ τόσον ὁμοιοκατάληκτα καὶ τὰ δημοσιεύετε, ἐνῷ τὸ δικό μου τὸ ἀπερρίψατε. Δὲν πρέπει νὰ γίνεται αὐτὴ ἡ ἀδικία, διότι ἐγὼ εἶμαι πολὺ μανιώδης εἰς τὴν ποίησιν κλπ.» Καὶ ἄλλη φορὰ τὸ ἐγράψαμε ὅτι ποίησις δὲν εἶναι αὐτὸ ποὺ λέμε: Γράφω στιχάκια. Ἂν πραγματικὰ σοῦ ἀρέσῃ ἡ ποίησις φρόντισε νὰ διαβάσῃς καλοὺς Ἕλληνας ποιητάς. Ποιούς; Ἰδού: Σολωμό, Βαλαωρίτη, Μαρκορᾶ Κρυστάλλη, Ἐφταλιώτη, Πάλλη, Παλαμᾶ, Μαβίλη, Γρυπάρη, Χατζόπουλο, Πορφύρα, Παπαντωνίου, Μαλακάση, Σικελιανό. Πρόσεξε πῶς γράφουν καὶ καθοδηγήσου. Αὐτό, ἂν πραγματικὰ ἔχῃς σκοπὸ νὰ ἐπιδοθῇς σοβαρὰ στὴν ποίησι. Τὸ ποίημά σου «Στὴν δοξασμένη σημαία» τὸ δημοσιεύομε κατωτέρω:

Χαῖρε σημαία γαλανή, σημαία δοξασμένη
ποὔχεις ἐπάνω τὸν Σταυρό. Σημαία εὐλογη-
[μένη.
Μέσ' στοῦ πολέμου τὴ φωτιὰ προβάλλεις πάντα
[πρώτη
καὶ δίνεις θάρρος, δύναμι στὸν κάθε στρατιώτη.

Κι' ὅταν σὲ βλέπῃ πολεμᾷ ὅλο μὲ μιὰ ἐλπίδα
νὰ λάβῃ δόξας ὄνομα γιὰ τὴν γλυκειὰ πατρίδα.

Γλυκειὰ σημαία ὁρκίζονται πιστὰ στὸ ὄνομά σου
καὶ σ' ἀγαποῦνε μὲ καρδιὰ τὰ Ἑλληνόπουλά
[σου.

Ὅποιος ἰδῆ τὸ χρῶμά σου μὲ θάρρος πολεμάει
οὔτε ἐχθρό, οὔτε φωτιὰ ποτέ του δὲν ψηφάει.

Γι' αὐτὸ σημαία μας γλυκειὰ πάντα θὰ σ' ἀγα-
[ποῦμε
καὶ μέσ' στὶς μάχες μὲ καρδιὰ γιὰ σὲ θὰ πο-
[λεμοῦμε.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΓΕΡΑΚΗΣ

(Συνέχεια ἀπὸ τὴν σελίδα 108)

στοὺς ἄλλους ἰθαγενεῖς τὰ ὑψηλὰ καὶ ὡραῖα διδάγματα τοῦ Χριστοῦ.

Ὁ βασιλεὺς τοῦ Σιάμ, κατενθουσιασμένος ἀπὸ τὸ θαῦμα αὐτὸ ποὺ συνετελεῖτο στὴν ἕως χθὲς ἀπολίτιστη καὶ βάρβαρη χώρα του, ἐκάλεσε μιὰ μέρα στὰ ἀνάκτορά του τὸν Γεράκη καί, κατασυγκινημένος, τοῦ ἀνήγγειλε:

— Ἀπὸ σήμερα σοῦ ἀναθέτω τὴν ἀντιβασιλεία τῆς χώρας μου. Βάδιζε μπρὸς ἐλεύθερα! Σ' ἐσένα χρωστῶ τὸ σημερινὸ μεγαλεῖο τῆς χώρας μου. Γι' αὐτὸ καὶ σὲ ἀνταμείβω μὲ τὴν ἐξουσία τοῦ ἀντιβασιλέως...

Λίγες μέρες ἀργότερα, ὁ Γεράκης εἰς ἀνταπόδοσιν τῆς τιμῆς αὐτῆς ποὺ τοῦ ἔγινε, ὑπέγραψε μὲ τὴν Γαλλία τὴν πρώτη συνθήκη στρατιωτικῆς συμμαχίας καὶ ἐμπορίου. Ἦταν τὸ ἔτος 1686.

Τὸ τραγικὸ τέλος τοῦ Γεράκη

Μετὰ ὀλίγες ἑβδομάδες ἔφθανε στὸ Σιὰμ καὶ ἡ πρώτη στρατιωτικὴ ἀποστολὴ ἀπὸ εἰδικοὺς ἀξιωματικοὺς καθὼς καὶ τμῆμα στρατοῦ, γιὰ τὴν ἐκπαίδευσι τῶν Σιαμιαίων στρατιωτῶν.

Ἀλλὰ ὅλες αὐτὲς οἱ ἐπιτυχίες προκάλεσαν τὸ φθόνο καὶ τὴ ζηλοτυπία τῶν ἀντιδραστικῶν, ποὺ ἐπωφθαλμιοῦσαν τὸν θρόνο. Μιὰ κρυφὴ συνωμοσία ὠργανώθηκε μὲ ἀρχηγὸ τὸν μανδαρῖνο Ὄχρα Πετσχάρτσχα ποὺ προκάλεσε μιὰ προδοτικὴ ἐπανάστασι τὸ 1688, στὴν ὁποία παρασύρθηκε ὅλος ὁ πληθυσμὸς τῆς πρωτευούσης.

Ἐπηκολούθησαν ἄγριες σφαγές, κατὰ τὶς ὁποῖες ἀποδεκατίσθηκε ὁ γαλλικὸς στρατὸς καὶ ἡ βασιλικὴ φρουρὰ καὶ συνελήφθη αἰχμάλωτος ὁ Γεράκης μαζὶ μ' ὅλη τὴν οἰκογένειά του...

Στὴ φυλακὴ ὅπου τὸν ἔρριξαν, τὸν ὑπέβαλαν στὰ φρικωδέστερα βασανιστήρια καὶ τέλος τὸν θανάτωσαν...

Μ' αὐτὸ τὸ τραγικὸ τέλος πέθανε ὁ μεγάλος Ἕλλην ἐκπολιτιστὴς Γεράκης, ἕνας ἀπὸ τοὺς διαπρεπεστέρους Ἕλληνας τῶν χρόνων ποὺ ἡ Ἑλλὰς ἦταν ὑποδουλωμένη. Μαζὶ μ' αὐτὸν ἀποδεκατίσθηκε καὶ ὅλος ὁ βασιλικὸς οἶκος τοῦ Σιὰμ καὶ ἀνεκόπη τὸ μεγάλο ἔργο τοῦ ἐκχριστιανισμοῦ τῆς Ἀνατολῆς, ποὺ πρῶτος ὁ Γεράκης τόλμησε νὰ ἐπιχειρήσῃ καὶ κατώρθωσε νὰ πραγματοποιήσῃ...

Ὁ Λουδοβῖκος 14ος ὅταν ἔμαθε τὸν θάνατον τοῦ Γεράκη ἔκλαψε πικρὰ γιὰ τὸν χαμό του καὶ τὸν ἐπαρασημοφόρησε μὲ τὸ παράσημο τῆς βασιλικῆς ταινίας.

Μιχ. Χανούσης

ΠΩΣ ΜΑΖΕΥΟΝΤΑΙ ΟΙ ΕΛΙΕΣ

(Συνέχεια ἀπὸ τὴ σελίδα 106)

ἄνδρας καὶ πατεῖ τὶς ἐλιὲς «γιὰ νὰ σουγάρουνε τὴ μοῦργα τους», δηλαδὴ γιὰ νὰ τρέξῃ τὸ ἀκάθαρτο ζουμί τους πρὶν ἀλεσθοῦν εἰς τὸ ἐλαιοτριβεῖον.

Αὐτὸ εἶναι τὸ μάζευμα τῆς ἐλιᾶς ἀπὸ κάτω. Μὰ σὲ ἄλλα νησιὰ καὶ σὲ στεριὲς μαζεύουν τὶς ἐλιὲς μὲ ραβδίσματα. Ἀνεβαίνουν στὸ δένδρο καὶ τὸ ραβδίζουν γιὰ νὰ πέσῃ ὁ καρπός. Καὶ πάλιν ἔτσι τὸν μαζεύουν ἀπὸ κάτω.

Ὁ τρίτος τρόπος, δηλαδὴ μὲ μάδημα, συνηθίζεται στὴν Ἀνατολικὴ Ἑλλάδα περισσότερο. Ἀντὶ νὰ ραβδίσουν τὰ κλαριὰ τῆς ἐλιᾶς, τὰ μαδοῦν μὲ τὸ χέρι καὶ μαζεύουν ἔτσι τὸν καρπὸ ἀπὸ πάνω.

Ἡ πεῖρα εἶχε δείξει ὅμως πῶς τὸ καλλίτερο μάζευμα εἶναι ἀπὸ τὴ γῆ, μόλις ὁ καρπὸς ὡριμάσῃ. Τόσο μὲ τὸ ράβδισμα, ὅσο καὶ μὲ τὸ μάδημα, καταστρέφεται ἡ ἄκρη τῶν κλωναριῶν τοῦ δένδρου, ποὺ ἀπὸ κεῖ θὰ βλαστήσῃ τὸ νέο χρόνο ἄλλος καρπός. Ἔτσι τὸν ἕνα χρόνο μαζεύεται ἄφθονος καρπὸς καὶ τὸν ἄλλο χρόνο γίνεται λίγος, γιατὶ δὲν μπορεῖ ν' ἀναπτυχθῇ νέο βλαστάρι. Σ' αὐτὴ τὴν αἰτία ἀποδίδουν καὶ ὅτι ἡ ἐλιὰ ἕνα χρόνο ἔχει μεγάλη «ἐσοδεία», δηλαδὴ μεγάλη καρποφορία καὶ ἕνα χρόνο ἔχει μικρὴ παραγωγή.

Αὐτὸ ἐζήτησε νὰ τὸ διορθώσῃ κάποιος κτηματίας τῆς Μυτιλήνης καὶ ἀνεκάλυψε ἕνα μηχάνημα, ποὺ μπορεῖ νὰ μαδάῃ τὸν καρπὸ τῆς ἐλιᾶς χωρὶς νὰ καταστρέφῃ τὰ νέα βλαστάρια.

Ἂν ἔχουν ὅμως τὸ ράβδισμα καὶ τὸ μάδημα τὸ ἐλάττωμα ὅτι καταστρέφουν τὰ νέα βλαστάρια τοῦ δένδρου, τὸ μάζευμα ἀπὸ κάτω λένε ὅτι ἔχει τὸ κακὸ νὰ μπαίνουν μέσα στὶς γερὲς ἐλιὲς καὶ οἱ σάπιες. Αὐτὸ ἐννοεῖται ὅτι διορθώνεται μὲ τὸ καθάρισμα τοῦ λαδιοῦ, ποὺ γίνεται σήμερα μὲ εἰδικὰ διυλιστήρια.

Μὰ ἡ παραγωγὴ τοῦ λαδιοῦ ἔχει πολλὲς δυσκολίες καὶ ἔχει σχέσι μὲ πολλὰ ζητήματα. Γι' αὐτὸ ἡ παραγωγὴ καλῆς ποιότητος εἶναι σήμερα δουλειὰ τῶν εἰδικῶν. Οἱ παραγωγοὶ τῆς ἐλιᾶς δὲν μποροῦν ὅλοι νὰ ἔχουν αὐτὲς τὶς γνώσεις. Ὡστόσο κάθε γεωργὸς προσπαθεῖ νὰ βγάλῃ λάδι καλῆς ποιότητος.

Φ. Γιοφύλλης

Τύποις: «ΠΥΡΣΟΥ» Α. Ε.

Ἡ προστασία τοῦ ἀμάχου πληθυσμοῦ ἀπὸ τὰς ἀεροπορικὰς ἐπιδρομάς.

ΜΕΤΡΑ ΕΠΑΝΟΡΘΩΤΙΚΑ

Μόλις τελειώση ἡ ἐχθρικὴ ἐπιδρομὴ ἐξαπολύονται ὅλα τὰ συνεργεῖα στοὺς δρόμους.

1) Οἱ ἀνιχνευταὶ διὰ ν' ἀνακαλύψουν πολεμικὰ ἀέρια.

2) Οἱ ἀπολυμανταὶ διὰ ν' ἀπολυμάνουν τὰ μέρη, τὰ ὁποῖα ἐμολύνθησαν μὲ τὰ δηλητήρια αὐτά.

3) Οἱ τραυματιοφορεῖς διὰ νὰ περιμαζέψουν τοὺς τραυματίας καὶ τοὺς ἀεριοπλήκτους.

4) Οἱ νοσοκόμοι διὰ νὰ παράσχουν πρώτας βοηθείας σὲ ὅσους ἔχουν ἄμεσον ἀνάγκην αὐτῶν.

5) Οἱ σκαπανεῖς διὰ νὰ ξεπλακώσουν ἢ νὰ ἐλευθερώσουν ἀνθρώπους ἀπὸ τὰ ἐρείπια (χαλάσματα) σπιτιῶν, τὰ ὁποῖα ἔπεσαν, ἀπὸ καταφύγια ποὺ ἔφραξαν, καὶ διὰ νὰ ρίξουν τοίχους ἑτοιμορρόπους.

6) Οἱ πυροσβέσται διὰ νὰ σβήσουν πυρκαϊάς καὶ

7) Ἡ Ἀστυνομία διὰ νὰ περιμαζέψῃ καὶ νὰ καταστρέψῃ βόμβας ποὺ δὲν πῆραν φωτιὰ καὶ διὰ νὰ βάλῃ σημάδια (κόκκινα σημαιάκια) στοὺς δρόμους ποὺ ἐμολύνθησαν μὲ ὑπερίτην, διὰ νὰ μὴ περάσῃ κανεὶς ἀπὸ ἐκεῖ καὶ μολυνθῇ.

ΠΡΩΤΑΙ ΒΟΗΘΕΙΑΙ

I. Εἰς τραυματίας: Πρῶτον πρέπει νὰ σταματήση ἡ αἱμορραγία, ἀπὸ τὴν ὁποίαν ὁ κίνδυνος εἶναι ἄμεσος. Ὅταν τὸ αἷμα πετιέται ἀπὸ τὸ τραῦμα μὲ παλμὸν καὶ εἶναι ἀνοικτὸ κόκκινο, πρόκειται περὶ ἀρτηριακῆς αἱμορραγίας, ἡ ὁποία εἶναι πολὺ ἐπικίνδυνος. Ἐὰν ἡ αἱμορραγία αὐτὴ προέρχεται ἀπὸ τραῦμα τῶν ἄκρων (χέρια - πόδια), κάμνομεν τὸν λεγόμενον ἴσχαιμον ἐπίδεσμον. Πρὸς τοῦτο θέτομεν ἕνα μανδῆλι πάρα πάνω ἀπὸ τὸ τραῦμα, ἔπειτα περνοῦμε ἕνα ξύλο ἢ κονδυλοφόρο κλπ. καὶ ἀρχίζομεν νὰ τὸ στρίβωμεν μέχρις ὅτου σταματήση τὸ αἷμα. Ὅταν τὸ τραῦμα εἶναι ἀπὸ τὸν ἀγκῶνα καὶ κάτω, τὸ μανδῆλι δένεται εὐθὺς πάνω ἀπὸ τὸν ἀγκῶνα, ποτὲ δὲ εἰς τὸ μέσον τοῦ βραχίονος, διότι ὑπάρχει κίνδυνος νὰ βλαφθῇ ἕνα μεγάλο νεῦρο καὶ νὰ παραλύσῃ τὸ χέρι.

Ὅταν τὸ τραῦμα εἶναι ἐπὶ τοῦ βραχίονος, τότε τὸ μανδῆλι δένεται κοντὰ στὴ μασχάλη (ψηλά).

Διὰ τὰ τραύματα τῶν κάτω ἄκρων (ποδιῶν) τὸ μανδῆλι ἢ ἡ πετσέτα δι' ἴσχαιμον ἐπίδεσμον δένεται ἢ κοντὰ στὴ ρίζα τοῦ μηροῦ ἢ πάνω ἀπὸ τὸ γόνατο.

Ἡ διάρκεια τῆς περισφίξεως δὲν πρέπει νὰ παραταθῇ περισσότερον ἀπὸ 1½—2 ὥρας. διότι τὸ μέλος θὰ γαγγραινιάσῃ. Δι' αὐτὸ κάθε ὥρα πρέπει νὰ ξεσφίγγωμεν λίγο τὸν ἐπίδεσμον νὰ περνάῃ αἷμα καὶ πάλιν νὰ τὸν σφίγγωμεν μέχρις ὅτου ἔλθῃ τὸ αὐτοκίνητον τῶν α' βοηθειῶν.

Στὸ στῆθος καὶ στὴν κοιλιὰ δὲν μποροῦμεν νὰ χρησιμοποιήσωμεν τὸν ἴσχαιμον ἐπίδεσμον. Ἐκεῖ ἐφαρμόζεται ὁ λεγόμενος πιεστικὸς ἐπίδεσμος. Μὲ χέρια βουτηγμένα στὸ οἰνόπνευμα περιτυλίσσωμεν μέσα σὲ ἀποστειρωμένη γάζα μιὰ στρογγυλὴ πέτρα πλυμένη μὲ σπίρτο (οἰνόπνευμα) καὶ μ' αὐτὴ πιέζομεν τὴν τρύπα τῆς πληγῆς ποὺ αἱμορραγεῖ καὶ ἐπιδένομεν σφικτά.

Διὰ τὰς αἱμορραγίας ποὺ τρέχει μαῦρο αἷμα συνεχῶς (φλεβικαὶ αἱμορραγίαι) ὁ πιεστικὸς ἐπίδεσμος εἶναι ἀρκετός.

Πολλάκις εἴμεθα ἠναγκασμένοι νὰ πιέσωμεν τὸ τραῦμα μὲ τὸ δάκτυλό μας, ὅπως π. χ. διὰ τὰ τραύματα τοῦ λαιμοῦ, διὰ νὰ σταματήση τὸ αἷμα.

Ἁπλῆ ἐπίδεσις τοῦ τραύματος σταματᾷ τὰς μικρὰς αἱμορραγίας.

II. Προφύλαξις τοῦ τραύματος ἀπὸ τὴν μόλυνσιν: Σαπουνίζομεν τὰ χέρια μας. Τὰ πλένομεν ἔπειτα μὲ οἰνόπνευμα. Ἔπειτα μὲ γάζα καθαρὴ καθαρίζομεν τὸ τραῦμα ἀπὸ ὕφασμα, ξύλα, λάσπη κλπ., τὸ ἐπαλείφομεν γύρω-γύρω μὲ ἰώδιον καὶ τὸ καλύπτομεν μὲ ἄσηπτον καθαρὴ γάζα καὶ βαμβάκι, ἔπειτα δὲ τὸ ἐπιδένομεν. Μόνον ἔτσι προστατεύεται τὸ τραῦμα ἀπὸ τὴν μόλυσιν.

Ἡ ἐπίδεσις πρέπει νὰ γίνεται μαλακὰ - μαλακά, χωρὶς τραντανμούς, διὰ νὰ μὴν πονῇ ὁ ἄρρωστος.

Τοῦ τραυματίου τὰ φορέματα ξηλώνονται μὲ προσοχὴν διὰ ν' ἀποκαλυφθῇ τὸ τραῦμα.

Δὲν πρέπει νὰ ξεκολλῶνται πάνω ἀπὸ τὸ τραύματα τὰ πηγμένα αἵματα, διὰ νὰ μὴ ξαναρχίσῃ ἡ αἱμορραγία.

Οἱ τραυματίαι πρέπει νὰ σκεπάζωνται μὲ κουβέρτες γιὰ νὰ μὴ κρυώνουν, ἐὰν δὲ εἶναι λιπόθυμοι τοὺς ξαπλώνομεν μὲ χαμηλὰ τὸ κεφάλι καὶ τοὺς κάνομεν ἔνεσι καμφορᾶς. Τοὺς βρέχομεν λίγο τὸ πρόσωπον μὲ κρύο νερὸ καὶ τοὺς δίδομεν νὰ μυρίσουν λίγο αἰθέρα.

Εἰς τοὺς τραυματίας τῆς κοιλίας ἀπαγορεύεται νὰ δώσωμε νερὸ οὐδὲ καὶ τίποτε ἄλλο.

Εἰς περίπτωσιν κατὰ τὴν ὁποίαν ἔχουν σπάσει κόκκαλα πρέπει μαλακὰ - μαλακὰ νὰ τὰ συγκρατήσωμεν μὲ μακρουλὰ ξύλα ἢ μὲ χονδρὰ χαρτόνια τυλιγμένα μὲ βαμβάκι, διότι οἱ πόνοι στὴν περίπτωσι αὐτὴ εἶναι φοβεροί.

ΠΡΩΤΑΙ ΒΟΗΘΕΙΑΙ ΕΙΣ ΑΕΡΙΟΠΛΗΚΤΟΥΣ

I. Ἐν μεμολυσμένῃ ἀτμοσφαίρᾳ:

— Ἐφαρμόζομεν μάσκα ἢ μανδῆλι βρεγμένο μὲ οὐροτροπίνη στὸ πρόσωπο τοῦ θύματος, ἔπειτα τὸ μεταφέρομεν στὸν καθαρὸν ἀέρα.

Τοῦ κάμνομεν ἔνεσιν καφεΐνης καὶ καμφορᾶς.

II. Ὁ ἀσθενὴς μετεφέρθη σὲ καθαρὸν ἀέρα.

α) Ἐὰν εἶναι ἀναίσθητος, μὲ πρόσωπο μπλὲ καὶ βγάζῃ ἀφροὺς αἱματηροὺς ἀπὸ τὸ στόμα.

1) Τοῦ κάμνομεν καρδιοτόνωσιν μὲ ἔνεσιν στροφανθίνης καὶ καμφορᾶς.

2) Ἀφαίμαξιν. Πρέπει νὰ τοῦ βγάλωμεν ἕνα τοὐλάχιστον ποτῆρι αἷμα ἀπὸ τὴν φλέβα τοῦ ἀγκῶνος.

3) Χορηγοῦμεν ὀξυγόνον μὲ εἰδικὸν μηχάνημα ἢ ἔστω καὶ ἀπὸ ἀσκούς.

4) Καλύπτομεν τὸν ἀσθενῆ μὲ κουβέρτες μάλλινες διὰ νὰ τὸν κρατήσωμεν σὲ ζεστασιά.

β) Ὁ ἀθσενὴς εἶναι ὠχρὸς σὰν τὸ ἄσπρο κερὶ καὶ ἀναίσθητος.

Ὁ ἄνθρωπος αὐτὸς κινδυνεύει ἀπὸ συγκοπή, δι' αὐτὸ πρῶτα τοῦ κάνομεν ἐνέσεις τῆς καρδιᾶς (καφεΐνης, στροφανθίνης, καμφορᾶς) κι' ἔπειτα τοῦ τρίβομε τὰ πόδια καὶ τὸ στῆθος μὲ μάλλινα γάντια ἢ μὲ βούρτσα σκληρή, τοῦ βάζομεν δὲ συναπισμοὺς στὸ στῆθος καὶ στὰ πόδια (πέλμα).

Ἐὰν δὲν ἀναπνέῃ, τοῦ κάμνομεν ἔνεσιν λοβελίνης καὶ τεχνητὴν ἀναπνοήν.

Ἡ χορήγησις ὀξυγόνου εἶναι πάντοτε χρήσιμος.

γ) Ὁ ἀσθενὴς εἶναι ἀναίσθητος, ἀλλὰ τὸ χρῶμα τοῦ προσώπου του εἶναι περίπου φυσικόν.

Σ' αὐτὸν κάμνομεν ἔνεσιν λοβελίνης καὶ καφεΐνης. Ἐπίσης τοῦ χορηγοῦμεν ὀξυγόνον μὲ πίεσιν.

Ἡ τεχνητὴ ἀναπνοὴ σ' αὐτὸν εἶναι ἀναγκαία καὶ χρησιμωτάτη.

Τοῦ βάζομεν ψυχρὰ ἐπιθέματα στὸν αὐχένα (σβέρκο).

Τέλος τὸν θερμαίνομεν μὲ μπουγιότες, κουβέρτες κλπ.

ΤΙ ΑΠΑΓΟΡΕΥΕΤΑΙ

Εἰς ὅλους τοὺς ἀναισθήτους ἀεριοπλήκτους ἀπαγορεύεται νὰ δίδωμεν ὅ,τι δήποτε ὑγρὸ ἀπὸ τὸ στόμα.

— Εἰς τοὺς ὠχροὺς σὰν τὸ κερὶ δὲν γίνεται ἀφαίμαξις.

— Εἰς τοὺς ἔχοντας τὸ πρόσωπον μπλὲ δὲν ἐπιτρέπεται ἡ τεχνητὴ ἀναπνοή.

— Ἐνέσεις μορφίνης καὶ ἀδρεναλίνης ἀπαγορεύονται.

I. Ὁ ἀσθενὴς ἔχει τὰς αἰσθήσεις του.

1) Αἰσθάνεται ἐρεθισμὸ στὰ μάτια (δακρυγόνα κλπ.).

Τὰ πλύνομεν μὲ διάλυσι σόδας ἢ βορικοῦ ὀξέος 3:100 κι' ἔπειτα τοῦ στάζομεν κολλύριον νοβοκαΐνης.

2) Αἰσθάνεται τσούξιμο στὸ βάθος τῆς μύτης του, βήχει, πταρνίζεται, κάνει ἐμετό, ἔχει δύσπνοια καὶ στενοχώρια (πταρμογόνα κλπ.).

Τοῦ δίδομεν νὰ εἰσπνεύσῃ μερικὲς σταγόνες ἀπὸ ἕνα μῖγμα:

Οἰνοπνεύματος	40	γρ
Αἰθέρος	20	»
Χλωροφορμίου	40	»
Ἀμμωνίας	5	»

— Τοῦ ρίπτομεν κολλύριο νοβοκαΐνης στὰ μάτια καὶ στὴ μύτη, ἀφοῦ πρῶτον τὰ πλύνομεν μὲ διάλυσιν σόδας 3:100 ἢ ὑπερμαγγανικοῦ καλίου 1:4000.

— Τοῦ δίδομεν νὰ κάμῃ γαργάρα μὲ διάλυσιν σόδας ἢ βόρακος καὶ νὰ καταπίῃ διάλυσιν γάλακτος μὲ μαγνησία.

II) Ὁ ἀσθενὴς αἰσθάνεται δύσπνοια, βήχει καὶ τὰ χείλη του εἶναι βιολὲ (ἀσφυξιογόνα),

— Τοῦ κάμνομεν ἔνεσιν καφεΐνης ἢ οὐαμπαΐνης καὶ καμφορᾶς, ἀμέσως δὲ κατόπιν ἀφαίμαξιν. Τοῦ δίδομεν νὰ εἰσπνεύσῃ ὀξυγόνον καὶ τὸν κρατοῦμεν σὲ ζεστασιὰ καὶ ἀκίνητον.

— Διὰ τὸν βῆχα τοῦ δίδομεν κάθε 10 λεπτὰ νὰ καταπίῃ ἕνα καψουλάκι ποὺ περιέχει αἰθέρα, μέχρις ὅτου σταματήσῃ ὁ βῆχας.

Αἱ ἐνδοφλέβιοι ἐνέσεις ασβεστίου χλωριούχου κάνουν πολὺ καλό.

III) Ὁ ἀσθενὴς ἐμολύνθη ἀπὸ σταγονίδια ἢ ἀτμοὺς ποὺ μύριζαν μουστάρδα ἢ γεράνι (ὑπερίτης—λεβιζίτης).

— Πλύνομεν τοὺς ὀφθαλμοὺς του μὲ διάλυσιν ὑπερμαγγανικοῦ καλίου 0,50: 1000.

— Ἀπορροφῶμεν τὰ σταγονίδια μὲ διηθητικὸν χάρτην καὶ ἔπειτα ἀλείφομεν τὸ δέρμα μὲ πολτὸν (λάσπη) χλωρασβέστου (βρωμούσας), τὴν ὁποίαν μετὰ 3—5 λεπτὰ ἀποπλύνομεν μὲ χλιαρὸ νερό.

Ἐὰν δὲν ἔχωμεν χλωράσβεστον χρησιμοποιοῦμεν καὶ διὰ τὸ δέρμα διάλυσιν ὑπερμαγγανικοῦ καλίου 4: 1000, ἐντὸς τῆς ὁποίας ρίπτομεν λίγο ξύδι καὶ ἀσετόνη.

Τὸ νερὸ τοῦ Γιαβέλ, τοῦ Λαμπαρράκ καὶ τοῦ Καρρὲλ εἶναι ἐξ ἴσου καλά, ὡς καὶ ἡ χλωραμίνη 1 : 100. Ἔπειτα κάμνομεν μιὰ καλὴ σαπουνάδα μὲ ἄφθονο νερό. Προτιμᾶτε τὸ μαῦρο μαλακὸ σαποῦνι.

— Τὰ φορέματα τῶν ἀσθενῶν αὐτῶν εἶναι ἐπικίνδυνα καὶ δὲν πρέπει νὰ τὰ ἐγγίζῃ κανεὶς μὲ χέρια χωρὶς νὰ εἶναι προφυλαγμένα μὲ λαστιχένια γάντια. Τὰ φορέματα αὐτὰ φυλάσσονται μέσα σὲ κλειστοὺς γκαζοτενεκέδες καὶ στέλλονται στὸν κλίβανο πρὸς ἀπολύμανσιν.

— Εἰς τοὺς ἀσθενεῖς αὐτοὺς δίδομεν νὰ πίουν διάλυσι σόδας ἢ μαγνησίας κεκαυμένης 1 κουταλάκι τοῦ γλυκοῦ σ' ἕνα ποτῆρι νερό.

IV. Ἐὰν ἡ ἀναπνοὴ τοῦ ἀεριοπλήκτου μυρίζῃ πικραμύγδαλο (ὑδροκυάνιον).

— Τοῦ κάμνομεν ἐνδοφλέβιον ἔνεσιν 50 γραμ. κυανοῦ τοῦ μεθυλενίου διαλύσεως 1: 100 καὶ 40 γραμμάρια ὑποθειώδους νατρίου διαλύσεως 20 : 100 καὶ καρδιοτόνωσιν.

V. Ὁ ἀσθενὴς εἶναι κόκκινος σὰν μεθυσμένος, ἔχει διέγερσιν, πονοκέφαλο, ζαλάδα καὶ κάνει ἐμετόν. (Μονοξείδιον τοῦ ἄνθρακος).

— Σ' αὐτὸν κάμνομεν τεχνητὴν ἀναπνοήν.

— Δίδομεν ὀξυγόνον μὲ πίεσιν.

— Κάμνομεν καρδιοτονωτικὰς ἐνέσεις καὶ ἔνεσιν ἐνδοφλέβιον λοβελίνης ἂν εἶναι ἀναίσθητος.

— Ἡ μετάγγισις αἵματος σ' αὐτοὺς εἶναι ἡ καλυτέρα θεραπεία, ἀλλ' αὐτὴ μόνον στὸν σταθμὸ α' βοηθειῶν μπορεῖ νὰ γίνῃ καὶ μόνον ἀπὸ ἰατρούς.

— Τέλος χρήσιμα εἶναι τὰ θερμὰ ποτὰ (τσάϊ, καφὲς) καὶ ἡ θέρμανσις ἐν γένει τοῦ ἀσθενοῦς.

ΜΕΤΑΦΟΡΑ

Ὅλους τοὺς ὁπωσδήποτε προσβληθέντας ἀπὸ πολεμικὰ ἀέρια πρέπει νὰ τοὺς μεταφέρωμεν μὲ φορεῖα ἢ σὲ κουβέρτες, πάντως σηκωτούς.

Καὶ ὁ πλέον ἐλαφρῶς προσβεβλημένος κινδυνεύει ἀπὸ στιγμῆς εἰς στιγμήν. Ἡ ἀκινησία ἡ ἀπόλυτος τῶν ἀσθενῶν αὐτῶν εἶναι ἡ καλλιτέρα πρώτη βοήθεια.

Γ. Κ. ΓΑΛΑΝΑΚΗΣ

ΤΕΛΟΣ

